

กลวิธีการนำเสนอคำปรึกษาปัญหาวัยรุ่นในนวนิยายชุดวัยแสบสาแหรกขาด

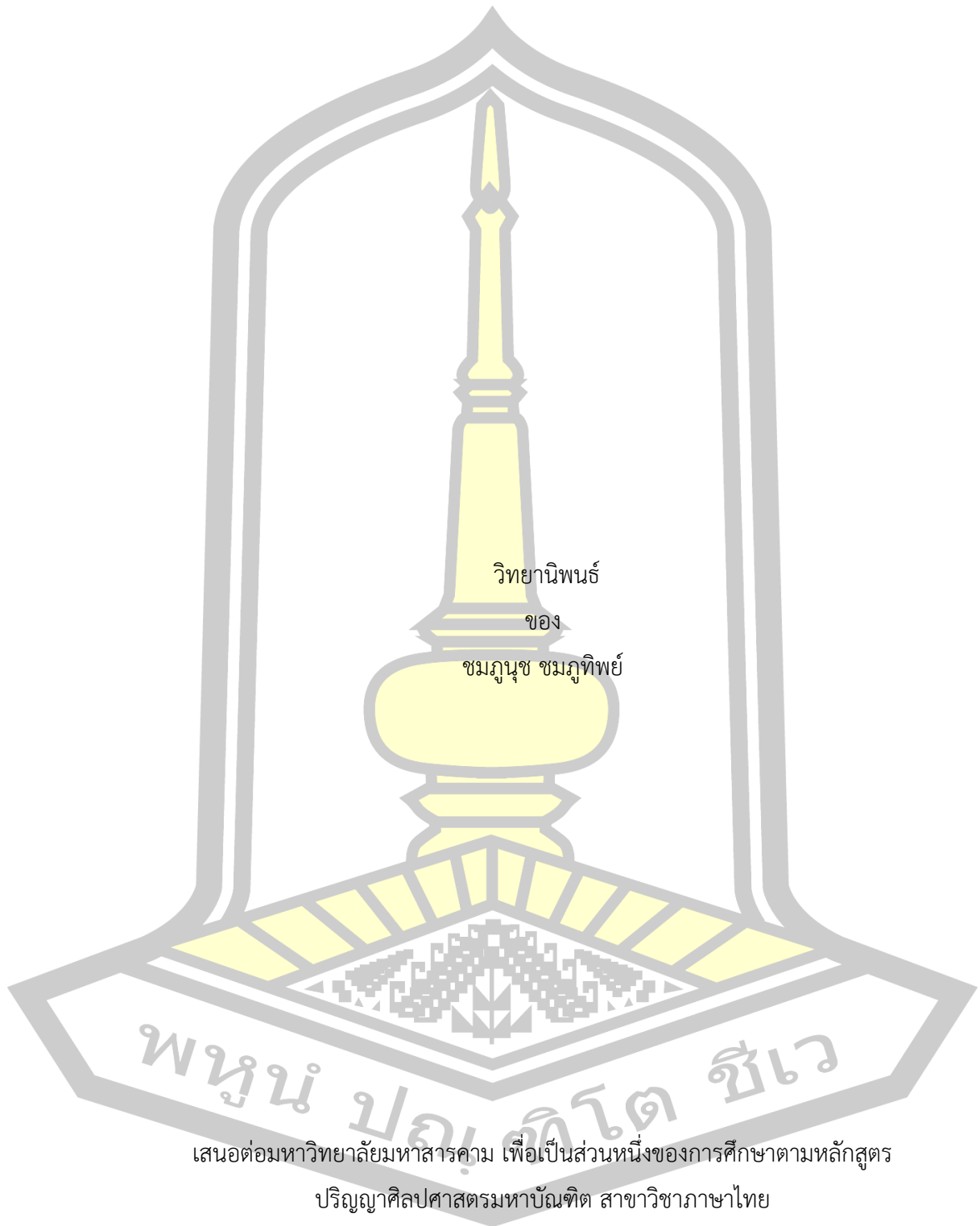
วิทยานิพนธ์
ของ
ชมกฤษ ชมกฤษิพย์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย

กรกฎาคม 2564

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

กลวิธีการนำเสนอคำปรึกษาปัญหาวัยรุ่นในนวนิยายชุดวัยแสบสาแหรกขาด

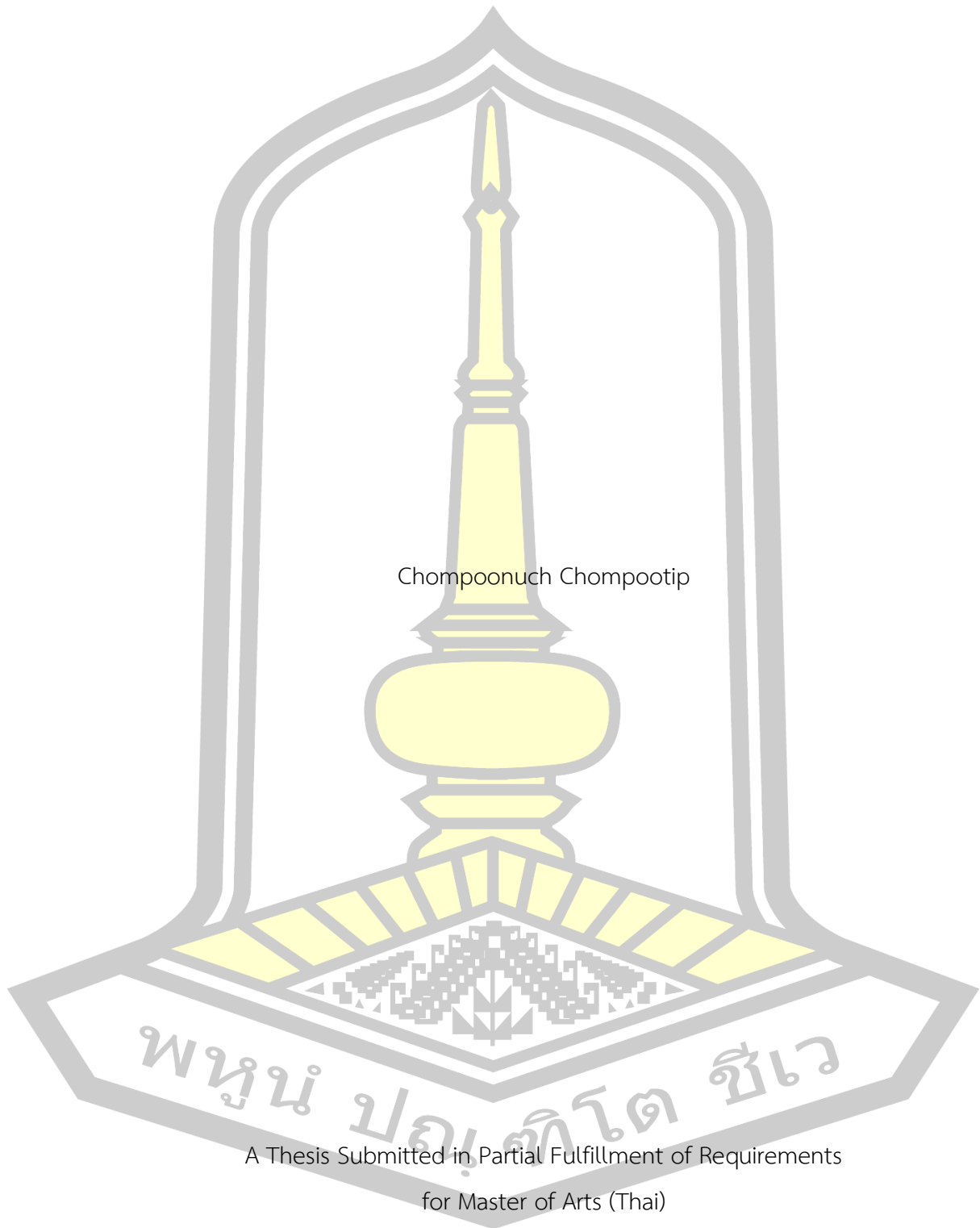

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย

กรกฎาคม 2564

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

Adolescent Problem Consulting Strategies in "Wai Seab Sareak Khad" Novel Series

Chompoonuch Chompootip

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of Requirements
for Master of Arts (Thai)

July 2021

Copyright of Maharakham University

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของนางสาวชมภูษ ชมภูทิพย์
แล้วเห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
ภาษาไทย ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ

(รศ. ดร. ธนานันท์ ตรงดี)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(ศ. ดร. ปฐม หงษ์สุวรรณ)

.....กรรมการ

(ผศ. ดร. กীরติ ธนะไชย)

.....กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

(ผศ. ดร. กัลยา กุลสุวรรณ)

มหาวิทยาลัยขอนแก่นให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

.....
(รศ. ดร. นิตยา วรรณกิติร์)

คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

.....
(รศ. ดร. กวิสน์ ชัยมูล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ชื่อเรื่อง	กลวิธีการนำเสนอคำปรึกษาปัญหาวัยรุ่นในนวนิยายชุดวัยแสบสาแหรกขาด		
ผู้วิจัย	ชมภูณัฐ ชมภูทิพย์		
อาจารย์ที่ปรึกษา	ศาสตราจารย์ ดร. ปฐม หงษ์สุวรรณ		
ปริญญา	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต	สาขาวิชา	ภาษาไทย
มหาวิทยาลัย	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	ปีที่พิมพ์	2564

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษากลวิธีทางเนื้อหา กลวิธีทางวัฒนธรรม และ กลวิธีทางถ้อยคำในการนำเสนอคำปรึกษาปัญหาวัยรุ่นในนวนิยายชุด “วัยแสบสาแหรกขาด” โดยใช้วิธีการศึกษาทางพรรณนาเชิงวิเคราะห์ ผลการวิจัยพบว่า 1) กลวิธีทางเนื้อหา พบว่าโครงเรื่องมีตัวละครที่คล้ายกันและสอดคล้องกัน ได้แก่ อุปนิสัยเย็บขริม สาเหตุมาจากการขาดความอบอุ่น ความคาดหวัง รวมถึงการไม่ได้รับการยอมรับจากสังคม ส่งผลให้วัยรุ่นทำร้ายตัวเอง ทำร้ายผู้อื่น และโดนผู้อื่นทำร้ายร่างกาย กลายเป็นคนเก็บกด เครียด โดดเดี่ยว และผิดหวัง ในด้านแก่นเรื่อง ส่วนมากปัญหาของวัยรุ่นเกิดจากปัญหาครอบครัว การไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของคนในครอบครัว และทัศนคติในการเลี้ยงดูบุตร บทสนทนาสามารถเอื้อประโยชน์ต่อบุคคล องค์กรที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษาได้ 2) กลวิธีทางวัฒนธรรม พบว่าตัวอย่างของกลุ่มวัฒนธรรมและประเพณีวัฒนธรรมในการให้คำปรึกษาเป็นไปตามลำดับขั้นตอน ได้แก่ การสร้างความไว้วางใจ การประเมินพฤติกรรม การสร้างความเข้าใจ การเสนอทางเลือกในการแก้ปัญหา และการดำเนินการช่วยเหลือ 3) กลวิธีถ้อยคำ พบว่าตัวอย่างของกลวิธีด้านคำ ด้านประโยค ด้านสำนวน ด้านภาพพจน์ ในการให้คำปรึกษาเป็นไปตามลำดับขั้นตอน ได้แก่ การทำความเข้าใจ การให้กำลังใจ การเข้าใจ การประเมินพฤติกรรม การสร้างความเข้าใจ และการดำเนินการช่วยเหลือ โดยผลจากการวิจัย ทั้ง 3 ข้อ อภิปรายผลได้ว่า มีลำดับขั้นตอนคล้ายกันและสอดคล้องกัน สามารถเรียบเรียง และนำไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อผู้ให้คำปรึกษาปัญหาวัยรุ่นได้ในอนาคต

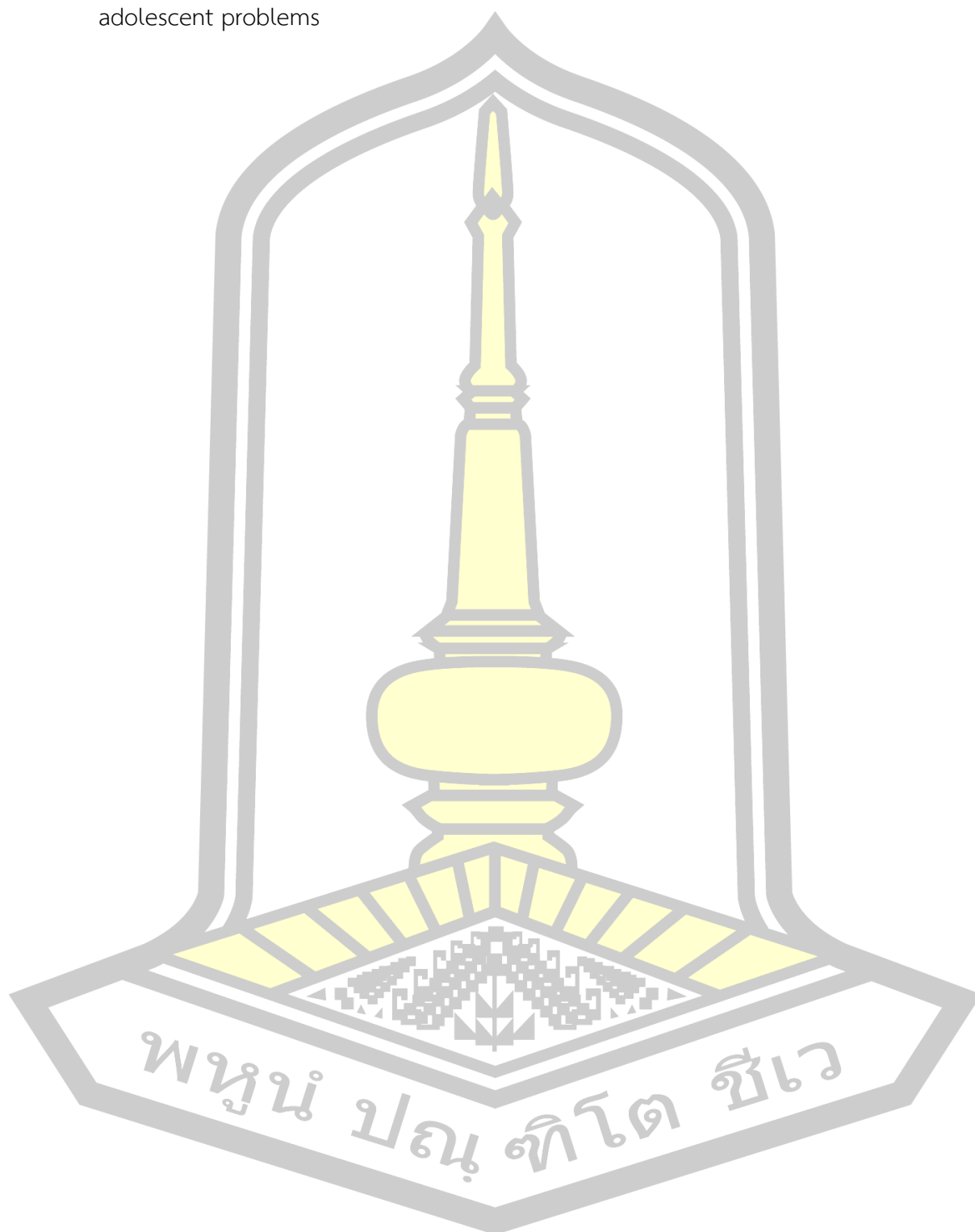
คำสำคัญ : กลวิธีทางเนื้อหา, กลวิธีทางวัฒนธรรม, กลวิธีทางถ้อยคำ, การให้คำปรึกษา, ปัญหาวัยรุ่น

TITLE	Adolescent Problem Consulting Strategies in "Wai Seab Sareak Khad" Novel Series		
AUTHOR	Chompoonuch Chompootip		
ADVISORS	Professor Pathom Hongsuwan , Ph.D.		
DEGREE	Master of Arts	MAJOR	Thai
UNIVERSITY	Maharakham University	YEAR	2021

ABSTRACT

This research purposeful to study the content strategy, the speech acts strategy, and phrasing strategy for presenting adolescent counseling, “wai seab saraek Khad” novel series. By using an analytical descriptive study method. The results showed that, 1) the content strategy; the plot has similar and consistent characters. Namely, the quiet habits. This is due to a lack of warmth, Expectations, including not being accepted by society. Resulting in adolescents self-harm, hurt others, and being physically abused by others become depressed, stressed, lonely and disappointed. In the theme, Most of the problems of teenagers are caused by family problems. Failure to understand the roles and duties of family members and attitudes towards parenting. The conversations can benefit a person's organizations that are responsible for consulting. 2) The speech acts strategy; it was found that; Examples of speech groups and speech types. Counseling goes through a sequence of steps: building trust, assessing behavior, building understanding, proposing problem-solving options, and taking action. 3) phrasing strategy, it was found that strategies in terms of words, sentences, idioms, and images in counseling were in a sequence of steps. Including understanding, encouragement, understanding, behavioral assessment, and assistance operations. By the results of the 3 research items, the results were discussed. There is a similar and consistent sequence of steps. Can compile and can be applied to benefit adolescent counselors in the future.

Keyword : content strategy, speech acts strategy, phrasing strategy, counseling, adolescent problems

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดีด้วยความกรุณาอันสูงยิ่งจาก คณะกรรมการทุกท่าน ให้คำแนะนำ จุดประกายความคิด ท่านให้ทั้งความรู้ความเข้าใจและคอยเสนอแนะในจุดบกพร่อง จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณในความกรุณาของท่านไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร.ปฐม หงส์สุวรรณ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ในภาควิชาภาษาไทยทุกท่าน ที่ได้สละเวลาอันมีค่าคอยให้คำปรึกษา ช่วยชี้แนะแนวทางคอยช่วยเหลือในเวลาที่เหมาะสมกับปัญหาหลาย ๆ ด้าน ท่านกรุณาให้กำลังใจ คอยสนับสนุนผู้วิจัยเป็นอย่างดี จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบคุณ เจ้าหน้าที่คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ทุกท่าน รวมไปถึงเพื่อนนิสิตปริญญาโท หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาภาษาไทยทุกคน ที่ร่วมเดินทาง ให้กำลังใจและคอยช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกในการจัดทำวิทยานิพนธ์

ท้ายที่สุดขอขอบพระคุณความรักจากบิดา มารดา และครอบครัว เพื่อนร่วมงานที่คอยให้กำลังใจ จนสามารถบรรลุจุดหมายในการศึกษาได้สำเร็จ

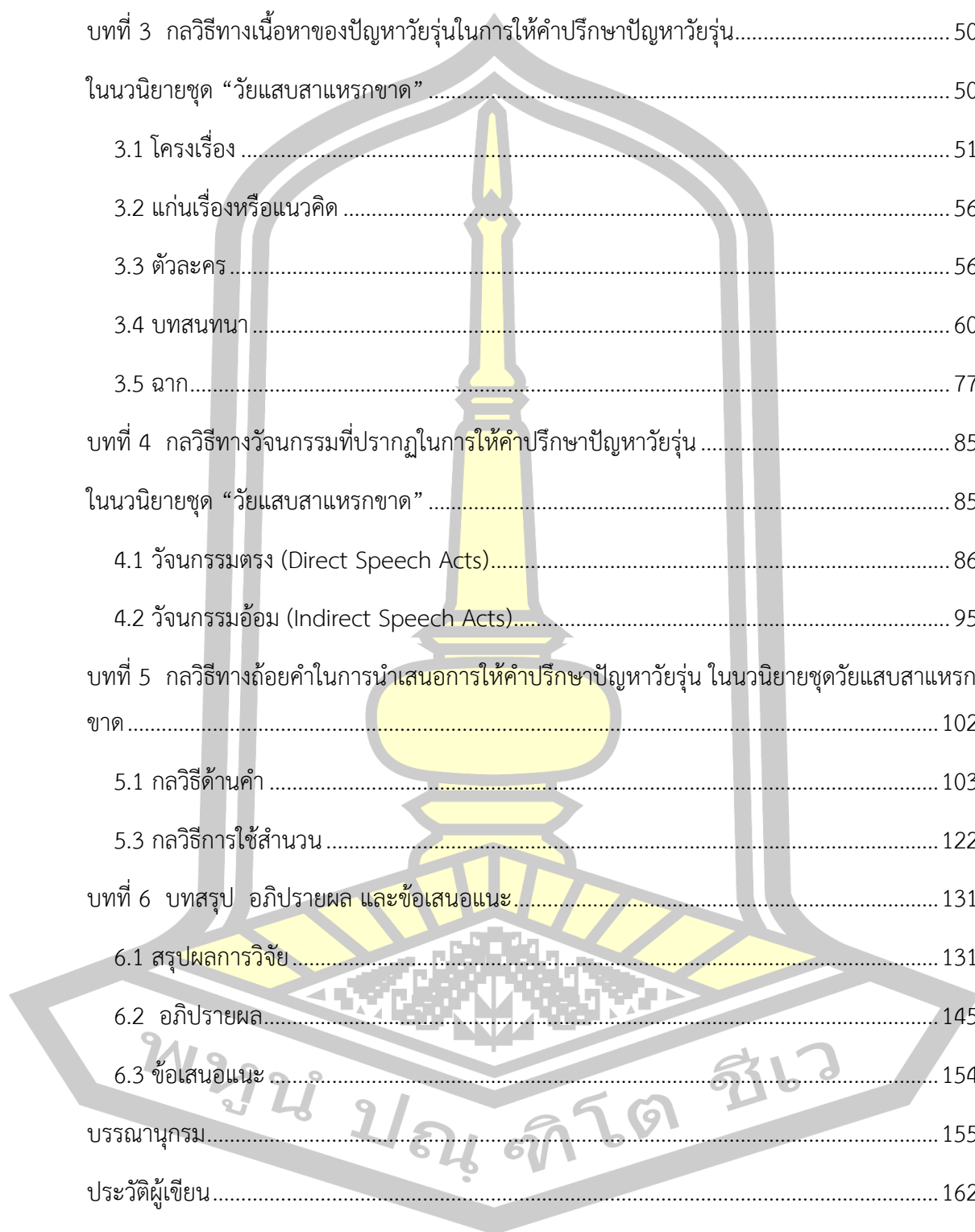
ชมภูนุช ชมภูทิพย์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ภูมิหลัง.....	1
1.2 คำถามหลักในการวิจัย.....	4
1.3 ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	4
1.4 ความสำคัญของการวิจัย.....	4
1.5 ขอบเขตการศึกษาของการวิจัย.....	4
1.6 ทฤษฎีและกรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
1.7 วิธีดำเนินการวิจัย.....	9
1.8 นิยามศัพท์เฉพาะ.....	10
1.9 ข้อตกลงเบื้องต้น.....	10
บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรม.....	11
2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดวรรณกรรม.....	11
2.2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับวัยรุ่นและปัญหาวัยรุ่น.....	21
2.3 นวนิยายวัยรุ่นสะบาสแหกรขาด.....	31
2.4 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดวัฒนธรรม.....	34
2.5 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกลวิธีทางถ้อยคำ.....	39

2.6 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษา	44
บทที่ 3 กลวิธีทางเนื้อหาของปัญหาวัยรุ่นในการให้คำปรึกษาปัญหาวัยรุ่น.....	50
ในนวนิยายชุด “วัยเสบสาแหรกชาติ”	50
3.1 โครงเรื่อง	51
3.2 แก่นเรื่องหรือแนวคิด	56
3.3 ตัวละคร	56
3.4 บทสนทนา	60
3.5 ฉาก.....	77
บทที่ 4 กลวิธีทางวัจนกรรมที่ปรากฏในการให้คำปรึกษาปัญหาวัยรุ่น.....	85
ในนวนิยายชุด “วัยเสบสาแหรกชาติ”	85
4.1 วัจนกรรมตรง (Direct Speech Acts).....	86
4.2 วัจนกรรมอ้อม (Indirect Speech Acts).....	95
บทที่ 5 กลวิธีทางถ้อยคำในการนำเสนอการให้คำปรึกษาปัญหาวัยรุ่น ในนวนิยายชุดวัยเสบสาแหรกชาติ.....	102
5.1 กลวิธีด้านคำ	103
5.3 กลวิธีการใช้สำนวน	122
บทที่ 6 บทสรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	131
6.1 สรุปผลการวิจัย.....	131
6.2 อภิปรายผล.....	145
6.3 ข้อเสนอแนะ	154
บรรณานุกรม.....	155
ประวัติผู้เขียน.....	162

สารบัญตาราง

	หน้า
ตาราง 1 ผลสำรวจกลวิธีทางวัฒนธรรมที่ปรากฏในการให้คำปรึกษาปัญหาวัยรุ่น ในนวนิยาย ชุด “วัย แสบสาแหรกขาด”	85
ตาราง 2 สรุปผลสำรวจกลวิธีทางถ้อยคำในการนำเสนอการให้คำปรึกษาปัญหาวัยรุ่น ในนวนิยายชุด “วัยแสบสาแหรกขาด”	103
ตาราง 3 สรุปผลการวิเคราะห์กลวิธีทางเนื้อหาของปัญหาวัยรุ่นในการให้คำปรึกษาปัญหาวัยรุ่นในนว นิยายชุด “วัยแสบสาแหรกขาด”	135
ตาราง 4 สรุปผลการวิเคราะห์กลวิธีทางวัฒนธรรมของปัญหาวัยรุ่นในการให้คำปรึกษาปัญหาวัยรุ่น ในนวนิยายชุด “วัยแสบสาแหรกขาด”	139
ตาราง 5 สรุปผลการวิเคราะห์กลวิธีทางถ้อยคำของปัญหาวัยรุ่นในการให้คำปรึกษาปัญหาวัยรุ่นในนว นิยายชุด “วัยแสบสาแหรกขาด”	143
ตาราง 6 สรุปผลการวิเคราะห์กลวิธีทางเนื้อหา กลวิธีทางวัฒนธรรม กลวิธีทางถ้อยคำ ของปัญหา วัยรุ่นในการให้คำปรึกษาปัญหาวัยรุ่นในนวนิยายชุด “วัยแสบสาแหรกขาด”	149
ตาราง 7 สรุปแนวความคิดการให้คำปรึกษาปัญหาวัยรุ่นด้วยวัฒนธรรม ในนวนิยายชุด “วัยแสบสาแหรก ขาด”	153

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ภูมิหลัง

สังคมไทยต่างทราบและตระหนักดีว่าเด็กและเยาวชนไทยเป็นบุคคลที่มีคุณค่าสำหรับการเป็นมนุษย์ที่ต้องเรียนรู้และสืบทอดมรดก วัฒนธรรมและประเพณีที่จะนำไปสู่การพัฒนาประเทศและสังคมแห่งอนาคต แต่จากสภาพการณ์เปลี่ยนแปลงไปของโลกในยุคดิจิทัล จึงจำเป็นต้องยอมรับว่าเยาวชนได้เข้าไปอยู่ในโลกแห่งนั้นเกินครึ่งของชีวิตแล้ว เหตุที่ทำให้เยาวชนหรือวัยรุ่นร่วมสมัยได้คลุกคลีกับโลกดิจิทัลเสมือนเป็นอวัยวะสำคัญของร่างกายที่จำเป็นแล้ว วัยรุ่นยังให้ความสำคัญกับโลกดิจิทัลอย่างต่อเนื่อง ผลการเปลี่ยนแปลงของสังคมจะนำมาซึ่งด้านบวกและด้านลบที่ทุกภาคส่วนต้องตระหนัก โดยเฉพาะสถาบันครอบครัว หากแม้ว่าการเปลี่ยนแปลงด้านลบพบมากในกลุ่มเยาวชน อาจเป็นไปได้ว่าหน้าที่ในการพัฒนาเยาวชนให้มีคุณภาพ โดยเฉพาะสถาบันครอบครัว หรือสถานบันการศึกษาจะต้องทุ่มเทเพื่อให้สังคมแห่งเยาวชนก้าวผ่านกับดักแห่งปัญหาที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อตัวเยาวชนเอง อาจเกิดปัญหาวางกว้างสู่สังคมและประเทศได้ ปัญหาที่ก่อดร่อนสังคมและส่งผลกระทบต่อเด็กและเยาวชนมีหลากหลายไม่ว่าจะเป็นเรื่องที่มาจากรอบครัวหรือสังคมที่ร่วมกันก่อ เยาวชนหรือวัยรุ่นไทยคงไม่ต่างกับวัยรุ่นในบางประเทศที่ต้องเผชิญ ตกอยู่ในวังวนความหตุที่กระทบกับตัววัยรุ่นเองจนนำไปสู่การคลุกคลีกับปัญหา อาทิเช่น การฆ่าตัวตาย ยาเสพติด ทะเลาะวิวาท ความกดดัน เกมเพศ แม้กระทั่งสิทธิความเป็นมนุษย์ที่วัยรุ่นบางคนควรที่จะได้รับโดยไม่เกิดความเหลื่อมล้ำในสังคม

แนวคิดของรัฐบาลหรือสื่อมวลชนที่นำเสนอภาพรวมของเยาวชนจะเห็นได้ว่าแนวคิดในภาพรวมหรือรูปแบบทั่วไปที่ให้ข้อคิด การปฏิบัติตลอดจนได้รับการยอมรับจากสังคมในทางที่ดี เยาวชนที่ได้พบและมีโอกาสสัมผัสกับผู้ใหญ่ที่ล้นแต่เป็นผู้ที่มีความพร้อม ความรู้ ที่มีความสามารถ นำชื่อเสียงมาสู่ประเทศได้ แต่ในทางกลับกันจะพบว่าเยาวชนหรือวัยรุ่นที่มีปัญหาและขาดโอกาสอันเนื่องมาจากสังคมนั้นเกิดความเหลื่อมล้ำและกำลังเผชิญกับปัญหา หลายคนต้องดิ้นรนเพื่อความอยู่รอดซึ่งเขาเหล่านั้นไม่เคยได้สัมผัสหรือมีโอกาสในการที่จะได้รับการดูแลและแก้ไขมากนัก ปัญหาที่พบโดยส่วนมากในวัยรุ่นร่วมสมัย เช่น ปัญหาติดเกม ปัญหายาเสพติด ปัญหาการใช้ความรุนแรง เป็นต้น สาเหตุโดยรวมของปัญหาเหล่านี้คือ อารมณ์ พฤติกรรมวัยรุ่น ซึ่งมาจากครอบครัวที่เกิดปัญหาคือ ผู้ปกครองไม่มีเวลาอยู่กับลูก หรือผู้ปกครองบางกลุ่มมองข้ามจุดบกพร่องนั้นโดยที่ไม่ได้มองถึงผลกระทบที่ตามมาในภายหลัง เหตุการณ์เหล่านี้มักเกิดขึ้นกับครอบครัวยุคใหม่ จากสภาพแวดล้อมรอบข้าง การมีโลกยุคดิจิทัลใหม่ๆ จึงเป็นเหตุผลสำคัญหากครอบครัวมีรากฐานที่ดี คอยดูแลเอาใจใส่ ปัญหาจะไม่เกิดขึ้นกับคนในครอบครัว ทุกครอบครัวล้วนเป็นหลักในการสร้างสังคมนอกบ้านที่ดีด้วยเช่นกัน

จากปรากฏการณ์แห่งปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อสังคมจึงนำไปสู่เยาวชนหรือวัยรุ่นนั้น จึงเป็นที่มาการสร้างนวนิยายวัยแสบสาแหรกขาดของณัฐยา ศิรกรวิไล ซึ่งเป็นผู้เขียนนวนิยายเรื่องนี้ขึ้นมา การหยิบเนื้อหาที่ใกล้ตัวในสังคม นวนิยายเรื่องนี้ถือได้ว่าเป็นบทเรียนที่สำคัญเพื่อให้สถาบันที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นสถาบันครอบครัวหรือรัฐบาลและทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องได้นำไปเป็นต้นแบบเพื่อถอดบทเรียนสำหรับการป้องกันและแก้ไขปัญหาร่วมกัน ทั้งนี้ปัญหาเกี่ยวกับเยาวชน มักปรากฏในข่าวโทรทัศน์หรือข่าวในหนังสือพิมพ์ สื่อออนไลน์ต่าง ๆ เช่น ปัญหาการทำร้ายร่างกายตัวเอง ปัญหาการเสพติด สื่อออนไลน์ ปัญหาพฤติกรรมก้าวร้าวและอารมณ์รุนแรง ปัญหาติดเกม แต่ในนวนิยายวัยแสบสาแหรกขาดไม่นำเสนอภาพปัญหาของเยาวชนเพียงด้านเดียว ยังเสนอภาพปัญหาของเด็กเยาวชนพร้อมวิธีแก้ไขปัญหาเหล่านั้นอีกด้วย

กิตติชัย พินโน (2561) ได้ศึกษาเรื่องราวในนวนิยาย วัยแสบสาแหรกขาด ภาพสะท้อนปัญหาเด็กและเยาวชนในสังคมร่วมสมัย จุดเริ่มต้นของปัญหาล้วนเกิดจากความไม่สมบูรณ์พร้อมของครอบครัวทั้งสิ้น ปัญหาของพ่อแม่คือจุดเริ่มต้นของปัญหาของลูก เพราะสถาบันครอบครัวเป็นส่วนสำคัญที่สุดของสังคม เพราะการอบรมเลี้ยงดูสมาชิกในครอบครัวให้มีคุณภาพ มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ การอยู่ร่วมกันย่อมเกิดปัญหาความไม่เข้าใจกัน การทะเลาะทำให้ส่งผลกระทบต่อสมาชิกในครอบครัว ยิ่งถ้าครอบครัวใดที่มีเด็กและเยาวชน ย่อมส่งผลกระทบต่อบุคคลเหล่านั้น

เยาวชนมักให้ความสำคัญกับสถาบันสื่อมวลชนเป็นสถาบันที่นำเสนอข่าวสารเกี่ยวกับเหตุการณ์ต่าง ๆ มีอิทธิพลต่อวัยรุ่นในปัจจุบันเป็นอย่างมาก การสื่อสารโดยทั่วไป สำนักพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ นักข่าว นักเขียน ภาพยนตร์ เป็นต้น เป็นสื่อกลางในการถ่ายทอดความรู้ ความคิดเห็นและความบันเทิงแก่สมาชิกในรูปแบบต่าง ๆ เรียกได้ว่าเป็นวรรณกรรมแห่งการเรียนรู้ได้ทั้งความรู้และความเพลิดเพลิน ทั้งนี้ทั้งนั้นการเผยแพร่เรื่องราวประสบการณ์ทั้งทางบวกและทางลบจำเป็นต้องมีผู้ใหญ่คอยให้คำปรึกษาอยู่เสมอ เพื่อให้บุคคลที่เสพสื่อเหล่านั้นได้คิดไตร่ตรองหรือปรึกษาผู้รู้จริง อาทิ ผู้ปกครอง ครูอาจารย์อย่างดีเสียก่อนที่จะลงมือกระทำใดก็ตาม วรรณกรรมวัยรุ่นที่ถูกเผยแพร่ในรูปแบบของนวนิยาย ไม่ได้นำเสนอแค่ความสนุกสนาน แต่ยังแฝงไปด้วยบทเรียนทางสังคมที่หลากหลาย ทำให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง การเรียงร้อยถ้อยคำ การใช้สำนวน รวมไปถึงการสื่อสารของมนุษย์ อีกทั้งยังช่วยให้เราสื่อสารกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ การสื่อสารเสียงไม่ได้มักมีการให้ใจถูกและเข้าใจผิด ให้ความรู้สึกชอบไม่ชอบ หรือเจตนาเหล่านี้เป็นสิ่งสำคัญที่หว่านล้อม และทำให้ผู้อ่านเข้าถึงความรู้สึกของตัวละครมากที่สุด สื่อถึงความหมายในถ้อยความหรือที่เรียกกันว่า วจนกรรม

นวนิยายวัยแสบสาแหรกขาดมักนำเสนอการใช้ภาษาถ้อยคำประกอบกับการกระทำ เพื่อให้ผู้อ่านทราบว่าตัวละครสามารถสื่อภาษาเพื่อแสดงเจตนาในลักษณะใด กลวิธีทางวจนกรรมในการใช้ภาษาสื่อสารของนวนิยายเรื่องนี้ มักแสดงเจตนาของผู้สื่อสารที่จำเป็นทั้งมุมมองของผู้พูดและผู้ฟังรวมไปถึงถ้อยคำที่คู่สนทนาการให้คำปรึกษาทั้งสองกล่าวออกไปมักจะส่งผลกระทบในลักษณะที่ต่างกัน นอกจากนี้นวนิยายเรื่องวัยแสบสาแหรกขาดยังมีกลวิธีทางถ้อยคำที่นำเสนอการใช้ถ้อยคำในหลายรูปแบบ การใช้ถ้อยคำแนะนำ การใช้ถ้อยคำชื่นชมและการให้กำลังใจ การสื่อสารโดยผ่านภาษาการกระทำและถ้อยคำสำคัญเป็นอย่างมากในการสะท้อนภาพปัญหาในนวนิยายเรื่องนี้ ผู้เขียนจึงได้เห็นความสำคัญของตัวละครในเรื่องนี้ และมากไปกว่านั้นคือการสร้างตัวละครที่ดำเนินเรื่องให้ผู้อ่าน

ได้เข้าถึงการแก้ไขปัญหาคือ ตัวหลักที่ช่วยให้การสื่อสารในเรื่องนี้เต็มไปด้วยความสามารถ และพยายามเป็นที่ปรึกษาให้กับนักเรียนหรือผู้ปกครอง ที่มาขอความช่วยเหลือหรือการขอคำปรึกษา คือนักจิตวิทยาที่ต้องมาทำหน้าที่ในโรงเรียนสะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของผู้ประสบปัญหา การหาทางออกอย่างถูกวิธี และดำเนินเกี่ยวกับการศึกษา เป็นนวนิยายที่วิพากษ์วิจารณ์ระบบการศึกษาแบบตรงไปตรงมา ทั้งปัญหาการบริหารจัดการ ปัญหาคนในสังคมที่คาดหวังในเรื่องการศึกษา และสังคมที่ไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ครูและครูแต่ละคนก็มีมุมมองไม่เหมือนกัน และเน้นบริบทที่ตัววัยรุ่น วัยรุ่นต้องเข้าใจตัวเองก่อนการแก้ปัญหาจะเริ่มไม่ได้ ถ้าวัยรุ่นไม่เปิดใจ นักจิตวิทยาหรือครูทรายต้องทำให้เด็กไว้วางใจ ยอมพูด เปิดใจ แล้วกระบวนการจะเริ่มขึ้น เวลาเด็กมาเปิดใจก็ต้องใส่ใจเขา ฟังในสิ่งที่เขาไม่พูดออกมา ส่งผลให้เรื่องราวเหล่านี้เชื่อมโยงสื่อสารกันได้ดี

มีข้อความตอนหนึ่งที่ครูทรายซึ่งเป็นนักจิตวิทยา เป็นตัวละครหลักสำคัญกับการให้คำปรึกษาได้กล่าวไว้ว่า “ครูอยากให้อุ่นลองมองตัวเองในกระจกอีกครั้ง มองเข้าไปในสิ่งที่อู่นเป็นจริง ๆ ไม่ใช่สิ่งที่คนอื่นอยากให้เราเป็น และลองฟังเสียงในใจของตัวเอง ค่อยๆ คั่นท้าว ลึกๆ แล้วตัวตนที่แท้จริงของเราคืออะไร เมื่อเรารู้จักตัวตนของเรา เราค่อยมาคุยกันอีกทีว่า อู่นยังอยากให้ตัวเองเป็นแบบนี้หรือเปล่า” (เล่ม 2, หน้า 409) เป็นกลวิธีในการนำเสนอแบบระมัดระวัง ไม่สรุป และตัดสินอะไรเป็นการกล่าวถึงภาวะหนึ่งของวัยรุ่นในช่วงค้นหาตัวเอง ในเบื้องต้นไม่ว่าเขาจะเป็นอะไรก็ตาม สิ่งที่เขาค้นหาอันดับแรกคือ การยอมรับตัวเอง และถ้าครอบครัวยอมรับได้ เด็กก็จะมีความกดดันน้อยลง เพราะตัวเด็กก็คงยังสับสน ถ้าสังคมและครอบครัวไม่ยอมรับก็จะเพิ่มความกดดัน และยังมีอีกหนึ่งปัญหาคือความคาดหวังของผู้ปกครองทำให้ตัววัยรุ่นเองกดดันเกิดความเครียดขึ้นมา มีข้อความอยู่ตอนหนึ่งที่ครูทราย ที่มีหน้าที่ให้คำปรึกษากล่าวว่า “ใช้ความคาดหวังเป็นพลังขับเคลื่อนทำให้เราพัฒนาตนเอง แต่ไม่ปล่อยให้มันมากกดดันจนกลายเป็นความเครียด รับมือกับความคาดหวังเหมาะสมดูแลเราและเราจะอยู่กับมันได้อย่างไม่เครียด” (เล่ม 3, หน้า 51) ซึ่งเป็นกลวิธีการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับเรื่องการคาดหวังให้ตัวเองสมบูรณ์ตามที่พ่อแม่ต้องการ ข้อความดังกล่าวเป็นการสนทนาระหว่างครูกับลูกศิษย์ นอกจากเด็กวัยรุ่นควรได้รับการช่วยเหลือให้ปรับมุมมองและความคิด หยุดสร้างความคาดหวังที่ไม่เหมาะสม เพราะมันไม่ใช่ทุกสิ่งในชีวิต ปัญหาที่เกิดขึ้นในครอบครัวส่วนใหญ่จะมาจากเรื่องการสื่อสารที่ไม่เข้าใจกัน พ่อแม่เสียใจที่ลูกพูดแบบนี้หรือลูกน้อยใจที่พ่อแม่พูดแบบนั้น เรื่องของคำพูดมีความสำคัญ เพราะการแสดงเจตนาผู้พูดไปยังผู้ฟังมันมีผลกับหัวใจ โดยเฉพาะคำพูดของคนที่เรารัก คำพูดที่ฟังแล้วลอบประโลม ทำให้มีกำลังใจและเข้มแข็ง แต่บางคำพูดรุนแรงเชือดเฉือนก็ทำให้รู้สึกเจ็บปวดเหมือนกับเอามีดมากรีดใจ

ด้วยอิทธิพลของนวนิยายข้างต้นนี้ จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษา กลวิธีการนำเสนอคำปรึกษาปัญหาวัยรุ่นในนวนิยายชุด “วัยแสบสาแหรกขาด” โดยใช้แนวคิดเรื่อง กลุ่มวัฒนธรรม และเงื่อนไขวัฒนธรรมของ Searle เป็นเกณฑ์ในการวิเคราะห์ข้อมูล ศึกษาแนวคิดกลวิธีการนำเสนอคำปรึกษาปัญหาวัยรุ่นและศึกษากลวิธีทางถ้อยคำในนวนิยายเรื่องนี้ เนื่องจากมีลักษณะการใช้ถ้อยคำบอกถึงปัญหาวัยรุ่นร่วมสมัยในปัจจุบัน โดยผลการศึกษาจะแสดงให้เห็นถึงเทคนิคการใช้คำการให้คำปรึกษาเจตนาต่าง ๆ ที่ผู้เขียนได้ใช้ในบริบทของงานเขียน เพื่อบอกเล่าถึงปัญหาวัยรุ่นได้อย่างชัดเจน และสามารถเป็นบทเรียนที่สำคัญให้กับครู ผู้ปกครองได้นำไปแก้ไขปัญหาคือ ซึ่งถือเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อ

แควดวงทางภาษา สถาบันการศึกษา สถาบันครอบครัว นักจิตวิทยา รวมถึงหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องได้นำไปปรับใช้และพัฒนาเยาวชนไทย เพื่อสังคมในอนาคต

1.2 คำถามหลักในการวิจัย

1.2.1 กลวิธีทางเนื้อหาของปัญหาวัยรุ่นในการให้คำปรึกษาปัญหาวัยรุ่นในนวนิยายเรื่องวัยแสบสาแหรกขาด มีลักษณะอย่างไร

1.2.2 กลวิธีทางวัจนกรรมที่ปรากฏในการให้คำปรึกษาปัญหาวัยรุ่นในนวนิยายเรื่องวัยแสบสาแหรกขาด มีลักษณะอย่างไร

1.2.3 กลวิธีทางถ้อยคำในการนำเสนอการให้คำปรึกษาปัญหาวัยรุ่นในนวนิยายวัยแสบสาแหรกขาด มีลักษณะอย่างไร

1.3 ความมุ่งหมายของการวิจัย

1.3.1 เพื่อศึกษากลวิธีทางเนื้อหาของปัญหาวัยรุ่นในการให้คำปรึกษาปัญหาวัยรุ่นในนวนิยายเรื่องวัยแสบสาแหรกขาด

1.3.2 เพื่อศึกษากลวิธีทางวัจนกรรมที่ปรากฏในการให้คำปรึกษาปัญหาวัยรุ่นในนวนิยายเรื่องวัยแสบสาแหรกขาด

1.3.3 เพื่อศึกษากลวิธีทางถ้อยคำในการนำเสนอการให้คำปรึกษาปัญหาวัยรุ่นในนวนิยายวัยแสบสาแหรกขาด

1.4 ความสำคัญของการวิจัย

1.4.1 เพื่อเข้าใจกลวิธีทางเนื้อหาของปัญหาวัยรุ่นในการให้คำปรึกษาปัญหาวัยรุ่นในนวนิยายเรื่องวัยแสบสาแหรกขาด

1.4.2 เพื่อเข้าใจกลวิธีทางวัจนกรรมที่ปรากฏในการให้คำปรึกษาปัญหาวัยรุ่นในนวนิยายเรื่องวัยแสบสาแหรกขาด

1.4.3 เพื่อเข้าใจกลวิธีทางถ้อยคำในการนำเสนอการให้คำปรึกษาปัญหาวัยรุ่นในนวนิยายวัยแสบสาแหรกขาด

1.5 ขอบเขตการศึกษาของการวิจัย

1.5.1 ขอบเขตด้านข้อมูล

ผู้วิจัยจะทำการศึกษางานเขียนของณัฐยา ศิรกรวิไล ตามที่ปรากฏในหนังสือนวนิยายวัยแสบสาแหรกขาดโครงการ 1 และโครงการ 2 รวมทั้งหมด 3 เล่ม จำนวน 1,367 หน้า ดังต่อไปนี้

- 1) นวนิยายวัยแสบสาแหรกขาดโครงการ 1 พ.ศ. 2559 (พิมพ์ครั้งที่ 1)
- 2) นวนิยายวัยแสบสาแหรกขาดโครงการ 2 พ.ศ. 2562 (พิมพ์ครั้งที่ 2)

1.5.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิเคราะห์กลวิธีการนำเสนอคำปรึกษาปัญหาวัยรุ่นในนวนิยายชุด “วัยแสบสาแหรกขาด” โดยใช้หัวข้อการวิเคราะห์ ตามความมุ่งหมายของการวิจัย ดังต่อไปนี้

- 1) กลวิธีทางเนื้อหาของปัญหาวัยรุ่นในการให้คำปรึกษาปัญหาวัยรุ่น
- 2) กลวิธีทางวัจนกรรมที่ปรากฏในการให้คำปรึกษาปัญหาวัยรุ่น
- 3) กลวิธีทางถ้อยคำในการนำเสนอการให้คำปรึกษาปัญหาวัยรุ่น

การวิเคราะห์กลวิธีการนำเสนอคำปรึกษาปัญหาวัยรุ่นในนวนิยายชุด “วัยแสบสาแหรกขาด” วิเคราะห์ตาม 7 กลุ่มปัญหา ตามที่ปรากฏในหนังสือนวนิยาย ดังนี้

- 1) ปัญหาครอบครัว “ตั้งแม่”
- 2) ปัญหาโดนคุกคามทางสื่อ “มินนี่”
- 3) ปัญหาพฤติกรรมก้าวร้าว “ลูกหวาย”
- 4) ปัญหาความหลากหลายทางเพศ “ไออุ่น”
- 5) ปัญหาเด็กก้อทิสติก “ใบพัด”
- 6) ปัญหาติดเกม “บู๊ค”
- 7) ปัญหาความเครียดวิตกกังวล “วิหนึ่ง”

1.6 ทฤษฎีและกรอบแนวคิดในการวิจัย

1.6.1 แนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการวิเคราะห์กลวิธีทางเนื้อหา

ผู้วิจัยเลือกหัวข้อที่ใช้ในการวิเคราะห์กลวิธีทางเนื้อหา เฉพาะหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษาปัญหาวัยรุ่นในนวนิยายวัยแสบสาแหรกขาด ตามแนวคิดองค์ประกอบวรรณกรรม ดังต่อไปนี้

1.6.1.1 โครงเรื่อง

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์โครงเรื่อง ตามแนวคิด ปวีวัฒน์ คำเจริญ (2543) ในการวิเคราะห์โครงเรื่องหลักและโครงเรื่องรองในส่วนของเนื้อหาของนวนิยาย

1.6.1.2 แก่นเรื่อง

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์แก่นเรื่อง ของ เยาวภา มูลเจริญ (2558) ในการวิเคราะห์แก่นเรื่องในนวนิยาย

1.6.1.3 ตัวละคร

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ตัวละคร ตามแนวคิด สายทิพย์ นุกุลกิจ (2543) ในการวิเคราะห์ ดังนี้

- 1) จำแนกตามความสำคัญของบทบาท ได้แก่
 - (1) ตัวละครเอก (main character)
 - (2) ตัวละครประกอบ (minor character)

2) จำแนกตามลักษณะนิสัยของตัวละคร มี 2 ประเภท ได้แก่

(1) ตัวละครที่มีลักษณะที่ไม่ซับซ้อน

(2) ตัวละครที่มีลักษณะซับซ้อน

3) จำแนกตามบุคลิกภาพของตัวละคร ได้แก่

(1) ตัวละครมีบทบาทคงที่ (static character)

(2) ตัวละครมีบทบาทไม่คงที่ (dynamic character)

1.6.1.4 บทสนทนา

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์บทสนทนา ตามแนวคิด กุหลาบ มัลลิกะมาส (2520) ในการวิเคราะห์ความสมจริง และมีประโยชน์ทั้งกับผู้เขียนและผู้อ่านด้วย

1.6.1.5 ฉาก

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ฉาก ตามแนวคิด ธัญญา สังขพันธานนท์ (2539) ในการวิเคราะห์ฉากที่เป็นธรรมชาติ ฉากที่เป็นสิ่งประดิษฐ์ ฉากยุคสมัยหรือเวลา ฉากที่เป็นสภาพ การดำเนินชีวิตของตัวละคร และฉากที่เป็นสภาพแวดล้อมเชิงนามธรรม

1.6.2 แนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการวิเคราะห์กลวิธีทางวิจารณ์กรรม

ผู้วิจัยเลือกหัวข้อที่ใช้ในการวิเคราะห์กลวิธีทางวิจารณ์กรรม ที่เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษาปัญหาวัยรุ่นในนวนิยายวัยแสบสาแหกรกชาติ ตามทฤษฎีวิจารณ์กรรม จอห์น เซิร์ล (อ้างถึงในทรงธรรม อินทจักร, 2550) วิเคราะห์ประเภทวิจารณ์กรรม ได้แก่ วิจารณ์กรรมตรง และวิจารณ์กรรมอ้อม

1.6.3 แนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการวิเคราะห์กลวิธีทางถ้อยคำ

ผู้วิจัยเลือกหัวข้อที่ใช้ในการวิเคราะห์กลวิธีทางถ้อยคำ เฉพาะหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษาปัญหาวัยรุ่นในนวนิยายวัยแสบสาแหกรกชาติ ตามแนวคิดกลวิธีทางภาษา ดังต่อไปนี้ ทั้งนี้ผู้วิจัยได้แบ่งประเภทของการวิเคราะห์กลวิธีทางภาษาในการให้คำปรึกษาปัญหาวัยรุ่นไว้ 4 ด้าน ได้แก่

กลวิธีด้านคำ

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์กลวิธีด้านคำ ตามแนวคิด อัครา บุญทิพย์ (2535) ในการวิเคราะห์การใช้คำให้ถูกความหมายและการใช้คำให้ถูกระดับ

กลวิธีด้านประโยค

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์กลวิธีด้านประโยค ตามแนวคิด วัลลภา วิทยารักษ์ (2557) ในการวิเคราะห์ 1) การใช้ประโยคความเดียว ความรวมหรือความซ้อน 2) การใช้ประโยคบอกเล่า ประโยคคำถาม และประโยคขอร้อง 3) ประโยคสั้น ประโยคยาว 4) การใช้ประโยคขัดแย้ง 5) การใช้ประโยคคำถามเชิงวาทศิลป์

กลวิธีด้านสำนวน

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์กลวิธีด้านสำนวน ตามแนวคิด นภาลักษณ์ สุวรรณธาดา (2530) ในการวิเคราะห์การใช้สำนวนเพื่อย่นย่อข้อความ การใช้สำนวนเพื่อการขยายความเข้าใจ การใช้สำนวนเพื่อแทนถ้อยคำ ที่ไม่ต้องการกล่าวตรง ๆ และการใช้สำนวนเพื่อเพิ่มความสละสลวยของถ้อยคำ

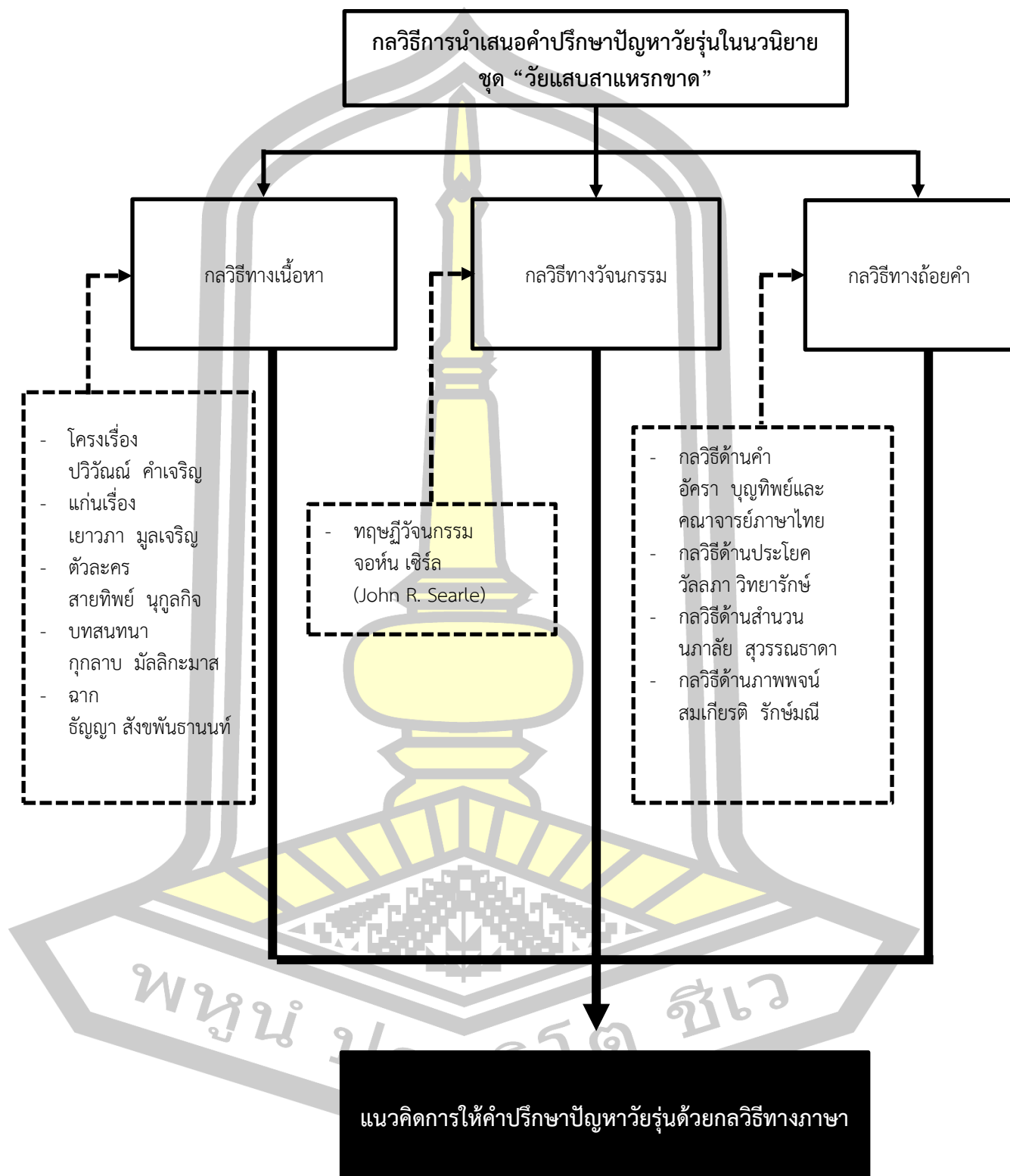
กลวิธีด้านภาพพจน์

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์กลวิธีด้านภาพพจน์ ตามแนวคิด สมเกียรติ รักษ์มณี (2551) ในการวิเคราะห์ภาพพจน์อุปมา ภาพพจน์สัญลักษณ์ ภาพพจน์อุปมานิทัศน์ และภาพพจน์การอ้างอิง

ลักษณะเด่นที่คล้ายกันของการวิเคราะห์กลวิธีทางภาษาในการให้คำปรึกษาปัญหาวัยรุ่น ทั้ง 4 ด้าน คือ การใช้ถ้อยคำเพื่อให้เกิดความสร้างสรรค์ในเนื้อหา สร้างความเพลิดเพลิน และความสมจริงแก่การสะท้อนภาพลักษณ์ของสังคมนั้นผ่านตัวภาษา

1.6.4 กรอบแนวคิดหลักในการวิจัย

1.7 วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวัจจนกรรมในการให้คำปรึกษาปัญหาวัยรุ่นในนวนิยายเรื่องวัยแสบสาแหรกขาด ผู้วิจัยใช้วิธีวิจัยเอกสารดำเนินการศึกษาตามลำดับขั้น ดังนี้

1.7.1 ขั้นรวบรวมและศึกษาข้อมูล

สำรวจ รวบรวม และศึกษาตามนวนิยายวัยแสบสาแหรกขาดโครงการ 1 และโครงการ 2 จำนวน 3 เล่ม โดยแบ่งออกเป็น 7 กลุ่มปัญหา ดังนี้

- 1) ปัญหาครอบครัว “ตั้งเเม่”
- 2) ปัญหาโดนคุกคามทางสื่อ “มินนี่”
- 3) ปัญหาพฤติกรรมก้าวร้าว “ลูกหวาย”
- 4) ปัญหาความหลากหลายทางเพศ “ไออุ่น”
- 5) ปัญหาเด็กก้อทิสติก “ไบพัต”
- 6) ปัญหาติดเกม “บู๊ค”
- 7) ปัญหาความเครียดวิตกกังวล “วีหนึ่ง”

1.7.2 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นความรู้พื้นฐานและใช้เป็นแนวทางในการวิเคราะห์ ดังนี้

- 1) เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวรรณกรรม
- 2) เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวัยรุ่น
- 3) นวนิยายวัยแสบสาแหรกขาด
- 4) เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดวัจจนกรรม
- 5) เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกลวิธีทางถ้อยคำ
- 6) เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษา

1.7.3 วิเคราะห์กลวิธีทางเนื้อหาของปัญหาวัยรุ่นในการให้คำปรึกษาปัญหาวัยรุ่น โดยแบ่งตามหลักองค์ประกอบนวนิยาย 5 องค์ประกอบ ตามความมุ่งหมายของการวิจัย ข้อที่ 1 ดังนี้

- 1) โครงเรื่อง
- 2) แก่นเรื่องหรือแนวคิด
- 3) ตัวละคร
- 4) บทสนทนา
- 5) ฉาก

1.7.4 วิเคราะห์กลวิธีทางวัจจนกรรมที่ปรากฏในการให้คำปรึกษาปัญหาวัยรุ่น แบ่งเป็นประเภทของวัจจนกรรม 2 ประเภท ตามความมุ่งหมายของการวิจัย ข้อที่ 2 ดังนี้

- 1) วัจจนกรรมตรง (Direct Speech Acts)
- 2) วัจจนกรรมอ้อม (Indirect Speech Acts)

1.7.3 วิเคราะห์กลวิธีทางถ้อยคำในการนำเสนอการให้คำปรึกษาปัญหาวัยรุ่น ตามความมุ่งหมายของการวิจัย ข้อที่ 3 ใน 4 กลวิธี ดังนี้

- 1) กลวิธีด้านคำ
- 2) กลวิธีด้านประโยค
- 3) กลวิธีด้านสำนวน
- 4) กลวิธีด้านภาพพจน์

1.7.4 เรียบเรียง สรุปลผล และอภิปรายผล

1.7.5 ชี้นำเสนอผลการวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์

1.8 นิยามศัพท์เฉพาะ

วจนกรรม หมายถึง การกระทำ การกล่าวถ้อยคำ การแสดงเจตนาและความคาดหมายที่ปรากฏในการให้คำปรึกษาปัญหาวัยรุ่นในนวนิยายวัยแสบสาแหรกขาด

กลวิธีทางเนื้อหา หมายถึง กลวิธีการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวข้องกับปัญหาวัยรุ่นในนวนิยายวัยแสบสาแหรกขาด โดยอาศัยองค์ประกอบนวนิยาย โครงเรื่อง แก่นเรื่องหรือแนวคิด ตัวละคร บทสนทนา ฉาก

กลวิธีทางวจนกรรม หมายถึง กลวิธีการใช้ถ้อยคำประกอบกับการกระทำ ตามการแสดงเจตนา ในการใช้ถ้อยคำนั้นเพื่อให้คำปรึกษา อาจจะใช้ถ้อยคำแบบตรงไปตรงมาหรือหรือใช้ถ้อยคำอ้อมค้อมก็ได้

กลวิธีทางถ้อยคำ หมายถึง เทคนิคหรือวิธีการที่ผู้ให้คำปรึกษาใช้ในการนำเสนอเนื้อหา โดยกลวิธีทางถ้อยคำลักษณะต่าง ๆ ประกอบด้วย กลวิธีด้านคำ กลวิธีด้านประโยค กลวิธีด้านสำนวน กลวิธีด้านภาพพจน์

การให้คำปรึกษาปัญหาวัยรุ่น หมายถึง กระบวนการการให้คำปรึกษาปัญหาวัยรุ่นในนวนิยายวัยแสบสาแหรกขาด ที่เกิดขึ้นจากสัมพันธภาพระหว่างบุคคล โดยฝ่ายหนึ่งกำลังเผชิญกับปัญหาและอีกฝ่ายมีความสามารถในการให้ความช่วยเหลือบุคคลอื่นให้พบทางในการแก้ไขปัญหา

1.9 ข้อตกลงเบื้องต้น

งานวิจัยฉบับนี้ศึกษานวนิยายวัยแสบสาแหรกขาดของณัฐยา ศิริกรวิไล ในโครงการ 1 มี 1 เล่ม และโครงการ 2 มี 2 เล่ม โครงการ 1 คือ เล่ม 1 โครงการ 2 คือ เล่ม 2 เล่ม 3 ตามลำดับ งานเขียนวัยแสบสาแหรกขาดที่แต่งขึ้นจากเค้าโครงเรื่องจริงในสังคม โดยสอบถามข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญในด้านปัญหาต่าง ๆ ของเด็กและเยาวชนทั้งในประเทศและต่างประเทศ

บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรม

การวิจัย เรื่อง กลวิธีการนำเสนอคำปรึกษาปัญหาวัยรุ่นในนวนิยายชุด “วัยแสบสาแหรกขาด” ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าแนวคิดทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

- 2.1 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวรรณกรรม
 - 2.1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับวรรณกรรม
 - 2.1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาวรรณกรรม
 - 2.1.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนวนิยายแนววัยรุ่น
- 2.2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวัยรุ่น
 - 2.2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับวัยรุ่นและปัญหาวัยรุ่น
 - 2.2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาวัยรุ่น
- 2.3 นวนิยายวัยแสบสาแหรกขาด
 - 2.3.1 ความเป็นมาของนวนิยายวัยแสบสาแหรกขาด
 - 2.3.2 เรื่องย่อ
 - 2.3.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนวนิยายวัยแสบสาแหรกขาด
- 2.4 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดวิจารณ์กรรม
 - 2.4.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดวิจารณ์กรรม
 - 2.4.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดวิจารณ์กรรม
- 2.5 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกลวิธีทางถ้อยคำ
 - 2.5.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดกลวิธีทางถ้อยคำ
 - 2.5.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกลวิธีทางถ้อยคำ
- 2.6 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษา

2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดวรรณกรรม

2.1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดวรรณกรรม

2.1.1.1 ความหมายวรรณกรรม

ความหมาย และลักษณะของวรรณกรรม มีรายละเอียด ดังนี้

คำว่า วรรณกรรม พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 (ราชบัณฑิตยสถาน, 2554) ได้ให้ความหมายคำว่า วรรณกรรม หมายถึง งานหนังสือ, งานประพันธ์, บทประพันธ์ทุกชนิดทั้งที่เป็นร้อยแก้วและร้อยกรอง เช่น วรรณกรรมสมัยรัตนโกสินทร์ วรรณกรรมของ เสถียร โกเศศ วรรณกรรมฝรั่งเศส วรรณกรรมประเภทสื่อสารมวลชน เป็นต้น

ธวัช ปุณโณทก (2527) ได้กล่าวว่า คำว่า วรรณกรรม หมายถึง การกระทำที่เกี่ยวกับหนังสือ สิ่งที่เขียนขึ้นทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็นไปในรูปแบบใดหรือเพื่อจุดมุ่งหมายใด ซึ่งอาจจะเป็นหนังสือพิมพ์ นวนิยาย คำอธิบาย เป็นต้น

หทัยวรรณ ไชยะกุล (2544) ให้ความหมายวรรณกรรมว่า งานเขียนที่แต่งขึ้น หรืองานศิลปะที่เป็นผลงานอันเกิดจากการคิดและจินตนาการ แล้วเรียบเรียงนำมาบอกเล่า หรือสื่อออกมาด้วยกลวิธีต่าง ๆ

ตรีศิลป์ บุญขจร (2547) วรรณกรรม หมายถึง เป็นผลงานที่สร้างขึ้นรวมความรู้ ความคิด เรื่องเล่า เหตุการณ์ต่าง ๆ ในหลาย ๆ ด้าน เป็นเครื่องมือที่ใช้ปลูกฝังความคิดต่าง ๆ ให้แก่ผู้อ่านและยังสะท้อนลักษณะของสังคมยุคนั้น

จากความหมายวรรณกรรม ผู้วิจัยสรุปได้ว่า วรรณกรรม หมายถึง งานเขียนทุกประเภท เช่น นวนิยาย เรื่องสั้นที่สร้างขึ้นจากความคิดและจินตนาการ ที่เรียบเรียงขึ้นให้ทั้งความรู้ ข้อคิด ต่าง ๆ ให้กับผู้อ่านที่สะท้อนสังคมยุคนั้น

2.1.1.2 ความหมายนวนิยาย

นวนิยาย เป็นเรื่องเล่าขนาดยาว แต่งเป็นร้อยแก้วเพื่อให้ผู้อ่านได้รับความเพลิดเพลิน เรื่องราวเป็นเรื่องสมมุติเขียนจากจินตนาการ ซึ่งบอกถึงเป็นการกระทำของบุคคลต่าง ๆ อย่างละเอียด โดยจะเขียนจะกำหนดแนวคิด โครงเรื่อง แก่นเรื่องหรือแนวคิด ตัวละคร ฉาก และบทสนทนาให้สอดคล้องกับความสมจริง

สุพรรณิ วราทร (2516) ได้อธิบายความหมายนวนิยายไว้ว่า นวนิยายเป็นวรรณกรรม ซึ่งมีความสำคัญต่อสังคม เพราะนวนิยายเป็นสื่อในการบันทึกและเผยแพร่ เป็นเครื่องมือในการแลกเปลี่ยน ทรรศนคติ แสดงปัญหาสำคัญ ๆ ในสังคมและเสนอเรื่องราวต่าง ๆ

จิตรลดา สุวัติกุล (2527) ได้อธิบายความหมายของนวนิยายไว้ว่า นวนิยายเป็นเรื่องสมมุติขึ้นโดยอาศัยพฤติกรรมมนุษย์ในสังคมพื้นฐานแล้ว นำมาปรุงแต่งให้มีความสมจริงยิ่งขึ้น เป็นงานเขียนแต่งสมมุติขึ้นมา ไม่ใช่เรื่องจริง แต่ทำให้เหมือนจริงโดยอาศัยกลวิธีการแต่งให้ผู้อ่านรู้สึกเหมือนจริง ประกอบด้วย ตัวละคร การดำเนินเรื่อง ฉากหรือบรรยากาศ แก่นเรื่อง บทสนทนา

วิภา กงกะนันท์ (2540) กล่าวว่า นวนิยาย หมายถึง บทประพันธ์ที่เป็นบันเทิงคดีร้อยแก้ว มีหลายแนวเรื่อง เรื่องราวในนวนิยายเป็นเรื่องสมมุติ ซึ่งผู้แต่ง ใช้กลวิธีนำเสนอที่ทำให้ผู้อ่านรู้สึกหรือรู้สึกราวกับว่าเรื่องราวในนวนิยายเป็นเรื่องจริงที่เคย เกิดขึ้นมาแล้ว กำลังเกิดอยู่หรืออาจจะเกิดขึ้นได้จริงต่อไปในอนาคต

จากความหมายนวนิยาย ผู้วิจัยสรุปได้ว่า นวนิยาย หมายถึง นวนิยายที่สมมุติขึ้นโดยอาศัยข้อมูลของมนุษย์ในสังคมเป็นพื้นฐานในการแต่ง แต่นวนิยายบางเรื่องอาจมีความสมจริงซึ่งอาศัยวิธีการแต่งเพื่อทำให้ผู้อ่านรู้สึกว่าเป็นเรื่องจริง ประกอบด้วย ตัวละคร โครงเรื่อง ฉาก แก่นเรื่อง และบทสนทนา เพื่อให้เห็นเรื่องราว ต่าง ๆ ในสังคม

2.1.1.3 ประเภทวรรณกรรม

สายทิพย์ นุกุลกิจ (2543) การแบ่งประเภทนวนิยายตามเนื้อหาไว้ 15 ประเภท ตามลักษณะของเนื้อเรื่อง ดังนี้

- หนึ่ง ในสมัยหนึ่ง
- 1) มีเนื้อเรื่องเกี่ยวกับตัวละครตัวหนึ่งเป็นตัวเอกที่ได้มาจากเค้าโครงเรื่องจริง
 - 2) นวนิยายสะท้อนสังคม (Social Novel) เนื้อเรื่องเกี่ยวข้องกับสังคมส่วนใดส่วน
 - ต่าง ๆ ในอดีต
 - 3) นวนิยายอิงประวัติศาสตร์ (Historical Novel) เนื้อเรื่องกล่าวถึงเหตุการณ์
 - โดยอย่างหนึ่ง
 - 4) นวนิยายแสดงข้อคิด (Thematic Novel) เป็นนวนิยายมุ่งแสดงความคิดอย่าง
 - เกิดจากจินตนาการของผู้ประพันธ์
 - 5) จินตนิยาย (Novel of Fantasy) เนื้อเรื่องประกอบด้วยเหตุการณ์น่าตื่นเต้น
 - 6) นวนิยายล้อเลียน (Satires Novel) แต่งขึ้นเพื่อเยาะเย้ยล้อเลียน หรือเสียดสี
 - ประชดประชัน ความเลวร้าย และความยุ่งยากในสังคม
 - 7) นวนิยายผจญภัย (Novel of Adventure) เป็นเรื่องเกี่ยวกับสิ่งที่เกิดขึ้นโดย
 - ไม่คาดหมายแก่ตัวเอก ประกอบด้วยเหตุการณ์มีการต่อสู้และความรัก
 - 8) อาชุนิยายและเรื่องลึกลับ (Detective and Mystery) เกี่ยวกับเรื่องคดี
 - ต่าง ๆ ที่ต้องมีการสืบสวน มีความลึกลับที่ต้องพิสูจน์
 - 9) นวนิยายลึกลับเหนือธรรมชาติ (Horror and Supernatural) เป็นเรื่องภูตผี
 - ปีศาจ อภินิหารและเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่พิสูจน์ไม่ได้
 - 10) นวนิยายเกี่ยวกับท้องถิ่น (Novel of Soil) นวนิยายแกนสำคัญ คือ สถานที่
 - อันเป็นบ่อเกิดของเหตุการณ์และตัวละครในเรื่อง
 - 11) นวนิยายเป็นตอนต่อเนื่องกัน (Episodic Novel) เป็นเรื่องเหตุการณ์ต่าง ๆ
 - ซึ่งไม่เกี่ยวข้องกัน แต่มีความสัมพันธ์กันในแต่ละตัวละคร
 - 12) นวนิยายผู้ร้ายผู้ดี (Picaresque Novel) คือ นวนิยายที่ตัวเอก เป็นคนสามัญ
 - หรือเป็นผู้มีความประพฤติเสื่อมเสียในสายตาของคนทั่วไป
 - 13) นวนิยายเชิงจิตวิทยา (Psychological Novel) เป็นเรื่องที่บรรยาย
 - ความรู้สึก และจิตใจของตัวละครเอก เป็นผลจากเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่ประสบและจากสภาพชีวิตในด้าน
 - ต่าง ๆ
 - 14) นวนิยายเชิงปัญหา (Problem Novel) เป็นเรื่องซึ่งแสดงปัญหาต่าง ๆ ที่
 - เกิดขึ้นในสังคม เช่น ความชั่วร้ายทางการเมืองความล้มเหลวในสังคม ความขัดแย้งและปัญหาชีวิต
 - ครอบครัว เป็นต้น
 - 15) ห์สนิยาย (Humor Novel) เป็นเรื่องเบาสมอง มุ่งให้ความบันเทิงเป็นสำคัญ
- จากการจัดประเภทของนวนิยาย ผู้วิจัยสรุปได้ว่า นวนิยายได้ถูกกล่าวถึงในประเภท
- ของนวนิยายของ สายทิพย์ นุกุลกิจ กล่าวว่า นวนิยายมีเหตุการณ์เกิดขึ้นจริง บางตัวละครมีชีวิตจริง
- โดยนำตัวละครมาใส่อารมณ์ความรู้สึกกำหนดบทสนทนาเพื่อความสมบูรณ์ของนวนิยาย

2.1.1.4 แนวคิดองค์ประกอบวรรณกรรม

องค์ประกอบหลักของวรรณกรรม เป็นรูปแบบการนำเสนอตัววรรณกรรม ได้แก่ ภาษา แนวคิดของผู้แต่ง และกลวิธีการนำเสนอภาพสะท้อนชีวิตจริงที่แฝงอยู่ในวรรณกรรม ได้แก่ อุดมการณ์ ยุคสมัย เจตคติ รวมไปถึงค่านิยมร่วมสมัย เป็นต้น

ธวัช ปุณโณทก (2527) อธิบายถึง องค์ประกอบของนวนิยาย ไว้ดังนี้

- 1) เนื้อเรื่อง
- 2) ฉาก
- 3) การลำดับเรื่อง
- 4) ความคิดเห็นของผู้แต่ง
- 5) การสร้างตัวละคร
- 6) การปิดเรื่อง

เยาวภา มูลเจริญ (2558) ได้สรุปข้อมูลองค์ประกอบของนวนิยาย จำนวน 6 องค์ประกอบ ไว้ดังนี้

- 1) โครงเรื่อง
- 2) แก่นเรื่องหรือแนวคิด
- 3) ตัวละคร
- 4) บทสนทนา
- 5) ฉากและบรรยากาศ
- 6) ท่วงทำนองแต่ง

จากเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบวรรณกรรม ผู้วิจัยเห็นด้วยกับ เยาวภา มูลเจริญ ว่าการวิเคราะห์นวนิยายจำเป็นต้องเริ่มวิเคราะห์จากองค์ประกอบสำคัญก่อน เพื่อวิเคราะห์จุดประสงค์หลักของผู้แต่ง รูปแบบ แล้วจึงวิเคราะห์คุณค่าของนวนิยาย เนื้อเรื่อง ลักษณะคำประพันธ์ ศิลปะการแต่ง เป็นต้น

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสรุปองค์ประกอบวรรณกรรม ได้ว่า นวนิยาย มีองค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ โครงเรื่อง แก่นเรื่อง หรือแนวคิด ตัวละคร บทสนทนา ฉาก มีผู้เสนอแนวคิดไว้หลายประเด็นในการศึกษาวิเคราะห์ ดังต่อไปนี้

2.1.1.4.1 โครงเรื่อง

ปวิวัฒน์ คำเจริญ (2543) ได้ให้ความหมาย โครงเรื่อง คือ เหตุการณ์ชุดหนึ่งที่เกี่ยวเนื่องกันเป็นสาเหตุให้เกิดพฤติกรรมของตัวละครในเรื่อง เหตุการณ์แต่ละเหตุการณ์ต้องเกี่ยวเนื่องกันอย่างมีเหตุผล และได้แบ่งประเภทของโครงเรื่องไว้ 2 ประเภท สรุป ดังนี้

1) โครงเรื่องหลักหรือโครงเรื่องใหญ่ (Main Plot) คือ คำโครงของพฤติกรรมหลัก หรือเหตุการณ์หลักของเรื่อง เมื่อความขัดแย้งหรือปัญหาของเหตุการณ์หลักนี้ยุติลงเรื่องราวในเนื้อเรื่องก็จบลงด้วยดี

2) โครงเรื่องรองหรือโครงเรื่องย่อย (Sub Plot) คือพฤติกรรมหรือเหตุการณ์ที่แทรกอยู่ในโครงเรื่องหลัก ประกอบด้วยความขัดแย้งและการคลี่คลายปมปัญหาเช่นเดียวกับโครงเรื่องหลัก โครงเรื่องรองช่วยให้เรื่องสนุกสนาน ซับซ้อนชวนติดตาม ช่วยให้รู้จักตัวละครมากขึ้น และช่วย

เสริมแนวคิดของเรื่องให้เด่นชัดขึ้นด้วย โครงเรื่องรองนี้อาจเป็นเรื่องราวที่เกิดขึ้นกับตัวละครรอง หรือเกิดขึ้นกับตัวละครเอก เหตุการณ์ย่อย ๆ เหล่านี้จะต้องสัมพันธ์สอดคล้องกับโครงเรื่องหลัก และไม่สามารถตัดออกได้ เพราะหากตัดออกจะทำให้เหตุการณ์ในเรื่องไม่สอดคล้องกันหรือไม่สมเหตุสมผล

สายทิพย์ นุกุลกิจ (2543) ได้ให้ความหมายของ โครงเรื่อง หมายถึง เหตุการณ์ชุดหนึ่ง โครงเรื่องที่ดีหรือที่เป็นที่นิยมของผู้อ่าน คือโครงเรื่องที่มีปัญหาหรือความขัดแย้งที่สำคัญ ที่เกิดขึ้นกับตัวละครหลักของเรื่อง เป็นปัญหาที่มีความรุนแรง มีอิทธิพลต่อตัวละครหลักของเรื่อง

เยาวภา มุลเจริญ (2558) ได้ให้ข้อสรุปว่า โครงเรื่อง คือ ลำดับเหตุการณ์หรือเรื่องราวที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกัน โดยมีปมปัญหาหรือปมขัดแย้งอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายปัญหา

2.1.1.4.2 แก่นเรื่อง

กุหลาบ มัลลิกะมาส (2520) ได้ให้ความหมายแก่ แก่นเรื่อง (theme) หมายถึง ทักษะที่ผู้แต่งมีต่อโลกและชีวิต ซึ่งผู้แต่งมีเจตนาที่จะนำมาเสนอแก่ผู้อ่านปรับปรุงตนเอง หรือสังคมที่แฝงไว้ในเนื้อเรื่องไม่มีคำอธิบายโดยตรง

เยาวภา มุลเจริญ (2558) ได้ให้ข้อสรุปว่า แก่นเรื่องหรือแนวคิด คือ สิ่งที่ผู้แต่งถ่ายทอดผ่านนวนิยาย

อาจกล่าวได้ว่า แก่นเรื่อง คือ ความคิดเห็นของผู้แต่งที่มีต่อปรากฏการณ์ในสังคม หรือสิ่งที่ผู้แต่งต้องการนำเสนอเรื่องราวผ่านตัวละครในนวนิยาย ซึ่งผู้แต่งมีเจตนาถ่ายทอดเรื่องราวสะท้อนสังคมในหนึ่งเรื่องราวนั้น ๆ

2.1.1.4.3 ตัวละคร

กุหลาบ มัลลิกะมาส (2520) ได้ให้ความหมายแก่ตัวละครและอธิบายการสร้างตัวละครไว้ว่า ตัวละครคือ ผู้มีบทบาทในเนื้อเรื่อง ตัวละครไม่เพียงแต่หมายถึงถึงมนุษย์ยังสามารถกำหนดให้เป็นพืช สัตว์ หรือสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้เป็นตัวละครอีกด้วย

สายทิพย์ นุกุลกิจ (2543) ได้ให้ความหมายของ ตัวละคร หมายถึง บุคคลที่ผู้แต่งกำหนดขึ้นมาเพื่อทำพฤติกรรมต่าง ๆ ในเรื่อง เป็นผู้ดำเนินเรื่อง ดำเนินไปสู่จุดหมายปลายทางจะเป็นมนุษย์หรือไม่ใช่มนุษย์ ซึ่งสามารถจำแนกประเภทของตัวละครไว้ 3 ลักษณะ คือ

1) จำแนกตามความสำคัญของบทบาท ได้แก่ 1) ตัวละครเอก (main character) คือตัวละครที่มีบทบาทสำคัญในการดำเนินเรื่อง และ 2) ตัวละครประกอบ (minor character) เป็นตัวละครที่ทำให้เรื่องราวเกี่ยวข้องกับตัวละครเอกเคลื่อนไหวไปสู่จุดหมายปลายทาง

2) จำแนกตามลักษณะนิสัยของตัวละคร มี 2 ประเภท ได้แก่ 1) ตัวละครที่มีลักษณะ ที่ไม่ซับซ้อน ถูกสร้างขึ้นมาให้มีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น เป็นคนดี ใจดี หรือซื่อสัตย์ และ 2) ตัวละครที่มีลักษณะซับซ้อน คือ ตัวละครที่ถูกสร้างขึ้นมาให้มีลักษณะนิสัยหลากหลาย

3) จำแนกตามบุคลิกภาพของตัวละคร ได้แก่ 1) ตัวละครมีบทบาทคงที่ (static character) คือ ตัวละครที่มีบุคลิกคงที่ตลอดเรื่องตั้งแต่ต้นจนจบ 2) ตัวละครที่มีบทบาทไม่คงที่ (dynamic character) คือ ตัวละครปรับเปลี่ยนนิสัย ทักษะติดตามประสบการณ์หรือสภาพจิตใจ เมื่อมีเหตุอันควร

เยาวภา มูลเจริญ (2558) ได้กล่าวถึง ตัวละคร คือ ผู้กระทำสิ่งต่าง ๆ ในเรื่องหรือเป็นผู้ได้รับผลจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นตามโครงเรื่อง

2.1.1.4.4 บทสนทนา

เยาวภา มูลเจริญ (2558) ได้สรุปว่า บทสนทนา คือ การพูดคุยตอบโต้กันของตัวละคร

สายทิพย์ นุกุลกิจ (2543) ได้ให้ความหมายของ บทสนทนา หมายถึง คำพูดของตัวละครที่ใช้โต้ตอบกันในเรื่อง บทสนทนาเป็นเครื่องมือสำคัญที่ทำให้ผู้อ่านทราบแนวคิดหรือความต้องการของผู้เขียนที่ต้องการจะสื่อ นอกจากนี้บทสนทนาทำให้ทราบถึงบุคลิกนิสัย ต้นเหตุของปัญหาหรือรายละเอียดต่าง ๆ ของตัวละคร ซึ่ง กุหลาบ มลลิกะมาส (2520) กล่าวว่าบทสนทนาที่ดีควรมีลักษณะ ดังนี้

1) มีความสมจริง หมายถึง ถ้อยคำที่ตัวละครใช้พูดโต้ตอบกันควรมีลักษณะเป็นธรรมชาติคล้ายคลึงกับบุคคลในชีวิตจริง

2) มีประโยชน์ทั้งกับผู้เขียนและผู้อ่าน เช่น เป็นสื่อกลางในการส่งความคิดและคติธรรมของตนไปยังผู้อ่าน ช่วยสร้างบรรยากาศของเรื่องให้ดูสมจริง

จากข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับบทสนทนา ผู้วิจัยสรุปได้ว่า บทสนทนา เป็นคำพูดที่ตัวละครใช้โต้ตอบกัน ทำให้เข้าใจเนื้อเรื่องหลัก ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญ ในการดำเนินเรื่อง ทำให้เรื่องไม่น่าเบื่อ มีชีวิตชีวา และได้เห็นลักษณะตัวละครในด้านลักษณะ ความคิด มุมมอง และอารมณ์ของตัวละคร โดยบทสนทนาที่ดี มี 2 ลักษณะ ได้แก่

มีความสมจริง หมายถึง การที่ผู้เขียนนวนิยายต้องคำนึงถึงบทสนทนาที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน ต้องใช้ภาษาให้เป็นความสมจริง เพื่อสะท้อนบุคลิกตัวละคร และอรรถรสทางภาษา เพื่อให้ผู้อ่านได้เข้าถึงบทบาทของนวนิยาย

มีประโยชน์ทั้งกับผู้เขียนและผู้อ่าน หมายถึง การสนทนาของตัวละครในนวนิยายไม่ว่าจะเป็นตัวละครเอก หรือตัวละครประกอบ ล้วนมีบทบาทที่สำคัญเสมอ สามารถเป็นสื่อกลางในการส่งความคิด และคติธรรมของตนไปยังผู้อ่าน และช่วยสร้างบรรยากาศของเรื่องให้ดูสมจริง

2.1.1.4.5 ฉาก

ธวัช ปุณโณทก (2527) ได้กล่าวถึงความหมายและความสำคัญของ ฉาก (Setting) คือ ผู้เขียนต้องสร้างมโนภาพ และเป็นการสร้างเงื่อนไข เหตุการณ์ให้เข้าใจแก่ผู้อ่าน เป็นการปูพื้นฐานของการดำเนินเรื่องอีกด้วย บทสนทนา การสร้างฉากของเรื่องผู้เขียนจะสร้างลักษณะต่าง ๆ ให้เข้ากับเนื้อเรื่องของนวนิยาย เช่น ในตอนที่กล่าวถึงหรือกลมกลืนกับสภาพของความอดอยากยากจนและสภาพแวดล้อมที่กินดาร์ ซึ่งฉากต่าง ๆ ต้องสัมพันธ์กับตัวละคร พฤติกรรมและคำพูดของตัวละครอย่างกลมกลืน

สายทิพย์ นุกุลกิจ (2543) ได้ให้ความหมายของ ฉาก หมายถึง สิ่งแวดล้อมในเรื่อง เช่น เวลา สถานที่ เพื่อบอกให้ผู้อ่านได้ทราบว่าตัวละครกำลังแสดงบทบาทในชีวิตของตัวละครที่มีสิ่งแวดล้อมอย่างไร ฉากที่ดีจะต้องมีความสอดคล้องกับเนื้อเรื่องและบทบาทของเรื่องควรมีความสมจริง ผู้แต่งจึงมีความจำเป็นที่ต้องให้รายละเอียดเกี่ยวกับสถานที่สภาพแวดล้อม และบรรยากาศให้ดูเป็นจริงมากที่สุด ธัญญา สังขพันธ์ (2539) ได้แบ่งรายละเอียดของฉาก เป็น 5 ลักษณะ ดังนี้

1) ฉากที่เป็นธรรมชาติ ได้แก่ สภาพธรรมชาติที่แวดล้อมตัวละคร เช่น ทิวทัศน์ ทะเล ภูเขา ฯลฯ การตกแต่งภายในบ้านหรืออาคารต่าง ๆ ฉากเหล่านี้เป็นฉากที่สำคัญในงานเขียน มีพลังและมีผลต่อการกระทำของตัวละคร

2) ฉากที่เป็นสิ่งประดิษฐ์ ได้แก่ อาคารบ้านเรือน วัตถุข้าวของ ประดิษฐ์ขึ้นมา สิ่งนี้สะท้อนให้เห็นตัวตนของตัวละคร รวมไปถึงความเป็นระเบียบแบบแผนของบ้านเมือง

3) ฉากยุคสมัยหรือเวลา แสดงถึงช่วงเวลาการเกิดเหตุการณ์ในเรื่องเป็นส่วนประกอบสำคัญของนวนิยาย เพราะเวลาช่วยในการดำเนินเรื่อง เกิดการเปลี่ยนกับตัวละคร สถานการณ์และเชื่อมโยงเหตุการณ์แต่ละเหตุการณ์

4) ฉากที่เป็นสภาพการดำเนินชีวิตของตัวละคร เป็นฉากที่แสดงกิจวัตร ในการดำเนินชีวิตของตัวละครต่าง ๆ รวมไปถึงแบบแผนการดำเนินชีวิตของชุมชน สังคม

5) ฉากที่เป็นสภาพแวดล้อมเชิงนามธรรม เช่น ศาสนา จารีตประเพณี ค่านิยม รวมไปถึงสภาพอารมณ์ และความรู้สึกของตัวละครมีผลต่อการแสดงพฤติกรรมของตัวละครในเรื่อง ซึ่งทำให้เห็นสภาพจิตใจของตัวละคร และความรู้สึกของตัวละครในเหตุการณ์ต่าง ๆ

เยาวภา มุลเจริญ (2558) ได้กล่าวถึง ฉากและบรรยากาศ คือ สถานที่ หรือยุคสมัย รวมทั้งสภาวะแวดล้อมของเหตุการณ์ในเรื่อง ท่วงทำนองแต่ง คือ ลักษณะการใช้ภาษาในนวนิยาย

ฉากที่ดีต้องมีความสอดคล้องกับเนื้อเรื่องและบทบาทของตัวละคร ยังต้องมีความสมจริง เพราะเกิดจากจินตนาการของผู้เขียน และต้องให้รายละเอียดเกี่ยวกับสถานที่ สภาพแวดล้อม และบรรยากาศให้เหมือนจริง โดยคำนึงถึงตัวละคร และช่วงเวลาที่เกิดเหตุการณ์นั้นด้วย

2.1.1.4.6 กลวิธีการดำเนินเรื่อง

เป็นกลวิธีเพื่อให้ผู้อ่านติดตามเรื่องราวตั้งแต่ต้นจนจบ มีอยู่ด้วยกันหลากหลายวิธี ดังที่ สายทิพย์ นุกูลกิจ (2543) สรุปได้ว่า การสร้างความขัดแย้ง (conflict) คือ ปัญหาที่เกิดขึ้นกับตัวละครและตัวละครต้อง หาทางคลี่คลายปัญหาให้ได้ในตอนจบ อาจจำแนกวิธีการสร้างความขัดแย้งในการดำเนินเรื่อง ได้ดังนี้

1) ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ (man against man) คือ ความขัดแย้งระหว่างตัวละครด้วยกันเอง โดยมีสาเหตุมาจากวัย ความคิด อุดมการณ์ ความเชื่อด้านศาสนาหรือชนบประเพณีแตกต่างกัน

2) ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ (man against nature) ได้แก่ มนุษย์ต่อสู้กับภัยธรรมชาติ

3) ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับสังคม คือ (man against society) การที่มนุษย์ไม่สามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อม หรือค่านิยมทางสังคมได้

4) ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับอำนาจเหนือธรรมชาติ (man against supernature) คือ การที่มนุษย์ต้องต่อสู้กับชะตากรรมของตนเอง

5) ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นภายในใจของตัวละครเอง (man against himself) และมีผลทำให้ตัวละครเกิดความทุกข์ หรือความสับสนวุ่นวายใจ

จากองค์ประกอบของนวนิยายดังกล่าว เป็นเพียงเกณฑ์ในการศึกษารูปแบบของ นวนิยายเท่านั้น นอกเหนือจากหัวข้อในการวิเคราะห์วรรณกรรมนวนิยายข้างต้นแล้ว ยังมีทั้ง การวิเคราะห์วิธีการดำเนินเรื่องให้สอดคล้องกับโครงเรื่อง กลวิธีการใช้ลีลาภาษา เพื่อให้นวนิยายเรื่อง นั้นน่าติดตาม และเกิดความประทับใจกับผู้อ่าน

2.1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาวรรณกรรม

พรรณทิภา จินกลับ (2551) ได้ทำการศึกษานวนิยายไทยที่นำเสนอการเดินทางข้าม เวลา เพื่อศึกษาลักษณะเฉพาะและแนวคิดที่ปรากฏในนวนิยายไทย จำนวน 12 เรื่อง โดยศึกษาจาก องค์ประกอบและกลวิธีการดำเนินเรื่องของนวนิยายไทย ผลการศึกษาพบว่า 1) ด้านลักษณะเฉพาะ โครงเรื่องมีการสร้างความขัดแย้งจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เมื่อตัวละครเดินทางข้ามเวลาจากมิติเวลา หนึ่ง สู่อีกมิติเวลาหนึ่ง ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นกับตัวละครจะคลี่คลายหรือนำไปสู่การคลี่คลายเมื่อการ เดินทางข้ามเวลายุติลง ด้านกลวิธีการดำเนินเรื่อง ให้สาเหตุที่ตัวละครต้องเดินทางข้ามเวลาเพื่อแก้ไข เหตุการณ์ในอดีตหรืออนาคตหรือช่วยเหลือบรรพบุรุษ นิยมเรียงลำดับเหตุการณ์ในต่างสถานที่ เล่า สลับกันไปมา ใช้ฉากบอกเหตุล่วงหน้าด้วยความฝัน นิमितและคำพยากรณ์ เพื่อให้ผู้อ่านเกิดความสนใจ ใคร่รู้ และใช้จุดหมายหรือบันทึกที่มีผู้ส่งสารและผู้รับสารอยู่คนละมิติเวลา ช่วยในการดำเนินเรื่อง และคลี่คลายปมปัญหาตัวละคร มีตัวละครที่เดินทางข้ามเวลา และตัวละครที่ไม่ได้เดินทางข้ามเวลา โดยจะมีลักษณะบางประการรวมกัน และมีตัวละครแบบฉบับ บทสนทนาระหว่างตัวละคร ที่ไม่ได้ เดินทางข้ามเวลามีความแตกต่าง เพื่อเน้นถึงความสมจริงเป็นหลัก ในส่วนที่เป็นฉาก การเดินทางข้าม เวลา ระบุถึงลักษณะเดินที่ปรากฏจากสถานที่และเวลา ส่วนที่เป็นฉากและการเดินทางของเรื่อง นำเสนอได้หลากหลายมิติเวลาต่างยุคสมัย 2) ด้านแนวคิด พบว่า มีทั้งแนวคิดหลักและแนวคิดรอง แนวคิดหลักมี 4 กลุ่ม ได้แก่ แนวคิดเกี่ยวกับเวลาและความรัก แนวคิดเกี่ยวกับการสะท้อนสภาพ ปัญหา และชี้แนะแนวทางแก้ไขปัญหาแก้สังคมในปัจจุบัน แนวคิดเกี่ยวกับการเทิดทูนวีรกรรม บรรพบุรุษ ปลูกฝังสำนึกความรักชาติ และแนวคิดเกี่ยวกับคุณค่าความสามัคคี ส่วนแนวคิดรองมี 2 กลุ่ม ได้แก่ แนวคิดที่เชื่อว่าอดีตแก้ไขไม่ได้ และแนวคิดที่เชื่อว่าอดีตแก้ไขได้

พิมลรัตน์ บังศรี (2552) ได้ทำการศึกษานวนิยายของกึ่งฉัตร วิธีการดำเนินชีวิตของคน ไทยที่มีการเปลี่ยนแปลง เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบทางวรรณกรรมและลักษณะวรรณกรรมประชา นิยม ในนวนิยายของกึ่งฉัตรทั้งหมด 21 เรื่อง โดยใช้กรอบแนวคิดทางวรรณกรรมและวรรณกรรม ประชานิยม ผลการวิจัยพบว่า 1) องค์ประกอบทางวรรณกรรม ซึ่งประกอบด้วยแก่นเรื่อง คือ ด้าน ความรักด้านครอบครัว ด้านสังคม และด้านคติความเชื่อ โครงเรื่อง แบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ การเปิด เรื่องแบบพรรณนาและการบรรยายฉาก เหตุการณ์และตัวละครดำเนินเรื่อง โดยใช้ความขัดแย้ง ระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ ระหว่างมนุษย์กับเรื่องเหนือธรรมชาติ และระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อม และสังคม การปิดเรื่องส่วนใหญ่เป็นแบบสุขนานุกรม ลักษณะของตัวละคร คือ ลักษณะภายนอก และลักษณะภายใน ฉากเป็นธรรมชาติ ได้แก่ ทะเล ป่า ภูเขา แม่น้ำ และการตกแต่งอาคารบ้านเรือน อย่างสวยงามบทสนทนาใช้บทสนทนาที่แสดงบทบาทของตัวละครเอกอย่างตรงไปตรงมา การใช้บท สนทนาแสดงพฤติกรรมของตัวละครเอกที่ดำเนินให้เห็นความน่าสนใจเหมาะสมกับเนื้อหาของ นวนิยาย 2) ลักษณะประชานิยมในนวนิยายมีความเปลี่ยนแปลงทางสังคมตามยุคสมัย เป็นผลมาจาก การรับอิทธิพลตะวันตก นวนิยายในรูปแบบเดิมที่เนื้อเรื่องเน้นดำเนินเรื่องด้านการเมือง เปลี่ยนเป็น

ด้านบันเทิงมากขึ้น ทำให้เกิดลักษณะวรรณกรรมประชานิยม ในด้านความรักสะท้อนให้เห็นความรักของหนุ่มสาว มั่นคง ศรัทธา คำนึงถึงความถูกต้อง ความเหมาะสม ความปรารถนาดีต่อกัน นวนิยายนี้เป็นที่นิยม เพราะผู้คนเกิดความเบื่อหน่ายปัญหาด้านการเมือง ทำให้ผู้อ่านต้องการหลีกเลี่ยงจากปัญหาที่ซ้ำซาก จำเจ หันมาอ่านเรื่องเบาสมอง ด้านครอบครัว ผู้เขียนสะท้อนครอบครัวของสังคมไทยกับบทบาทหน้าที่ของสมาชิกในครอบครัว ความรับผิดชอบต่อครอบครัวและตนเองสูง ด้านการเมืองและสังคม ผู้เขียนเสนอด้านสังคม ค่านิยม วิถีชีวิตและสภาพความเป็นอยู่แบบเรียบง่าย มีความผูกพันด้านการศึกษา ปัจจุบันการเปลี่ยนแปลงทางสังคมให้สิทธิและเสรีภาพแก่ผู้หญิงเท่าเทียมกันในเกือบทุกด้าน ทำให้ผู้หญิงมีโอกาสศึกษาหาความรู้ ได้ทัดเทียมกับผู้ชายมากขึ้น และได้รับการยอมรับทางสังคม ด้านการประกอบอาชีพ แสดงถึงอุดมคติในการทำงานของผู้หญิงยุคใหม่ว่า สามารถพึ่งพาตนเอง กล้าหาญ เสียสละและ อดทนต่อปัญหา ด้วยเหตุนี้นวนิยายของกิ่งฉัตร จึงมีความแปลกใหม่ของวรรณกรรมประชานิยม ควรแก่การศึกษาและนำมาประยุกต์ใช้ในงานวรรณกรรมอื่น ๆ ต่อไป

วิชาดา ถาวรประภาสวัสดี (2557) ได้ทำการศึกษา กระบวนการสร้างสรรค์แอนิเมชันจากวรรณกรรมซีไรต์ เรื่อง ขอตัวหนึ่งไปกลับไปสู่วัยเด็กนวนิยายของ เหวงเวียนเหน็ดอันท์ชาวเวียดนาม เพื่อถ่ายทอดลักษณะของตัวละคร วิถีชีวิตและวัฒนธรรมของเวียดนาม ซึ่งเป็นหนึ่งในประชาคมอาเซียน และเพื่อประเมินทัศนคติของผู้ชมต่อผลงานแอนิเมชัน โดยวิธีการวิจัยแบบสหวิธีการ (Multiple Methodology) ผ่านกระบวนการสร้างสรรค์ คือ 1) กระบวนการก่อนการผลิต (Pre-Production) โดยการศึกษาข้อมูลทางเอกสารการคัดเลือกเนื้อหาจากวรรณกรรม การนำเอาข้อมูลพื้นฐานที่รวบรวมได้ทั้งหมดมาศึกษาเพื่อสร้างสรรค์แอนิเมชันจากวรรณกรรม ให้สามารถสื่อสารให้ผู้ชมเข้าใจในความรู้สึกนึกคิดวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของคนเวียดนามได้มากขึ้น และทำการสร้างบท (Storyboard) 2) กระบวนการผลิต (Production) ออกแบบงานศิลปะทั้งหมด เช่น การออกแบบตัวละครฉากการสร้างการเคลื่อนไหวของตัวละครโดยทำในรูปแบบของแอนิเมชันสองมิติ และการตกแต่งและตัดต่องาน รวมถึงการบันทึกเสียงพากย์ เสียงประกอบเพื่อให้งานเสร็จสมบูรณ์ 3) กระบวนการหลังการผลิต (Post-Production) เก็บข้อมูลโดยการสำรวจทัศนคติของผู้ชมจากแบบสอบถาม (Questionnaire) ผ่านเว็บไซต์ มีจำนวนผู้ตอบรวม 159 คน และเก็บข้อมูลโดยการสนทนากลุ่ม (Focus group) ของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญและผู้สนใจด้านแอนิเมชัน ผลวิจัยพบว่า การสร้างสรรค์แอนิเมชันจากวรรณกรรมซีไรต์ ผู้วิจัยจะต้องตีความให้ชัดเจนว่าเรื่องนั้นสะท้อนวัฒนธรรมของชาตินั้น ๆ มากน้อยเพียงใด ในกรณีของเรื่องขอตัวหนึ่งไปกลับไปสู่วัยเด็ก มีลักษณะเป็นสากลสูง นักสร้างสรรค์ควรเพิ่มเติมความเป็นเวียดนามเข้าไป เช่น สิ่งของประดับประดาในบ้าน เสียงดนตรี นอกจากนี้พบว่าเนื่องจากเนื้อเรื่องในวรรณกรรมมีรายละเอียดมาก เมื่อตัดทอนให้เหลือเพียง 20 นาที ทำให้การเล่าเรื่องในแอนิเมชันขาดความเชื่อมโยง ความราบรื่น อย่างไรก็ตามในส่วนของการออกแบบตัวละคร ฉากและสีสันทัน โดยรวมสามารถออกแบบให้มีสีสันสดใสชวนติดตาม ส่วน เสียงพากย์ เสียงประกอบ ดนตรีประกอบ สามารถดึงดูดความสนใจของผู้ชมได้ในระดับดี แต่สิ่งที่จะเพิ่มเติมมากที่สุด คือ เอกลักษณ์ของความเป็นเวียดนาม เพื่อช่วยให้เห็นถึงวิถีชีวิต และวัฒนธรรมของชาวเวียดนามให้ชัดเจนขึ้น

2.1.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนวนิยายแนววัยรุ่น

รินรัตน์ นฤภัยพิทักษ์ (2534) ได้ทำการศึกษาในการหาพฤติกรรมในตัวละครวัยรุ่นในนวนิยายของ “สี่ฟ้า” การวิจัยในเรื่องนี้เป็นการศึกษาวิเคราะห์นวนิยายในแง่วรรณคดีเปรียบเทียบโดยศึกษาเกี่ยวกับจิตวิทยาพฤติกรรมวัยรุ่น ประกอบการวิเคราะห์เปรียบเทียบนวนิยายที่มีรายละเอียด เนื้อหาสะท้อนให้เห็นพฤติกรรม รวมถึงปัญหาของตัวละครวัยรุ่น ในส่วนของผลการวิจัยนั้น พบว่าวัยรุ่นเป็น วัยที่กำลังเรียนเลียนแบบ ทดลองบทบาทที่พัฒนาการทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาหากได้ทำความเข้าใจ และเรียนรู้ถึงสภาพความเปลี่ยนแปลงของตน และปรับตัวได้ดี ก็จะเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ ทั้งนี้ต้องอาศัยความเข้าใจจากบุคคลรอบตัวในนวนิยายของสี่ฟ้า นั้น ได้แสดงให้เห็นถึงพฤติกรรม และปัญหาของตัวละครวัยรุ่น ทั้งที่เป็นพฤติกรรมที่ดี และพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม อีกทั้งปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นของตัวละครวัยรุ่น ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือทั้งผู้ปกครอง และบุคคลที่เกี่ยวข้องพยายามเข้าใจวัยรุ่นให้ดีที่สุด

สิทธา อุปนิชิต (2553) ได้ทำการศึกษาพฤติกรรมตัวละครวัยรุ่น ที่ปรากฏในนวนิยายบนอินเทอร์เน็ตและทัศนคติของผู้อ่าน การวิจัยในเรื่องนี้เป็นการศึกษาการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ลักษณะนวนิยายบนอินเทอร์เน็ต ลักษณะพฤติกรรมตัวละครวัยรุ่นในนวนิยายบนอินเทอร์เน็ต และวิเคราะห์ทัศนคติของผู้อ่าน โดยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เนื้อหาจากนวนิยายบนอินเทอร์เน็ต และวิเคราะห์พฤติกรรมตัวละครวัยรุ่นในนวนิยายเรื่องต่าง ๆ แบ่งประเภทเป็นนวนิยายรัก 6 เรื่อง นวนิยายแฟนตาซี 6 เรื่อง นวนิยายรักร่วมเพศ 6 เรื่อง รวมถึงการสัมภาษณ์แบบจัดกลุ่มสนทนากับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ในฐานะผู้อ่านจำนวน 6 กลุ่ม ผลการวิจัยพบว่า นวนิยายบนอินเทอร์เน็ตมีการเผยแพร่ที่แตกต่างกับการเผยแพร่นวนิยายที่เป็นเล่ม โดยใช้สื่อประสมเป็นองค์ประกอบ และมีการเผยแพร่ทันที โดยไม่มีผู้กรองสารแบบที่นวนิยายเล่มมีบรรณาธิการเป็นผู้กรองสารในพฤติกรรมของตัวละครวัยรุ่น

อนุชา พิมพ์ศักดิ์ (2559) นวนิยายวัยรุ่น : อัตลักษณ์และรสนิยมการอ่านของวัยรุ่นไทย การศึกษาร้านี้มีวัตถุประสงค์ 3 ข้อ คือ 1) เพื่อวิเคราะห์การเล่าเรื่องของนวนิยายวัยรุ่น 2) เพื่อวิเคราะห์อัตลักษณ์ของนวนิยายวัยรุ่น และ 3) เพื่อวิเคราะห์รสนิยมการอ่านวรรณกรรมของวัยรุ่นยุคปัจจุบัน ผลการวิจัยปรากฏดังนี้ 1) จากการวิเคราะห์นวนิยาย พบว่า มีการนำเสนอว่าความรักของวัยรุ่นหนุ่มสาวนั้น ผู้หญิงมักจะเลือกมองผู้ชายที่รูปร่างหน้าตาเป็นอันดับแรก อันดับต่อมา คือฐานะและนิสัยใจคอ ด้วยเหตุว่านวนิยายวัยรุ่นส่วนใหญ่ ผู้เขียนจึงนำเสนอภาพตัวแทนออกมาในมุมมองของผู้หญิงอย่างโดดเด่น ภาพตัวแทนของวัยรุ่นที่ถูกนำเสนอผ่านนวนิยายวัยรุ่น ที่ชัดเจนคือ ภาพชีวิตของวัยรุ่นยุคใหม่ที่ใส่ใจเรื่องบุคลิกภาพ และการมีความสามารถเฉพาะตัว การดำเนินชีวิตในโลกทันสมัยที่ได้รับอิทธิพลของตะวันตก และเกาหลี พบว่าอุดมการณ์ชายเป็นใหญ่ยังถูกปลูกฝังในวรรณกรรมสมัยนิยมนี้ด้วย ผู้หญิงยังต้องเป็นผู้ต่อสู้เพื่อให้ได้ความรัก 2) นวนิยายวัยรุ่นได้รับอิทธิพลของการข้ามพรมแดนทางวัฒนธรรมของสื่อบันเทิงต่างชาติ ผ่านกระบวนการผสมผสานวัฒนธรรมข้ามสายพันธุ์เกิดเป็นวัฒนธรรมแบบลูกผสมที่ตรงกับรสนิยมของกลุ่มผู้บริโภควัยรุ่น ถูกผสมเข้ากับรูปแบบวัฒนธรรมเกาหลีสมัยนิยมผ่านละครซีรีส์เกาหลี และผสมกับวรรณกรรมสมัยนิยมญี่ปุ่น จนกลายมาเป็นอัตลักษณ์ของนวนิยายวัยรุ่นไทย 3) รสนิยมการอ่านของวัยรุ่นไทยสัมพันธ์กับประเด็นอัตลักษณ์ของวัยรุ่นไทย รสนิยมของตัวละครที่นิยมพระเอกที่นำเสนอแบบเกาหลี ส่วนนางเอกนิยม

แบบไทยหรือยุโรปมากกว่า จากผลการวิจัยทำให้เห็นว่านวนิยายการอ่านของวัยรุ่นเป็นที่นิยม คือ อิทธิพลของวัฒนธรรมสมัยนิยมของเกาหลี ญี่ปุ่น และตะวันตก มีบทบาทอย่างสูงในปัจจุบัน

2.2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับวัยรุ่นและปัญหาวัยรุ่น

2.2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับวัยรุ่นและปัญหาวัยรุ่น

2.2.1.1 วัยรุ่น

วัยรุ่นเป็นวัยที่ต้องเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงใหม่ ๆ หลาย ๆ อย่าง โดยเฉพาะ การเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย วัยรุ่นจึงต้องประสบกับปัญหาความยุ่งยาก อันเกิดจากความเปลี่ยนแปลงด้วยกันทั้งสิ้น หากครอบครัว ผู้ปกครองเอาใจใส่สามารถปรับตัวให้พ้นจากปัญหาต่าง ๆ ได้

ความหมายวัยรุ่น

จากการรวบรวมผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของความหมายคำว่า วัยรุ่น พบว่ามีผู้ให้ความหมาย ไว้ดังนี้

คำว่า วัยรุ่น พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 (ราชบัณฑิตยสถาน, 2554) ได้ให้ความหมายคำว่า วัยรุ่น หมายถึง วัยที่อายุประมาณ 13-19 ปี

โสภณัท นุชนาถ (2542) ได้ให้ความหมาย วัยรุ่น ว่าเป็นวัยที่เจริญเติบโตเข้าสู่วุฒิภาวะทางเพศอย่างสมบูรณ์ เป็นการเจริญพร้อม ๆ กันไปทุก ๆ ด้าน ทั้งร่างกายและจิตใจ เป็นวัยที่กำลังจะพัฒนาตนเองไปสู่วัยผู้ใหญ่ต่อไป

สุชา จันทน์เอม (2544) กล่าวว่า วัยรุ่น หมายถึง เจริญเติบโตไปสู่ภาวะความเป็นผู้ใหญ่ มีทั้งความพร้อมทางร่างกายของระบบอวัยวะเพศ ผู้หญิงเมื่อมีประจำเดือนมาครั้งแรกและเพศชายจะมีการผลิตเซลล์สืบพันธุ์ได้

จากความหมายของวัยรุ่น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า วัยรุ่น หมายถึง วัยที่มีพัฒนาการจากวัยเด็กไปสู่วัยผู้ใหญ่ มีความพร้อมทางด้านร่างกายและจิตใจอย่างสมบูรณ์

2.2.1.2 สาเหตุของปัญหาวัยรุ่น

โสภณัท นุชนาถ (2542) ให้แนวคิดสาเหตุของปัญหาวัยรุ่น เกิดจากความต้องการทางกาย ความต้องการทางจิตใจ และเกิดจากสิ่งแวดล้อมที่เป็นตัวกระตุ้นอยู่ภายนอก สามารถสรุปได้ว่า เกิดจากปัญหาส่วนตัวที่เกี่ยวข้องกับสภาพร่างกาย เช่น 1) การขาดสารอาหาร 2) การมีโรคประจำตัว รวมทั้งอุปสรรคในด้านการเรียน การคบเพื่อน และการปรับตัวความพิการ หรือความบกพร่องทางร่างกายทำให้เด็กเกิดปมด้อย 4) เด็กที่มีสติปัญญาต่ำ มีวุฒิภาวะต่ำ ฟังตนเองไม่ได้ 5) ความกดดันและความผิดปกติทางเพศ ผู้ปกครองที่มีความเข้มงวดกวดขัน ในเรื่องเพศ หรือวัยรุ่นมากเกินไป

เกิดจากสภาพแวดล้อมทางครอบครัวและบุคคลที่เกี่ยวข้อง เมื่อเกิดปัญหาความไม่สบายของเด็ก เด็กไม่กล้าปรึกษาครูหรือเพื่อน จึงทำให้เกิดความทุกข์ทรมาน และนำไปสู่ความผิดปกติของอารมณ์และจิตใจ ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียน การเข้าสังคมกลุ่มเพื่อน นำไปสู่ปัญหาซ้ำซ้อนจากสังคมไม่เข้าใจ จึงก่อให้เกิดเหตุการณ์เลวร้ายขึ้น

2.2.1.3 ปัญหาวัยรุ่น

สุชา จันทน์เอม (2544) ให้แนวคิดเกี่ยวกับวัยรุ่น ว่าเป็นวัยหัวเลี้ยวหัวต่อระหว่างวัยเด็ก และวัยผู้ใหญ่ เป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม เด็กที่อยู่ในสภาพหัวเลี้ยวหัวต่อดังกล่าว อาจต้องเผชิญกับปัญหาแต่ละองค์ประกอบมากมาย จากการศึกษาปัญหาของเด็กวัยรุ่น ย่อมช่วยให้เรารู้จักเด็กวัยรุ่นดีขึ้น ได้แบ่งประเภทของปัญหาที่จะกล่าว ต่อไปนี้

1) ปัญหาที่เกี่ยวกับการเจริญเติบโตทางร่างกายและการเจริญเติบโตทางเพศ

เหตุที่เด็กวัยรุ่นมีปัญหาเช่นนี้ เป็นเพราะอัตราการเจริญเติบโตของเด็กในขณะนี้เร็วมาก การเจริญเติบโตในสัดส่วนต่าง ๆ ทางร่างกาย เช่น แขน มือ ขา อก มีมากกว่าส่วนอื่น ๆ การเจริญเติบโตที่มีลักษณะเช่นนี้ เป็นบ่อเกิดให้เด็กวัยรุ่นทั้งชาย หญิงเกิดความไม่สบายใจเป็นอย่างมาก เรื่องรูปร่างลักษณะที่ปรากฏภายนอกนี้เป็นเรื่องสำคัญยิ่งสำหรับเด็กวัยรุ่น เช่น น้ำเสีย การมีขนตามร่างกาย ความอ้วน-ผอม อวัยวะเพศ เป็นต้น

2) ปัญหาด้านจิตใจ

เมื่อวัยรุ่นเกิดการเปลี่ยนแปลงหลายอย่างทางร่างกาย ก็ย่อมทำให้เด็กไม่สบายใจ การเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ กระทบกระเทือนเด็กวัยรุ่น โดยทั่วไปทั้งทางด้านอารมณ์ส่วนตัว สังคมและสมอง ได้แก่

ด้านจิตใจและอารมณ์ เด็กวัยรุ่นมีอารมณ์เปลี่ยนแปลงได้ง่าย อารมณ์แปรปรวน หุนหัน และแสดงอารมณ์รุนแรงได้ง่าย ผู้ที่ให้คำปรึกษา หรือผู้ปกครองจึงจำเป็นต้องแนะนำให้เด็กวัยรุ่นได้เรียนรู้ไปทีละน้อยว่า การแสดงอารมณ์ดังกล่าวเป็นสิ่งไม่ควรกระทำ และอาจเกิดการสูญเสียเพื่อน หรืออาจจะเป็นสิ่งที่บ่งบอกว่าเขายังไม่พ้นวัยเด็ก ความกระทบกระเทือนที่มีผลต่อวัยรุ่น ที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งคือ ความขัดแย้งระหว่างเด็กกับผู้ปกครอง ในระยะนี้เด็กต้องการอิสรภาพอย่างยิ่ง แต่พ่อแม่ต้องคอยระมัดระวังเด็ก เพราะคิดว่าเด็กที่ยังไม่สามารถเป็นอิสรภาพได้

ปัญหาทางด้านส่วนตัวและสังคม เด็กวัยรุ่นวิตกกังวลอย่างมาก ว่าคนอื่น ๆ จะเห็นตนเป็นอย่างไร ทั้งนี้เพราะเด็กมักตัดสินคนอื่น ๆ โดยดูจากลักษณะภายนอกมากกว่าพิจารณาคุณค่าภายในของบุคคล เช่น ความดี ความขยัน เด็กหนุ่มสาวกังวลมากเป็นพิเศษว่าสังคมยอมรับตนหรือไม่ ความหวาดกังวลทางด้านสังคม ได้แก่ กลัวกลุ่มเพื่อนรังเกียจ กลัวทำผิดในเรื่องเพศ กลัวความผิดหวังและล้มเหลวในด้านการศึกษา

ปัญหาที่เกี่ยวกับด้านสติปัญญา เด็กวัยรุ่นในระยะนี้แม้ว่าจะได้เรียนรู้ในสิ่งต่าง ๆ มากมายก็จริงแต่เป็นเด็กที่เกิดความเบื่อหน่ายเกี่ยวกับการเรียนและมักถูกโรงเรียนกล่าวโทษว่าขี้เกียจ ไม่สนใจบทเรียนบ้าง จึงหาทางออกด้วยวิธีการที่ผู้ใหญ่มักคิดว่าเป็นการก้าวร้าวต่อผู้ใหญ่ และกฎเกณฑ์ ต่าง ๆ ทางสังคม

จากปัญหาด้านจิตใจ ผู้วิจัยสรุปได้ว่าปัญหาที่เกิดขึ้นกับตัววัยรุ่นมักมีปัจจัยหลายอย่าง ได้แก่ ปัญหาการเจริญเติบโตทางร่างกาย ปัญหาทางด้านจิตใจ ปัญหาด้านอารมณ์ ปัญหาจากสภาพแวดล้อมทางสังคม และปัญหาที่เกี่ยวกับด้านสติปัญญา หากผู้ใหญ่ให้ความเข้าใจ อธิบายด้วยเหตุผล ชี้ให้เห็นถึงข้อดี และข้อเสียของสถานการณ์นั้น ยอมรับฟังปัญหา อาจส่งผลกระทบต่อตัววัยรุ่นน้อยลง สามารถแก้ไขปัญหาได้ง่ายขึ้น แต่อย่างไรก็ตามความเข้าใจในการเลี้ยงดูเด็กจะเป็นคนเช่นไรก็ขึ้นอยู่กับครอบครัวด้วยเช่นกัน

3. ปัญหาของวัยรุ่นในสังคมไทย

ปัจจุบันปัญหาของวัยรุ่นในสังคมไทยรุนแรง และซับซ้อนมากขึ้น เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งด้านกายภาพ เศรษฐกิจและสังคมเมือง ประกอบกับวัยรุ่นเป็นช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อของการเจริญเติบโตมีความเปลี่ยนแปลงด้านร่างกาย จิตใจ และอารมณ์ ทำให้วัยรุ่นประสบปัญหามากมาย เช่น ปัญหาครอบครัว ปัญหาการคุกคามทางสื่อ ปัญหาพฤติกรรมก้าวร้าว ปัญหาความหลากหลายทางเพศ ปัญหาเด็กออกทิสติก ปัญหาติดเกม ปัญหาความเครียดวิตกกังวล เป็นต้น

2.2.1.4 ปัญหาครอบครัว

ครอบครัว ถือได้ว่าเป็นสถาบันทางสังคมอันดับแรกที่มีอิทธิพลต่อเด็กมากที่สุด ความสัมพันธ์ในครอบครัวยังคงเป็นแบบฉบับพฤติกรรมของเด็กวัยรุ่น ซึ่งจะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ในอนาคต

ราชบัณฑิตยสถาน (2554) ให้ความหมายว่า ครอบครัวเป็นสถาบันพื้นฐานของสังคมที่ประกอบด้วยสามี ภรรยา และลูก

สุพัตรา สุภาพ (2541) ได้ให้ความหมายของครอบครัวว่า กลุ่มบุคคลที่มาอยู่รวมกันด้วยการสมรส โดยทางสายโลหิตหรือการรับเลี้ยง มีความสัมพันธ์กันในฐานะ พ่อ แม่ ลูก พี่ น้อง

อุมาพร ตรังสมบัติ (2544) ได้ให้ความหมายของครอบครัวว่า กลุ่มบุคคลที่มีความผูกพันกันทางอารมณ์ และจิตใจ มีการดำเนินชีวิตร่วมกัน มีความสัมพันธ์กันทางกฎหมายและสายโลหิต

จากปัญหาครอบครัว ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ครอบครัว หมายถึง กลุ่มบุคคลที่อยู่รวมกันฉันสามีภรรยา มีบุตรร่วมกันหรือมีบุตรบุญธรรม อยู่รวมกันเป็นครอบครัวมีระเบียบประเพณี มีบทบาทหน้าที่ ๆ ต้องปฏิบัติตาม รวมทั้งมีความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัว หากเกิดการเปลี่ยนแปลงหรือรากฐานของครอบครัวนั้นเกิดสภาวะล่มสลายแล้ว มักจะต้องประสบปัญหาหลายอย่างตามมา

อุมาพร ตรังสมบัติ (2531) กล่าวว่า ในปัจจุบันครอบครัวเป็นจำนวนไม่น้อยที่ต้องประสบปัญหาต่าง ๆ เช่น สามีภรรยาทะเลาะวิวาท ทำให้ลูกขาดความรักความอบอุ่น เป็นเหตุทำให้เกิดความไม่มั่นคงในครอบครัว ครอบครัวขาดความสุข เกิดเป็นปัญหา ซึ่งมีลักษณะ ดังนี้

- 1) ครอบครัวแตกแยก ซึ่งอยู่ในรูปแบบการหย่าร้าง แยกกันอยู่ การละทิ้ง
- 2) บุคคลในครอบครัวไม่เข้าใจกัน และไม่มีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน
- 3) ครอบครัวประสบปัญหาด้านการเงินและการครองชีพ
- 4) ครอบครัวประสบปัญหาเรื่องสุขภาพ เช่น ติดยาเสพติด

จะเห็นได้ว่า เด็กวัยรุ่นเป็นวัยที่มีความเครียดหลายอย่าง และความสัมพันธระหว่างบิดามารดากับเด็กวัยรุ่นก็มักมีความขัดแย้งกันมากกว่าวัยเด็ก ในเมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงในครอบครัว จึงเลี่ยงไม่ได้ที่จะมีความเครียดเกิดขึ้น อยากเข้าใจ การอยากเป็นอิสระและมีความก้าวร้าวเพิ่มขึ้น

2.2.1.5 ปัญหาการคุกคามทางสื่อ

ความหมายการคุกคาม

ตามพจนานุกรม ราชบัณฑิตยสถาน (2554) ให้ความหมายคุกคามไว้ว่า แสดงอำนาจด้วยกริยา หรือวาจาให้หวาดกลัว, ทำให้หวาดกลัว เช่น ภัยคุกคาม

รักษ์ชิตา โพธิ์พิทักษ์กุล (2550) ได้กล่าวถึงการคุกคามว่าอาจจะเกิดขึ้นโดยที่ผู้เสียหายหรือเหยื่ออาจจะไม่ทราบว่าเกิดขึ้นกับตน พวกที่ชอบคุกคามจะคิดว่าสมควรอย่างยิ่งที่จะต้องลงโทษเหยื่อตามที่ตนเห็นสมควร

จะเห็นได้ว่า ลักษณะการคุกคามมีการกระทำทางกายที่เป็นการกระทำผิด ซึ่งการคุกคามส่งผลให้ผู้ถูกคุกคามก่อให้เกิดความกลัว เช่น ได้รับการติดต่อจากผู้ไม่พึงประสงค์ในการสื่อสารทางจดหมายหรือการคุกคามทางอินเทอร์เน็ต

2.2.1.6 ปัญหาพฤติกรรมก้าวร้าว

ความหมายพฤติกรรมก้าวร้าว

พรรณี ชูทัย (2528) กล่าวว่า การที่บุคคลแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวนั้นขึ้นอยู่กับสาระสำคัญ 2 ประการ คือ

1) ตัวกำหนดพฤติกรรมที่เกิดการเรียนรู้ สาเหตุเกิดจากตัวบุคคลทำพฤติกรรมนั้น จนเกิดเป็นนิสัยและกลายเป็นพฤติกรรมในที่สุด

2) แรงจูงใจในการแสดงพฤติกรรม เพราะแรงจูงใจคือตัวกระตุ้นและควบคุมแนวทางพฤติกรรม ดังนั้น การแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวจึงแสดงออกทางกายและวาจา เพราะเชื่อว่าการแสดงออกของพฤติกรรมเพื่อเป็นการขจัดความคับข้องใจหรือความรู้สึกโกรธต่าง ๆ

สุชา จันทน์อม (2533) ได้กล่าวว่า ความก้าวร้าว เป็นพฤติกรรมของคนที่ขาดความสุขอีกอย่างหนึ่ง อาจจะแสดงออกทางร่างกาย หรือทางวาจาก็ได้ เช่น การทำลายร่างกาย ทำลายข้าวของ การพูดหยาบคาย ความก้าวร้าวเป็นพฤติกรรมการเรียนรู้จากสังคมมนุษย์ใช้ป้องกันตัวเองจากการรุกราน

ปทุมทิพย์ สุภานันท์ (2546) ให้ความหมายของพฤติกรรมก้าวร้าวว่า เป็นการแสดงออกทางด้านความคิด คำพูด การกระทำที่รุนแรงขาดความยับยั้งชั่งใจ คุกคามรุกรานคนอื่นเพื่อระบายความโกรธของตนเอง

จากความหมายของพฤติกรรมก้าวร้าว ผู้วิจัยสรุปได้ว่า พฤติกรรมก้าวร้าวเป็นลักษณะที่รุนแรงผิดปกติ เพื่อตอบสนองความความเครียด ความโกรธ ความรู้สึกไม่ดีของตนเอง ดังนั้นพฤติกรรมจึงเป็นพฤติกรรมที่ก่อปัญหาต่อสังคมส่วนรวม ในกรณีที่นักเรียนทะเลาะวิวาทชกต่อย จึงสมควรให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่นครู ผู้ปกครอง หาวิธีลดพฤติกรรมก้าวร้าวและเสริมพฤติกรรมที่สร้างสรรค์เพื่อให้นักเรียนเหล่านี้เป็นที่ยอมรับในสังคม เพื่อลดการถูกตัดขาดจากสังคมหรือลดการโดนไล่ออกจากโรงเรียน

2.2.1.6 ปัญหาความหลากหลายทางเพศ

สังคมไทยได้หล่อหลอมการแบ่งแยกบุคคลเป็นเพศใดเพศหนึ่งมาตั้งแต่กำเนิด เช่น ผู้หญิงต้องสวมกระโปรง ผู้ชายต้องสวมกางเกง ความรับผิดชอบของบทบาทหน้าที่ รวมไปถึงการเล่น กิจกรรมต่าง ๆ ที่ผู้ปกครองจัดเตรียมให้กระทำตามธรรมเนียมที่วางไว้ การเรียนรู้

พฤติกรรมเกิดจากสิ่งแวดล้อมรอบกายมักเกิดขึ้นโดยตั้งใจและไม่ตั้งใจ ดังนั้นหากเด็กอยู่ในสภาพไม่เหมาะสม ก็จะเรียนรู้บทบาทและพฤติกรรมทางเพศที่ไม่เหมาะสมไปด้วย ทำให้พฤติกรรมรักร่วมเพศเกิดขึ้นได้ ปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลทำให้บุคคลมีพฤติกรรมรักร่วมเพศ

ฐิติกร เตรยาภรณ์ (2543) กล่าวว่าปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลทำให้บุคคลมีพฤติกรรมรักร่วมเพศ สภาพแวดล้อม มีดังนี้

สภาพแวดล้อมในครอบครัว

บุคลิกภาพของบิดามารดาและความสัมพันธ์ในครอบครัว หากความสัมพันธ์ของมารดาใกล้ชิด ให้ความสนิทสนมกับลูกมากเกินไป อาจส่งผลกระทบต่อลูกเกิดความอ่อนแอ อ่อนโยน แต่ถ้ามารดาใช้เวลากับลูกชายนาน ๆ จะเป็นการส่งเสริมให้ลูกชายต่อต้านบิดาโดยสิ้นเชิง บุคลิกของบิดามารดามีผลต่อพฤติกรรมของลูก กล่าวคือ ถ้ามารดาเข้มงวด เข้มงวด หรือบิดาที่ท่าเฉยเมย เด็กอาจเกิดการเลียนแบบหรือเด็กอาจยังถอยห่างจากพฤติกรรมที่แสดงของบิดามารดา และเลือกมองภาพพจน์จึงกระทำตามในที่สุด

2.2.1.7 ปัญหาเด็กออทิสติก

ความหมายของเด็กออทิสติก

มีผู้วิจัยอีกหลายท่านได้ให้นิยามของคำว่าเด็กออทิสติก ไว้ดังนี้

เพ็ญแข วัจนสุนทร (2540) ได้ให้ความหมายว่า ออทิสซึม (Autism) เด็กมีพัฒนาการล่าช้าทางด้านสังคม การสื่อความหมายและจินตนาการ แสดงให้เห็นถึงการมีพฤติกรรมที่ผิดปกติไปจากเด็กทั่วไปในวัยเดียวกัน เด็กไม่สามารถเข้าใจคำสั่งง่ายๆ ได้ เล่นกับใครไม่เป็น เนื่องจากขาดจินตนาการ และมีพฤติกรรมซ้ำ ๆ บางอย่าง ทั้งการกระทำและความคิด

อุบล เล่นวารี (2542) ได้ให้ความหมายออทิสติกว่า เด็กที่มีความผิดปกติด้านพัฒนาการทางสังคม อารมณ์ และการสื่อสาร อาการแรกพบมักอยู่ในช่วงอายุ 30 - 36 หรือ 3 ขวบแรกของชีวิต

จิตติรัตน์ พุกจินดา (2545) ให้ความหมาย ออทิสซึม (Autism) ว่าเป็นอาการของโรคทางจิตเวชในเด็ก สาเหตุเกิดจากความผิดปกติทางระบบสมองตั้งแต่ทารกยังอยู่ในครรภ์มีความผิดปกติทางพฤติกรรม โดยมีความบกพร่องในการสร้างสัมพันธ์ภาพทางสังคม สูญเสียด้านการสื่อสาร ไม่สามารถควบคุมอารมณ์ได้ ขาดจินตนาการ มีการกระทำและความสนใจซ้ำซาก

เกยูร วงศ์ก่อม (2548) ได้ให้ความหมายเด็กออทิสติกว่า เด็กที่มีความบกพร่องเกี่ยวกับพัฒนาการ โดยเฉพาะด้านสังคมและภาษา การสื่อความหมาย พฤติกรรมอารมณ์และจินตนาการ

โดยสรุปจะเห็นได้ว่า เด็กออทิสติกเป็นเด็กที่ผิดปกติทางด้านการสื่อสาร อารมณ์ สังคม ขาดจินตนาการ มีการกระทำและความสนใจซ้ำ ๆ

2.2.1.8 ปัญหาติดเกม

ความหมายพฤติกรรมติดเกม

สุภาวดี เจริญวานิช (2557) ได้ให้ความหมายพฤติกรรมติดเกมว่า พฤติกรรมติดเกมเป็นพฤติกรรมที่เด็กมีความหมกมุ่นอยู่กับการเล่นเกมมากเกินไปจนไม่สามารถควบคุมตนเองให้

เล่นในเวลาที่กำหนดได้ เมื่อถูกบังคับให้เลิกเล่นหรือหยุดเล่นจะมีพฤติกรรมต่อต้าน ซึ่งบางคนอาจถึงขั้นเกิดพฤติกรรมก้าวร้าว

ปัจจัยที่ทำให้เกิดพฤติกรรมติดเกม ได้แก่

1) ปัจจัยทางด้านชีวภาพ การเล่นเกมทำให้มีการหลั่งสารโดพามีน การหลั่งสารโดพามีนในระบบสมองส่วนกลาง ซึ่งก่อให้เกิดความสุขและเสพติด (Brain Reward Circuit) ทำให้เกิดแรงจูงใจในการเล่นระยะแรก

2) ปัจจัยด้านจิตสังคม เกมสามารถตอบสนองความต้องการทางจิตใจของวัยรุ่นเป็นอย่างดี เมื่อเล่นจนประสบผลสำเร็จหรือเล่นแล้วมีโอกาสชนะ ได้รับรางวัลซึ่งถือว่าเป็นแรงเสริมบวก ทำให้รู้สึกพอใจ จนเกิดความภาคภูมิใจในตนเอง

3) ปัจจัยด้านครอบครัว เด็กติดเกมมักพบในครอบครัวที่ขาดการฝึกระเบียบให้ลูกอย่างเหมาะสมตั้งแต่เด็ก บางครอบครัวไม่มีเวลาและให้ความสำคัญในการดูแลมากพอ

4) ปัจจัยด้านสังคม เพื่อนมักมีความสำคัญต่อวัยรุ่นมาก โดยเฉพาะเกมที่ต้องเล่นด้วยกันโดยแบ่งเป็นตัวละครต่าง ๆ สามารถต่อสู้คอยช่วยเหลือกัน ทำให้เป็นที่ยอมรับในสังคมกลุ่มเพื่อนในเกม

จากปัญหาติดเกม ผู้วิจัยสรุปได้ว่า พฤติกรรมติดเกมของวัยรุ่น เกิดขึ้นจากหลาย ๆ ปัจจัย ครอบครัวต้องให้ความสำคัญกับพฤติกรรมของวัยรุ่นให้ดี หากครอบครัวตามใจ การอบรมเลี้ยงดูก็มีส่วนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของวัยรุ่นได้

2.2.1.9 ปัญหาความเครียดวิตกกังวล

ความหมายของความเครียดวิตกกังวล

ความหมายของความเครียดวิตกกังวลนั้นได้มีผู้ให้หลายแนวทางด้วยกันพอสรุป ได้ดังนี้ นราธร ศรีประสิทธิ์ (2529) ได้กล่าวว่า เครียดเป็นภาวะที่ขาดสมดุลของด้านจิตใจของบุคคล อาจเกิดขึ้นจากสถานการณ์ อาการเครียดส่วนมากแสดงออกในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ความวิตกกังวล ความรู้สึกกดดัน ซึ่งส่งผลทำให้จิตใจและร่างกายแย่งลงตามสภาพ

ธารารัตน์ ชื่นทอง (2542) ได้สรุปความหมายความเครียดว่า ความรู้สึกทางด้านร่างกายและจิตใจที่เกิดขึ้นจากการตอบสนองต่อความกดดันจากสิ่งแวดล้อมและไม่สามารถต่อสู้กับแรงกดดันนั้นได้

จากความหมายของความเครียดวิตกกังวล ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ความเครียดวิตกกังวล หมายถึง ความรู้สึกทางกายและจิตใจที่เกิดขึ้นจากการตอบสนองความกดดันทางครอบครัว สิ่งแวดล้อมรอบข้าง จึงส่งผลกระทบต่อสุขภาพจิตและสุขภาพร่างกายต่าง ๆ

2.2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาวัยรุ่น

2.2.2.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาครอบครัว

สถาบันครอบครัวถือเป็นปัจจัยสำคัญที่จะนำพาความคิดของเด็กไปในทางที่ดี และลดปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในอนาคต ถือได้ว่าช่วงอายุของวัยรุ่นเป็นวัยที่ยังต้องฝึกระเบียบ ให้เวลาเป็นตัวกำหนดในการเรียนรู้ มีความรับผิดชอบต่อตนเองได้

นภสมน นิจนิรันท์ (2554) ได้ศึกษาปัญหาวัยรุ่นในสังคมไทย: ภาพสะท้อนจากเรื่องสั้นจากวรรณกรรมรามคำแหงประจำปี 2554 พบว่าลักษณะสำคัญในครอบครัว มี 2 รูปแบบ คือ

1) ครอบครัวที่มีความอบอุ่นและครอบครัวที่มีความแตกแยก โดยครอบครัวที่มีความรักความอบอุ่น ครอบครัวที่มีความสนิทสนมกัน ผู้ปกครองมีความใส่ใจในการดำเนินชีวิตของวัยรุ่นเป็นอย่างดีในกรณีนี้มักเกิดจากตัวของวัยรุ่นเองมากกว่าปัจจัยภายนอกหรือหรือสภาพแวดล้อม 2) ครอบครัวแตกแยก เป็นเพราะพ่อแม่หย่าร้าง หรือพ่อแม่เสียชีวิต สมาชิกในครอบครัวไม่ค่อยมีเวลาทำกิจกรรมเพื่อสานสัมพันธ์ร่วมกัน สาเหตุหลักมาจากการที่ผู้ปกครองต้องทำงานเพื่อหารายได้มาเลี้ยงครอบครัว ลักษณะครอบครัวเช่นนี้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างระบบความสัมพันธ์ในครอบครัวตามทฤษฎี การพัฒนาไปสู่ความทันสมัยที่เชื่อว่า การมองครอบครัวในฐานะเป็นหน่วยการผลิตและบริโภคเพื่อ เพิ่มพูนความมั่นคงเพราะเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การพัฒนาเศรษฐกิจทำลายระบบความสัมพันธ์ ภายในครอบครัว เริ่มจากการแยกครอบครัวเดี่ยว พ่อแม่ส่วนใหญ่ใช้เวลาทำงานหารายได้ ลูกถูกแยก ออกโดยระบบโรงเรียน เพื่อหาความรู้ จึงยิ่งทำให้สัมพันธ์ภายในครอบครัวห่างเหินมากขึ้น

2.2.2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดนคุกคามทางสื่อ

มลลวธู มุสิเกตุ (2550) ได้ทำการศึกษา เรื่อง ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการ คุกคาม: ศึกษาการคุกคามทางโทรศัพท์ วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการ คุกคามรบกวนหรือก่อกวนโดยใช้โทรศัพท์ทั้งในและต่างประเทศ และเพื่อให้ทราบถึงการคุ้มครองอัน เกิดจากการคุกคามเพื่อนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไข ผลการศึกษาพบว่า การคุกคามสิทธิส่วนบุคคลของ ผู้อื่น ผ่านทางโทรศัพท์ในประเทศไทยเกิดขึ้นหลายรูปแบบ ไม่ว่าจะทำให้ผู้อื่นเกิดความหวาดกลัว เช่น การส่งเสียงร้องโหยหวนข่มขู่ การกระทำดังกล่าวจะกระทำซ้ำ ๆ หรือการใช้โทรศัพท์เป็น เครื่องมือในการรบกวน หลอกลวงในบางกรณี และการคุกคามทางโทรศัพท์นี้ ประเทศไทยยังไม่มี บทบัญญัติทางกฎหมาย สำหรับมาตรการใด ๆ สำหรับคุ้มครองผู้เสียหายและลงโทษผู้กระทำผิดแต่ อยางใด ในขณะที่หลายประเทศให้ความสำคัญกับการคุ้มครองประชาชนจากการคุกคามผ่านโทรศัพท์

บารเมษฐ์ ดวงเพชร (2559) ได้ศึกษาการคุกคามทางสื่อออนไลน์ต่อนักศึกษา ระดับอุดมศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พฤติกรรมการคุกคามทางสื่อออนไลน์ 2) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการคุกคามทางสื่อออนไลน์ 3) วิธีการคุกคามทางสื่อออนไลน์ 4) ผลกระทบของ การคุกคามทางสื่อออนไลน์ ปัจจัยที่มีผลต่อการคุกคามทางสื่อออนไลน์ต่อนักศึกษาระดับอุดมศึกษา ในจังหวัดเชียงใหม่ ได้แก่ 1) ปัจจัยส่วนบุคคลพบว่า กลุ่มคุกคามรุนแรงน้อยมีการโพสต์ภาพหลุดหรือ คลิปวิดีโอเพื่อทำให้เหยื่อรู้สึกอับอายแตกต่างกับกลุ่มคุกคามรุนแรงมาก ที่ใช้สื่อออนไลน์โพสต์ ลักษณะข่มขู่ทำให้เหยื่อเสื่อมเสียชื่อเสียง 2) ปัจจัยทางด้านสังคม เพื่อนคือสาเหตุมาจากการกลั่น แก่ล้งระหว่างเพื่อน 3) ปัจจัยทางด้านเทคโนโลยี คือกลุ่มใช้สมาร์ตโฟน 4) ปัจจัยด้านจิตวิทยา การ แค้นเหยื่อ เพราะตัวเองเคยโดนกระทำ 5) ปัจจัยด้านครอบครัว ความคาดหวังในครอบครัวส่งผลทำ ให้ต้องระบายความกดดันนั้นด้วยการคุกคามทางสื่อออนไลน์ต่อเหยื่อ วิธีการคุกคามทางสื่อออนไลน์ พบว่า การโพสต์ประจานภาพถ่ายหรือคลิปวิดีโอในลักษณะข่มขู่ทำให้เหยื่อได้รับความเดือดร้อน โดยตรง ช่องทางการคุกคาม ใช้สื่อออนไลน์ เพชบุ๊คในการคุกคามเหยื่อ วัตถุประสงค์การคุกคาม พบว่า เพื่อความสนุกสนาน และความสะใจ ทำให้เหยื่อเสื่อมเสียชื่อเสียง

2.2.2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาความก้าวร้าว

มีหลายปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็ก ได้แก่ ปัจจัยด้านชีวภาพ ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม ทั้งสภาพแวดล้อมภายในตัวเด็กและสภาพแวดล้อมภายนอก อาทิ การอบรมเลี้ยงดู เพื่อน การเปิดรับสื่อโทรทัศน์ คอมพิวเตอร์ และการเล่นวิดีโอเกมที่มีความรุนแรงส่งผลให้พฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กรุนแรงขึ้น เนื่องจากเด็กเกิดการจดจำและเลียนแบบพฤติกรรมที่ไม่ดีจากสื่ออิทธิพล ของสื่อที่มีความรุนแรง ส่งผลต่อความคิดอารมณ์และการแสดงพฤติกรรมก้าวร้าว

ชนิสรา ไกรสีห์ (2551) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบผลการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มเพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวระหว่างทฤษฎีพฤติกรรมนิยมและทฤษฎีเกสตัลท์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมก้าวร้าวเป็นพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมก่อให้เกิดปัญหาต่อการเรียนการสอนและทำให้ไม่เป็นที่ยอมรับของสังคม การวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบผลการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มเพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีพฤติกรรมก้าวร้าว 2 คน ที่ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจงจากประชากร โดยแบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามทฤษฎีพฤติกรรมนิยม จำนวน 6 คน ส่วนกลุ่มที่ 2 ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามทฤษฎีเกสตัลท์จำนวน 6 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือแบบวัดพฤติกรรมก้าวร้าวโปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มเพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวตามทฤษฎีพฤติกรรมนิยม และโปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มเพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวตามทฤษฎีเกสตัลท์

นภเกตน์ นิลธวัช (2555) ได้ศึกษาการพัฒนากระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อแก้ปัญหาความก้าวร้าวของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสองภาษา สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร : พหุกรณีศึกษา การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาแนวคิด จุดมุ่งหมาย องค์ประกอบ กระบวนการในการแก้ปัญหาพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียน ตลอดจนปัญหาของกระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสองภาษา 2) ศึกษาลักษณะและสาเหตุของพฤติกรรมก้าวร้าว 3) พัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีพฤติกรรมก้าวร้าว และ 4) ศึกษาผลการใช้ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีพฤติกรรมก้าวร้าวที่พัฒนาขึ้น เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย การสังเกต การสัมภาษณ์ การศึกษาเอกสาร การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์ พบว่านักเรียนให้ความไว้วางใจครู ยอมเปิดเผยข้อมูลและยอมรับว่าตนเองมีพฤติกรรมที่เป็นปัญหา และพร้อมที่จะปรับปรุงตนเอง นักเรียนมีพัฒนาการด้านความสามารถในการจัดการกับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ดีขึ้น ลดพฤติกรรมก้าวร้าวและได้รับการยอมรับจากเพื่อน

2.2.2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาความหลากหลายทางเพศ

วิภาดา เอี่ยมคง (2557) ได้ศึกษาผลสะท้อนของกระบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมของผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศในสังคมไทย พบว่าการต่อสู้เคลื่อนไหวของกระบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมต่อผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศในสังคมไทย ได้ก่อให้เกิดผลสะท้อนต่อทั้งกระบวนการทางนโยบายสาธารณะ และมีติการยอมรับทางสังคมต่อผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ กล่าวคือ ประการแรก การต่อสู้เคลื่อนไหวของกระบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมของผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ ในการเข้าไปมีส่วนร่วมทางนโยบายสาธารณะ ที่เกี่ยวข้องกับสิทธิของกลุ่มตน แสดงให้เห็นถึงการ

เพิ่มพื้นที่ทางการเมืองของผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศในระบบการเมือง และขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมของผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านมิติการยอมรับทางสังคมเกี่ยวกับเพศวิถี และเพศภาวะเพิ่มมากขึ้นกว่าในอดีต

ปิยรัตน์ มาร์แตง (2560) ได้ศึกษาเกี่ยวกับรกร่วมเพศ เพื่อศึกษาวิถีชีวิตของคนรักเพศเดียวกัน และเพื่อนำเสนอแนวทางการให้การศึกษาเพื่อความเข้าใจในวิถีชีวิตของคนรักเพศเดียวกัน พบว่า คนรักเพศเดียวกันมีความสัมพันธ์ที่ห่างเหินกับครอบครัวในช่วงวัยเด็ก และเริ่มรู้สึกตระหนักถึงความชอบเพศเดียวกันตั้งแต่ยังเด็ก เมื่อเข้าสู่วัยรุ่นเริ่มสงสัยในรสนิยมทางเพศของตนเอง จากนั้นจึงพยายามหาความรู้จากที่ต่าง ๆ แล้วจึงค่อยๆ ยอมรับและปรับตัวเข้าสู่อัตลักษณ์ทางเพศของตนในที่สุด การเรียนรู้รักเพศเดียวกันเป็นการเรียนรู้ด้วยตนเองจากประสบการณ์ตรง และเรียนรู้จากในกลุ่มในเพศเดียวกัน กลุ่มเพื่อนคนรักเพศเดียวกันมีบทบาทมากในการสร้างการเรียนรู้ครอบครัวเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้และพัฒนาอัตลักษณ์ทางเพศ การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัวจะช่วยส่งเสริมให้เด็กเติบโตมามีบทบาททางเพศที่เหมาะสม ในขณะเดียวกันการศึกษาก็มีบทบาทในการพัฒนาให้รู้จักและเข้าใจตนเองและผู้อื่น รวมทั้งเคารพสิทธิในความแตกต่างของเพื่อนมนุษย์ที่อยู่ร่วมสังคมเดียวกัน

2.2.2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาเด็กออทิสติก

(เสาวภา สุขเฉลิมชัย (2550) ได้ศึกษาการศึกษาทักษะการรอยของเด็กออทิสติก โดยการสอนด้วยเรื่องราวทางสังคม พบว่าการใช้เรื่องราวทางสังคมทำให้เด็กมีทักษะทางสังคมในการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่นสูงขึ้นเมื่อเด็กได้เห็นหนังสือภาพเด็กก็สามารถทราบว่าเป็นเรื่องราวของตนเอง เนื่องจากภาพที่เขียนประกอบเรื่องราวทางสังคมสำหรับเด็กแต่ละคนได้นำบุคลิกเฉพาะตัวของเด็กมาก็เขียนเป็นภาพประกอบรวม ทั้งการนำรายละเอียด เหตุการณ์และบุคคลแวดล้อมในชีวิตประจำวันของเด็กเข้ามาเป็นส่วนประกอบ ทำให้เด็กสามารถเข้าใจและมีพฤติกรรมการรอยเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว

สุจิตรา สุขเกษม (2554) ได้ศึกษาผลของการจัดประสบการณ์เทคนิคสื่อสาร ด้วยภาพที่มีต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กออทิสติก กลุ่มงานการศึกษาพิเศษ สถาบันราชานุกูล พบว่าการจัดประสบการณ์เทคนิคสื่อสารด้วยภาพมีผลต่อการลดพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กออทิสติก รูปภาพเป็นจุดรวมความสนใจ ช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจอย่างสมบูรณ์ รูปภาพสามารถเล่าอารมณ์หรือเปลี่ยนทัศนคติ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่ดีขึ้น ซึ่งการรับรู้ทางการมองเห็นเป็นจุดแข็งของเด็กออทิสติก จึงสามารถนำจุดแข็งนี้ไปพัฒนาทักษะทางสังคมเพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กออทิสติกได้

การศึกษาแนวคิดการให้คำปรึกษาปัญหาวัยรุ่นทั้งหมด 7 กลุ่ม ได้แก่ การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับเรื่องปัญหาครอบครัว การให้คำปรึกษาปัญหาด้านการเรียน การให้คำปรึกษาปัญหา ความก้าวร้าว การให้คำปรึกษาปัญหาความวิตกกังวล การให้คำปรึกษาปัญหาติดเกม การให้คำปรึกษาปัญหาความหลากหลายทางเพศ และการให้คำปรึกษาปัญหาออทิสติก การศึกษาค้นคว้าวิจัยเห็นความสำคัญและได้วิเคราะห์ปัญหาเหล่านี้ เพื่อนำไปใช้ในการศึกษาในนวนิยายวัยแสบสาแหรกขาด เป็นกรอบหลักในการวิเคราะห์ถ้อยคำที่แสดงออกของวัยรุ่นซึ่งเป็นวัจนกรรมกรให้คำปรึกษาปัญหาวัยรุ่น

2.2.2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาติดเกม

ปณณธร ชัชวรัตน์ และดลฤดี เพชรขว้าง (2552) ได้ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการติดเกมส์ของเยาวชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพะเยา พบว่าปัจจัยที่ทำให้เด็กติดเกมประกอบด้วย ปัจจัยด้านครอบครัวพบว่า ปล่อยปละละเลย ไม่ฝึกวินัยให้กับเด็ก ตามใจ เมื่อเด็กทำผิดไม่กล้าที่จะลงโทษเพราะกลัวเด็กเสียใจหรืออาจเป็นเหตุทำให้เด็กหนีออกจากบ้าน บางครอบครัวต่างคนต่างอยู่ ไม่มีเวลาทำกิจกรรมร่วมกัน ทำให้เด็กเกิดความอ้างว้างขาดความอบอุ่น ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม ความเจริญทางด้านเทคโนโลยีซึ่งมีอิทธิพลกับเด็กสูงมาก จึงมีส่วนจูงใจให้วัยรุ่นหันไปเล่นเกม ส่วนมากเด็กที่ถูกชักนำคือเด็กที่อ่อนแอ มักพึ่งพาผู้อื่น เด็กที่มีอารมณ์ซึมเศร้า เด็กที่ขาดทักษะในการเข้าสังคมและเด็กที่ขาดความภูมิใจในตัวเองก็เป็นเหตุที่ทำให้เป็นเด็กติดเกมได้

2.2.2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาความเครียดวิตกกังวล

รุจา อุไพบูลย์ (2534) ครอบครัวเป็นสถาบันสังคม ที่มีสมาชิกครอบครัวอยู่ร่วมกัน มีความสัมพันธ์กันและมีความผูกพันใกล้ชิด พึ่งพากันและกัน มีการตอบสนองความต้องการของสมาชิกอย่างผูกพันต่อเนื่อง ดังนั้น เมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงหรือเหตุการณ์ ที่มีผลกระทบต่อสมาชิกคนใด คนหนึ่งในครอบครัวก็ มักจะเกิดผลกระทบไปยังสมาชิกคนอื่นในครอบครัวทั้งระบบด้วย

วีระ วงศ์ภักดี (2545) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบผลการให้คำปรึกษาตามทฤษฎีของโรเจอร์ส (Rogers) และทฤษฎีของวิลเลียมสัน (Williamson) ต่อความวิตกกังวลของเยาวชน ที่ตั้งครรรภ์ไม่พึงปรารถนา ที่อยู่ในความดูแลของบ้านพักเด็กและครอบครัว จังหวัดอุดรธานี เป็นวิทยานิพนธ์ศึกษาและเปรียบเทียบผลการให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคลตามทฤษฎีของโรเจอร์ส และทฤษฎีของวิลเลียมสัน ต่อความวิตกกังวลที่ตั้งครรรภ์ไม่พึงปรารถนา กลุ่มตัวอย่างเป็นเยาวชนที่ตั้งครรรภ์ไม่พึงปรารถนา ซึ่งอยู่ในความดูแลของบ้านพักเด็กและครอบครัว จังหวัดอุดรธานี จำนวน 12 คน ได้มาโดยการสอบถามความสมัครใจเข้าร่วมในการศึกษาค้นคว้า แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ให้คำปรึกษาตามทฤษฎีของโรเจอร์ส จำนวน 6 คน และกลุ่มที่ให้คำปรึกษาตามทฤษฎีของวิลเลียมสัน จำนวน 6 คน ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า เยาวชนที่ตั้งครรรภ์ไม่พึงปรารถนาที่อยู่ในความดูแลของบ้านพักเด็กและครอบครัว จังหวัดอุดรธานี หลังจากรับคำปรึกษาตามทฤษฎีของโรเจอร์ส และตามทฤษฎีวิลเลียมสัน มีความวิตกกังวลเนื่องจากการตั้งครรรภ์ไม่พึงปรารถนาลดลง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 และผลการให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคลตามทฤษฎีของโรเจอร์ส และทฤษฎีของวิลเลียมสันของเยาวชนที่ตั้งครรรภ์ไม่พึงปรารถนาหลังการทดลองมีไม่แตกต่างกัน

สุภลักษณ์ ตรุณย์ธร (2554) ได้ศึกษาผลของการให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคลที่มีต่อความวิตกกังวลของมารดาที่มีบุตร ผลการวิจัยพบว่ามารดาที่มีบุตรอยู่ในหออภิบาลผู้ป่วยโรคหัวใจ มีค่าเฉลี่ยความวิตกกังวลด้านจิตใจสูงเป็นอันดับหนึ่ง ลำดับต่อมาคือ ความวิตกกังวลด้านร่างกาย และลำดับสุดท้ายคือ ความวิตกกังวลด้านพฤติกรรม การให้คำปรึกษาแบบภวนิยมเป็นรายบุคคลสามารถลดความวิตกกังวลของมารดาที่มีบุตรเจ็บป่วยในหออภิบาลผู้ป่วยเด็กโรคหัวใจได้และลดความวิตกกังวลของมารดาอย่างต่อเนื่อง

2.3 นวนิยายวัยแสบสาแหรกขาด

2.3.1 ความเป็นมาของงานเขียนนวนิยายวัยแสบสาแหรกขาด

กรุงเทพฯ (2562) ฌัฐิยา ให้ข้อมูลว่า สังคมไทยมีอัตราการหย่าร้างเพิ่มขึ้น จะส่งผลกระทบต่อเด็ก ๆ อย่างไร ฌัฐิยาเติบโตมาจากครอบครัวปกติ จึงเกิดข้อสงสัย และเมื่อ 2-3 ปีที่แล้วได้เดินทางไปอเมริกา ทำให้รู้จักโครงการ "Banana Split" เป็นโครงการที่โรงเรียนทำขึ้นสำหรับเด็กนักเรียนที่ครอบครัวไม่สมบูรณ์มีเพียงพ่อ หรือ แม่คนเดียว อาจจะเพราะแยกทาง หรือ เสียชีวิต เด็ก ๆ จะได้เข้ากลุ่ม และมีนักจิตวิทยาดูแลอย่างใกล้ชิดคิดว่าเป็นโครงการที่ดีมาก ซึ่งพวกเขาก็เห็นความสำคัญ จึงวิเคราะห์ข้อมูลอยู่สามเรื่อง อัตราการหย่าร้างที่มากขึ้น โครงการ "Banana Split" และอาชีพนักจิตวิทยาที่ให้คำปรึกษาในโรงเรียนมารวมกันเป็นบทละครเรื่องวัยแสบสาแหรกขาด

กรณีเด็กออทิสติก เรื่องนี้มีส่วนที่เพิ่มเติม คือ ให้เด็กออทิสติกเข้าใจเรื่องเพศศึกษา การมีเพศสัมพันธ์ และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ความแตกต่างระหว่างเพื่อนและแฟนมากขึ้น การสอนเพศศึกษาให้เด็กออทิสติกในละคร ไม่เคยมีการนำเสนอมาก่อน จึงจำเป็นต้องเขียนเรื่องดังกล่าวลงในเนื้อหา เด็กที่เรียนดีเรียนเก่ง แต่มีความกดดันจนเครียด ปัญหาเหล่านี้มาจากครอบครัวหรือ เด็กทั้งโลกเจอปัญหานี้ และต้องเจอภาวะซึมเศร้า ถูกกดดันจากครอบครัวและสังคม บางคนฆ่าตัวตาย ซึ่งเป็นประเด็นใกล้ตัว เพราะสังคมมีการแข่งขันและคนในครอบครัวมีความคาดหวัง ก็เพราะครอบครัวคิดว่า ความสำเร็จของลูกคือสิ่งที่พ่อแม่ภูมิใจ การกดดันและคาดหวังโดยไม่รู้ตัว ทำให้เด็กเกิดความเครียด ส่วนเรื่องเด็กติดเกมจนต่อพ่อแม่เป็นเรื่องจริง เพราะเคยสัมภาษณ์เด็กที่ติดเกมจริง ๆ จึงได้ข้อมูลว่าเมื่อเกิดอาการหงุดหงิด เกิดการใช้กำลังกับพ่อ และในช่วงปิดเทอมเด็กจะติดเกมหนักมาก และเด็กที่ไม่พอใจในเพศสภาพตัวเองจะนำเสนอแบบระมัดระวัง ไม่ให้ข้อสรุปหรือตัดสินเรื่องเพศ พูดถึงภาวะหนึ่งของวัยรุ่นในช่วงค้นหาตัวเอง ในเบื้องต้นไม่ว่าเขาจะเป็นอะไรก็ตาม สิ่งที่ควรค้นหาอันดับแรกคือ การยอมรับตัวเอง และถ้าครอบครัวยอมรับได้ เด็กก็จะมี ความกดดันน้อยลง เพราะตัวเด็กก็สับสนอยู่แล้ว ถ้าสังคมและครอบครัวไม่ยอมรับก็จะเพิ่มความกดดัน จึงอยากให้มองถึงความเป็นมนุษย์ก่อน

2.3.2 เรื่องย่อวัยแสบสาแหรกขาด

เรื่องย่อ วัยแสบสาแหรกขาด โครงการ 1

ผลงานแรกที่ต้องทำให้สำเร็จ คือ โครงการ “เด็กดีไม่มีปัญหา (Sweet broken home)” โครงการนี้เกิดขึ้นเพราะมี “เด็กแสบ” สร้างปัญหาจนถึงขั้นต้องไล่ออกพร้อมกันถึง 5 คน อำนวยการยืนยันว่าเด็กกลุ่มนี้เกินเยียวยาต้องไล่ออกเท่านั้น แต่หลังจากดูประวัติกรเห็นว่เด็กทั้ง 5 มีสิ่งหนึ่งที่เหมือนกัน คือ พ่อแม่แยกทางกัน เด็กแต่ละคนมีครอบครัวที่ไม่สมบูรณ์ กรจึงเกิดความคิดที่จะทำโครงการพิเศษนี้ขึ้น เพื่อแก้ปัญหาให้เด็กสามารถใช้ชีวิตกับคนอื่นได้ ไม่ใช่โยนเด็กที่มีปัญหาออกไปสู่สังคมภายนอกโดยไม่ทำอะไร ซึ่งความคิดนี้ตรงกันข้ามกับอำนาจอย่างสิ้นเชิง และนพลักษณ์ก็เลือกที่จะให้กรพิสูจน์ตัวเองทำให้อำนาจไม่พอใจ จึงเกิดความขัดแย้งในองค์กร

นพลักษณ์ยื่นคำขาด ถ้าโครงการนี้ลดความแสบของเด็กทั้ง 5 ลงได้ถือว่ากรสอบผ่าน เด็กได้เรียนต่อและอาจจะมีโครงการนี้ต่อไป แต่ถ้าล้มเหลว เด็กทั้ง 5 ต้องโดนไล่ออก กรยอมรับการ พิสูจน์ ครั้งนี้ และสั่งให้ปาล์มตามหานักจิตวิทยาเฉพาะทางที่จะมาเป็นหัวหน้าโครงการโดยด่วน และ คน ๆ นั้นก็คือ “ทรายทิพย์” นั่นเอง

“เมษา” หรือตั้งเม ตั้งเมอยู่ ม. 3 มีปัญหา “หมกหมุ่นกับการฆ่าตัวตายเพื่อให้คนใน ครอบครัวสนใจ” พ่อตั้งเมชื่อ “ชัยภูมิ” หรือภูมิ เป็นเจ้าของโรงงานขนาดใหญ่มีครอบครัวแล้ว “นวล สราญ” (นวล) แม่ของเธอมีฐานะเป็นเมียน้อยอย่างไม่เต็มใจ นวลปล่อยตัวให้จมกับความทุกข์ ไม่ลุก ขึ้นสู้กับความผิดพลาดที่เกิดขึ้น ทำให้ตั้งเมเป็นเด็กที่ไม่ได้รับความรัก จึงเป็นสาเหตุทำให้เด็กทำร้าย ตัวเอง

“มินนี่” เป็นดาวโรงเรียน เป็นคนหลงตัวเองมักใช้อารมณ์ที่รุนแรง คอยควบคุมและ สั่งเพื่อนให้เพื่อนทำตามตัวเอง เผด็จการ เป็นตัวแทนของเด็กในยุคใหม่ (GEN Me) ดิตโซเซียมมีเดีย จนถึงขั้นโดนคุกคามทางสื่อ จากการโดนคุกคามเกิดความวิตกกังวลอย่างหนัก แม่ของมินนี่และตัวมิน นี้เอง รับผิดชอบไม่ได้ที่ตัวเองถูกส่งมารวมกับเด็กหลายคนในโครงการ ได้สร้างความวุ่นวายเป็นอย่างมาก

“ถวยชัย” หรือลูกหวาย เด็กชั้น ม. 6 หน้าตาดี ภายนอกดูสุภาพ เรียบร้อย พูด น้อย หวายเป็นเด็กที่ชอบใช้ความรุนแรง เป็นเด็กก้าวร้าวมีเรื่องชกต่อยกับเพื่อนเป็นประจำ พ่อ ของหวาย ชื่อ “ยอดยุทธ” เป็นเจ้าของโรงเหล็ก ส่วน “เป็นสุข” ผู้เป็นแม่ แยกทางกับพ่อได้สองสาม ปี หวายมีน้องสาวชื่อ “ถวยพร” หรือลูกหว่า อยู่กับแม่

เรื่องย่อ วัยแสบสาแหรกขาด โครงการ 2

ปีการศึกษาใหม่ โครงการผูกสาแหรกก็เริ่มต้นขึ้นอีกครั้ง ทรายทิพย์ ซึ่งเป็น นักจิตวิทยา ต้องช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหาทั้ง 4 คน บ๊อค เด็กหนุ่มผู้ติดเกมรุนแรงเข้าชั้นเสฟติด ไขพัดเด็กหนุ่มออทิสติกที่สูญเสียพ่อแม่ ไออุ่น เด็กสาวที่กำลังค้นหาเพศที่แท้จริง และวิธาร์หรือวีหนึ่ง นักเรียนที่เก่งในทุกด้าน แยกความหวังของคนในครอบครัวเอาไว้

ครูกร (ผู้อำนวยการแห่งโรงเรียนเปี่ยมคุณ) เดินหน้าทำโครงการ “ผูกสาแหรก” ปรับพฤติกรรมและแก้ปัญหาเด็กที่มีพื้นฐานครอบครัวแตกแยก เป็นครอบครัวเลี้ยงเดี่ยว ในการ ทำงานครั้งนี้ยังมีส่วนดำเนินโครงการ คือ “ครูทรายทิพย์” ซึ่งตอนนี้เรียนจบปริญญาโทเป็นที่เรียบร้อย และทั้งสองคนช่วยกันหาทางแก้ปัญหา ท่ามกลางความไม่เข้าใจของคนในครอบครัวและสังคมรอบ ข้าง

“อุ่น” มีปัญหาความหลากหลายในเพศของตัวเอง (Gender Creative) ชอบอยู่คนเดียว เก็บตัว พ่อแม่แยกทางกันเลยแบ่งกันดูแลอุ่น อุ่นอยู่กับแม่ หรือกวิตา 3 วัน และ พ่อ หรือเกริก ฤทธิ 4 วัน พ่อทำธุรกิจขนส่งฐานะค่อนข้างดี แม่ทำธุรกิจแล้วล้มเหลวหลายครั้ง ระบายเงินพ่อเป็นประจำ อุ่นทำหน้าที่ไปขอเงินพ่อมาให้ แม่มักจะโดนต่อว่า ดูถูกอยู่เสมอ ทำให้อุ่นรู้สึก ลึก ๆ ว่าแม่ อ่อนแอ และล้มเหลว ส่งผลให้อุ่นมีความไม่ภูมิใจ และไม่พึงใจในเพศหญิงของตัวเอง โดยเฉพาะเวลา ที่คนอื่นมาขำ หรือ มาจี้ว่าจะเหมือนแม่อังไม่ชอบ อุ่นที่เห็นความอ่อนแอของแม่อังเกลียดความ เป็นผู้หญิงของตัวเอง ทรายต้องคิดหนัก เพราะมันเป็นปัญหาที่แสนซับซ้อน และละเอียดอ่อนอย่าง มาก อุ่น คือ ภาพสะท้อนของความหลากหลายทางเพศในยุคปัจจุบัน

“ไบพัด” เป็นเด็กที่ความผิดปกติทางการเรียนรู้ พ่อแม่ของไบพัดเสียชีวิตเพราะอุบัติเหตุ พ่อของไบพัดเป็นคนมีฐานะดี เป็นเจ้าของอสังหาริมทรัพย์หลายแห่งในกรุงเทพฯ เมื่อเสียชีวิตทุกอย่างจึงตกเป็นของไบพัด พิณแก้วและนิโรธทำพินัยกรรมให้ไบพัดทั้งหมด โดยแต่งตั้งให้กองพลหรือลุง เป็นผู้จัดการมรดก แต่กองพลเป็นคนที่ไม่เคยรับรู้เลยว่าไบพัดหลานชายคนเดียวมีอาการออทิสติก ทราวยื่นมือเข้ามาช่วยเหลือเพื่อให้ไบพัดเข้าใจคนปกติ และทำให้คนปกติเข้าใจสถานะของเด็กออทิสติกเช่นกัน สิ่งเหล่านี้ทำให้ทราวยกับกรต้องทำงานอย่างหนัก เพื่อให้ไบพัดเข้าไปเรียนในโรงเรียนปกติให้ได้

“บู้ค” บู้คมีอาการติดเกมอย่างคลั่งไคล้ (Gaming Addiction) ถึงขั้นไม่ยอมมาโรงเรียนไม่ยอมหลับไม่ยอมนอน เข้าสังคมไม่เป็น ครอบครัวของบู้คเป็นครอบครัวที่มีความห่างเหินแม่ตัดสินใจไปทำงานร้านอาหารที่ต่างประเทศ บู้คอยู่กับพ่อที่วัน ๆ เอาแต่ทำงาน และเลี้ยงเขาด้วยการซื้อคอมพิวเตอร์ให้เล่นเกม เลี้ยงลูกด้วยเกม จนลูกมีอาการติดเกมอย่างคลั่งไคล้ (Gaming Addiction) ขั้นรุนแรง บู้คอยู่ ชั้น ม. 5 ผลการเรียนแย่มาก จนเกือบจะตก แม่บินกลับมาพอเห็นสภาพลูกถึงกับตกใจถึงขีดสุดที่ทิ้งลูกไป ลูกเปลี่ยนไปเป็นคนละคน ทำให้แม่ทนไม่ได้บังคับให้บู้คมาเข้าโครงการกับครูทราวย เพื่อรักษาอาการติดเกม

“วิหนึ่ง” เป็นเด็กหญิงที่ดูเพียบพร้อม สมบูรณ์แบบทุกอย่าง เรียนเก่ง ครอบครัวดี มีผลการเรียนดีเยี่ยม ปัญหาเดียวของวิหนึ่ง คือ ต้องการเป็นที่หนึ่งตลอดเวลา และแพ้ใครไม่ได้ ทำให้กดดันตัวเองตลอดเวลา ทำทุกอย่างต้องดีที่สุดในเมื่อเจอความกดดัน และความคาดหวังจากครอบครัว ทำให้วิหนึ่งเกิดอาการเครียด ครูทราวยจึงจำเป็นต้องเข้ามาช่วยเหลือก่อนจะสายเกินไป

2.3.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนวนิยายวัยแสบสาแหกรขาด

กิตติชัย พินโน (2561) ได้นำเสนอ“วัยแสบสาแหกรขาด”: ภาพสะท้อนปัญหาเด็ก และเยาวชนในสังคมร่วมสมัย โครงการ 1 นวนิยายเรื่องวัยแสบสาแหกรขาด มุ่งนำเสนอปัญหาครอบครัว ทั้งเรื่องการหย่าร้าง การแยกกันอยู่ และการมีภรรยาหลายคนซึ่งล้วนแต่เป็นความไม่สมบูรณ์พร้อมของครอบครัวที่ส่งผลกระทบจนกลายเป็นปัญหา ของลูกในหลากหลายรูปแบบ ปัญหาเหล่านั้นบอกเล่าผ่านเรื่องราวของเด็กและเยาวชน 5 คนจาก 5 ครอบครัว ได้แก่ ครอบครัวของจักรินทร์กับตรีทิพย์ ครอบครัวของภูทองกับตุลฤทัย ครอบครัวของชัยภูมิกับนวลสรายุ ครอบครัวของฉัตรกับพีรดา และครอบครัวของยอดยุทธกับเป็นสุข (มี 3 ครอบครัวที่เป็นวัยรุ่น คือ ครอบครัวของชัยภูมิกับนวลสรายุ ครอบครัวของฉัตรกับพีรดา และครอบครัวของยอดยุทธกับเป็นสุข) จากการวิเคราะห์นวนิยายเรื่องวัยแสบสาแหกรขาดที่นำเสนอมาทั้งหมดนี้ จะเห็นได้ว่าสิ่งที่ปรากฏ อยู่อย่างเด่นชัดในนวนิยายก็คือ การชี้ให้เห็นว่าครอบครัวมีบทบาทสำคัญในการอบรมเลี้ยงดูเด็กและเยาวชน ให้เป็นไปตามความคาดหวังของสังคม เมื่อครอบครัวมีปัญหาย่อมก่อให้เกิดปัญหาอื่นตามมา เมื่อเกิดปัญหาก็กว่ร่วมกันช่วยแก้ไข ให้กำลังใจ ให้อภัย และทุกคนในครอบครัวต้องมีส่วนร่วมรับผิดชอบในสิ่งที่เกิดขึ้น

2.4 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดวัจนกรรม

2.4.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดวัจนกรรม

2.4.1.1 ความหมายวัจนกรรม

พิมพ์ผกา ไชยโชค และสาวิตรี คทวณิช (2562) ได้ให้ความหมายว่า วัจนกรรม หมายถึง เป็นการกระทำที่ผู้พูดหรือผู้เขียน (Speaker/Writer) กล่าวถ้อยคำใด ๆ (Utterance) กับผู้รับสาร (Hearer/Reader) ในบริบทหนึ่ง (Context) โดยที่ถ้อยคำนั้น ทำหน้าที่แสดงการกระทำพร้อม ๆ กับการกล่าวถ้อยคำ

อัจฉราพร ไครบุตร และวิไลศักดิ์ กิ่งคำ (2559) วัจนกรรม จึงเป็นการใช้ภาษา เพื่อสื่อความหมายหรือแนวคิดที่บ่งบอกถึงเจตนาในการสื่อสาร ซึ่งต้องคำนึงถึงความหลากหลายของรูปแบบทางภาษาที่เหมาะสมกับสถานการณ์และเป็นที่ยอมรับของสังคม รวมทั้งความรู้สึกนึกคิดและทัศนคติของผู้พูดที่มีต่อเรื่องราวต่าง ๆ ลักษณะของวัจนกรรม จะเป็นการกระทำโดยเจตนาของผู้พูด แสดงออกในรูปแบบของคำพูด เช่น การขอร้อง การออกคำสั่ง และการขอโทษ เป็นต้น

แนวคิดเกี่ยวกับการใช้ภาษา เพื่อแสดงการกระทำหรือที่เรียกว่า วัจนกรรม โดยมี ออสตินหรือเซิร์ลที่เป็นผู้บุกเบิกทฤษฎีวัจนกรรม อาจกล่าวได้ว่า เราสามารถใช้ภาษา เพื่อกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งและสามารถตีความการกระทำเหล่านี้ได้ในลักษณะใดบ้าง และการวิเคราะห์เจตนาของผู้สื่อสารจำเป็นต้องมองทั้งมุมของผู้พูด และผู้ฟัง ถ้อยคำที่คู่สนทนาจะส่งผลกระทบต่อ (อ้างถึงใน (ทรงธรรม อินทจักร, 2550)

นอกจากแนวคิดดังกล่าวแล้ว ความสัมพันธ์ระหว่างรูปภาษากับสิ่งที่รูปภาษาอ้างถึง และความหมายที่เกิดจากการบวกรวมการอ้างถึง โดยหน่วยหลักที่ศึกษาอยู่ระดับคำและประโยค โดยปกติแล้วเราไม่ได้คำนึงถึงความจริงเท็จของถ้อยคำ แต่เป็นเจตนาหรือที่เรียกว่า น้ำหนักของถ้อยคำ การกระทำที่ถ่ายทอดทางคำพูด เช่น การแสดงความเสียใจ การปฏิเสธข้อกล่าวหา การทักทายและการแสดงความปรารถนาดี เรียกว่า วัจนกรรม (อ้างถึงใน กฤษดาวรรณ หงส์ลดารมภ์ และธีรนุช โชคสุวนิช, 2551)

จากความหมายวัจนกรรม ผู้วิจัยสรุปได้ว่า วัจนกรรม หมายถึง ถ้อยคำที่สื่อการกระทำทางเจตนาว่า วัจนกรรม (Speech act) ซึ่งเป็นหน่วยความหมายที่เล็กที่สุดที่ใช้สื่อเจตนาของผู้พูดในบทสนทนาระหว่างผู้สื่อสาร หลังจากที่ถูกผู้พูดได้กล่าววัจนกรรมออกไป และผู้ฟังได้ทำความเข้าใจกับเจตนาที่ผู้พูดต้องการสื่อแล้ว ทัศนคติของคู่สนทนาอาจเปลี่ยนไป เช่น จากยิ้มดีใจเป็นสีหน้าบึ้งตึงจากมีอคติทุนเดิมอยู่แล้ว จากขุ่นเคืองมาก กลายเป็นขุ่นเคืองมากขึ้นไปอีก เป็นต้น

2.4.1.2. องค์ประกอบวัจนกรรม

ทฤษฎีที่วิเคราะห์บทบาทของคำพูดที่มีความสัมพันธ์กับการกระทำของผู้พูดและผู้ฟัง ในการสื่อสารวัจนกรรมประกอบด้วย (อ้างถึงใน ดิย ศรีนราวัฒน์, 2558)

2.4.1.2.1 มิติวัจนกรรม

มิติวัจนกรรม คือถ้อยคำที่เรากล่าวในแต่ละครั้งสามารถนำมาแยกแยะให้เห็นระดับของความหมายและผลกระทบต่าง ๆ ที่เกิดจากการสื่อเจตนาได้ใน 3 มิติ (Perspectives) ดังต่อไปนี้

1) วจนกรรมสื่อความหมาย (Locutionary Act) เป็นการพิจารณาความหมายตามรูปภาษาและอ้างอิงกล่าวไว้ในเรื่องความหมายเชิงนามธรรม

2) วจนกรรมสื่อเจตนา (Illocutionary Act) เป็นการวิเคราะห์เจตนาของผู้พูดและวิธีเจตนาของผู้พูด เช่น การใช้ภาษาตรง และภาษาอ้อมในแบบต่าง ๆ การสื่อเจตนาจึงเป็นส่วนสำคัญที่สุดในการศึกษาด้านวจนกรรม

3) วจนกรรมสื่อผลลัพธ์ (Perlocutionary Act) เป็นการศึกษาผลที่เกิดขึ้นจากการสื่อเจตนา ซึ่งหมายถึงความคาดหวังของผู้พูดในการกล่าวถ้อยคำ และการตอบสนองของผู้ฟังที่เกิดขึ้นเมื่อได้ยินและประมวลเจตนาของผู้พูดเรียบร้อยแล้ว

2.4.1.2.2 การจำแนกกลุ่มวจนกรรม

ในบางบริบทวจนกรรมอาจหมายถึงเจตนาที่แท้จริงของผู้พูด แต่บางครั้งอาจหมายถึงเจตนาที่ผู้ฟังคิดว่าเป็นสิ่งที่ผู้พูดประสงค์ที่จะสื่อ แต่ด้วยถ้อยคำอาจมีเจตนาที่หลากหลายได้นักวจนปฏิบัติศาสตร์ จึงคิดกรอบการวิเคราะห์วจนกรรม โดยแบ่งการกระทำออกเป็น 5 กลุ่ม ดังนี้

1) กลุ่มชี้แนะ (Directives) เป็นวจนกรรมที่ผู้พูดสื่อไปยังผู้ฟัง โดยมีจุดมุ่งหมาย เพื่อให้ ผู้ฟัง กระทำการสิ่งใดสิ่งหนึ่งเพื่อผู้พูด เช่น การสั่ง (ordering) การขอร้อง (requesting) การแนะนำ (suggesting) เป็นกลุ่มวจนกรรมที่ผู้พูดต้องการให้ผู้ฟังทำอะไรสักอย่างหนึ่งเพื่อประโยชน์ของผู้พูด แต่มีน้ำหนักของถ้อยคำต่างกัน (ความสุภาพหรือความรุนแรงของถ้อยคำ) ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสถานภาพทางสังคม เจตนาและความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดกับผู้ฟัง เช่น การขอร้อง (Requesting) การออกคำสั่ง (Commanding) การเสนอแนะ (Suggesting) การแนะนำ (Recommending) การเชิญชวน (Inviting) การท้าทาย (Challenging) การอ้อนวอน (Begging) เป็นต้น

2) กลุ่มแสดงความรู้สึก (Expressives) เป็นกลุ่มวจนกรรมที่บ่งบอกการสื่อเจตนา อารมณ์ความรู้สึกและทัศนคติของผู้พูดเป็นหลัก ที่มีต่อผู้ฟังหรือสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบข้าง ผู้ฟังจะรู้สึกซาบซึ้งประทับใจในคำพูดที่แสดงความรู้สึกต่าง ๆ กลุ่มวจนกรรมนี้มีขอบเขตที่กว้างมาก วจนกรรมที่เป็นตัวอย่างของการแสดงความรู้สึก เช่น การขอบคุณ (Thanking) การขอโทษ (Apologizing) การทักทาย (Greeting) การเตือน (Warning) การชม (Complimenting) การแสดงความเสียใจ (Expressing condolence) เป็นต้น จะเห็นว่า วจนกรรมในกลุ่มนี้มีส่วนคล้ายคลึงกับ วจนกรรมในกลุ่มบอกกล่าว การขอโทษมักไม่ได้มีไว้เพื่อแจ้งให้ผู้ฟังทราบว่าผู้พูดกระทำผิดบางอย่าง แต่จะมีจุดมุ่งหมายหลักคือต้องการให้ผู้ฟังทราบความรู้สึกที่ตัวผู้พูดมีต่อการกระทำผิดของตนเองมากกว่า

3) กลุ่มบอกกล่าว (Assertive) เป็นวจนกรรมที่เน้นให้ เห็นว่าผู้พูดเชื่อในความเป็นจริง เกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ และความเป็นไปที่เกิดขึ้นรอบ ๆ ตัว หรือเป็นกลุ่มวจนกรรมที่รวบรวมเอาถ้อยคำที่สื่อข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ที่ผู้พูดทราบและเป็นจริง จึงต้องการบอกเล่าข้อมูลดังกล่าว ด้วยเห็นว่า ผู้ฟังยังไม่ทราบหรือจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ฟัง เช่น การกล่าว (Stating) การยืนยัน (Asserting) การสรุปความ (Summarizing) การรายงาน (Reporting) การแจ้งข้อมูล (Inform) การพิสูจน์ (Testifying) เป็นต้น

4) กลุ่มผูกมัด (Commissive) เป็นกลุ่มวจนกรรมที่ผู้พูดมีจุดมุ่งหมายแสดงให้เห็นว่า จะกระทำการบางอย่างเพื่อผู้ฟังในอนาคต โดยผู้พูดแสดงเจตนาว่าตนจะกระทำการบางอย่าง ผู้ฟังเป็นฝ่ายที่จะได้รับผลจากการกระทำนั้น อาจจะเป็นในทางดีหรือไม่ดี เช่น การสัญญา (Promising) การสาบาน (Vowing) การเสนอตัว (Offering) การปลอบโยน (Reassuring) การแสดงความตั้งใจ (Intending) การข่มขู่ (Threatening) การอาสา (Undertaking) เป็นต้น

5) กลุ่มแถลงการณ์ (Declaratives) เป็นกลุ่มวจนกรรมจากผู้ที่มีอิทธิพลที่ผู้พูดประกาศเพื่อกระทำการบางอย่างอันมีผลทำให้สภาพ สิ่งของ บุคคล หรือปรากฏการณ์ต่าง ๆ เปลี่ยนแปลงไป เป็นวจนกรรมที่แสดงให้เห็นเจตนาอย่างชัดเจน และมักใช้ในบริบทที่เป็นทางการสูง เช่น การแต่งตั้ง (Appointing) การเสนอชื่อ แต่งตั้งชื่อ (Nominating) การไล่ออกจากงาน (Firing from employment) การตัดสินจำคุก (Sentencing to imprisonment) การยอมแพ้ (Capitulating) การเปิดงาน (Opening Ceremony) เป็นต้น

2.4.1.3 ประเภทวจนกรรม

วจนกรรมตรง (Direct Speech Act) และวจนกรรมอ้อม (Indirect Speech Act) โดย วจนกรรมทั้งสองตามที่กล่าวต่อไปนี้มีความแตกต่างกันตามระดับเจตนาของผู้พูด

1) สมมติฐานแสดงการกระทำ (วจนกรรมตรง)

ถ้อยคำที่สื่อเจตนาหรือสื่ออื่นอย่างตรงไปตรงมาภายใต้แนวคิด สมมติฐานแสดงการกระทำ อาจกล่าวได้ว่าเป็นถ้อยคำที่สื่อเจตนาของผู้ฟังได้อย่างชัดเจนที่สุด ซึ่งหมายถึงประโยคที่มีความสมบูรณ์ด้านไวยากรณ์ มีกริยาแสดง (Performative Verb) และเป็นไปตามเงื่อนไขของภาษาบางประการอย่างเคร่งครัด ตัวอย่างเช่น

ฉันสัญญาว่าฉันจะส่งงานของฉันในวันจันทร์หน้า

ฉันขอให้คุณยกมือขึ้นทันที

ฉันขอโทษสำหรับสิ่งที่ฉันได้ทำลงไป

ตัวอย่างทั้ง 3 ตัวอย่าง ถือเป็นประโยคที่สมบูรณ์ ประธานของประโยคเป็นตัวผู้พูดและมีกริยาในกาลปัจจุบัน โดยตัวอย่างที่ 1 สื่อการสัญญา ตัวอย่างที่ 2 สื่อการขอร้อง และตัวอย่างที่ 3 สื่อการขอโทษ จะเห็นว่าประโยคเหล่านี้สามารถสื่อเจตนาที่ชัดเจน เพราะผู้พูดใช้ถ้อยคำที่สื่อเจตนาที่ชัดเจนให้กับผู้ฟัง ทำให้ผู้ฟังเข้าใจได้ง่ายขึ้นแม้จะพูดกับบุคคลใดก็ตาม

2) ความหมายบ่งชี้เป็นนัย (วจนกรรมอ้อม)

เนื่องจากเรามีปัจจัยและอยู่กับสถานการณ์ที่หลากหลายที่ส่งผลให้เราไม่อาจสื่อสารด้วยถ้อยคำที่ชัดเจนในการสนทนาทุกช่วงและทุกขณะได้ หากเราไม่ใช่ภาษาตรง ทางเลือกอีกประการหนึ่งคือการใช้ภาษาอ้อม เรียกว่า ความหมายบ่งชี้เป็นนัย (Conversational Implicature) แนวคิดนี้อธิบายได้ว่า แม้คู่สนทนาจะไม่อาจสื่อสารกันได้อย่างชัดเจน แต่ถ้าการสนทนาของทั้งผู้พูดและผู้ฟังต่างต้องการสื่อและแลกเปลี่ยนเจตนาระหว่างกันจำเป็นต้องร่วมมือกัน ก็จะสามารถสื่อสารกันได้เข้าใจ

นอกจากแนวคิดข้างต้นแล้ว เซิร์ล (อ้างถึงใน ทรงธรรม อินทจักร, 2550) วจนกรรมอ้อม เป็นวจนกรรมที่ไม่มีการใช้กริยาแสดงหรือการกระทำของถ้อยคำที่เด่นชัด นักวิจัยปฏิบัติศาสตร์ เรียกคำเหล่านี้ว่า วจนกรรมอ้อม (Indirect Speech Act) ถ้อยคำเหล่านี้ถือเป็นเพียง

ประโยคบอกเล่าในโครงสร้าง และในด้านหน้าที่สื่อความ ความสัมพันธ์ของคู่สนทนาและเรื่องที่กำลังสนทนาอยู่ เช่น

ประโยค “เบ้อจ้งเลย” แต่ถ้าผู้พูดพูดจาซ้ำซาก ไม่รู้จักจบสิ้น จะมีความหมายเทียบกับการบ่นได้ หรืออีกหนึ่งประโยค “เดี๋ยวกี้โดนโบสั่งหรือ” จัดว่าเป็นการเตือนให้ผู้ฟังอย่าขับรถผิดกฎจราจรหรืออย่าขับฝ่าไฟแดง มิฉะนั้นอาจถูกตำรวจจับหรือเสียค่าปรับ การสัญญาสามารถกล่าวได้อ้อม ๆ เช่นกัน การกล่าวว่า “ถ้าว่างก็เชิญมาที่ร้านของผมสิครับ” ซึ่งหมายความว่า ผู้พูดคงไม่เพียงแต่ต้องการชวนมาร้านอาหารของตน หากแต่สามารถแสดงความนัยว่า เมื่อมาแล้วจะได้ถือโอกาสเลี้ยงอาหารไปด้วยการกล่าวขอบคุณโดยไม่ใช้กริยาแสดงหรือเพียงพูดว่า “เธอใจดีกับพวกเรา มากเลยในคำนี้” ก็มีความหมายเทียบเท่าการขอบคุณไปในตัวอยู่แล้ว

วัจนกรรมอ้อมตามเกณฑ์ความมีแบบแผน (Conventionality) สามารถแยกออกเป็นความอ้อมค้อมมีแบบแผน (Conventionality Indirectness) และความอ้อมค้อมไร้แบบแผน (Con-Conventionality Indirectness) ตัวอย่างความอ้อมค้อมมีแบบแผน ได้แก่ ในกรณีที่ผู้พูดต้องการยืมหนังสือจากผู้ฟังและใช้รูปประโยค ถ้าตีความตามรูปภาษาแล้วจะสื่อความได้ว่า ผู้ฟังมีหนังสือหรือไม่ เท่านั้น เช่น

การกล่าวว่า “คุณมีหนังสือหรือไม่” แทนที่จะใช้ประโยคคำสั่ง เช่น “เอาหนังสือมาให้ฉันที” หรือประโยคที่มีกริยาแสดงเมื่อได้ยินคำถาม “ได้หนังสือมาหรือยัง” ผู้ฟังมักไม่ตีความจากรูปภาษาเพียงอย่างเดียว แล้วตอบว่า ใช่ ได้มาแล้ว หรือ ไม่ได้เอามา เท่านั้น แต่จะคาดคะเนได้ว่า ผู้พูดมีความประสงค์ที่นอกเหนือออกไป หากพิจารณาตามรูปภาษา ประโยคคำถาม “คุณมีหนังสือหรือไม่” เป็นการขอร้องข้อมูล (Request For Information) แต่มีหน้าที่เป็นการขอร้องการกระทำ (Request For Action) จึงอาจเรียกคำถามประเภทนี้ว่า คำถามเชิงวาทศิลป์ (Rhetorical Question) จึงสังเกตได้ว่าความอ้อมค้อมไร้แบบแผนจะมีภาษาที่หลากหลายกว่าและไม่คงที่ จะเห็นว่าการศึกษาวัจนกรรมอ้อม ผู้ฟังเข้าใจสารที่ผู้พูดต้องการสื่อได้อย่างไรท่ามกลางความไม่ชัดเจนด้านรูปภาษาที่ผู้พูดเลือกใช้แต่ขึ้นอยู่กับความสามารถ ทักษะในการใช้ภาษาของผู้ฟังสามารถตีความเจตนาของคู่สนทนาได้หรือไม่

ดังนั้นการพิจารณาว่าเป็นวัจนกรรมตรงหรือวัจนกรรมอ้อมสามารถพิจารณาได้จากความสัมพันธ์ระหว่างรูปประโยคและหน้าที่ของประโยค กล่าวคือ วัจนกรรมตรงจะมีรูปประโยคตรงตามหน้าที่ของประโยค แต่วัจนกรรมอ้อมจะมีรูปประโยคแตกต่างไปจากหน้าที่ของประโยค ภาษาที่ใช้อยู่ในชีวิตประจำวันอาจไม่ได้เป็นไปตามรูปแบบภาษาที่กำหนดตามไวยากรณ์ ในการวิเคราะห์วัจนกรรม จะสามารถช่วยในการตีความถ้อยคำไม่อาจบอกเจตนาที่แท้จริงของผู้ส่งสารได้ ทั้งนี้ทั้งนั้นก็ขึ้นอยู่กับบริบทแวดล้อมต่าง ๆ ที่จะช่วยให้เข้าใจเจตนาผู้พูดได้ง่ายขึ้น

2.4.1.4 เงื่อนไขวัจนกรรม

ในการวิเคราะห์วัจนกรรมเพื่อดูว่ามีลักษณะเฉพาะตัวที่แตกต่างจากวัจนกรรมอื่น ๆ หรือไม่ เซิร์ลได้เสนอว่าควรใช้หลักที่แตกต่างออกไปอีกประการหนึ่ง ที่เรียกว่า เงื่อนไขวัจนกรรม

เซิร์ล (อ้างถึงใน ทรงธรรม อินทจักร, 2550) ได้เสนอแนวทางในการวิเคราะห์การใช้ภาษาในสถานการณ์หรือการใช้ภาษาเฉพาะกลุ่มบุคคลที่เข้าใจในรูปของภาษา และไม่มีคามผิดปกติทางร่างกาย เช่น หูหนวก หรืออยู่ในภาวะสูญเสียทักษะทางภาษา (Aphasia) ปัจจัยที่สำคัญ คือ ผู้พูด

ต้องไม่แก่งลังสัญญาณอย่างหยอกล้อหรือหลอกลวง จึงเรียกว่า “เงื่อนไขวัจนกรรม”(Speech Act Condition) ซึ่งต้องพิจารณาเงื่อนไข 4 ด้าน ได้แก่ เงื่อนไขเนื้อหาข้อความ (Propositional Content Condition) เงื่อนไขเตรียมการ (Preparatory Condition) เงื่อนไขความจริงใจ (Sincerity Condition) และเงื่อนไขความครบถ้วน (Essential Condition) เช่น

วัจนกรรมการแนะนำต้องมีเงื่อนไขเนื้อหาข้อความ กล่าวได้ว่าถ้อยคำที่ใช้ในการแนะนำจะต้องเกี่ยวกับการกระทำของผู้ฟังในอนาคตเท่านั้น เงื่อนไขเตรียมการ คือ การกระทำดังกล่าวให้ประโยชน์แก่ผู้ฟังเท่านั้นและจะต้องไม่เกี่ยวกับสิ่งที่จะต้องเกิดขึ้นเป็นประจำตามธรรมชาติ เงื่อนไขความจริงใจ คือ ผู้พูดเชื่อว่าผู้ฟังจะได้รับประโยชน์จากการกระทำนี้จริง ๆ และเงื่อนไขความครบถ้วนในการแนะนำ คือ เป็นการกระทำที่ให้ประโยชน์แก่ผู้ฟัง

2.4.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดวัจนกรรม

จากการศึกษาแนวคิดวัจนกรรมของจอร์น อาร์ เซิร์ล มีหลายบุคคลที่นำแนวคิดนี้ไปใช้ในการศึกษาวัจนกรรมการหาเสียงอยู่หลายเล่ม ขอยกตัวอย่างดังนี้

บุญโชค เขียวมา (2550) ได้ศึกษา การศึกษาวัจนกรรมบนป้ายหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ปี 2547 ผู้วิจัยจึงต้องการที่จะศึกษาวัจนกรรมบนป้ายหาเสียงของผู้สมัครผู้ว่ากรุงเทพมหานครฯ ปี 2547 โดยนำแนวคิดวัจนกรรมของ เซิร์ล (Searle) มาใช้ในการหาวัจนกรรมบนป้ายหาเสียงว่ามีวัจนกรรมประเภทใด และวัจนกรรมที่ใช้เป็นวัจนกรรมตรงหรือวัจนกรรมอ้อมมีการเปรียบเทียบและหาข้อมูลวัจนกรรมที่ปรากฏในป้ายหาเสียง

อิงอร พังจะงาม (2554) การใช้วัจนกรรมและกลวิธีทางภาษาบนป้ายโฆษณาหาเสียงเลือกตั้งปี 2554 งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประเภทของวัจนกรรมและกลวิธีทางภาษาเพื่อโน้มน้าวใจที่พบจากป้ายโฆษณาหาเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไทยเป็นการทั่วไป พ.ศ.2554 รวมทั้งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างประเภทของวัจนกรรมและกลวิธีทางภาษาที่พบโดยเก็บถ้อยคำการวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์เนื้อหาโดยใช้ทฤษฎีเรื่องวัจนกรรมของ Searle (1969) และผลการศึกษเกี่ยวกับกลวิธีทางภาษาโน้มน้าวใจของ กนกพรรณ กำวงศ์ปิ่น (2544) เป็นกรอบการวิเคราะห์ ผลการวิจัย พบว่าประเภทของกลุ่มวัจนกรรมที่พบบนป้ายโฆษณาหาเสียงเลือกตั้งปี พ.ศ. 2554 มี 4 ประเภท ได้แก่ วัจนกรรมกลุ่มผูกมัด วัจนกรรมกลุ่มชี้แนะ วัจนกรรมกลุ่มบอกกล่าวและวัจนกรรมกลุ่มแสดงความรู้สึก โดยไม่พบวัจนกรรมกลุ่มแถลงการณ์ โดยวัจนกรรมที่พบมากที่สุด อันดับแรกได้แก่ วัจนกรรมการสัญญา วัจนกรรมการขอร้อง และวัจนกรรมการจูงใจ

ปรีชา ธนะวิบูลย์ และสิริวรรณ นันทจันทร์ (2559) กล่าวว่า วัจนกรรมคำคมความรักในเครือข่ายสังคมออนไลน์ การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวัจนกรรมคำคมความรักในเครือข่ายสังคมออนไลน์ประชากรได้แก่ ข้อความที่มีลักษณะเป็นคำคมความรักในแฟนเพจของเครือข่ายสังคมออนไลน์ทั้งหมด 10 แฟนเพจ จำนวน 439 ข้อความ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ คำคมความรักจำนวน 3,542 ข้อความ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ทฤษฎีวัจนกรรมของจอร์น เซิร์ล (John R. Searle) โดยเก็บรวบรวมข้อมูลคำคมความรักจากแฟนเพจเป็นเวลา 1 ปี และนำมาวิเคราะห์ตามเกณฑ์วัจนกรรม 5 รูปแบบ ของ จอร์น เซิร์ล (John R. Searle) ผลการวิจัยพบว่า คำคมความรักมีการใช้วัจนกรรมกล่าวความจริงมากที่สุดรองลงมา คือ กล่าวชี้แนะกล่าวแสดงความรู้สึกและกล่าวผูกพันตามลำดับไม่พบรูปแบบวัจนกรรมกล่าวประกาศ

พิมพ์ผกา ไชยโชค และสาวิตรี คทวณิช (2562) ได้นำเสนอการศึกษาวิจัยในเพลงประท้วง (Protest Songs) ยอดนิยมตลอดกาลวัตถุประสงค์ของงานวิจัยนี้คือ 1) เพื่อจำแนกประเภท วิจารณ์ที่ปรากฏในเพลงประท้วงตามกลุ่ม วิจารณ์ของ จอร์น เซิร์ล (John R. Searle) (1969) 2) เพื่อศึกษาลักษณะวิจารณ์ตรงและวิจารณ์อ้อมที่ปรากฏในเพลง ประท้วง 3) เพื่อศึกษาว่า เพลงประท้วง มักกระตุ้นให้ผู้ฟังทำอะไร และใช้กลวิธีทางภาษาอะไรในการกระตุ้น ผู้วิจัยรวบรวมรายชื่อเพลงประท้วงจำนวน 10 เพลง ผลการศึกษาพบว่า ในจำนวนถ้อยคำที่ถอดมาได้ 181 ถ้อยคำ พบว่ามีการใช้วิจารณ์ในกลุ่ม การกล่าวแสดงออก (Expressives) มากที่สุด รองลงมา เป็นวิจารณ์กลุ่มการกล่าว ความจริง (Representatives) อันดับที่ 3 วิจารณ์กลุ่มการกล่าวชี้แนะ (Directives) และวิจารณ์กลุ่ม การกล่าวผูกพัน (Commissives) วิจารณ์อ้อมมักถูกใช้ในบทเพลงที่มีเนื้อหา เสียดสีสังคมหรือรัฐบาล วิพากษ์วิจารณ์สิ่งต่าง ๆ เป็นต้น บทเพลงส่วนใหญ่ใช้วิจารณ์กลุ่มการกล่าว แสดงออก ซึ่งเป็นการกระตุ้นผู้ฟังให้มีอารมณ์ร่วมกับเหตุการณ์และนำไปสู่การตัดสินใจเข้าร่วมขบวนการต่อสู้ด้วยตัวผู้ฟังเอง

2.5 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกลวิธีทางถ้อยคำ

2.5.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดกลวิธีทางถ้อยคำ

จากการศึกษาค้นคว้า และทำความเข้าใจ แนวคิดกลวิธีทางถ้อยคำ ผู้วิจัยได้รวบรวมและสรุปแนวคิดกลวิธีทางถ้อยคำ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้เป็นแนวทางการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ได้ดังต่อไปนี้

แนวคิดกลวิธีทางถ้อยคำ หมายถึง แนวคิดการใช้ถ้อยคำ ในการสื่อความหมายต่อผู้รับคำปรึกษา ประกอบด้วย 4 กลวิธี ได้แก่ กลวิธีด้านคำ กลวิธีด้านประโยค กลวิธีด้านสำนวน และกลวิธีด้านภาพพจน์

2.5.1.1 กลวิธีด้านคำ

ความหมายของคำ

สถาบันภาษาไทย (2549) ได้ให้ความหมายว่า คำ หมายถึง หน่วยย่อยที่สุดในภาษา เป็นภาษาที่รู้จัก และใช้ในการพูดและเขียน คำเป็นหน่วยภาษาที่ใช้เพื่อการสื่อสารได้ การเรียนรู้คำเป็นรากฐานในการเรียนรู้ภาษา

ราชบัณฑิตยสถาน (2556) ให้คำนิยามของคำว่า คำ หมายถึง เสียงพูด เสียงที่เปล่งออกมาครั้งหนึ่งๆ เสียงพูดหรือลายลักษณ์อักษรที่เขียนหรือพิมพ์ขึ้นเพื่อแสดงความคิด โดยปกติถือว่าเป็นหน่วยที่เล็กที่สุดซึ่งมีความหมายในตัว

วัลลภา วิทยาภิรักษ์ (2557) ได้ให้ความหมายของคำ คำ หมายถึง ถ้อยคำที่มีความหมายใช้เขียนสื่อความเป็นลายลักษณ์อักษร โดยเขียนหรือพิมพ์เพื่อแสดงความคิดต่าง ๆ

จากความหมายของคำ ผู้วิจัยสรุปได้ว่า คำ หมายถึง เสียงที่พูดเสียงที่พูดออกมาครั้งหนึ่งๆ ถือว่าเป็นหน่วยย่อยที่สุดซึ่งมีความหมายในตัว

กลวิธีด้านคำ หมายถึง กลวิธีที่ใช้คำเลือกสรรคำต่าง ๆ ทั้งคำที่ใช้กันโดยทั่วไป รวมถึงคำที่มีลักษณะพิเศษแฝงทั้งในด้านความหมายของคำ การใช้คำ ประวัติความเป็นมา

ของคำ ระดับภาษามาประกอบการสื่อสารการให้คำปรึกษา กลวิธีการนำเสนอคำปรึกษาเพื่อเพิ่มความน่าสนใจความสละสลวยแก่นื้อหา ได้แก่ การใช้คำให้ถูกความหมาย และการใช้คำให้ถูกระดับสอดคล้องกับแนวคิดของ อัครา บุญทิพย์ (2535) และ คณาจารย์สาขาวิชาภาษาไทย คณะศิลปศาสตรมหาวิทาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพฯ (2551)

1) การใช้คำให้ถูกความหมาย ได้แก่

การใช้คำให้ถูกความหมายตามบริบท (Context) คือ ความหมายที่ขึ้นอยู่กับข้อความที่แวดล้อม ซึ่งบริบทที่ผู้ใช้ภาษาควรคำนึง ได้แก่ บริบทถ้อยคำ หมายถึง ถ้อยคำที่ต้องเลือกใช้ให้สอดคล้องกลมกลืนกัน เป็นภาษาระดับเดียวกัน เช่น คำว่า พ่อ แม่ ควรใช้คู่กับลูก บิดามารดา ควรใช้คู่กับบุตร เป็นต้น บริบททางสังคม หมายถึง การนำเสนอถ้อยคำตามสถานภาพของบุคคล โอกาส สถานที่ อาจกล่าวได้ว่ามีการจำแนกคำที่ใช้กับบุคคล และกาลเทศะต่าง ๆ เช่น การสนทนาระหว่างครูกับผู้ปกครอง ครูกับครู ครูกับผู้เชี่ยวชาญทางการแพทย์ หรือโอกาสในการใช้ถ้อยคำ เช่น การแถลงการณ์ การประชุมทางวิชาการ เป็นต้น

ความหมายโดยอรรถ (Denotation) คือ ความหมายโดยตรงที่เข้าใจตามรูปคำ

ความหมายโดยนัย (Connotation) คือ ความหมายไม่ตรงตามรูปคำ แต่เชื่อมโยงความคิดโดยการนำสิ่งหนึ่งไปสัมพันธ์กับอีกสิ่งหนึ่ง เช่น แก้วอัญมณี หมายถึง ตำแหน่งนายกรัฐมนตรี เป็นต้น

2) การใช้คำให้ถูกระดับ หมายถึง การใช้คำให้ถูกต้อง เหมาะสม ตามวัฒนธรรมทางภาษา ซึ่งคำในภาษาไทย แบ่งออก 3 ระดับ ได้แก่

ภาษาสนทนา คือ ภาษาพูด
ระดับภาษากึ่งแบบแผน คือ ภาษาพูดและภาษาเขียน เช่น ภาษาที่ใช้ในการสนทนาของสุภาพชนโดยทั่วไป
ระดับภาษาแบบแผน คือ ภาษาที่ถูกต้องประณีต ใช้ในการเขียนมากกว่าการพูด

2.5.1.2 กลวิธีการใช้ประโยค

ความหมายของประโยค

สถาบันภาษาไทย (2552) ได้กล่าวถึงความหมายของประโยคว่า ประโยค คือ หน่วยทางภาษาที่ประกอบด้วยคำหรือคำหลายคำเรียงต่อกันกรณี คำหลายคำเรียงต่อกัน คำเหล่านั้นต้องมีความสัมพันธ์เชื่อมต่อกันเป็นประโยคเป็นหน่วยภาษาที่สามารถสื่อความหมายได้ว่ามีสภาพเป็นอย่างไร

ราชบัณฑิตยสถาน (2556) ให้คำนิยามของประโยคว่า ประโยค คือ คำพูดหรือข้อความที่ได้ความบริบูรณ์ตอนหนึ่งๆ เช่น ประโยคบอกเล่า ประโยคปฏิเสธ ประโยคคำถาม

วัลลภา วิทยาธิรักษ์ (2557) ได้ให้ความหมายประโยคว่า การเรียบเรียงข้อความ เป็นประโยค และรู้จักนำประโยคมาเรียบเรียงเป็นเรื่องราวต่อไป การเรียบเรียงประโยคเพื่อสร้างประโยคให้สละสลวย ความหมายชัดเจน การเรียบเรียง

จากความหมายของประโยค ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ประโยค หมายถึง ข้อความตอนหนึ่งๆ หรือคำหลายคำที่เรียงต่อกันแล้วได้อรรถาธิบายความครบถ้วนบริบูรณ์

กลวิธีการใช้ประโยค หมายถึง กลวิธีที่ผู้ใช้ประโยค เลือกใช้ประโยคทางไวยากรณ์การใช้ประโยคตามเจตนาการสื่อสาร และการใช้ประโยคต้องมีความชัดเจน สมบูรณ์ อย่างไรก็ตามการใช้ประโยคในรูปแบบใด เพื่อการสื่อสารหรือสื่อความก็จำเป็นต้องมีโครงสร้างที่ถูกต้องครบถ้วนตามลักษณะของประโยค การใช้ประโยคเพื่อใช้สื่อความ ควรคำนึงถึง ดังนี้ (วัลลภา วิทยารักษ์, 2557)

1) การใช้ประโยคความรวม หรือความซ้อน คือ การใช้ประโยคที่สื่อความหมายหลาย ๆ ใจความ หรือเมื่อต้องการอธิบายเนื้อความต่อเนื่องกัน เพราะต้องการเสนอรายละเอียดให้ผู้ขอรับคำปรึกษาได้รับทราบอย่างชัดเจน โดยไม่ต้องมาตีความอีกทีหลัง อาจกล่าวได้ว่าต้องอธิบายให้ครอบคลุมและแสดงเหตุผลได้อย่างชัดเจน

2) การใช้ประโยคบอกเล่า ประโยคคำถาม ประโยคคำสั่ง และประโยคขอร้อง คือการใช้ประโยคตามเจตนาของผู้ส่งสาร ขึ้นอยู่กับเจตนาของผู้เลือกใช้ประโยคว่าต้องการอย่างไร และต้องให้เหมาะสม การสื่อความหมายควรสื่อถึงความรู้สึกและน่าสนใจ เช่น การใช้ประโยคคำถามและการตอบเป็นประโยคบอกเล่าสามารถช่วยดำเนินเรื่องได้ดี เป็นต้น

3) การใช้ประโยคสั้น ประโยคยาว คือ การใช้ประโยคที่มีขนาดสั้น สื่อความหมายอย่างกระชับ ตรงไปตรงมา รวดเร็ว ส่วนการใช้ประโยคยาว คือ การใช้ประโยคที่มีขนาดยาวสื่อความหมายได้รายละเอียดมากขึ้น

4) การใช้ประโยคขัดแย้ง คือ การใช้ประโยคที่มีเนื้อความขัดแย้งกัน อย่างเหมาะสม และมีความหมายโดยใช้คำเชื่อมที่แสดงความขัดแย้งเป็นบทเชื่อมความความขัดแย้งกันจะช่วยให้ข้อความน่าสนใจและมีน้ำหนักมากขึ้น ช่วยเน้นย้ำความหมายและความรู้สึก เพราะให้ภาพให้ความหมายให้ความรู้สึกที่ขัดกัน ทำให้เกิดอรรถรส การสร้างประโยค บางประโยคอาจไม่ปรากฏคำเชื่อม แต่ใช้วิธีการเรียบเรียงประโยคแสดงเนื้อความขัดแย้งกัน

5) การใช้ประโยคคำถามเชิงวาทศิลป์ การใช้ประโยคคำถามที่ไม่ได้มุ่งต้องการคำตอบ แต่ต้องการกระตุ้นให้ผู้อ่านติดตาม ประโยคคำถามเชิงวาทศิลป์เพราะช่วยให้เนื้อเรื่องนั้น ไม่น่าเบื่อ ทั้งช่วยเน้นให้ผู้อ่านเกิดความคิดได้ดี

2.5.1.3 กลวิธีการใช้สำนวน

ความหมายของสำนวน

ทิพย์สุภา นัยทรัพย์ (2535) กล่าวว่า สำนวน คือ ถ้อยคำที่มีวิธีการเรียบเรียงอย่างสละสลวย ไม่พูดตรง ๆ แต่มีความหมายที่เข้าใจกันได้ เพราะใช้พูดกันแพร่หลายทั่วไป จนเป็นที่ยอมรับในแวดวงภาษา

สุจรีต เพียรชอบ (2539) กล่าวถึงความหมายของสำนวนว่า สำนวนไทย หมายถึง ถ้อยคำในภาษาไทยที่ใช้สื่อสารกันโดยมีความหมายเป็นนัย กินใจ ไม่ได้แปลความหมายตรงตัว แต่เป็นความหมายเชิงอุปมาเปรียบเทียบ รวมถึงคำคม สุภาษิต คำพังเพย รวมไปถึงโวหารต่าง ๆ

วัลลภา วิทยารักษ์ (2557) ให้ความหมายว่า สำนวนเป็นถ้อยคำ ที่เรียบเรียงไว้ อย่างมีชั้นเชิง มีความหมายไม่ตรงตามตัว แต่เป็นที่เข้าใจกันทั่วไป

จากความหมายของสำนวน ผู้วิจัยสรุปได้ว่า สำนวน หมายถึง ถ้อยคำชนิดหนึ่งที่ใช้สื่อสารด้วยถ้อยคำสละสลวย ไม่ได้แปลความหมายตรงตัวแต่เป็นความหมายเชิงเปรียบเทียบ กลวิธีการใช้สำนวน หมายถึง กลวิธีที่ผู้ใช้ภาษาเลือกใช้สำนวนกล่าวแทนถ้อยคำบางคำเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการสื่อสาร ซึ่งมีเกณฑ์ในการวิเคราะห์กลวิธีการใช้สำนวน 4 ชนิด ได้แก่ (นภลัย สุวรรณธาดา, 2530)

1) การใช้สำนวนเพื่อย่นย่อข้อความ คือ การใช้ความหมายของสำนวนแทนข้อความยาว ๆ เป็นการประหยัดเวลาและเนื้อความ โดยได้รับความหมายครบถ้วนบริบูรณ์ เช่น จะอธิบายว่า เด็กชุกชนไม่ยอมอยู่นิ่งหรืออยู่กับที่จะบังคับให้อยู่อย่างเป็นระเบียบ ก็พูดว่า จับปูใส่กระดิ่งซึ่งเหมือนกับธรรมชาติของปูมักไม่ค่อยอยู่นิ่งเมื่อจับไปวางตรงไหนก็ตาม

2) การใช้สำนวนเพื่อขยายความเข้าใจ คือการยกสำนวนมาเปรียบเทียบกับให้เห็นภาพชัดเจน บางครั้งการสื่อสารอธิบายก็ไม่เข้าใจ ผู้สื่อสารระหว่างกันอาจจะใช้วิธีการยกสุภาษิตมาเปรียบเทียบ เช่น พ่อแม่ที่มีลูกสาวคนเดียวที่ทั้งสวยและเก่งจึงไม่ยอมให้ใครมาจับได้ โดยง่ายเพราะหวงและดูแลลูกสาวไม่ให้คลาดสายตา จึงไม่มีใครกล้าจับเพราะพ่อแม่หวงอย่างกับไขในหินเลยทีเดียว

3) การใช้สำนวนเพื่อแทนถ้อยคำ ที่ไม่ต้องการกล่าวตรง ๆ คือการกล่าวสำนวนแทนถ้อยคำที่ไม่สุภาพ บางกรณีมีถ้อยคำที่รุนแรงหรือไม่สุภาพ ผู้กล่าวอาจจะไม่สามารถกล่าวคำนั้นได้โดยตรง หรือต้องการคำมาแทนความรู้สึกที่รุนแรงโดยไม่หยาบคาย อาจจะใช้สุภาษิตมาเป็นเครื่องมือได้ เช่น ปากหวานกันเปรี้ยว ก็หมายถึงว่า คนที่พูดจาอ่อนหวาน แต่ไม่จริงใจ พูดติดต่อน้ำล้นหลังนินทา ให้ร้าย คนโบราณบอกว่าถ้าหลีกเลี่ยงได้ก็เป็นดี

4) การใช้สำนวนเพื่อเพิ่มความสละสลวยของถ้อยคำ คือการกล่าวสำนวนเพื่อให้มีสัมผัสคล้องจองหรือไพเราะ ภาษิตและสำนวนมักเป็นข้อความที่กะทัดรัด ความหมายกระชับ มีสัมผัสคล้องจองและการเล่นคำอย่างไพเราะ จึงนำมาใช้เพิ่มความสละสลวยให้แก่เรื่องที่พูดหรือเขียนได้เป็นอย่างดี เช่น ทั้งขยะให้ลูกที่ ทั้งทุกข์ให้ลงถึง

2.5.1.4 กลวิธีการใช้ภาพพจน์

ความหมายของภาพพจน์

เปลื้อง ณ นคร (2535) กล่าวว่า คำพูดเป็นสิ่งมีรส แต่ถ้าเราพูดกันตรงไปตรงมาบ่อย ๆ มักชินหู เลยทำให้คำพูดนั้นจืดชืด นักประพันธ์ย่อมประดิษฐ์ พูดให้ผิดแปลกออกให้หลายอย่างหรือที่เรียกกันว่า โวหาร

สุจิต เพียรชอบ (2539) ได้ให้ความหมายของภาพพจน์ ว่า ภาพพจน์ เป็นคำที่นักวรรณกรรมตั้งขึ้นเพื่อให้ตรงกับคำว่า ฟิกเกิร์ล ออฟ สปีช (Figure Of Speech) คือ คำที่ทำให้เกิดภาพหรือภาพพจน์ ภาพพจน์จึงหมายถึง สำนวนโวหารที่นักประพันธ์ใช้สร้างมโนภาพให้เกิดขึ้นในจิตใจของผู้อ่าน ภาพพจน์จึงเป็นสิ่งที่ช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจความหมาย เข้าถึงความคิด ความรู้สึกของผู้ประพันธ์ จึงเกิดความซาบซึ้งในบทประพันธ์

จากความหมายของภาพพจน์ ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ภาพพจน์ หมายถึง การใช้คำเพื่อให้เกิดมโนภาพขึ้นในจิตใจของผู้อ่านหรือผู้ฟังช่วยให้ผู้อ่านหรือผู้ฟังเห็นภาพได้กระจ่างชัด

กลวิธีการใช้ภาพพจน์ หมายถึง กลวิธีที่ใช้คำหรือประโยคนามาเปรียบเทียบกัน หรือใช้ไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อสร้างมโนภาพขึ้นในจิตใจของผู้ขอรับคำปรึกษา ดังนี้ (สมเด็จพระธีรญาณมุนี, 2551)

1) การใช้ภาพพจน์อุปมา คือ การเปรียบเทียบของสิ่งหนึ่งให้คล้ายหรือเหมือนกับอีกสิ่งหนึ่ง ใช้คำที่มีความหมายว่า เหมือนหรือคล้ายเป็นคำแสดงการเปรียบเทียบเพื่อให้เห็นความจริงว่า เหมือนอย่างไร ในลักษณะใด ได้แก่คำว่า เหมือน เสมือน ดัง ตั้ง คล้าย ดูราว ดูจประหนึ่ง ละม้าย เสมอ ปาน เพียง ราว เทียบ ฯลฯ

2) การใช้ภาพพจน์สัญลักษณ์ คือ การนำสภาพหรือลักษณะของสิ่งหนึ่งใช้แทนหรือเป็นตัวแทนของอีกสิ่งหนึ่งที่ต้องการกล่าวถึง

3) การใช้ภาพพจน์อุปมานิทรรศน์ คือ การใช้เรื่องราว นิทาน มาประกอบขยายหรือแนะนำให้ผู้อ่านหรือ ผู้ฟังทราบโดยนัย

4) การใช้ภาพพจน์การอ้างถึง คือ การนำเอาบุคคล เหตุการณ์ เรื่องราวในอดีต นิทาน วาทะสำคัญ ประวัติ สถานที่ หรือ วรรณคดีที่มีมาก่อน มากล่าวอ้างให้เห็นเป็นอุทาหรณ์เปรียบเทียบ

5) การใช้ภาพพจน์ปฏิปจฉา คือ การตั้งคำถามโดยไม่ต้องการคำตอบ เป็นการมุ่งเน้นเนื้อความที่ต้องการสื่อสารให้ชัดเจนยิ่งขึ้น เพื่อให้ผู้อ่านได้หยุดคิดและตระหนักในสิ่งที่ถาม

2.5.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกลวิธีทางถ้อยคำ

ธารีรัตน์ มูลเครื่องาม (2560) ได้ศึกษาการวิเคราะห์โวหารภาพพจน์ที่ใช้ในพาดหัวโฆษณารถยนต์ทางหนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์ การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์โวหารภาพพจน์ที่ใช้ในพาดหัวโฆษณารถยนต์ที่พบในหนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์ผลการวิจัยปรากฏว่ามีการใช้โวหารภาพพจน์ 27 ประเภทในพาดหัวโฆษณารถยนต์ของหนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์ ได้แก่ จินตภาพ กล่าวเกินจริง อุปนิเสธ การเล่นคำ อุปมา การอ้างถึง ปรีทรรศน์ คำล้อเลียน นามนัย การเล่นคำกริยา สำนวนอ้อมค้อม อุปลักษณ์ บุคลาธิษฐาน การวางเข้าด้วยกันของคำหรือประโยค การสัมผัสสระ การสัมผัสอักษร การซ้ำคำสุดท้าย จุดสูงสุด การละความ สัมผัสใน การเน้นซ้ำคำ การวางลักษณะคำให้ขนานกัน การมีสันธานหลายคำ คำขัดแย้งกัน การซ้ำความหมาย สัมผัสคำท้าย และการกล่าวซ้ำ โวหารภาพพจน์ที่พบมากที่สุด เป็นอันดับที่ 1 ได้แก่ จินตภาพ

แพรวตา ศรีชะโคตร และภาสพงศ์ ผิวพอใช้ (2561) ได้ศึกษากลวิธีและถ้อยคำการสัมภาษณ์ในรายการวิทยุคลับฟรายเดย์ เป็นการวิเคราะห์กลวิธีและถ้อยคำการสัมภาษณ์ ที่ผู้สัมภาษณ์ใช้ในรายการวิทยุคลับฟรายเดย์ ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาได้จากบทสัมภาษณ์ในรายการวิทยุคลื่นความถี่ “106.5 FM” ออกอากาศทุกวันศุกร์ในเดือนมกราคม พ.ศ.2561 จากการศึกษพบว่า กลวิธีการสัมภาษณ์ที่พบมากที่สุด คือกลวิธีคำถามขึ้นนำคำตอบและกลวิธีคำถามโดยใช้รูปประโยคขอร้อง และถ้อยคำ ของผู้สัมภาษณ์ที่ใช้ในรายการวิทยุคลับฟรายเดย์มีลักษณะเด่นที่ได้รับความนิยมคือกลวิธีการใช้ถ้อยคำแนะนำและให้กำลังใจ ทั้งนี้เพราะผู้สัมภาษณ์และผู้ให้สัมภาษณ์มีวัตถุประสงค์และประเด็นสัมภาษณ์ที่แน่ชัด

มนชิตา หนูแก้ว (2562) ได้ศึกษากลวิธีในการนำเสนอเนื้อหาและการใช้ภาษาในนวนิยายของ รอมแพง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้ภาษาในประเด็น การใช้คำ การใช้ประโยค การใช้ภาพพจน์ การใช้โวหารและกลวิธีในการนำเสนอเนื้อหา โดยศึกษาจากนวนิยาย ของ รอมแพง 5 เรื่อง ผลการวิจัยพบว่า รอมแพงมีการใช้ภาษาดังนี้ ด้านการใช้คำ พบ 9 ประเด็น คือการใช้คำบ่งชี้พฤติกรรม การใช้คำ เรียกชื่อ การใช้คำบอกขนาด จำนวนการใช้คำลงท้าย การใช้คำแสดงการถาม การใช้คำสรรพนาม การใช้คำอุทาน การใช้คำสแลง และการใช้คำทับศัพท์ ด้านการใช้ประโยคพบ 3 ประเภท คือ การใช้ประโยคกระชับ การใช้ประโยคขนาดยาว และการใช้ประโยคที่มีคำถามเชิงวาทศิลป์ ด้านการใช้ภาพพจน์พบ 4 ประเภท คือ การใช้ภาพพจน์อุปมา การใช้ภาพพจน์อุปมาพจน์ การใช้ภาพพจน์บุคลาธิษฐาน และการใช้ภาพพจน์สัทพจน์ ด้านการใช้โวหารพบ 3 ประเภท คือ บรรยายโวหาร พรรณนาโวหาร และเทศนาโวหาร ด้านกลวิธีในการนำเสนอเนื้อหาพบ 4 ประเด็น คือ การตั้งชื่อเรื่อง การเปิดเรื่อง การดำเนินเรื่อง และการปิดเรื่อง

พระมหาสันติราษฎร์ ฌามนสนติ (2562) ได้ศึกษากลวิธีการใช้ภาษาในการโฆษณาทางโทรทัศน์ กลวิธีการใช้ภาษาในการโฆษณาทางโทรทัศน์ที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลาย มี 11 กลวิธี คือ การใช้ภาษาแบบตรงไปตรงมา การใช้ภาษาเปรียบเทียบ การใช้ภาษาเกี่ยวกับการดำเนินชีวิต การใช้ภาษาเพื่อเสนอปัญหาและแนวทางแก้ไข การใช้ภาษาโดยใช้บุคคลรับรองและสาธิต การใช้ภาษาเพื่อสร้างอารมณ์ขบขัน การใช้ภาษาเพื่อสร้างอารมณ์ร่วมและจินตนาการ การใช้ภาษาจูงใจให้สิ่งตอบแทน การใช้คำขวัญ การใช้ภาษาภาพพจน์และการใช้ภาษาในการเน้นจุดเด่น ผู้ผลิตรายการโฆษณานำกลวิธีต่าง ๆ ไปประยุกต์ใช้ในรายการโฆษณา ทั้งรูปแบบโฆษณาที่มุ่งเน้นสะท้อนสังคมด้วยการสร้างภาพลักษณ์หรือรณรงค์ให้ประชาชนมีคุณธรรม และโฆษณาที่มุ่งขายสินค้าและบริการ

2.6 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษา

2.6.1 ความหมายการให้คำปรึกษา

การให้คำปรึกษาเป็นกระบวนการให้ความช่วยเหลือ โดยผู้ขอรับคำปรึกษาจะร่วมสนทนากับผู้ให้คำปรึกษา ภายใต้สัมพันธภาพที่ช่วยให้ผู้ขอรับคำปรึกษาเกี่ยวกับตนเอง สภาพแวดล้อมและปัญหาที่กำลังเผชิญอยู่ให้ดีขึ้น ผู้ให้คำปรึกษาใช้เทคนิคช่วยให้ผู้เข้ารับคำปรึกษามีโอกาสสำรวจความรู้สึก ค่านิยม ตลอดจนข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับตนเองเพื่อนำไปสู่ทักษะในการแก้ไขปัญหาและการตัดสินใจเลือกเป้าหมายในการแก้ไขปัญหา และตัดสินใจเลือกเป้าหมายในการดำเนินชีวิตของตนเองได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

จำเนียร ช่วงโชติ และนวลศิริ เปาโรหิตย์ (2524) กล่าวว่า การให้คำปรึกษา หมายถึงกระบวนการที่มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์ระหว่างบุคคลโดยผู้ให้คำปรึกษาได้รับการฝึกฝนเฉพาะสัมพันธภาพที่มีขึ้นระหว่างผู้ให้คำปรึกษาและผู้รับคำปรึกษาเป็นความสัมพันธ์ความช่วยเหลือ มีความเข้าใจ ทั้งนี้เพื่อให้ผู้รับคำปรึกษารู้จักตนเอง

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2529) ได้ให้ความหมาย การให้คำปรึกษา ไว้ว่าเป็นกระบวนการช่วยเหลือและเป็นกระบวนการช่วยเหลือนี้ก่อให้เกิดสัมพันธภาพ การช่วยเหลือ ระหว่างผู้ให้

คำปรึกษาและผู้รับคำปรึกษา เพื่อให้ผู้รับคำปรึกษาเกิดการเปลี่ยนแปลงเจตคติ ความรู้สึกตลอดทั้งพฤติกรรมต่าง ๆ ในวิถีทางที่ดีขึ้น

อาภา จันทรสกุล (2545) ให้ความหมายว่า การให้คำปรึกษาเป็นกระบวนการให้ความช่วยเหลือผู้ที่มารับคำปรึกษาได้พบปะกันได้มาสร้างสัมพันธ์ภาพช่วยให้ผู้รับคำปรึกษาเข้าใจตัวเองหรือที่กำลังเผชิญกับปัญหาไปสู่การวิธีแก้ไขปัญหานั้น

พงษ์พันธ์ พงษ์โสภาและวิไลลักษณ์ พงษ์โสภา (2556) ได้ให้นิยามคำว่า การให้คำปรึกษามีจุดมุ่งหมายช่วยเหลือบุคคลให้รู้จักเลือกและสามารถตอบคำถามเองได้ว่าผู้ขอรับคำปรึกษาควรจะทำอย่างไรกับ การดำเนินชีวิตต่อไป

จากความหมายการให้คำปรึกษา ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การให้คำปรึกษา หมายถึง กระบวนการเรียนรู้ ปฏิสัมพันธ์ ในรูปแบบต่าง ๆ อย่างเป็นขั้นตอน ระหว่างบุคคล 2 คน โดยฝ่ายหนึ่งเป็นผู้ให้คำปรึกษา ร่วมรับรู้ปัญหา ความทุกข์ใจ ของอีกฝ่ายหนึ่งซึ่งเป็นผู้ขอรับคำปรึกษา ผู้ให้คำปรึกษาต้องมีทักษะความรู้ ความสามารถ ความเอื้ออาทร และความบริสุทธิ์ใจ ในการช่วยเหลือผู้ขอรับคำปรึกษา ให้สามารถค้นพบ เข้าใจ ยอมรับ และพัฒนาตนเองให้อยู่ในสังคมต่อไปได้อย่างเหมาะสม อีกทั้งยังสร้างความเข้าใจให้แก่บุคคลใกล้ชิดผู้ขอรับคำปรึกษา และบุคคลภายนอกได้

2.6.2 ทักษะการให้คำปรึกษา

จากการศึกษาค้นคว้าทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษาที่มีอยู่อย่างหลากหลาย ผู้วิจัยจึงเลือกแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง และสอดคล้องกับงานวิจัย สามารถกล่าวได้ว่า ทักษะการให้คำปรึกษา ประกอบไปด้วยทักษะย่อย ๆ หลายด้าน ดังนี้

2.6.2.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล

มณฑรา ธรรมบุศย์ (ม.ป.ป.) กล่าวไว้ว่า ผู้ให้คำปรึกษาต้องเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับตัวผู้ขอรับคำปรึกษาในทุก ๆ ด้านได้อย่างละเอียดและเป็นระบบ เพื่อเป็นข้อมูลในการทำ ความเข้าใจตัวตนที่แท้จริงของผู้ขอรับคำปรึกษา เช่น

- 1) ข้อมูลส่วนตัวและภูมิหลังเกี่ยวกับครอบครัว
- 2) ข้อมูลสุขภาพอนามัย ทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ
- 3) ข้อมูลเกี่ยวกับประวัติในโรงเรียนหรือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ได้แก่

อัตชีวประวัติ (Autobiography) ระเบียบเหตุการณ์ (Anecdotal Recording) ระเบียบสะสม (Cumulative Record) บันทึกประจำวัน (Diary) การเยี่ยมบ้าน (Home Visitation) แบบทดสอบสติปัญญา (Intelligence Test) แบบทดสอบความถนัด (Aptitude Test) แบบทดสอบความสนใจ หรือแบบสำรวจความสนใจ (Interest Tests or Interest Inventory) และแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Achievement Tests)

- 4) ข้อมูลเกี่ยวกับความถนัด ความสนใจ เจตคติ และค่านิยมต่างๆ
- 5) ข้อมูลเกี่ยวกับประสบการณ์ในการทำงานและกิจกรรมต่างๆ ภายนอก

โรงเรียน

- 6) ข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการทางด้านสภาพอารมณ์และสังคม

2.6.2.2 การฟังอย่างมีประสิทธิภาพ

2.6.2.3 สิ่งที่ควรปฏิบัติในการฟัง

- 1) สามารถฟังได้อย่างจดจ่อ ตั้งใจ และสบตาตลอดเวลา
- 2) สามารถนั่งเงียบและตอบสนองเพียงเล็กน้อย
- 3) สามารถเข้าใจเนื้อเรื่องและอารมณ์ของผู้ขอรับคำปรึกษาที่แสดงออกมา
- 4) สามารถยิ้มและนั่งเงียบได้ แม้เรื่องนั้นจะทำให้ผู้ขอรับคำปรึกษาตกใจ หรือวิตกกังวล
- 5) สามารถตรวจสอบเนื้อหาที่รับฟังได้ถูกต้อง โดยการทบทวนคำพูดของผู้ขอรับคำปรึกษาบ่อย ๆ
- 6) สามารถสังเกตอาการ สีหน้า ท่าทาง การวางมือ ตลอดจนภาษากายของผู้ขอรับคำปรึกษา
- 7) สามารถ สังเกตการพูด สำเนียง การกระแอม การไอ
- 8) สามารถใช้คำถามปลายเปิด เช่น อย่างไร อะไร

2.6.2.4 สิ่งที่ไม่ควรปฏิบัติในการในการฟัง

- 1) หลีกเลี่ยงการตั้งคำถามจำนวนมาก คำถามที่ไม่จำเป็น
- 2) ไม่ขัดจังหวะโดยการให้ความเห็น ตั้งคำถามหรือตัดสินผู้ขอรับคำปรึกษา

2.6.3 ทักษะการตั้งคำถาม

วิธีการตั้งคำถามที่ดีแก่ผู้ขอรับคำปรึกษา ต้องมีหลักการที่สุภาพ นุ่มนวล และละมุนละม่อม มีน้ำเสียงที่อ่อนหวานและเป็นมิตร เพราะจะทำให้ผู้ขอรับคำปรึกษา ปลอดภัย สบายใจ และพร้อมที่จะตอบคำถาม คำถามที่ควรใช้ถามผู้ขอรับคำปรึกษา มี 2 ประเภท ดังนี้

2.6.3.1 คำถามปลายเปิด

- 1) คำถามที่ลงท้ายด้วยคำว่า อะไร เมื่อไหร่ อย่างไร ทำไม
- 2) คำถามที่ผู้ขอรับคำปรึกษาต้องอธิบาย พูดคุยอย่างละเอียด ทำให้ผู้ให้คำปรึกษาสามารถค้นหาอารมณ์ของผู้รับคำปรึกษาได้
3. หลีกเลี่ยงคำถาม คำว่า ทำไม
4. หลีกเลี่ยงการตั้งคำถามประเภทเดิม ซ้ำๆ

2.6.3.2 คำถามปลายปิด

- 1) คำถามที่ลงท้ายด้วยคำว่า ใช่ไหม หรือ ใช่หรือไม่
- 2) คำถามที่ผู้ให้คำปรึกษา ต้องการคำตอบว่า ใช่ หรือ ไม่ใช่ เพื่อ รวบรวมข้อมูล และทำให้เกิดความชัดเจน

ข้อเสีย คือ ทำให้การให้คำปรึกษากลายเป็นการซักถาม และผู้ขอรับคำปรึกษา มีการสื่อสารน้อยลง

2.6.4 การสรุปความ

ในการให้คำปรึกษาแต่ละครั้ง ผู้ให้คำปรึกษาควรสรุปใจความสำคัญสั้นๆ เป็นประโยคหรือสำนวน เพื่อให้ผู้ขอรับคำปรึกษาได้ตระหนัก และเข้าใจถึงปัญหาของตนเองได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

2.6.5 กระบวนการให้คำปรึกษา

2.6.5.1 การสร้างความอบอุ่น

อาทิเช่น การแนะนำตัว การต้อนรับอย่างเป็นกันเอง การพูดคุยเรื่องทั่วไป การทำข้อตกลงเบื้องต้นเพื่ออธิบายถึงจุดประสงค์ของการให้คำปรึกษา และจะรักษาเรื่องราวไว้เป็นความลับ เป็นต้น ซึ่งจะทำให้ผู้ขอรับคำปรึกษารู้สึกผ่อนคลายก่อนที่จะเริ่มพูดคุยกัน เมื่อผู้ขอรับคำปรึกษาเกิดความอบอุ่นใจก็จะเปิดเผยเรื่องราวของตนเองต่อไป

2.6.5.2 การสำรวจปัญหา

ผู้ให้คำปรึกษาต้องพูดคุยถึงสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้น ในทุกแง่มุม สิ่งที่อยู่ในใจ ซึ่งทำให้เกิดความกดดันที่สุด เพื่อให้ผู้ขอรับคำปรึกษาได้สำรวจตนเอง เข้าใจตนเองได้อย่างชัดเจน

2.6.5.3 การตัดสินใจ

เมื่อค้นพบสาเหตุของการเกิดปัญหาแล้ว ผู้ให้คำปรึกษาสามารถเสนอแนวทางที่ในการจัดการกับปัญหา โดยเสนอทางเลือก หรือกลวิธีการแก้ปัญหาที่หลากหลาย มีการเพิ่มเติมข้อมูลที่เกี่ยวข้อง หรือข้อมูลใหม่ๆ เพื่อเพิ่มความเข้าใจให้แก่ผู้ขอรับคำปรึกษาได้ทบทวนอย่างถี่ถ้วน

2.6.5.4 การนำไปปฏิบัติ หรือการวางแผนการแก้ไขปัญหา

เมื่อผู้ขอรับคำปรึกษาเลือกแนวทางในการจัดการกับปัญหาแล้ว ผู้ให้คำปรึกษาจะทำหน้าที่ช่วยให้ผู้ขอรับคำปรึกษาดำเนินการอย่างเหมาะสม ปลอดภัย และบรรลุเป้าหมายอย่างเป็นขั้นตอน มีการสร้างกำลังใจแก่ผู้ขอรับคำปรึกษา เพื่อดึงศักยภาพของผู้รับคำปรึกษามาใช้ให้เกิดประโยชน์ มีความภาคภูมิใจในตนเอง

การให้คำปรึกษาจะยุติลงได้ตามจำนวนครั้งที่ตกลงกันไว้ หรือเมื่อผู้ขอรับคำปรึกษาไม่มีความจำเป็นต้องขอความช่วยเหลืออีกต่อไป (บุญนะ บุญเยี่ยมยิ่ง, 2550)

2.6.6 การให้คำปรึกษาจากผู้เชี่ยวชาญ

ถึงแม้ว่าจะมีครูและผู้ปกครอง คอยดูแลและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของวัยรุ่น แต่ก็ยังไม่สามารถแก้ไขได้ทุกปัญหา บางปัญหายังขาดความแน่ชัด และถูกต้อง จำเป็นต้องปรึกษาผู้เชี่ยวชาญในด้านนั้น ๆ โดยตรง เช่น แพทย์ จิตแพทย์ นักจิตวิทยา เป็นต้น

2.6.6.1 แพทย์

แพทย์ หมายถึง ผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในด้านการส่งเสริมสุขภาพ การวินิจฉัยดูแลรักษาโรค ป้องกันโรค รวมถึงการฟื้นฟูสมรรถภาพให้เป็นปกติ การจะเป็นแพทย์ได้นั้นต้องมีใจรัก มีความเสียสละต่อเพื่อนมนุษย์ และมีความรู้ ความสามารถในด้านวิทยาการต่างๆ ฉะนั้นอาชีพแพทย์จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อมนุษยชาติ ทำให้มีการศึกษาหลักสูตรแพทย์เฉพาะทางในแต่ละสาขามากมาย เพื่อเรียนรู้และทำการรักษาผู้ป่วยให้ดียิ่งขึ้น เช่น ศัลยแพทย์ วิทยุแพทย์ สูตินารีแพทย์ จักษุแพทย์ จิตแพทย์ เป็นต้น

2.6.6.2 จิตแพทย์

จิตแพทย์ หมายถึง แพทย์ที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะทางในสาขาจิตเวชศาสตร์ตามหลักสูตร และได้รับการรับรองจากแพทยสภา ปฏิบัติงานอยู่ในหน่วยงานของรัฐหรือเอกชน ทำหน้าที่รักษาผู้ป่วยทางด้านกายภาพสมอง ประกอบการซักประวัติ ให้คำปรึกษา ตรวจเลือดจากนั้นวินิจฉัยอาการทางจิต สั่งจ่ายยา หรือใช้คลื่นไฟฟ้าในการกระตุ้นสมอง ซึ่งใช้เวลาไม่นานนัก

บำบัดไปตามอาการ หากตรวจพบว่าอาการดีขึ้น ไม่มีอาการรุนแรง อาจรักษาด้วยการให้คำปรึกษา พูดคุย ปรับทัศนคติ หรือส่งต่อนักจิตวิทยาคลินิกเป็นผู้ดูแลต่อไป (ลีเฟิร์น ดีเป็นธรรม, 2543)

2.6.6.3 นักจิตวิทยา หมายถึง ผู้มีความรู้ความสามารถเฉพาะทางด้านจิตวิทยา ใน วุฒิตามวิทยาศาสตร์หรือศิลปศาสตร์ ในสาขาต่าง ๆ เช่น จิตวิทยาคลินิก จิตวิทยาพัฒนาการ จิตวิทยาการศึกษาและแนะแนว เป็นต้น ผู้ที่สำเร็จการศึกษาในสาขาวิชาดังกล่าว สามารถประกอบ อาชีพ ได้อย่างหลากหลาย เช่น

1. นักจิตวิทยาคลินิก ปฏิบัติหน้าที่ในหน่วยงานทางการแพทย์และสถานพยาบาล ด้านสุขภาพจิตและจิตเวช งานเวชศาสตร์ฟื้นฟู งานยาเสพติด จิตเวชเด็กและวัยรุ่น รวมถึงเวชศาสตร์ ครอบครัว รักษาอาการผู้ป่วยที่มีความผิดปกติทางจิตประสานงานกับแพทย์ ด้วยการพูดคุย และการ ให้คำปรึกษา ไม่สามารถส่งจ่ายยาให้ผู้ป่วยได้เหมือนจิตแพทย์ ในการให้คำปรึกษาแต่ละครั้งมักใช้ เวลานาน และหลายครั้ง หรือจนกว่าผู้ป่วยจะมีสุขภาพจิตที่ดีขึ้น สามารถอยู่ในสังคมได้เป็นปกติสุข

2. นักจิตวิทยาพัฒนาการ ปฏิบัติหน้าที่ในศูนย์พัฒนาเด็กและเยาวชน โรงเรียน ทั้งในหน่วยงานของรัฐและเอกชน ด้านการวางแผนในการพัฒนากิจกรรมต่าง ๆ เพื่อส่งเสริม พัฒนาการของบุคคลในทุกช่วงวัย ซึ่งในประเทศไทยนั้นเน้นไปที่ช่วงวัยรุ่น

3. นักจิตวิทยาการศึกษาและแนะแนว ปฏิบัติหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐและ เอกชน เช่น นักจิตวิทยาในโรงเรียน หรือครูแนะแนว ซึ่งในประเทศไทยยังไม่แพร่หลายมากนัก ทำ หน้าที่ช่วยเหลือผู้รับบริการให้สามารถช่วยเหลือตนเองได้ ด้วยการทำให้ผู้รับบริการรู้สึกปลอดภัยเป็น ความลับ รับฟังปัญหาที่แท้จริง และค้นหาคำตอบไปพร้อม ๆ กับผู้รับบริการ ทำให้ผู้รับบริการเข้าใจ ตนเอง สามารถหาแนวทางแก้ปัญหาด้วยตนเองได้ และอยู่ร่วมสังคมได้อย่างปกติสุข

จากการศึกษาข้อมูลการให้คำปรึกษาข้างต้นอาจกล่าวได้ว่าการให้คำปรึกษามี ความสำคัญ โดยการให้คำปรึกษาจะช่วยให้ผู้ให้คำปรึกษาสามารถจำแนกได้ถึง พฤติกรรมเบื้องต้น ของผู้ขอรับคำปรึกษาได้ ทำให้เข้าใจถึงสาเหตุของพฤติกรรมนั้น ๆ ผู้ให้คำปรึกษาสามารถจัด ประสพการณ์ โดยอาศัยแนวทางและวิธีการของทฤษฎีที่ตนเองเชื่อถือ เพื่อช่วยเหลือผู้ขอรับ คำปรึกษา แต่ไม่ได้หมายความว่าแนวคิดการให้คำปรึกษามีคำตอบที่เหมาะสมต่อผู้ขอรับคำปรึกษา เพราะผู้ขอรับคำปรึกษาที่มีปัญหาคลายคลึงกันอาจมาจากสาเหตุเดียวกันหรือต่างกันได้ ถึงแม้ว่า สาเหตุจะ คล้ายคลึงกัน แต่วิธีการการใช้ทักษะความสามารถในการให้คำปรึกษาย่อมแตกต่างกัน ออกไป การให้คำปรึกษาเป็นกระบวนการให้ความช่วยเหลือโดยผู้ขอรับคำปรึกษาระหว่างบุคคลด้วย สัมพันธภาพที่มีต่อกัน ทำให้ผู้ขอรับคำปรึกษาได้รับเทคนิคหลากหลาย เพื่อให้เปิดโอกาสสำรวจ ความรู้สึก ค่านิยม ตลอดจนข้อมูล ต่าง ๆ เกี่ยวกับตนเองเพื่อนำไปสู่ทักษะในการแก้ปัญหาและการ ตัดสินใจเลือกเป้าหมายชีวิตของตนเองได้อย่างเหมาะสมนำไปสู่กระบวนการการคำให้ปรึกษากับ บริบทที่ให้เกิดกับบุคคลและการใช้กลวิธีการให้คำปรึกษาได้อย่างเหมาะสมกับผู้ขอรับคำปรึกษา เพื่อผู้ขอรับคำปรึกษาสามารถตัดสินใจ เผชิญกับปัญหาและสภาพแวดล้อมที่เป็นจริงของตนเอง ภายใต้อาการที่อบอุ่น ปลอดภัย และแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์หลักการ ให้คำปรึกษาไปวิเคราะห์กลวิธีการนำเสนอเนื้อหาคำปรึกษาระหว่างบุคคลในนวนิยายเรื่องวัยแสบ สาแหรกขาดอย่างรอบคอบต่อไป

จากการทบทวนวรรณกรรมในประเด็นทั้งหมด ที่ผู้วิจัยกล่าวมาในบทนี้ ทำให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นมา พัฒนาการขององค์ประกอบวรรณกรรม นวนิยายแนววัยรุ่น และนวนิยาย วิทยาศาสตร์รวมกัน รวมถึงมีความเข้าใจในทัศนคติ อารมณ์ และปัญหาต่าง ๆ ของวัยรุ่น อีกทั้งเข้าใจในแนวคิด ทฤษฎี ทางวัฒนธรรม กลวิธีทางถ้อยคำ ตลอดจนการให้คำปรึกษา เพื่อนำองค์ความรู้ดังกล่าวไปศึกษา และวิเคราะห์วัฒนธรรมในการให้คำปรึกษาปัญหาวัยรุ่นในนวนิยายเรื่อง “วิทยาศาสตร์รวมกัน” ในบทต่อไป

บทที่ 3

กลวิธีทางเนื้อหาของปัญหาวัยรุ่นในการให้คำปรึกษาปัญหาวัยรุ่น ในนวนิยายชุด “วัยแสบสาแหรกขาด”

การศึกษากลวิธีทางเนื้อหาของปัญหาวัยรุ่นในการให้คำปรึกษาปัญหาวัยรุ่นในนวนิยายชุด “วัยแสบสาแหรกขาด” ผู้วิจัยใช้วิธีการศึกษาพรรณนาเชิงวิเคราะห์ โดยอาศัยองค์ประกอบวรรณกรรมในการเรียงร้อยเรื่องราวทั้งหมดเข้าด้วยกัน และเกิดความเข้าใจในบริบท ฉะนั้นเนื้อหาในบทนี้ ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการศึกษาตามหลักองค์ประกอบนวนิยาย โดยแบ่งออกเป็น 7 กลุ่มปัญหาดังนี้

3.1 โครงเรื่อง

3.1.1 โครงเรื่องหลัก

- 3.1.1.1 ปัญหาครอบครัว “ตั้งแม่”
- 3.1.1.2 ปัญหาโดนคุกคามทางสื่อ “มินนี่”
- 3.1.1.3 ปัญหาพฤติกรรมก้าวร้าว “ลูกหวาย”
- 3.1.1.4 ปัญหาความหลากหลายทางเพศ “ไออุ่น”
- 3.1.1.5 ปัญหาเด็กออทิสติก “ไบพัด”
- 3.1.1.6 ปัญหาติดเกม “บู้ค”
- 3.1.1.7 ปัญหาความเครียดวิตกกังวล “วีนึ่ง”

3.1.2 โครงเรื่องรอง

- 3.1.2.1 ปัญหาครอบครัว “ตั้งแม่”
- 3.1.2.2 ปัญหาโดนคุกคามทางสื่อ “มินนี่”
- 3.1.2.3 ปัญหาพฤติกรรมก้าวร้าว “ลูกหวาย”
- 3.1.2.4 ปัญหาความหลากหลายทางเพศ “ไออุ่น”
- 3.1.2.5 ปัญหาเด็กออทิสติก “ไบพัด”
- 3.1.2.6 ปัญหาติดเกม “บู้ค”
- 3.1.2.7 ปัญหาความเครียดวิตกกังวล “วีนึ่ง”

3.2 แก่นเรื่องหรือแนวคิด

3.3 ตัวละคร

3.3.1 จำแนกตามความสำคัญของบทบาท

- 3.3.1.1 ปัญหาครอบครัว “ตั้งแม่”
- 3.3.1.2 ปัญหาโดนคุกคามทางสื่อ “มินนี่”
- 3.3.1.3 ปัญหาพฤติกรรมก้าวร้าว “ลูกหวาย”
- 3.3.1.4 ปัญหาความหลากหลายทางเพศ “ไออุ่น”
- 3.3.1.5 ปัญหาเด็กออทิสติก “ไบพัด”

- 3.3.1.6 ปัญหาตติเกม “ปู่”
- 3.3.1.7 ปัญหาความเครียดวิตกกังวล “วีหนึ่ง”
- 3.3.2 จำแนกตามลักษณะนิสัยของตัวละคร
 - 3.3.2.1 ตัวละครที่มีลักษณะที่ไม่ซับซ้อน
 - 3.3.2.2 ตัวละครที่มีลักษณะซับซ้อน
- 3.3.3 จำแนกตามบุคลิกภาพของตัวละคร
 - 3.3.3.1 ตัวละครมีบทบาทคงที่ (Static Character)
 - 3.3.3.2 ตัวละครที่มีบทบาทไม่คงที่ (Dynamic Character)
- 3.4 บทสนทนา
 - 3.4.1 มีความสมจริง
 - 3.4.1.1 บทสนทนาปัญหาครอบครัว “ตั้งเม”
 - 3.4.1.2 บทสนทนาปัญหาโดนคุกคามทางสื่อ “มินนี่”
 - 3.4.1.3 บทสนทนาปัญหาพฤติกรรมก้าวร้าว “ลูกหวาย”
 - 3.4.1.4 บทสนทนาปัญหาความหลากหลายทางเพศ “ไออุ่น”
 - 3.4.1.5 บทสนทนาปัญหาเด็กออทิสติก “ไบพัต”
 - 3.4.1.6 บทสนทนาปัญหาตติเกม “ปู่”
 - 3.4.1.7 บทสนทนาปัญหาความเครียดวิตกกังวล “วีหนึ่ง”
 - 3.4.2 มีประโยชน์ทั้งกับผู้เขียนและผู้อ่าน
 - 3.4.2.1 บทสนทนาปัญหาครอบครัว “ตั้งเม”
 - 3.4.2.2 บทสนทนาปัญหาโดนคุกคามทางสื่อ “มินนี่”
 - 3.4.2.3 บทสนทนาปัญหาพฤติกรรมก้าวร้าว “ลูกหวาย”
 - 3.4.2.4 บทสนทนาปัญหาความหลากหลายทางเพศ “ไออุ่น”
 - 3.4.2.5 บทสนทนาปัญหาเด็กออทิสติก “ไบพัต”
 - 3.4.2.6 บทสนทนาปัญหาตติเกม “ปู่”
 - 3.4.2.7 บทสนทนาปัญหาความเครียดวิตกกังวล “วีหนึ่ง”
- 3.5 ฉาก
 - 3.5.1 ฉากที่เป็นธรรมชาติ
 - 3.5.2 ฉากที่เป็นสิ่งประดิษฐ์
 - 3.5.3 ฉากยุคสมัยหรือเวลา
 - 3.5.4 ฉากที่เป็นสภาพการดำเนินชีวิตของตัวละคร
 - 3.5.5 ฉากที่เป็นสภาพแวดล้อมเชิงนามธรรม

3.1 โครงเรื่อง

3.1.1 โครงเรื่องหลัก

- 3.1.1.1 ปัญหาครอบครัว “ตั้งเม”

ตั้งเมเป็นเด็กนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ครูทรายได้คัดเข้ามาอยู่ในโครงการ มีปัญหาหมกมุ่นกับการทำร้ายตัวเอง พ่อตั้งเมชื่อ “ชัยภูมิ” เป็นเจ้าของธุรกิจใหญ่ มีครอบครัวแล้ว ซึ่งทางครอบครัวของชัยภูมิไม่ยอมรับตั้งเมเป็นหนึ่งในสมาชิกในครอบครัว เพราะมองตั้งเมว่า เป็นลูกของ นวลสรายุ ภรรยาคนที่สอง จึงทำให้เกิดความกั่นแกล้งเกลียดชัง เมื่อตั้งเมเข้าไปอยู่บ้านของชัยภูมิ “นวลสรายุ” แม่ของตั้งเมเป็นภรรยาคนที่สองของชัยภูมิที่ไม่ได้เต็มใจ เหตุเพราะชัยภูมิข่มขืน นวลสรายุ และได้ตั้งครรภ์มีลูกด้วยกัน คือ “ตั้งเม” นวลสรายุปล่อยตัวเองให้จมกับความทุกข์ ไม่ยอมรับในสิ่งที่เกิดขึ้นกับตัวเอง เพราะมองว่าเป็นความผิดพลาดครั้งใหญ่ ส่งผลถึงตั้งเม เมื่อตั้งเมไม่ได้รับความรัก ความเอาใจใส่จากทั้งพ่อและแม่ เมื่อพ่อและแม่ของตั้งเมทะเลาะเบาะแว้งกันหน้าทีในครอบครัวของตนเองจึงเป็นเหตุผลที่ทำให้ตั้งเมเจ็บปวดหัวใจและคิดทำร้ายตัวเองในที่สุด

3.1.1.2 ปัญหาโดนคุกคามทางสื่อ “มินนี่”

มินนี่เป็นเด็กนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ดาวประจำโรงเรียน ที่มีความมั่นใจในตัวเองสูง มินนี่เป็นคนชอบเผด็จการ คอยควบคุมเพื่อน เพราะคิดว่าตัวเองเป็นคนมีชื่อเสียงคงหวังว่าเป็นที่รักของทุกคนรอบข้าง พีรดา แม่ของมินนี่เป็นอดีตนักแสดงที่เคยสร้างชื่อเสียงในวงการบันเทิง และคาดหวังว่าลูกต้องมีชื่อเสียงเหมือนตนเอง พีรดาและฉัตรได้แยกทางกัน เพราะฉัตรเป็นกลุ่มคนรักร่วมเพศชายรักชาย จึงทำให้พีรดาไม่พอใจที่ฉัตรทิ้งตัวเอง และ ลูกไป สุดท้ายพีรดาต้องเลี้ยงลูกคนเดียว พีรดา ก็คิดกันฉัตรทุกทางเพื่อไม่ให้มายุ่งกับมินนี่ มินนี่เข้าใจมาตลอดว่าพ่อไม่รักและได้ทิ้งเขาไป เป็นเหตุแห่งความเกลียดชัง มินนี่รู้สึกไม่ได้รับความรัก ความไว้วางใจจากคนในครอบครัว แม่ของมินนี่พยายามให้ลูกเป็นเหมือนตัวเองทุกอย่าง พยายามสร้างชื่อเสียงในโลกออนไลน์ให้กับมินนี่ จนทำให้เพื่อน ๆ ของมินนี่ต่างพากันไม่ชอบในสิ่งที่มินนี่ทำ จนในที่สุดเพื่อน ๆ ของมินนี่นำพฤติกรรมทางลบของมินนี่ที่กระทำไว้ไปลงโลกออนไลน์ ทำให้มินนี่โดนสังคมออนไลน์ตำหนิ มินนี่รับไม่ได้กับสิ่งที่เกิดขึ้น เพราะมินนี่ให้ความสำคัญกับสังคมออนไลน์ (Social Networking Addiction) เป็นอย่างมาก มีการแสดงความคิดเห็นของสังคมในโลกออนไลน์ในทางเสียหาย จนมินนี่เกินจะรับไหว จึงเกิดความคิดฆ่าตัวตาย

3.1.1.3 ปัญหาพฤติกรรมก้าวร้าว “ลูกหวาย”

ลูกหวายเป็นเด็กนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หวายเป็นนักเรียนที่สุภาพเรียบร้อย “ยอดยุทธ” เป็นเจ้าของโรงเหล็ก ส่วน “เป็นสุข” ผู้เป็นแม่ แยกทางกับพ่อ หวายมีน้องสาวชื่อ “ถวยพร” หรือลูกหว่า อยู่กับแม่ หวายไม่ยอมไปอยู่กับแม่เพราะว่าหวังพ่อ หวายมีพฤติกรรมก้าวร้าว เพราะมีเรื่องที่มากระทบจิตใจ เพื่อนในห้องของหวาย คือแดนไทชอบมาหาเรื่อง และทำให้หวายโมโห แต่ในที่สุดหวายกลายเป็นคนชอบใช้กำลัง เมื่อเพื่อนมาพูดหาเรื่อง หวายไม่ยอมพูดกับครู ทราย ครูทรายจึงนำเรื่องพฤติกรรมของหวายไปปรึกษาเป็นสุข ผู้เป็นแม่ เป็นสุขแทบไม่เชื่อว่าลูกตัวเองจะมีพฤติกรรมก้าวร้าวได้ ครูทรายจึงทราบมาก่อนที่เป็นสุขกับยอดยุทธจะแยกทางกัน ทั้งสองค่อนข้างมีปากเสียงด้วยกันหลายครั้ง ยอดยุทธเป็นคนอารมณ์ร้อน ชอบใช้กำลัง เป็นสุขทนไม่ได้ที่จะอยู่ในสภาพนั้น สุดท้ายจึงได้แยกทางกัน หวายรักพ่อมากไม่ยอมมาอยู่กับแม่ ทั้ง ๆ ที่เขารู้ว่าพ่อเป็นคนชอบทำร้ายร่างกายลูก ครูทรายจึงได้ทราบว่าหวายไม่ได้เป็นคนก้าวร้าวโดยกำเนิด แต่มีสาเหตุมาจากพ่อ เพราะเขาได้รับการซึมซับพฤติกรรมจากพ่อและเลียนแบบ โดยการใช้อารมณ์ ใช้ความรุนแรง ในการตัดสินปัญหาเหมือนที่พ่อทำ

3.1.1.4 ปัญหาความหลากหลายทางเพศ “อُن”

เด็กสาวที่กำลังค้นหาเพศที่แท้จริงของตนเอง มีปัญหาความหลากหลายทางเพศ อُن เป็นเด็กที่พ่อแม่แยกทางกัน ฝ่ายพ่อค่อนข้างมีฐานะ ส่วนฝ่ายแม่เป็นผู้หญิงที่อ่อนแอ ทำอะไรก็ไม่ค่อยประสบความสำเร็จ ทำให้พ่อมักจะดูถูกแม่เสมอ อُنจึงกลายเป็นเด็กที่ไม่ภูมิใจกับความเป็นผู้หญิงของตัวเอง อُنถูกคาดหวังจากผู้เป็นพ่อ เป็นลูกสาวที่ทุกคนต้องให้การยอมรับ พ่อของอُنพยายามให้อُنเป็นที่รู้จักของคนในสังคม จนสุดท้ายอُنทนไม่ได้และคิดต่อต้าน ส่วนแม่ของอุนพยายามให้อُنเดินทางสู่เวทีประกวดนางงามเหมือนกับตนเอง พยายามหาชุดสวย ๆ ให้อُنแต่งตัวตามที่ตนเองต้องการ สุดท้ายอُنไม่ยอมและต่อต้าน อุนจึงหาทางออกโดยหาที่ปรึกษาว่าสิ่งที่ตัวเองเป็นอยู่ผิดหรือไม่ อุนไม่ชอบในสิ่งที่ตนเองเป็นอยู่ ไม่ชอบแม่กระทั่งเสื้อผ้าที่ตัวเองต้องสวมใส่ รวมไปถึงบุคลิกภาพทางด้านร่างกายส่งผลให้อุนเกิดความไม่พอใจและเป็นทุกข์อยู่ไม่น้อย

3.1.1.5 ปัญหาเด็กออทิสติก “ไบพัด”

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่สูญเสียพ่อกับแม่ด้วยอุบัติเหตุตั้งแต่เด็ก เขามีญาติเพียงคนเดียว คือ ลุงกองพลที่ต้องได้เข้ามารับผิดชอบชีวิตไบพัด ด้วยเงื่อนไขบางอย่าง ไบพัดเป็นเด็กออทิสติกคนแรกที่โรงเรียนเปี่ยมคุณรับเข้ามาเรียนร่วมกับเด็กปกติ ดังนั้นปัญหาของไบพัด คือ ต้องทำความเข้าใจคนปกติให้ได้ ครูพยายามให้ไบพัดเรียนด้วยตนเอง และจัดกิจกรรมหลายอย่างที่นำไปใช้ในโรงเรียน ไบพัดไม่เคยอยู่ในสังคมโรงเรียน ซึ่งรูปแบบการเรียนของไบพัด คือ โฮมสกูล (Home School) มาตลอด จึงเป็นเรื่องที่ยากมากสำหรับครู ผู้ปกครอง รวมไปถึง ตัวไบพัดเอง สังคมที่ไม่พร้อมเข้าใจไบพัด ไบพัดต้องพิสูจน์ตัวเองว่าสามารถอยู่ร่วมกับคนในสังคมได้โดยไม่สร้างความเดือดร้อน และที่สำคัญเป็นการเปลี่ยนมุมมองที่ว่าเด็กออทิสติกสามารถช่วยเหลือตัวเองได้ โดยไม่สร้างปัญหาให้กับสังคม

3.1.1.6 ปัญหาติดเกม “บ๊อค”

บ๊อคเป็นเด็กนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ติดเกมอย่างบ้าคลั่งไม่ยอมกิน ไม่ยอมนอน ไม่ยอมมาโรงเรียน ทั้งนี้ครอบครัวของบ๊อคค่อนข้างไม่อบอุ่น และเลี้ยงลูกด้วยการซื้อคอมพิวเตอร์มาให้ลูกเล่นเกม จนบ๊อคติดเกมหนักมากถึงขั้นทำร้ายพ่อ เมื่อพ่อไม่ยอมให้เล่นเกม อลิน แม่ของบ๊อคที่ตัดสินใจหย่าร้างกับสามี ได้ไปทำงานต่างประเทศ มีหน้าที่ส่งเงินมาให้ลูกชายเป็นค่าใช้จ่ายภายในบ้าน ส่วนปราบ คือพ่อของบ๊อค ผู้ที่ทำงานกะดึกไม่มีเวลาให้กับลูก บ๊อคเด็กขาดความอบอุ่น กลับบ้านไม่มีใครอยู่บ้าน อยู่ที่โรงเรียนบ๊อคไม่ค่อยมีเพื่อน ไม่สามารถพูดคุยกับใครได้ บ๊อคจึงเล่นเกม เกมทำให้บ๊อคมีความสุขรวมถึงเพื่อนที่อยู่ในเกมของบ๊อค สามารถพูดคุยกับเพื่อนในเกมได้ เสมือนเพื่อนเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตบ๊อคไปแล้ว เวลาผ่านไป ปราบได้ทราบว่าลูกชายไม่ไปโรงเรียนเป็นเวลานาน จึงได้เข้าไปถามลูกชาย บ๊อคไม่สนแม้จะตอบคำถามพ่อของตนเองจนผู้เป็นพ่อต้องตัดสินใจเด็ดขาด คือ ถอดปลั๊กสายเกมของลูกจึงเป็นสาเหตุการทะเลาะกันขึ้นมา อลินตัดสินใจกลับมาหาลูกชาย เพื่อทราบข้อมูลผลการเรียน ลูกชายตกต่ำมากกว่าเดิม จากเหตุการณ์นั้นปราบและอลินต้องขอความช่วยเหลือจากครู สุดท้ายบ๊อค ต้องเข้าไปรับการบำบัดเพื่อรักษาอาการติดเกม การรักษาในครั้งนี้บ๊อคต่อต้านเป็นอย่างมาก กว่าบ๊อคจะให้ความร่วมมือเหตุการณ์นี้ ก็ทำให้พ่อและแม่บ๊อคเป็นทุกข์อยู่ไม่น้อย

3.1.1.7 ปัญหาความเครียดวิตกกังวล “วิหนึ่ง”

วิหนึ่งเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เป็นเด็กสอบได้ที่หนึ่งตลอด เพื่อนๆ เรียก “วิหนึ่ง” เด็กหญิงที่ดูเพียบพร้อมสมบูรณ์แบบทุกอย่าง เรียนเก่ง ครอบครัวยุติธรรม มีผลการเรียนดีเยี่ยม แต่กลับมีอาการผิดปกติ มือสั่น ตาลาย เป็นลมในห้องสอบ ปัญหาเดียวที่วิหนึ่งมี คือ ต้องการเป็นที่หนึ่งตลอดเวลา และแพ้ใครไม่ได้ (Perfectionism) ทำให้กดดันตัวเองตลอดเวลา ทั้งเรื่องการเรียน กีฬา ทำทุกอย่างต้องดีที่สุดในใจ ความกดดันตัวเองของวิหนึ่งทำให้เพื่อนๆ ในห้อง เอาชีวิตของเธอไปเปรียบเทียบกับรุ่นพี่ในตำนาน ที่มีเรื่องเล่าว่ากระโดดตึกฆ่าตัวตาย จุลมาศ แม่ของวิหนึ่งภูมิใจในตัวลูกสาวของตนเองเป็นอย่างมาก มักเชื่อมั่นและให้ความหวังกับลูกของตน ชอบชื่นชมลูกสาวให้เพื่อนบ้านฟัง ไวทิน พ่อของวิหนึ่ง หย่าร้างกับจุลมาศไปมีภรรยาใหม่ ไวทินอดทนกับความกดดันของจุลมาศไม่ได้ เป็นเหตุทำให้ไวทินไม่มีความสุข จึงตัดสินใจหย่าขาดกับจุลมาศ ซึ่งจุลมาศเจ็บและแค้นใจมาก ที่ไวทินไปแต่งงานกับคนที่รู้จักกัน จุลมาศจึงพยายามตนว่าถึงจะเลี้ยงลูกคนเดียวก็จะทำให้ดีที่สุด ลูกต้องเก่ง จุลมาศเอาความล้มเหลวในชีวิตมากดดันลูกสาวโดยไม่รู้ตัว เมื่อวิหนึ่งได้รับความกดดันทั้งจากพ่อและแม่หวังว่าจะสอบติดหมอให้ได้ วิหนึ่งแบกรับความคาดหวังมากจนเกินไป จึงทำให้วิหนึ่งเครียด วิตกกังวล เมื่อเข้าห้องสอบ เพราะวิหนึ่งไม่อยากทำให้แม่ผิดหวังในตัวเอง สุดท้ายวิหนึ่งเกิดอาการช็อก ไม่สามารถรับรู้อะไรได้อีก ระยะเวลาเท่านั้นที่จะทำให้วิหนึ่งดีขึ้น

3.1.2 โครงเรื่องรอง

3.1.2.1 ปัญหาครอบครัว “ตั้งเม”

ตั้งเมเป็นเด็กที่เกิดจากความไม่ได้ตั้งใจของพ่อกับแม่ ไม่ได้เกิดจากความรักแต่อย่างใด พ่อและแม่ของตั้งเมไม่ค่อยเอาใจใส่ พ่อมีหน้าที่ส่งเงินให้ใช้ ส่วนแม่มีหน้าที่เลี้ยงลูก พ่อของตั้งเมมักเปรียบเทียบตั้งเมกับลูกที่เกิดขึ้นกับภรรยาคนแรก ชอบบังคับ และข่มขู่เมื่อลูกสาวไม่ทำตามของตนเองสั่ง ตั้งเมมักถูกผู้เป็นพ่อทำร้ายจิตใจอยู่เสมอ รวมไปถึงครอบครัวใหญ่มักเสียดสี เยาะเย้ย เพราะฝั่งครอบครัวภรรยาคนแรกของชัยภูมิมักแสดงตนว่า เป็นภรรยาหลวง ส่วนตั้งเมแค่ลูกภรรยา น้อย จึงทำให้ตั้งเมรู้สึกเจ็บปวดใจ จิตใจของตั้งเมด้านชา เพราะได้รับความเจ็บปวดมาตั้งแต่เด็ก จนเป็นที่มาของการทำร้ายตัวเอง

3.1.2.2 ปัญหาโดนคุกคามทางสื่อ “มินนี่”

มินนี่เป็นดารารุ่นเล็ก ที่คนส่วนมากให้ความสนใจ มินนี่โด่งดังในโลกออนไลน์จึงทำให้เธอรู้สึกดีและติดโลกโซเชียลมาก เพราะคิดว่ามีแต่คนรักและชื่นชม มินนี่มองแค่ผลทางบวก จึงไม่ได้เตรียมรับมือกับผลทางลบ ไม่เพียงแค่ว่าเพื่อนที่จ้องคอยทำร้ายมินนี่ แต่มีเคนผู้ชายอีกคนเข้ามาในชีวิตมินนี่ หลอกให้เชื่อใจ สุดท้ายก็ทำร้ายมินนี่ให้เสื่อมเสียชื่อเสียงอีกตามเคย แม่ของมินนี่คิดว่าเรื่องนี้เป็นเรื่องธรรมดาจึงไม่คิดแก้ไขปัญหา จนพ่อของมินนี่ได้ออกมาปกป้องลูกเอง และได้เข้าไปปรึกษาครูพยาบาลทางออกกับปัญหาเหล่านี้ พ่อพิสูจน์ให้มินนี่รู้ว่าพ่อที่เป็นชายรักชาย ก็สามารถดูแลและปกป้องลูกสาวได้

3.1.2.3 ปัญหาพฤติกรรมก้าวร้าว “ลูกหวาย”

หวายเป็นเด็กที่ไม่มีสติยับยั้งเวลาโดนรุกราน เป็นเหตุทำให้หวายแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวออกมา แต่แท้จริงแล้วหวายไม่ใช่คนก้าวร้าว ใช้ความรุนแรงแต่กำเนิด ยอดยุทธเชื่อว่าการใช้ความรุนแรง มักทำให้ลูกได้ดีเหมือนเป็นพฤติกรรมต่อเนื่องเหมือนตัวเองที่เคยโดนพ่อกระทำมา การ

โดนกระทำการถูกทำร้ายทำให้หวายเป็นเด็กเก็บกด ไม่ค่อยพูด ไม่แสดงความรู้สึกอะไรออกมา จนกระทั่งมีเรื่องที่ทำให้หวายโกรธ หวายเป็นคนอารมณ์ไม่ดี หวายเป็นคนกลัวคน พ่อเป็นเด็กที่ถูกพ่อคาดหวังให้เรียนจบสูง รับผิดชอบทำตามคำสั่งพ่อโดยยากที่จะปฏิเสธ ต้องสอบเข้ามหาวิทยาลัยด้วยความไม่เข้าใจของพ่อตัวเอง แต่ลึก ๆ หวายก็อยากทำให้พ่อภูมิใจ อยากได้ความรัก ความอ่อนโยนจากพ่อ หวายมีที่พึ่งทางจิตใจ คือ แม่และน้อง ที่คอยให้กำลังใจเสมอ รวมไปถึงปู่เป็นเพื่อนที่ดีของหวาย

3.1.2.4 ปัญหาความหลากหลายทางเพศ “อุ่น”

อุ่นเป็นเด็กสาวที่กำลังสับสนในตัวเอง จึงได้เข้าไปปรึกษาครูทราย ครูทรายไม่ได้ให้คำตอบว่าต้องเป็นอะไร แต่ให้อุ่นย้อนกลับมาถามตัวเองว่าอุ่นอยากเป็นอะไร นับวันอุ่นยิ่งแต่งตัวเหมือนผู้ชาย ทำตัวเหมือนผู้ชาย ในที่สุดอุ่นถูกเพื่อนล้อ โดนเพื่อนแกล้งว่าเป็นตัวประหลาด อุ่นมีเรื่องทะเลาะกับเพื่อนอยู่บ่อยครั้ง อุ่นเสียใจที่ไม่มีเข้าใจในสภาพที่อุ่นอยากเป็น แต่อุ่นมีเพื่อนสนิทที่คอยให้กำลังใจเสมอ พ่อของอุ่นพยายามให้อุ่นพูดคุยกับผู้ชาย ซึ่งเป็นลูกเพื่อนของตัวเองเพื่อหวังให้อุ่นกลับมาเป็นผู้หญิง อุ่นผ่านเหตุการณ์ร้าย ๆ มาสุดท้ายอุ่นก็เลือกในสิ่งที่ตัวเองอยากเป็น

3.1.2.5 ปัญหาเด็กออทิสติก “ไบพัด”

ไบพัดเป็นเด็กออทิสติกที่โรงเรียนเปี่ยมคุณรับมาดูแล นอกจากไบพัดต้องเผชิญกับสังคมที่กว้างขวางกว่าเดิม ไบพัดต้องจดจำและทำกิจกรรมหลาย ๆ อย่าง ร่วมกับคนปกติทั่วไป นักเรียนในห้องมีไม่กี่คนที่เข้าใจไบพัด สำหรับนักเรียนบางคนที่ชอบรังแกคนที่อ่อนแอกว่า แน่แน่นอนว่าไบพัดเป็นเหยื่อของเด็กกลุ่มนั้น นอกจากนั้นไบพัดต้องยังต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องเพศ เพราะเด็กออทิสติกมีความต้องการทางเพศและความรัก เช่นเดียวกับกลุ่มวัยรุ่นทั่วไป

3.1.2.6 ปัญหาติดเกม “บู้ค”

เด็กติดเกมโดยไม่ได้ตั้งใจ เพียงแค่เกมเป็นสิ่งเดียวที่เขาได้อยู่ บู้คติดเกมโดยพ่อและแม่ของบู้คเป็นคนหยิบยื่นให้ เพราะคิดว่าการทำดีต้องได้รับผลตอบแทน แม่ของบู้คลืมนึกไปว่าการให้เขาอยู่กับเกมโดยที่พ่อแม่ไม่ให้คำแนะนำถึงข้อดีและโทษของเกม ทำให้บู้คเป็นเด็กติดเกมโดยไม่รู้ตัว บู้คติดเกมถึงขั้นไม่ยอมทำกิจกรรมใด ๆ ไม่ได้ไปโรงเรียน ส่งผลทำให้พ่อและแม่ของบู้คต้องตัดสินใจปรึกษา ครูทราย ครูทรายแนะนำให้พาบู้คไปบำบัด บู้คเข้ารับการรักษาอย่างยากลำบากใจ เพราะบู้คต่อต้านวิธีการทางการแพทย์ทุกอย่าง จนสุดท้ายครูทรายแนะนำให้ผู้ปกครองเข้าไปเป็นครอบครัวให้แก่บู้ค พาบู้ค ทำกิจกรรม เช่น กินข้าวด้วยกัน พูดคุยเรื่องเดิม ๆ ที่บู้คชอบและอยากให้ เป็น พ่อแม่ของบู้คจึงเข้าไปพูดคุย พยายามทุกวิถีทาง จนสุดท้ายบู้ครับรู้ถึงความรักความอบอุ่นที่บู้คเคยได้มาตลอด บู้คยอมรับการรักษาอาการติดเกมกับแพทย์ผู้เชี่ยวชาญ พร้อมพูดคุยเปิดใจกับแพทย์ จนสุดท้ายบู้คกลับมาหายดี

3.1.2.7 ปัญหาความเครียดวิตกกังวล “วีหนึ่ง”

วีหนึ่งเป็นนักเรียนเรียนดี มีผลการเรียนดีมาตลอด ทำให้พ่อและแม่ภูมิใจ แต่วีหนึ่งต้องพยายามทำให้แม่มีความสุข ทำตามเป้าหมายที่แม่วางเอาไว้ วีหนึ่งไม่เคยพูดในสิ่งที่ตัวเองต้องการ ให้แม่รับรู้ ว่าจริง ๆ แล้ววีหนึ่งต้องการอะไร เพราะกลัวว่าแม่จะเสียใจ วีหนึ่งแบกรับความคาดหวังของแม่ ในใจของวีหนึ่งอยากบอกแม่ว่า ตัวเองไม่อยากเป็นหมอ แต่อยากทำอาชีพค้าขาย อยากเรียนการตลาดเพราะมันเป็นสิ่งเดียวที่วีหนึ่งชอบและมีความสุข อีกอย่างวีหนึ่งต้องทำใจยอมรับน้องชายคนละ

แม่ ซึ่งเป็นความต้องการของพ่อเอง วิต้องทำตามสิ่งพ่อแม่อยากให้เป็น ซึ่งมันเป็นเรื่องยากที่จะทำให้ใจยอมรับได้

3.2 แก่นเรื่องหรือแนวคิด

สิ่งที่ผู้แต่งต้องการนำเสนอเรื่องราวผ่านตัวละครในนวนิยาย ซึ่งผู้แต่งมีเจตนาถ่ายทอดเรื่องราวสะท้อนสังคม ผู้วิจัยสามารถวิเคราะห์ได้ว่า

นวนิยายวัยแสบสาแหรกขาดเป็นนวนิยายเสนอปัญหาเด็กและเยาวชน ถ่ายทอดเรื่องราวเกี่ยวกับสังคม สะท้อนให้เห็นปัญหาของสังคมในปัจจุบัน โดยเฉพาะปัญหาครอบครัว ลักษณะของแนวคิดหลัก คือปัญหาของคนในครอบครัวและแนวคิดรองคือสะท้อนให้เห็นถึงทัศนคติของผู้ปกครอง รวมไปถึงค่านิยมของคนในสังคม รวมไปถึงบทบาทหน้าที่ที่ส่งผลถึงการเกิดปัญหานั้น เช่น ปัญหาครอบครัว สิ่งที่พบคือปัญหาของดั่งเม เด็กหญิงที่ทำร้ายตัวเอง มีแนวคิดที่สะท้อนให้เห็นปัญหาการทำร้ายตัวเอง เนื่องจากผู้ปกครองแยกทางกัน ต่างคนต่างมีหน้าที่ของตัวเอง จนลืมนึกถึงความอบอุ่นในครอบครัว เป็นต้น แต่ละคราวในนวนิยายวัยแสบสาแหรกขาด นำเสนอ “ปัญหาเด็กและเยาวชนเป็นภาพสะท้อนของสังคม ปัญหาของพวกเขาเป็นกระจกสะท้อนให้ผู้ใหญ่อย่างเรามองเห็นความบกพร่องของตัวเอง” (เล่ม 1, หน้า 13)

3.3 ตัวละคร

ตัวละคร ถือเป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญต่อนวนิยาย เนื่องจากผู้เขียนสร้างตัวละครให้มีพฤติกรรม และลักษณะนิสัยที่มีบทบาทดำเนินเรื่องไปสู่จุดหมายปลายทาง เพื่อให้เข้าใจการดำเนินเรื่อง สายทิพย์ นุกุลกิจ (2543) ให้ความหมายตัวละคร บุคคลที่ผู้แต่งกำหนดขึ้นมา เพื่อทำพฤติกรรมต่าง ๆ ในเรื่อง เป็นผู้ดำเนินเรื่อง ดำเนินไปสู่จุดหมายปลายทาง อาจจะเป็นมนุษย์หรือไม่ใช่มนุษย์ก็ได้ ซึ่งสามารถจำแนกประเภทของตัวละครไว้ 3 ลักษณะ คือ 1) จำแนกตามความสำคัญของบทบาท ได้แก่ ตัวละครเอก (main character) ตัวละครประกอบ (minor character) 2) จำแนกตามลักษณะนิสัยของตัวละคร มี 2 ประเภท คือ ตัวละครที่มีลักษณะที่ไม่ซับซ้อน ตัวละครที่มีลักษณะซับซ้อน 3) จำแนกตามบุคลิกภาพของตัวละคร คือ ตัวละครมีบทบาทคงที่ (static character) ตัวละครที่มีบทบาทไม่คงที่ (Dynamic Character)

ตัวละครหลัก ในนวนิยายวัยแสบสาแหรกขาด ได้แก่

ทรายทิพย์

เป็นคนลูกคนเดียว ครอบครัวทรายทิพย์เป็นคนชั้นกลางไม่ได้ร่ำรวย ทรายเริ่มงานเป็นนักจิตวิทยาการปรึกษาให้โรงเรียนเปี่ยมคุณศึกษาเป็นที่แรก บุคลิกมั่นใจ พูดจาชัดถ้อยชัดคำ เป็นคนเก่งมีความสามารถ ยึดกับตำราและสิ่งที่เรียนมา เป็นคนมีเหตุผล ทรายทิพย์มีครอบครัวที่อบอุ่น การได้ทำงานชิ้นนี้ทำให้เธอเห็นคุณค่าของครอบครัวมากขึ้น

ชนากร “กร”

เป็นคนลูกคนเดียว ครอบครัวเป็นเจ้าของโรงเรียน “เปี่ยมคุณศึกษา” กรเป็นตัวอย่างของเด็กที่เกิดในครอบครัวแตกแยก แต่ไม่มีปัญหา สามารถเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพได้ กำลังศึกษางานในโรงเรียน เพื่อรับตำแหน่งผู้อำนวยการต่อจากแม่ แต่โดนครูใหญ่และครูเก่า ๆ บางคนต่อต้านเพราะยังเห็นว่าเป็นเด็กและไม่เข้าใจวิธีการบริหารโรงเรียนอย่างแท้จริง บุคลิกหนึ่ง ๆ เข้ม ๆ พุดน้อย แต่พูดแล้วทุกคนต้องฟัง เป็นคนตั้งใจมุ่งมั่นทำงาน

ตั้งเม

เป็นเด็กที่ชอบทำร้ายตัวเอง มีปัญหาครอบครัว แม่ตั้งเมเป็นภรรยาอายุน้อย ไม่ได้รับความเอาใจใส่จากพ่อและแม่ ตั้งเมมักถูกลูกบ้านใหญ่เหยียดหยามว่าเป็นลูกภรรยาอายุน้อย ยิ่งสร้างแรงกดดัน จนตั้งเมไม่รู้จะระบายที่ใครก็เลยมาระบายที่ตัวเอง

มินนี่

ดาวโรงเรียนที่หลงตัวเองอย่างแรง มีแม่เป็นอดีตนักแสดงที่เผด็จการ มินนี่ติดโซเซียลอย่างหนัก เหตุเพราะไม่ได้รับความเอาใจใส่ในการใช้สื่อออนไลน์อย่างแท้จริงจนกลายเป็นเด็กเจ้าปัญหา นำไปสู่การฆ่าตัวตาย

ลูกหวาย

หน้าตาดี ภายนอกดูสุภาพ เรียบร้อย พุดน้อย มีพฤติกรรมชอบใช้ความรุนแรง มีเรื่องชกต่อยกับเพื่อนเป็นประจำ เพราะพ่อแม่แยกกันอยู่ พ่อมีนิสัยเจ้าอารมณ์ ใช้ความรุนแรง ทำให้เราซึมซับจากพ่อ ใช้อารมณ์ในการตัดสินปัญหา

ไออุ่น

อุ่นยังไม่แน่ใจว่าตัวเองเป็นเพศไหน จึงมีความสับสนและลังเลในการแสดงออก อีกทั้งสภาวะแวดล้อมที่กดดันก็ทำให้ยิ่งสับสนมากขึ้น เนื่องจากกลัวพ่อ-แม่ไม่ยอมรับ เพื่อนไม่ยอมรับ กลัวถูกล้อเลียน กลั่นแกล้ง เป็นต้น ทำให้คนที่มีความหลากหลายทางเพศเกิดความเครียด มีความรู้สึกกดดัน และการหาทางออกที่ผิดวิธี สุดท้ายกลายเป็นเด็กมีปมและเกิดปัญหาในที่สุด

ใบพัด

ชอบเล่นคนเดียว พุดคนเดียว ไม่สบตาผู้คน ไม่สนใจคนรอบข้าง มีอาการพูดซ้ำ ยานคาง หรือพูดไม่สมวัย ใช้ภาษาแปลก ๆ ฟังไม่รู้เรื่อง หรือมีพฤติกรรมพูดซ้ำ ๆ ย้ำ ๆ สนใจเพียงเรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่างหมกมุ่น และจะสามารถทำสิ่งนั้น ๆ ได้เป็นอย่างดี

บ๊อค

บ๊อค หมกมุ่นกับเกมอย่างหนัก ไม่กิน ไม่นอน เนื่องจากบ๊อคไม่ได้รับการยอมรับจากโลกแห่งความจริง และต้องการเอาชนะในเกม เมื่อชนะแล้วก็ยังอยากได้ชัยชนะมากขึ้นเรื่อย ๆ ไม่มีที่สิ้นสุด เพื่อต้องการเป็นที่ยอมรับจากเพื่อนในเกม เมื่อไม่ได้เล่นเกม รู้สึกกระวนกระวาย หงุดหงิด หรือโกรธเมื่อถูกขัดขวาง โดยอาจมีพฤติกรรมเลียนแบบจากเกมที่เล่น อาจมีพฤติกรรมที่ไม่ดีอื่น ๆ ตามมา

วีนึ่ง

มาตรฐานสูง ตั้งเป้าหมายของตัวเองไว้สูงแทบจะทุกเรื่อง และทำให้สำเร็จเพื่อตัวเอง และแม่ ใส่ใจในรายละเอียดจนถึงขั้นหมกมุ่น มักจะไม่พอใจผลงานตัวเอง เนื่องจากกลัวดีไม่พอ เมื่อคิดอะไรแล้วจะต้องทำอย่างที่คิดทางเดียว มักจะรู้สึกผิดหวังในตัวเอง

3.3.1 จำแนกตามความสำคัญของบทบาท

3.3.1.1 ปัญหาครอบครัว “ตั้งเม”

ตัวละครเอก (Main Character) ได้แก่ เมษาหรือตั้งเม เป็นเด็กเก็บความรู้สึก เมื่อเจ็บปวดไม่มีคนคอยรับฟังหรือไม่มีระบายความทุกข์ จึงต้องทำร้ายตัวเองเพื่อระบายความเจ็บปวดนั้น เป็นเด็กขาดความรักจากครอบครัว นวลสรายุ ผู้เป็นแม่ เป็นผู้หญิงที่สวย อ่อนแอโดนชัยภูมิบังคับขืนใจ จนได้เป็นภรรยาคนที่สอง นวลสรายุเจ็บปวดทุกข์ใจไม่น้อยที่ต้องตั้งท้องกับชัยภูมิ พยายามยึดธรรมะเพื่อให้พ้นทุกข์ เพราะลูกในท้องไม่ได้เกิดจากความรักและความตั้งใจ ชัยภูมิ ผู้เป็นพ่อ เป็นเจ้าของธุรกิจ มีครอบครัวใหญ่กับภรรยาคนแรก มักใช้วาจาทำให้ตั้งเมเสียใจ

ตัวละครประกอบ (Minor Character) เจ็บวัย ภรรยาคนแรก ครอบครัวเจ็บวัยเป็นคนที่ยกย่องและเกลียดชังตั้งเม

3.3.1.2 ปัญหาโดนคุกคามทางสื่อ “มินนี่”

ตัวละครเอก (Main Character) ได้แก่ มินนี่ เป็นดาวโรงเรียน มีชื่อเสียงมีพฤติกรรม เสพติดสังคมออนไลน์ ดึงความสนใจจากคนอื่นผ่านโลกออนไลน์ เมื่อโดนคุกคามจากทางสื่อเหล่านั้น จนเป็นเหตุให้เกิดภาวะเครียด ควบคุมตัวเองไม่ได้จนสุดท้ายคิดฆ่าตัวตาย พิรดา ผู้เป็นแม่ เป็นคนนิสัยเอาแต่ใจตนเอง ไม่ยอมให้ความร่วมมือ รับฟังปัญหาของลูกสาวจากผู้หวังดี เพราะมั่นใจในสิ่งที่ตนเองกระทำ ฉัตร ผู้เป็นพ่อ เป็นผู้ชายที่ดูแลเอาใจใส่ลูก พร้อมพิสูจน์ตัวเองว่าถึงแม้จะเป็นชายรักชาย แต่ความเป็นพ่อของฉัตรก็สามารถดูแลและปกป้องลูกได้เช่นกัน

ตัวละครประกอบ (Minor Character) ได้แก่ ไอซ์ซิ่ง เพื่อนสนิทที่โดนมินนี่กดขี่ข่มเหง จึงทำให้เกิดความอิจฉา คิดทำร้ายมินนี่ในโลกออนไลน์ เคน ผู้ชายที่เข้ามาหามินนี่เพื่อหลอกหลวงทำให้เสื่อมเสียชื่อเสียง

3.3.1.3 ปัญหาพฤติกรรมก้าวร้าว “ลูกหวาย”

ตัวละครเอก (Main Character) ได้แก่ ถวายชัยหรือลูกหวาย เด็กชั้น ม. 6 หน้าตาดี ภายนอกดูสุภาพ เรียบร้อย พุดน้อย เป็นเด็กที่ชอบใช้ความรุนแรง มีเรื่องชกต่อยกับเพื่อนเป็นประจำ ยอดยุทธ์ ผู้เป็นพ่อ เป็นตัวละครที่ใช้ความรุนแรง เป็นเจ้าของโรงเหล็ก มักเอาความเครียดจากงานมาลงที่ลูกชายโดยการใช้ความรุนแรง เป็นสุข (แม่) เป็นคนใจเย็น ชอบให้กำลังใจลูก ลูกหว้า น้องสาวของหวาย นิสัยเหมือนแม่ เรียบร้อย อ่อนหวาน

ทั้ง 4 ตัวละคร ในปัญหาพฤติกรรมก้าวร้าว เป็นตัวละครหลักที่แสดงบทบาทเป็นส่วนสำคัญในการดำเนินเรื่องที่สะท้อนปัญหาครอบครัวที่เกิดจากการใช้ความรุนแรง

ตัวละครประกอบ (Minor Character) ได้แก่ แดนไท รับบทก๊อกรวยอารมณ์ หวาย เป็นบุคคลที่ชอบรุกรานหวาย หาเรื่อง จนหวายทนความขี้ขลาดไม่ได้ ปุ่น เป็นเพื่อนร่วมห้องกับหวายคอยช่วยเหลือหวายตลอดเวลา

สองตัวละครนี้แสดงให้เห็นว่า อีกคนพร้อมที่จะทำร้ายเหยื่อ แต่อีกคนคอยช่วยเหลือให้กำลังใจ คอยรับฟังเหยื่อตลอดเวลา

3.3.1.4 ปัญหาความหลากหลายทางเพศ “ไออุ่น”

ตัวละครเอก (Main Character) ได้แก่ ไออุ่น หญิงสาวที่กำลังสืบสวนทางเพศ เกริกฤทธิ์ ค่อนข้างมีฐานะ เป็นเจ้าของธุรกิจรถบรรทุก กวิตา เป็นผู้หญิงที่สวยงาม ผ่านประสบการณ์วงการนางงามมาพอสมควร เมื่อมาทำธุรกิจล้มเหลวหลายครั้ง ด้วยความอ่อนแอของกวิตา กวิตามักให้ลูกไปขอเงินจากพ่อมาให้เสมอ

ตัวละครประกอบ (Minor Character) แอนพิวหรือแอนเน่ เพื่อนสนิทของไออุ่น ที่มีความสนิทที่เพศสภาพเป็นผู้ชาย แต่จิตใจข้างในเป็นผู้หญิงทำให้ยิ่งเข้าใจไออุ่นมากขึ้น พีสิง เป็นผู้ชายที่เกริกฤทธิ์อยากให้สนิทสนมด้วย เพื่อให้อุ่นเข้าใจในเพศสภาพมากขึ้น และสิงเป็นพี่ชายที่ดีของไออุ่น เต่า เพื่อนของสิงที่รับบทเป็นเสื่อผู้หญิง

3.3.1.5 ปัญหาเด็กออทิสติก “ใบพัด”

ตัวละครเอก (Main Character) ได้แก่ ใบพัด เป็นเด็กออทิสติก ที่ทำอะไรซ้ำ ๆ วนไปวนมา กองพล เป็นญาติคนเดียวของใบพัดที่เหลืออยู่ กองพลเป็นคนค่อนข้างใช้เงินฟุ่มเฟือย ต้องรับหน้าที่ดูแลใบพัดตามพันธกรรม ครูป้องเกียรติ เป็นครูที่จบการศึกษาด้านการศึกษาพิเศษมาโดยตรง และคอยให้คำปรึกษาของพลเป็นอย่างดี

ตัวละครประกอบ (Minor Character) พิณแก้ว นโรธ เป็นผู้ปกครองของใบพัด ค่อนข้างมีฐานะ และสั่งสอนลูกเป็นอย่างดี ครูมิลา ครูสอนเปียโนใบพัดที่เชียงใหม่ และเป็นคนดูแลใบพัดหลังที่พ่อแม่ของใบพัดเสียชีวิต “ลุงพลรับดูแลใบพัดแล้วนะครับ ใบพัดมีคนดูแลแทนคุณพ่อคุณแม่แล้วนะครับ ครูดีใจด้วยนะครับ” (เล่ม2, หน้า 54) ช้อวงศ์ เป็นร่วมห้องที่คอยกลั่นแกล้งใบพัด อันยา เป็นเพื่อนร่วมห้องกับใบพัดและเข้าใจใบพัดเป็นอย่างดี เพราะอันยามีน้องชายที่เป็นออทิสติก เช่นเดียวกับใบพัด

3.3.1.6 ปัญหาติดเกม “บ๊อค”

ตัวละครเอก (Main Character) ได้แก่ บ๊อค เป็นเด็กเล่นเกมอย่างบ้าคลั่ง ถึงขั้นไม่ยอมมาโรงเรียน ไม่ยอมหลับไม่ยอมนอน เข้าสังคมไม่เป็น ครอบครัวของบ๊อคเป็นครอบครัวที่มีความห่างเหินปราบ พ่อของบ๊อคคิดเสมอว่า "แค่เด็กติดเกม ไม่เห็นจะเป็นปัญหา" และตั้งหน้าตั้งตาทำงานเพียงอย่างเดียว อลิน แม่ของบ๊อคเป็นผู้หญิงรักลูกมากจำเป็นต้องตัดสินใจเดินทางกลับจากต่างประเทศเพื่อมาดูแลบ๊อค และพยายามปรึกษาครูเพื่อให้ลูกกลับมาเป็นลูกของตนเองเช่นเดิม

ตัวละครประกอบ (Minor Character) ได้แก่ คุณหมอ ที่คอยรักษาอาการของบ๊อค คอยพูดคุย และให้กิจกรรมสื่อสารเชิงบวก การพูดคุยด้วยความหวังดีความรู้สึที่ดี ๆ

3.3.1.7 ปัญหาความเครียดวิตกกังวล “วิหนึ่ง”

ตัวละครเอก (Main Character) ได้แก่ วิหนึ่ง เป็นนักเรียนเรียนดี วิหนึ่งมีความกตัญญูอยากตอบแทนคุณแม่ด้วยการทำตามฝันของแม่ จึงต้องจำยอมทำทุกทางให้แม่มีความสุข วิหนึ่งพ่อของวิหนึ่งเป็นคนที่ชอบให้กำลังใจวิหนึ่งแต่ในกำลังต้องมักเป็นเรื่องที่ทำให้วิหนึ่งวิตกกังวล และเป็นคนที่คอยดูแลช่วยเหลือวิหนึ่ง จุลมาศ เป็นแม่ที่ฝากความคาดหวังไว้ที่วิ หนึ่งอยากให้วิเป็นดั่งที่ตนเองต้องการ

ตัวละครประกอบ (Minor Character) ได้แก่ กิ่งแก้ว ภรรยาใหม่ของไวทิน เป็นผู้หญิงใจดี ใจเย็น ไวทินอยู่ด้วยแล้วรู้สึกสบายใจ เพลินเพลิน คีย์ โต้เต้ เป็นเพื่อนสนิทของวีหนึ่ง คนที่คอยชื่นชมและให้กำลังใจวีหนึ่งมาตลอด

3.3.2 จำแนกตามลักษณะนิสัยของตัวละคร

3.3.2.1 ตัวละครที่มีลักษณะที่ไม่ซับซ้อน ได้แก่ ทรายทิพย์ กร นพลักษณ์ ชัยภูมิ ฉัตรพีรดา ยอดยุทธ เป็นสุข เกริกฤทธิ์ กวิตา วีหนึ่ง ไวทิน จุลมาศ ตัวละครเหล่านี้ถูกสร้างขึ้นมาให้มีลักษณะนิสัยที่ต้องรักษามาตรฐานตัวเองตั้งแต่ต้นจนจบ ก่อนที่จะคิดได้ว่าต้องปรับก็สายไปแล้ว

3.3.2.2 ตัวละครที่มีลักษณะซับซ้อน ได้แก่ ไบพัต ลูกหวาย ไออุ่น บัค ถูกสร้างขึ้นมาให้มีลักษณะนิสัยที่หลากหลายตามสถานการณ์ที่ตัวละครได้ประสบในขณะนั้น บางครั้งอาจจะดีเมื่อได้อยู่ ในสถานการณ์ไม่กดดัน แต่ถ้าอยู่ในสถานการณ์ที่กดดันจะทำให้ตัวละครเป็นอีกหนึ่งคนหรือแสดงอาการด้านลบออกมานั่นเอง

3.3.3 จำแนกตามบุคลิกภาพของตัวละคร

3.3.3.1 ตัวละครมีบทบาทคงที่ (Static Character) ได้แก่ ทรายทิพย์ ตังเม ชัยภูมิ เป็นสุข เกริกฤทธิ์ ฉัตร ไบพัต วีหนึ่ง ไวทิน ตัวละครที่มีบุคลิกคงที่ตลอดเรื่องตั้งแต่ต้นจนจบ

3.3.3.2 ตัวละครที่มีบทบาทไม่คงที่ (Dynamic Character) ได้แก่ กร นवलสรายุ ยอดยุทธ กวิตา กองพล อลิน ปราบ จุลมาศ บัค เป็นตัวละครปรับเปลี่ยนนิสัย ทัศนคติตามประสบการณ์หรือสภาพจิตใจเมื่อมีเหตุอันควร

3.4 บทสนทนา

3.4.1 มีความสมจริง

3.4.1.1 บทสนทนาปัญหาครอบครัว “ตังเม”

ตัวอย่างที่ 3.1 เป็นบทสนทนาระหว่างผู้ปกครองกับลูก

“เห็นผลการเรียนลื้อ แม่ใหญ่เค้าเป็นห่วง ผากอ้วมาบอกให้ลื้อตั้งใจเรียนจะได้ไม่เสียดื้อตระกูลเรา เข้าใจไหม”

ตังเมก้มหน้านิ่งกำมือแน่น ก่อนจะลุกขึ้นจ้องหน้าชัยภูมิ แล้วพูดใส่หน้าด้วยความโมโห

“เมเป็นลูกคนเดียว มีแม่คนเดียว ไม่มีเจ้ ไม่มีเฮีย ไม่มีแม่ใหญ่เข้าใจไหม” ตังเมพูดจบก็สะบัดหน้าเดินปึงปึงขึ้นบันไดไป ชัยภูมิโมโหหนักจะตามไปเอาเรื่อง

“เป็นอะไรของลื้อ ฮา! มาเถียงอ้วได้ยังงี้ อ้วเป็นเตี้ยลื้อนะ มานี้เลย มานี้”

(เล่ม 1, หน้า 76 - 77)

จากตัวอย่างที่ 3.1 เป็นบทสนทนาระหว่างชัยภูมิกับตังเม ผู้เขียนนอกจากจะใช้กลวิธีทางภาษาที่แสดงให้ผู้ฟังได้เข้าถึงบทบาทตัวละครแล้ว ยังช่วยให้ผู้อ่านได้เข้าถึงอารมณ์ในสถานการณ์พอลูกทะเลาะกัน การเพิ่มคำในบทสนทนาจึงสามารถทำให้ทราบดีแล้วว่า เกิดการใช้ความ

รุนแรง ด้านวาจา การพูดเพียงไม่กี่ประโยคสามารถทำให้คนหนึ่งคนถึงกับต้องเจ็บปวด คำว่าแม่ใหญ่
ในบริบทนี้ หมายถึง ภรรยาคนแรกของชัยภูมิ ซึ่งเป็นพ่อของตังเม

ตัวอย่างที่ 3.2 เป็นบทสนทนาระหว่างรองผู้อำนวยการกับครู

“ดิฉันเห็นรอยกรีดข้อมือ คิดว่าเด็กอาจจะมีอาการของ *Deliberate Self-Harm*
หรือทำร้ายตัวเองค่ะ”

เมื่อได้ยินคำตอบ ชวนากรก็ทำหน้างุนงง

“โรงเรียนเรามีเด็กทำร้ายตัวเองด้วยเหรอ ผมเคยเห็นแต่ฝรั่งทำตอนเรียนอยู่ที่โน่น
คุณตาผาดหรือเปล่า”

“ท่านรองก็เป็นพวกโลกสวยนะคะเนี่ย เด็กไทยเนี่ยแหละค่ะ เยอะมาก แต่ผู้ใหญ่
อย่างเราไม่รู้”

ทราวยทิพย์ยืนย่นอย่างหนักแน่น ทำให้ชวนากรแอบมองหญิงสาวคล้ายจะเคลือบ
แคลงว่าเธอกำลังหลอกตาเขาอยู่หรือเปล่า

(เล่ม 1, หน้า 103)

จากตัวอย่างที่ 3.2 เป็นการสนทนาระหว่างชวนากรกับครูทราวย นอกจากความ
ประหลาดใจแก่คู่สนทนาแล้ว ภาษายังทำให้เกิดความตลกขบขันต่อตัวผู้อ่าน ชวนให้บรรยากาศของ
ตัวละครไม่เคร่งเครียดจนเกินไป ช่วยให้ผ่อนคลาย ซึ่งผู้อ่านอาจเกิดความเพลิดเพลินระหว่างที่กำลัง
เครียดกับเรื่องปัญหาของตังเม

ตัวอย่างที่ 3.3 เป็นบทสนทนาระหว่างผู้ปกครองกับลูก

“แม่เตรียมอาหารเย็นไว้ให้ลูกแล้วนะ ของโปรดของลูกทั้งนั้น”

“ค่ะ แม่จะทานเลยมั๊ยคะ”

“ไม่จ๊ะ แม่ดื่มน้ำปานะแล้ว” นวลสรานุฎฎิเสธ

“เอ้อ! อีกเรื่องนึง พ่อเค้าฝากมาบอกว่า พรุ่งนี้ให้แม่ไปงานเลี้ยงที่บ้านใหญ่ด้วยนะ”

ผู้เป็นแม่พูดต่อ

“ไม่เอา แม่ไม่อยากไป” เด็กหญิงพูดหนึ่งๆ แต่ดูจะพูดทำจริง ๆ นวลสรานุฎฎิเสธ ลุกขึ้นแล้ว

เดินไปหาลูก

“อย่าทำให้พ่อลำบากใจเลยลูก ทำให้บุพการีมีทุกข์ มันเป็นบาปกรรมนะ”

“ที่พ่อทำให้แม่ลำบากใจ พ่อไม่เห็นจะกลัวบาปกรรมเลย” ตังเมเถียง

“เมอย่าคิดแบบนั้นแล้วก็ห้ามลูกพูดแบบนี้อีกนะ ถ้าพ่อได้ยินเข้าจะไม่ สบายใจ”

“แม่อีกห่วงแต่ความรู้สึกของพ่อ มีใครสนใจความรู้สึกของเมบ้าง รู้มั๊ยว่าเมก็มี
ความรู้สึกเหมือนกัน”

ตังเมปรี๊ดแตก รีบวิ่งเข้าไปในบ้าน ปิดประตูดังปัง!

(เล่ม 1, หน้า 148)

จากตัวอย่างที่ 3.3 เป็นสนทนาระหว่างนวลสรายุกับตังเม บทสนทนาสะท้อนให้เห็นถึงความบอบซ้ำของตังเม คำว่า บ้านใหญ่ เป็นการสื่อถึงครอบครัวแรกของชัยภูมิ เมและนวลสรายุคือครอบครัวที่สอง การสื่อถึงอารมณ์ของตังเม ความเก๋กตที่ไม่อาจระบายให้ใครรับฟังได้ มีเพียงใจของตนเองเท่านั้นที่รอฟัง จนมีอาจหนีพ้นจากความทุกข์ใจนั้นได้

3.4.1.2 บทสนทนาปัญหาโดนคุกคามทางสื่อ “มินนี่”

ตัวอย่างที่ 3.4 เป็นบทสนทนาระหว่างเพื่อนกับเพื่อน

“ที่โรงเรียนเป็นยังไงบ้างแก คนอื่นเค้าพูดถึงฉันว่ายังไงบ้าง”

“จะว่ายังไง! เค้าก็ด่าแกละอะดิ แต่ละคนจัดหนักกันทั้งนั้น แกรู้ปะ เว็บบอร์ดโรงเรียนแทบล่ม มีแต่คนเข้ามาด่า ฉันไม่กล้าส่งให้แกอ่าน กลัวจะยิงนอยด์ เออ...แก แล้วครูใหม่ชื่อ... ทรายๆ อะไรสักอย่าง เค้าเรียกให้แกไปหาเค้าด้วยนะ เค้าบอกว่าเป็นที่ปรึกษาอะไรก็ไม่รู้ ฟังแล้ว งงๆ”

มินนี่ได้ฟังเพื่อนแล้วยิ่งหงุดหงิดมากขึ้น

“อะไรกันหนักกันหนาเนีย! ทั้งเรียก ทั้งมาหาที่บ้าน ครูโรงเรียนนี่แหม่งโคตร ว่าง ไม่มีงานทำหรือไง! แล้วจะให้ปรึกษาอะไรละ ไม่ปรึกษาเลย”

(เล่ม 1, หน้า 58)

จากตัวอย่างที่ 3.4 เป็นสนทนาระหว่างมินนี่กับไอซ์ซึ่ง กลวิธีการใช้ภาษาผู้เขียนสะท้อนถึงสังคมยุคใหม่ได้อย่างสมเหตุสมผล การใช้คำพูดของกลุ่มวัยรุ่น โดยเฉพาะวัยรุ่นที่ค่อนข้างจะสนิทกันสื่อให้เห็นภาพลักษณะการใช้ภาษาของเด็กเยาวชนยุคใหม่ ซึ่งสะท้อนให้สถาบันครอบครัวควรตระหนักแล้วว่า การสื่อสาร การใช้ถ้อยคำเห็นสมควรหรือไม่ นอกจากการใช้ภาษาที่สื่อได้ชัดว่าเยาวชนไทยได้ก้าวผ่านไปอยู่ในจุดที่ผู้ใหญ่มองแค่เพียงว่าเป็นเรื่องปกติ คำพูดเหล่านี้สร้างขึ้น เพื่อให้เกิดความสมจริงแก่ตัวละครที่เป็นเยาวชน

ตัวอย่างที่ 3.5 เป็นบทสนทนาระหว่างครูกับนักเรียน

“มาอยู่ตรงนี้แล้วดีขึ้นมั๊ยจ๊ะ มีอะไรที่อยากจะเล่าให้ครูฟังมั๊ย” หญิงสาวถามด้วยน้ำเสียงอบอุ่นจริงใจ

“ไม่จริง ! มีคนแกล้งฉัน มันอิจฉาฉัน”

มินนี่พึมพำกับตัวเองมากกว่าจะตอบคำถามจะตอบคำถามของคุณครู

“มันต้องร้ายแรงมากเลยใช้มั๊ยคะ ทำให้หนูเสียใจได้มากขนาดนี้ พอจะบอกครูได้มั๊ย” แต่มินนี่ยังคงพึมพำกับตัวเองอยู่

“ มีคนแกล้งฉัน มันอิจฉาฉัน มีคนแกล้งฉัน มันอิจฉาฉัน”

(เล่ม 1, หน้า 113 - 114)

จากตัวอย่างที่ 3.5 เป็นบทสนทนาระหว่างครูทรายกับมินนี่ ผู้เขียนเสนอภาพลักษณ์ให้มินนี่แสดงอาการพูดซ้ำวกไปวนมาเพื่อแสดงให้เห็นว่า อาการของมินนี่ผิดปกติ สร้างความสมจริงสถานการณ์เครื่องเครียดตั้งกล่าว แต่ตัวละครที่ช่วยให้บรรยากาศลดลงจากภาวะหดหู่ นั้น ยังคงมีครูทรายทิพย์ที่เป็นตัวละครหลักในการแก้ไขปัญหาและตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ของครู

3.4.1.3 บทสนทนาปัญหาพฤติกรรมก้าวร้าว “ลูกหวาย”

ตัวอย่างที่ 3.6 เป็นบทสนทนาระหว่างผู้ปกครองกับครูและนักเรียน

“ผมไม่ยอมนะครับ ลูกผมโดนหนักขนาดนี้ ครูต้องไล่อีเด็กนี่ออก” ฉวยชี้หน้า

ฉวยชี้ซึ่งเสียงสวนทัน

“แต่ผมไม่เริ่มก่อนนะครับครู แดนมันอัดผมก่อน ผมแค่ป้องกันตัว” เป็นสุขพยายาม

จะจับแขนลูกชายให้ใจเย็น ๆ

“ป้องกันตัว? ภูหน้าและขนาดนี้ มึงจะฆ่ากูซัด ๆ” แดนไทตอบโต้บ้าง ซึ่งฉวยก็ให้

ท้ายลูกทันที

“ใช่! แดนไทเค้าใช้มือเปล่า แต่แกใช้อาวุธ ดินะที่เอกซเรย์สมองแล้วไม่เป็นอะไร”

“แต่ถ้ามันไม่ทำผมก่อน ผมก็ไม่ทำมันเหมือนกัน” ฉวยชี้ยังไม่ยอม

(เล่ม 1, หน้า 57)

จากตัวอย่างที่ 3.6 เป็นบทสนทนาระหว่าง ฉวย พ่อแดนไท เป็นสุข แม่ของลูกหวาย และครูน้อย เหตุการณ์ที่นักเรียนทะเลาะวิวาทกัน การอยู่ในสถานการณ์ที่ตึงเครียดมักพบปัญหา การพูดจา เพราะตัวละครต่างคนต่างอารมณ์โกรธ ไม่สามารถยับยั้ง ขาดสติ บันดาลโทษ ผู้เขียนจึงต้องใช้คำพูดหยาบคายเพื่อสร้างความสมจริงในเรื่อง มีคำว่า “กู” “มึง”

ตัวอย่างที่ 3.7 เป็นบทสนทนาระหว่างผู้ปกครองกับลูก

“ผมไปโรงเรียนนะครับป้า” เด็กหนุ่มเอ่ย

ยอดยุทธที่กำลังพนาคำด่าอยู่หยุดชะงัก หันมามองลูกชาย

“เออ ... แล้วก็ตั้งใจเรียนด้วย อย่าไปสร้างปัญหา เรียนให้มันฉลาด ๆ จะได้มาคุมไอ้คนโง่ ๆ พวกนี้” ฉวยชี้หลบตาพ่อ แต่ก็รับฟัง

“ครับ...สวัสดีครับ” เขายกมือไหว้แล้วรีบออกไป

(เล่ม 1, หน้า 81 - 82)

จากตัวอย่างที่ 3.7 เป็นสนทนาระหว่างยอดยุทธกับลูกหวาย บทสนทนาแสดงให้เห็นว่าคำพูดของยอดยุทธจะแตกต่างกันกับลูกหวายโดยสิ้นเชิง ยอดยุทธการพูดจาย่อมใช้คำที่สื่อถึงความน่าเกรงขาม แสดงวาจาความเป็นนักเลง ด้วยตัวละครยอดยุทธไม่สามารถใช้ถ้อยคำอ่อนโยนฟังแล้วรู้สึกสบายใจได้ จึงจำเป็นต้องใช้ถ้อยคำให้สมจริงกับบทบาท

ตัวอย่างที่ 3.8 เป็นบทสนทนาระหว่างเพื่อนกับเพื่อน
 “มึงมายุ่งกับชีวิตกูทำไมหนักหนา” ถวายชัยชี้หน้าแดนไท
 “มึงจะรู้ไร ว่าอย่าหือกับกู กูทำให้มึงชวยได้ ทำให้พ่อมึงชวยได้ ถ้ามึง ไม่เชื่อ แม่
 มึงก็จะชวยไปด้วย”

พอพูดถึงแม่ปู้บ ถวายชัยก็โกรธจัดทันที เริ่มควบคุมอารมณ์ไม่อยู่ ฟุ่งเข้ามากระชาก
 คอเสื้อแดนไทหมับ

(เล่ม 1, หน้า 251)

จากตัวอย่างที่ 3.8 เป็นการสนทนาระหว่างลูกหวายกับแดนไท การสร้างตัวละครให้
 สมจริง รวมไปถึงอารมณ์ความเป็นวัยรุ่นนั้น การใช้ภาษาระดับกันเองเพื่อเติมบทสนทนาให้ดูสมจริง
 แล้ว ยิ่งทำให้ผู้อ่านได้เข้าถึงบริบทในสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริงกับตัวเองด้วย ทั้งนี้ทั้งนั้นใน
 ชีวิตประจำวันของเด็กวัยรุ่นบางกลุ่มอาจจะไม่ใช่คำพูดในบทข้างต้น แต่ด้วยตัวละครที่ต้องรับบท
 ทะเลาะวิวาทกันจึงจำเป็นต้องให้เกิดความรู้สึกหรือเข้าถึงอารมณ์ของตัวละคร

3.4.1.4 บทสนทนาปัญหาความหลากหลายทางเพศ “ไออุ่น”

ตัวอย่างที่ 3.9 บทสนทนาระหว่างเพื่อนกับเพื่อน
 “แหกชูดว้ยน้ำใหม่ไฉ่ยัง” ไออุ่นเห็นเพื่อนถาม พร้อมกับนั่งมาล็กหน้า ใสไปด้วย
 “เดี้ยวกี้ติด ร ทรอก ‘จารย์เขาเอาจริงนะแก เออจ้ สั่งชูดแมนๆ
 ในไอจีปะละ ฉั่นส่องบ่อย ๆ กะ” แอนเน่เสนอ
 “ลูกอะถูกแคไหน ไม่ได้มีตั้งค้ปะ เบิกแม่ก็ไม่ได้” ไออุ่นเดินไปเปิดกระเป๋าเงิน เห็นมี
 อยู่แค่สามสิร้อยบาทเอง

“แหม ชูดว้ยน้ำทำเป็นไม่ยากใส่ แล้วเดรสสีนมนั้นนี่คือไร”
 แอนเน่ทำเสียงก๊วก๊ว หลังจากมองทะลุผ่านหลังเพื่อนไปเห็นชูดเดรส สีชมพูพรุ้งฟ
 รุ้ง ที่แม่ไออุ่นซื้อมาให้แขวนอยู่หน้าตู้เสื้อผ้า
 เจ้าของห้องเหลียวหลังกลับไปมองแล้วเซ็งจริง ๆ
 “แม่ฉั่นจัดให้ดิแก บังคับให้ฉั่นใสไปงานแต่งเนี่ย ฉั่นจะบ้าตาย แคเห็น
 กี้ชนลูกละ”

(เล่ม 2, หน้า 192)

ตัวอย่างที่ 3.10 บทสนทนาระหว่างเพื่อนกับเพื่อน
 “ทำไมอะแก เดียวนี้เขากี้มีเลสเบี่ยนสาวๆ แต่งตัวสวยๆ คบกันเยอะเยอะ แกเป็นยัง
 ้งนก็ได้เนี่ย แซ่บต้ออก”

“มันก็แซ่บ แต่ฉั่นไม่ได้อยากเป็นเลสเบี่ยน”

“อ้อ แกอยากเป็นทอม” แอนเน่พูด พลาจลอกมาล็กหน้าออกมา แล้วทาคริมบำรุง
 ต่อ พอไออุ่นตอบว่าไม่ได้อยากเป็นทอม แอนเน่ก็ซังกง ตกลงเพื่อนคนนี้อะไรจะเป็นอะไรกันแน่

“ไม่รู้ว่าจะ รู้แค่ไหนไม่ได้อยากเป็นอย่างนี้อะ” เด็กสาวมองที่หน้าอกสลับกับมองตัวเอง
ในกระจก

“ที่เป็นอยู่ตอนนี้มันไม่ใช่ฉันอะแก”

“แอบสเตรกเวอร์” แอนเน่กลอกตามองบนแล้วบ่นเสียงดังกลับมา ไออุ่นมีทั้ง
ความเครียดและรู้สึกสับสนที่ไม่สามารถเข้าใจในความเป็นตัวตนอันแท้จริงของตัวเองได้

(เล่ม 2, หน้า 193)

จากการสนทนาตัวอย่างที่ 3.9 และตัวอย่างที่ 3.10 เป็นสนทนาระหว่างแอนเน่กับ
อุ่น การใช้ภาษาของวัยรุ่นสองคนทำให้เกิดความเพี้ยนเพี้ยน เพราะแอนเน่เพศสภาพเป็นผู้ชาย แต่
สภาพในจิตใจเป็นผู้หญิงเป็นการสร้างตัวละครได้อย่างสมจริง

ตัวอย่างที่ 3.11 บทสนทนาระหว่างผู้ปกครองกับลูก

“แม่ ปล่อย! อุ๋นบอกให้ปล่อย ปล่อยสิ” เด็กสาวตะโกนเสียงดังลั่น สองแม่ลูกยื้อ
ยุดกันไปมา ไออุ่นกระซอกมือแม่ออกได้ข้างหนึ่งแล้ว แต่กวีตาไวกว่า ไข่มื้อ อีกข้างคว้าปกเสื้อไว้ได้
แล้วดึงสุดแรงจนกระดุมเสื้อนักเรียน ขาดกระเด็น เผยให้เห็นผ้าอึลาสติกที่ไออุ่นพันรัดหน้าอกไว้

กวีตาซ็อก เพราะรับไม่ได้อย่างแรง

“อุ๋น นี่แกเป็นบ้าไปแล้วหรือ แกไปเอาออกเดี๋ยวนี้เลยนะ”

“อุ๋นไม่ได้บ้า!” ไออุ่นเถียงกลับ หน้าตาแดงก่ำจากความกลัวผสมตกใจ

“ไม่ได้บ้าแล้วทำแบบนี้ทำไม ห่า! คิดอะไรอยู่ อุ๋นบอกแม่มาสิ ทำไมเป็นแบบนี้...

แม่เลี้ยงแกมาไม่ดีหรือไง”

กวีตาน้ำตาไหลพราก ความเสียใจผิดหวังประดังประเดเข้ามา

“ทำไม แกเป็นเด็กปกติเหมือนคนอื่นเขาไม่ได้หรือไง”

ไออุ่นกำมือแน่น อยากจะเถียงแต่ก็เถียงไม่ออก ได้แต่ระบายความอัดอั้น
ตันใจที่มีมากจนล้นออกมาเป็นน้ำตา

“แม่ถามทำไมไม่พูด” กวีตากระซอกแขนกระตุกให้ลูกตอบ

“บอกมาสิ มันมีปัญหาอะไร แกเป็นอะไรของแก แกต้องให้แม่ทำยังไง ฉันทำผิด
อะไรทำไมแกถึงเป็นแบบนี้”

ไออุ่นทนไม่ไหว พุดสวนแม่ทันควัน

“มันไม่มีใครผิดทั้งนั้นนะแม่ มัน...เป็นของมันเอง อุ๋นก็เป็นของอุ๋นแบบนี้ อุ๋นก็ไม่
รู้เหมือนกันว่าทำไม อุ๋นก็รู้ว่าอุ๋นเป็นอะไร แต่อุ๋นไม่ได้บ้านะแม่”

เด็กสาวปล่อยโซ่ออกมาแล้ววิ่งหนีขึ้นห้องไป

กวีตาหมดแรงจะไล่ตาม ได้แต่ทรุดลงนั่งกล่าวโทษตัวเองที่มีส่วนทำให้ลูกสาววิปริต
ผิดเพี้ยน!

(เล่ม 2, หน้า 369)

จากตัวอย่างที่ 3.11 เป็นการสนทนาระหว่างกวีตากับอุณ การเล่าความทุกข์ใจตัวละครผ่านบทสนทนา ผู้เขียนมีเจตนาให้ผู้อ่านเข้าใจความรู้สึกของตัวละครทั้งสองคน ความเข้าใจของใจไม่ใช่เพียงแค่ว่าคนที่กำลังสับสนในตัวเองแต่ความรู้สึกนั้นยังสะท้อนให้เห็นถึงความรู้สึกของอีกคน บทสนทนานี้สะท้อนสังคมไทยได้สมจริง

3.4.1.5 บทสนทนาปัญหาเด็กก้อทิสติก “ใบพัด”

ตัวอย่างที่ 3.12 เป็นบทสนทนาระหว่างผู้ปกครองกับลูก

“มะเขือเทศ มะเขือเทศอยู่ไหน มะเขือเทศ มะเขือเทศอยู่ไหน ” เขาพูด ไปรื้อ...

“ไม่มี ถ้าจะกินค่อยไปซื้อ” กองพลตอบอย่างไม่คิด

“ไม่ได้ ผมจะกินไข่เจียวมะเขือเทศครับ ผมจะกินไข่เจียวมะเขือเทศครับ”

ใบพัดพูดเสียงดัง ไม่ได้มีอาการเกรี้ยวกราด

(เล่ม 2, หน้า 86 - 87)

ตัวอย่างที่ 3.13 เป็นบทสนทนาระหว่างครูกับนักเรียน

“ผมจะเรียนเปียโนวันอังคารกับวันพฤหัสบดี เวลาบ่ายสองโมงตรงครับ ” ใบพัด

ประกาศเจตจำนง

พวกผู้ใหญ่พากันยืนยันว่าใบพัดจะเข้าใจไหม

“ใบพัดครับ ต่อไปนี้ใบพัดจะเรียนเปียโนวันเสาร์กับวันอาทิตย์นะครับ”

ป้อมเกียรติพูดซ้ำ แต่ใบพัดยืนยันที่จะเรียนวันอังคารกับวันพฤหัสบดี เวลาบ่ายสองโมงตรง ป้อมเกียรติพูดอีกครั้งว่าตอนนี้ต้องเปลี่ยนมาเรียนเปียโน วันเสาร์กับวันอาทิตย์แทน...

“แต่ผมต้องเรียนเปียโน ต้องเรียนเปียโน” สุดท้ายแล้วเขาก็ยังคงติดอยู่ในกรอบเดิม ๆ แถมเพิ่มเติมมาด้วยอาการทางร่างกาย ทั้งขยับมือ...

“ครูมีลันจะมาสอนผมทุกวันอังคารและวันพฤหัสบดี เวลาบ่ายสองโมงตรง” ทราญทิพย์เข้าใจเหตุผลของใบพัดแล้ว จึงกล่าวต่อ

“ครูมีลันอยู่เชียงใหม่ แต่ใบพัดอยู่กรุงเทพฯ ครูมีลันตามมาสอนไม่ได้”

“แต่ผมอยากเรียนเปียโน ผมอยากเรียนเปียโน” อาการทางร่างกายของใบพัดซ้ก็จะแสดงออกชัดมากขึ้น

(เล่ม 2, หน้า 140)

จากตัวอย่างที่ 3.12 และตัวอย่างที่ 3.13 ข้างต้น เป็นบทสนทนาระหว่างกองพลกับใบพัด กองพลรับบทดูแลเด็กก้อทิสติกซึ่งเป็นหลานของตัวเอง ความไม่เข้าใจของตัวละคร ทำให้ผู้อ่านตระหนักว่าการดูแลเด็กก้อทิสติก ค่อนข้างเป็นเรื่องละเอียดอ่อน การกระทำการใช้วาจาซ้ำไปซ้ำมา และการยึดติดการกระทำเรื่องใดเรื่องหนึ่ง บทสนทนานี้ถือว่าเป็นการสร้างตัวละครสามารถบอกรถึงบุคลิกลักษณะเด่นของเด็กก้อทิสติกได้อย่างสมจริง

3.4.1.6. บทสนทนาปัญหาติดเกม “บู้ค”

ตัวอย่างที่ 3.14 เป็นบทสนทนายาระหว่างผู้ปกครองกับลูก
 “บู้คๆ ทำอะไรลูก”
 เสียงแม่ดังแทรกเสียงเกมเข้ามาในโสตประสาท บู้คก็อดักตอบไม่ถูก เพราะสมองยัง
 ติดพันอยู่กับเกม

“เล่น...” เด็กหนุ่มยังปากไว้ทัน

“ใกล้เสร็จแล้วแม่”

“เฮ้ยเฮ้ย ” บู้คหยุดหงิดที่ต้องออกจากเกมจนผลอตัวหุบผนังระบายอารมณ์

“บู้ค” ได้ยินเสียงแม่เร่งเร้าเข้ามาอีกระลอก

“ทำอะไร ทำมานานจัง” อลินพยายามมองจับผิดลูกชาย

บู้คตอบเสียงหัวเราะว่าทำหลายอย่าง แล้วทำทำอะไรจะเดินไป แต่ถูกอลินเรียกไว้

“อะไรอีกล่ะแม่ ” บู้คผลอพุดขึ้นเสียง อลินตกใจไม่น้อยกับการพูดจาของลูก

(เล่ม 2, หน้า 72)

จากตัวอย่างที่ 3.14 เป็นการสนทนายาระหว่างอลินกับบู้ค ในบทสนทนาได้สะท้อน
 ความรู้สึกของอลินเมื่อต้องได้ยินบู้คตอบด้วยวาจาหัววน ทั้งยังแสดงให้เห็นถึงอารมณ์ของเด็กติดเกม
 เมื่อมีคนมาขวางความเพลิดเพลินของเขา บทสนทนานี้บ่งบอกถึงอารมณ์ของเด็กติดเกมได้อย่าง
 สมจริง

ตัวอย่างที่ 3.15 เป็นบทสนทนายาระหว่างเพื่อนกับเพื่อน
 “อ้าก! บู้ค ช่วยกุดด้วย” เสียงเพื่อนในเกมร้องขอความช่วยเหลือ
 ตัวอวตารของบู้คกระโดดไปยิงช่วยอีกคนที่อยู่ข้างๆ จนชนะ
 “สุดยอด สมเป็นเทพโอเซียนเลยมึง” เพื่อนในเกมส่งคำชมมาให้
 “ดันป้อมต่อครบทุกท่าน!” บู้คตะโกนผ่านไมค์ พลังยิ้มภูมิใจผลงานของตัวเอง
 “บู้ค ๆ ๆ” เสียงเรียกร้องเชิญเขาเข้ากลุ่มตั้งไม่ขาดสาย
 บู้คมีความสุขเหลือเกินที่ใคร ๆ ต่างก็ต้องการเขา ทุกคนเรียกร้องทุกคนนึกถึงเขาไม่
 เหมือนกับเวลาอยู่ที่โรงเรียนเลย

(เล่ม 2, หน้า 133)

จากตัวอย่างที่ 3.15 เป็นการสนทนายาระหว่างบู้คกับเพื่อนในเกม ถ้อยคำสนทนาเป็น
 ถ้อยคำสะท้อนให้เห็นว่า วัยรุ่นที่อยู่ในเกมไม่สามารถรู้ตัวเองได้เลยว่าผลอกกล่าวถ้อยคำได้ออกไปบ้าง
 อาจกล่าวได้ว่า การเล่นเกมทำให้ผู้เล่นเป็นส่วนหนึ่งของตัวละคร เกิดอารมณ์ มีความรู้สึกตามตัว
 ละครในเกมนั้น ทำให้เด็กระบายอารมณ์นั้นออกมา การใช้บทสนทนาข้างต้นนี้ทำให้ผู้อ่านได้มองเห็น
 บริบทการเล่นเกมที่ตัวละครซึ่งมีความสมจริง

3.4.1.7 บทสนทนาปัญหาความเครียดวิตกกังวล “วีหนึ่ง”

ตัวอย่างที่ 3.16 เป็นบทสนทนายาระหว่างเพื่อนกับเพื่อน

“ไอวี!” วีหนึ่งสะดุ้งโหยงเมื่อถูกเรียกชื่อเสียงดังในระยะประชิด

“ก็ฉันเรียกแกตั้งหลายทีแกไม่ได้ยิน” ไอเอ๋บอกเหตุผล ก่อนจะหยุดมองหน้าวีหนึ่ง

แล้วพูดจริงจัง

“ฉันมีเรื่องต้องคุยกะแกแบบซีเรียสวะ” เด็กสาวลากตัวเพื่อนมานั่งคุยกันที่โต๊ะม้า

หิน

“แกเปลี่ยนไปมากนะวี แกรู้ตัวปะ” ไอเอ๋ยื่นเท้าเอวมองเพื่อนอย่างสำรวจ

“ไม่นี่ ฉันก็เหมือนเดิม แคกินน้อยไปหน่อยเลยเปลี่ยๆ” วีหนึ่งพยายามยิ้มสดใส แต่ในแววดากลับไม่ยิ้มด้วยเลย

“ไม่อะ” ไอเอ๋ไม่เชื่อ “แกไม่ได้แค่เปลี่ย แต่แกเปลี่ยนไป ไม่ใช่แค่ฉันคนเดียวนะเว้ยที่เห็นว่าแกไม่เหมือนเดิม เพื่อนคนอื่นก็เห็น แกดูแบบอ่อนแออ่อนไหว ไม่ใช่วีคนเดิม”

(เล่ม 2, หน้า 342)

จากตัวอย่างที่ 3.16 เป็นการสนทนายาระหว่างวีหนึ่งกับไอเอ๋ เป็นการสนทนาที่โต้ตอบกัน สื่อให้เห็นถึงความคุ้นชินของตัวละครที่เป็นเพื่อนสนิทกันได้อย่างชัดเจน ทำให้รู้สึกถึงความใกล้ชิด ความห่วงใย บทสนทนานี้จึงถือว่ามีคามสมจริง

3.4.2 มีประโยชน์ทั้งกับผู้เขียนและผู้อ่าน

3.4.2.1 บทสนทนาปัญหาครอบครัว “ตั้งเม”

ตัวอย่างที่ 3.17 เป็นบทสนทนายาระหว่างครูกับครู

“เด็ก DSH ไม่ได้ทำเพื่อเรียกร้องความสนใจ ไม่ใช่ทำตามแฟชั่น รอยแผลมักจะอยู่ในจุดที่มองเห็นได้ยาก เช่น ข้อมือด้านใน ใต้ท้องแขน หน้าขา หรือข้อเท้า ปัจจุบันมีเด็กที่ทำร้ายตัวเองเพิ่มมากขึ้น ความจริงที่ผู้ใหญ่อย่างเราอาจจะไม่เคยรับรู้ ไม่เคยสนใจ หรืออาจจะไม่อยากจะยอมรับว่า มันมีอยู่จริงในสังคม”

หญิงสาวพูดแล้วนิ่งไป ชวนากรเองก็ไม่ต่างกัน หลังจากต่างเงยปากกันไปสักพัก จู๋ ๆ ทราหทัยก็หันไปถามชายหนุ่มโดยไม่ให้เขาหันตั้งตัว

“ท่านรองเคยรู้สึกเจ็บปวดอยู่ข้างในแต่แสดงออกมาไม่ได้มั้ยคะ” เมื่อเห็นชายหนุ่มทำท่างุนงง เธอจึงขยายความต่อ “เช่น ฉันอาจจะทำให้ท่านรองไม่พอใจมาก ๆ จนอยากจะลุกขึ้นมาตบ แต่ท่านรองเป็นสุภาพบุรุษเลยไม่ทำ จึงหันไปชกกำแพง หรือปาแก้ว ทำลายสิ่งของอื่นแทน เด็กที่กรีดตัวเองก็รู้สึกแบบนั้น เพียงแต่เค้าไม่ได้ ลงกับกำแพงหรือแก้ว เค้ามาลงที่ตัวเอง”

ชวนากรเริ่มเข้าใจความหมายของเธอ ชายหนุ่มพยักหน้าตาม

“คนที่ทำให้เค้าเสียใจอาจจะจะเป็น พ่อ แม่ เพื่อน หรือคนรัก แต่เค้า ทำร้ายคนเหล่านั้นไม่ได้ สุดท้ายจึงทำร้ายตัวเอง ถ้าไม่รีบปรับพฤติกรรม อาจจะลามไปเป็นการฆ่าตัวตาย!” พอทราหทัยพูดถึงตรงนี้ ชวนากรก็สะดุ้งตกใจ

(เล่ม 1, หน้า 103 - 104)

จากตัวอย่างที่ 3.17 เป็นบทสนทนาระหว่างครูกับครู ครูทรายอธิบายให้เห็นว่า การที่เด็กทำร้ายตัวเอง มีความรู้สึกไม่พอใจเหมือนกันกับคนทั่ว ๆ ไป แต่การแสดงออกหรือการกระทำนั้น แตกต่างกัน แต่เพียงคนที่ทำร้ายตนเองจะรุนแรงกว่าบุคคลที่เลือกทำลายข้าวของ อาจถึงขั้นฆ่าตัวตายได้

3.4.2.2 บทสนทนาปัญหาโดนคุกคามทางสื่อ “มินนี่”

ตัวอย่างที่ 3.18 เป็นบทสนทนาระหว่างผู้ปกครองกับผู้ปกครอง

“ทำอะไร เอรูปพวกนี้มาวางทำไม”

“ผมต้องหลบซ่อนตัวจากลูกเพราะคุณมานานเกินไปแล้ว ต่อจากนี้ไป... ผมจะทำให้มินนี่รู้ว่าเค้ามีพ่อ พ่อที่พร้อมจะอยู่เคียงข้างเค้าเสมอ ไม่ว่าจะเกิดปัญหาอะไรขึ้นมา!”

“แต่ฉันไม่ต้องการ! และมินนี่ก็ไม่ต้องการ! เค้ามีแม่คนเดียวก็พอแล้ว

“ถ้าพ่อลูกคงไม่กรี๊ดๆ ต่อหน้าคนอื่นเหมือนที่ผ่านมาหรอก!”

พรีดาชะงัก ฉัตรจึงรีบพูดต่อ

“ผมจะช่วยคุณดูแลลูก ถึงคุณจะไม่ยอมก็ตาม อ่านนี่ซะ คุณจะคุยกับลูก หรือให้ผมคุย เลือกลงมา!”

ฉัตรยื่นกระดาษไปให้หนึ่งแผ่น พรีดากระซอกไปอ่าน ก่อนจะพูดด้วยน้ำเสียงไม่เข้าใจนัก

“ตารางเวลาการใช้อินเทอร์เน็ต”

“ใช่ ผมจะไม่ให้ลูกอยู่กับไอ้พวกสื่อออนไลน์มากเกินไป และทุกครั้งที่ลูก เข้าไปอ่านความเห็นอะไรก็ตาม ผมก็บังคับให้นั่งอยู่ด้วย ถ้าลูกเริ่มมีอาการเครียดจากความเห็นพวกนั้น เราจะได้รับอธิบายให้ลูกเข้าใจ ไม่ต้องไปอินกับมันมาก”

(เล่ม 1, หน้า 300 – 301)

จากตัวอย่างที่ 3.18 เป็นบทสนทนาระหว่างผู้ปกครองกับผู้ปกครองที่แสดงให้เห็นว่า อินเทอร์เน็ตมีทั้งด้านดีและด้านลบ หากผู้ปกครองคุมเข้มเกินไป อาจเกิดปัญหาตามมา วิธีการแก้ไขคือ เมื่อลูกต้องอยู่กับอินเทอร์เน็ต ผู้ปกครองควรอยู่ข้าง ๆ เพื่อให้คำแนะนำในการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างถูกวิธี

3.4.2.3 บทสนทนาปัญหาพฤติกรรมก้าวร้าว “ลูกหวาย”

ตัวอย่างที่ 3.19 เป็นบทสนทนาระหว่างผู้ปกครองกับครู

“ปล่อย!!! ฉันกำลังสั่งสอนลูก คนอื่นไม่เกี่ยว!”

“การสั่งสอนต้องไม่ใช่การทำร้ายร่างกายแบบนี้คะ” ทรายทิพย์ สวนกลับด้วยน้ำเสียงแข็งกร้าว ถวายชัยหันไปมองครูสาวอย่างตกตะลึง เพราะไม่เคยคาดคิดเลยว่าจะมีใครกล้าพูดอย่างนี้กับบยอศุทธ

"ทำไมจะไม่ได้! มันเป็นลูกของฉัน ฉันจะทำอะไรก็ได้!" ยอดยุทธ์ยังโมโหหนัก ยกมือฟาดถวายเป็นชัย โดยไม่สนใจว่าจะโดน ทรายทิพย์ไปด้วยหรือไม่ ชวนากรเห็นอย่างนั้นจึงรีบพุ่งเข้าไปจับมือ ยอดยุทธ์เอาไว้

"ถ้าคุณไม่พอใจที่ถวายเป็นชัยทำตัวเป็นอันธพาล ชอบทำร้ายเพื่อน คุณเองก็ไม่ควรทำแบบนี้คะ"

คำพูดของทรายทิพย์ทำให้ยอดยุทธ์ชะงัก หันมามองหน้าทรายทิพย์ อย่างเอาเรื่อง เพราะรู้สึกโกรธที่ตัวเองถูกครุสาวต่อว่า

"ใครบอกว่าฉันทำร้าย! ฉันไม่ได้ทำร้ายมันเลย ฉันกำลังสอนมัน...ในแบบของฉัน!"

(เล่ม 1 , หน้า 174-175)

จากตัวอย่างที่ 3.19 เป็นบทสนทนาระหว่างผู้ปกครองกับครู เป็นการแสดงให้เห็นว่า ในขณะที่หลายครอบครัว ตัดสินปัญหาด้วยการใช้กำลังเป็นสิ่งไม่ควรกระทำอย่างยิ่ง หากต้องการให้ลูกกระทำในสิ่งที่ดี ผู้ปกครองควรเป็นแบบอย่างเพราะถือว่าพฤติกรรมของเด็กเกิดจากการเรียนรู้มาจากพฤติกรรมของผู้ใหญ่

3.4.2.4 บทสนทนาปัญหาความหลากหลายทางเพศ “ไออุ่น”

ตัวอย่างที่ 3.20 เป็นบทสนทนาระหว่างผู้อำนวยการกับครู

"ก็จริงนี่ บางทีผมก็ไม่เข้าใจคนกลุ่มนี้นะ ทำไมถึงอยากเป็นในสิ่งที่เราไม่ได้เป็น แล้วทำไมถึงไม่พอใจหรือเกลียดในสิ่งที่เราเป็น" ชวนากรแสดงความสงสัย

"ความจริงแล้ว เราเองก็อาจจะเป็น เพียงแต่ไม่ใช่เรื่องเพศ อย่างคนที่ไม่ชอบจุมูกตัวเอง รู้สึกว่ามันใหญ่ไป แบนไป ผิวคล้าไป เขาก็พะวงกับมัน เวลาส่องกระจกก็จะโป๊กลไปที่จุมูก ไปที่ผิว เขาจะรู้สึกไม่มั่นใจในตัวเอง ถ้าเลือกได้ก็อยากจะได้จุมูกที่เล็กลง โด่งขึ้น ผิวขาวขึ้น"

ทรายทิพย์พูดยาวเพื่อจะให้อีกฝ่ายเกิดความเข้าใจที่ถูกต้อง

ชวนากรคิดตาม

"หรือการผ่าตัดเปลี่ยนเพศ"

"ใช่เลยคะ เข้าใจแล้วใช่มั้ยคะ" ทรายทิพย์ดีดนิ้วเปาะ

"โห แบบนี้นั้นเป็นเรื่องใหญ่สำหรับเขานะ เรื่องเพศมันไม่เหมือนจุมูกหรือแค่สีผิว แต่มันคือทั้งตัว ทั้งจิตใจอีก"

(เล่ม 3, หน้า 17)

จากตัวอย่างที่ 3.20 เป็นบทสนทนาระหว่าง ทรายกับกร ได้กล่าวถึงความหลากหลายทางเพศ การไม่ชอบในสิ่งที่ตนมี ไม่ใช่เพียงแค่เรื่องเล็กน้อย แต่เป็นสิ่งที่เกินจิตใจจะรับได้ ซึ่งบทสนทนานี้เป็นประโยชน์ในการสร้างความเข้าใจให้กับบุคคลภายนอกที่ยังไม่เข้าใจกลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ ให้เกิดความเข้าใจมากขึ้น

ตัวอย่างที่ 3.21 เป็นบทสนทนาระหว่างครูกับนักเรียน

“ทำไมพ่อแม่ต้องมาโยนความผิดให้ครูแบบนี้ด้วย แล้วทำไมเขาต้องคิดว่า อุ่นป่วย อุ่นไม่ได้ป่วย รักษาอย่างไรมันก็ไม่หาย จะให้กินยา บำบัดยังไง มัน...มันก็ไม่หาย อุ่นไม่เข้าใจ ทำไมพ่อแม่กับแม่ไม่เข้าใจ”

“อุ่นจำได้มั้ยว่าก่อนมาเจอครู อุ่นใช้เวลานานมากกว่าจะยอมรับตัวเอง แบบวันนี้แล้วมันยากมากกว่าเราจะเข้าใจสิ่งที่อยู่ข้างในตัวเรา”

ทรายทิพย์ตั้งคำถามให้ตัวเองคิดเอง พอไออุ่นตอบว่าทั้งนานและยาก เธอจึงสรุปแบบให้ลูกศิษย์ค่อยๆ ทำความเข้าใจ

“พ่อแม่เขาก็เป็นเหมือนอุ่นในตอนนั้น เขาเห็นเรามาตั้งแต่เกิด รับรู้มาตลอดว่าอุ่นเป็นเด็กผู้หญิง แล้วอยู่ ๆ ลูกสาวก็กำลังแสดงความเป็นตัวของตัวเองออกมา ซึ่งแตกต่างจากสิ่งที่เขารับรู้และคาดหวัง แน่นอนมันต้องยาก สับสน และยังไม่เข้าใจว่ามันคืออะไร อุ่นเคยให้เวลา และให้โอกาสตัวเองมาแล้ว วันนี้อุ่นต้องให้เวลาและให้โอกาสพ่อแม่ทำความเข้าใจ และค่อยๆ ยอมรับกับสิ่งที่อุ่นเป็น”

ไออุ่นมีคำถามหลังจากคิดตามคำพูดของครูจนเริ่มเข้าใจมากขึ้น

“แล้วครูคิดว่า ถ้าอุ่นให้เวลา ให้โอกาส พ่อกับแม่เขาจะเข้าใจและยอมรับได้หรือคะ”

คำพูดของเด็กสาวแฝงความเจ็บปวดอย่างเห็นได้ชัด

(เล่ม 3, หน้า 57)

จากตัวอย่างที่ 3.21 เป็นบทสนทนาระหว่างครูทรายกับอุ่น ที่กล่าวถึงการให้เวลา พ่อและแม่ของอุ่น ในการทำความเข้าใจความต้องการในเรื่องเพศ ว่าจะยอมรับในสิ่งที่อุ่นเป็นหรือไม่ ซึ่งบทสนทนานี้ถือเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่ประสบปัญหาในครอบครัว การให้เวลากับครอบครัว ดูแลเอาใจใส่ เรียนรู้ และยอมรับความเป็นตัวตนของกันและกัน คือ สิ่งที่ควรกระทำ

ตัวอย่างที่ 3.22 บทสนทนาระหว่างนักเรียนกับนักเรียน

“สอนว่าไงแก” จากน้ำเสียงบอกเลยว่าแอนเน่อยากรู้มาก ไออุ่น เล่าเหตุการณ์ถึงครั้งหนึ่งที่เธอได้คุยกับทรายทิพย์ถึงเรื่องการโดนแกล้ง

“ครูเคยบอกว่า ถ้าเราหยุดคนอื่นที่ล้อเราไม่ได้ และสิ่งที่เขาล้อมันก็เปลี่ยนเราไม่ได้ เราต้องเชื่อมั่นในคุณค่าของตัวเอง เชื่อมั่นในสิ่งที่เราเป็นว่ามันไม่ใช่เรื่องตลก ทุกครั้งที่เราโดนล้อ โดนแกล้ง เราต้องกลับมาดูที่ตัวเราถ้าเราเชื่อมั่นในสิ่งที่เราเป็น เราก็จะไม่หวั่นไหวและไม่ลดคุณค่าตัวเองลงไปตามคำพูดเหล่านั้น”

“เจ๋งอะ” แอนเน่ปรบมือให้รัว ๆ

ไออุ่นภูมิใจที่ทำมันจนได้ เธอเอาเรื่องนี้กลับไปเล่าให้ทรายทิพย์ฟัง หลังจากนั้น พอคนเป็นครูฟังแล้วก็ยิ้มดีใจ ตอบกลับมาว่าเป็นการเริ่มต้นที่ดี ที่เธอ เข้าใจและรู้วิธีรับมือกับปัญหาแล้ว

“อุ่นเก่งมากคะ ฝึกไปเรื่อย ๆ นะคะ ครั้งนี้เราคุมอารมณ์เราได้

ไม่ตอบโต้ ถ้าครั้งไหนเราคุมไม่ได้ก็ไม่ต้องเสียใจ ค่อยๆ ฝึกไป”

คำพูดของครูทำให้ไออุ่นต้องถามว่าเป็นเพราะเธอยังต้องเจอเรื่องทำงานองนี้อีกเยอะใช่ไหม
ไหม ทนายทิพย์ยิ้มให้แทนคำตอบ

(เล่ม 3, หน้า 147)

จากตัวอย่างที่ 3.22 เป็นการสนทนาระหว่าง ไออุ่นกับเพื่อน ไออุ่นกับครูทราย ที่กล่าวถึงการข่มอารมณ์ของตนเองไม่ให้เป็นเครื่องมือให้คนอื่นมาทำร้ายจิตใจเรา การห้ามคนอื่นกล่าวโทษตัวเราเป็นเรื่องยาก จำเป็นต้องห้ามตนเองไม่ให้เจ็บปวดกับคำพูดของใคร ซึ่งเป็นประโยชน์แก่บุคคลที่ต้องเผชิญกับการถูกเหยียดหยาม ให้อุ่นใจการมีสติ และวิเคราะห์ถึงคำตักเตือนนั้น ๆ ว่าเป็นจริงหรือไม่ หากไม่เป็นจริง ก็ไม่จำเป็นที่จะต้องเสียใจ แต่จงภูมิใจกับสิ่งที่ตนเองเป็น

ตัวอย่างที่ 3.23 บทสนทนาระหว่างครูกับนักเรียน และนักเรียนกับนักเรียน
เช้าวันใหม่ ทนายทิพย์กำลังเดินเรื่อย ๆ มาตามทาง แต่ต้องหยุดชะงัก ฝีเท้าเมื่อได้ยินเสียงคนร้องเรียกชื่อ พอหันกลับไปมองก็เห็นไออุ่นวิ่งกระหืดกระหอบ เข้ามาหาแล้วเอ่ย
ละล่ำละลัก ขอร้องให้ไปช่วยเพื่อนของเธอที่

“ใครนะ ใครเป็นอะไร” ทนายทิพย์ยังจับต้นชนปลายไม่ถูก

“ไปก่อนเถอะค่ะครู ไม่งั้นมันแย่นะ” ไออุ่นร่นหลังเธอให้รีบตามมา

นักเรียนชายสามสี่คนช่วยยี่นรุมล้อมแอนเน่เอาไว้ โดยมีสองคนจับ แขนเขาจึงไว้คนละข้าง อีกคนรวบขาสองข้างเอาไว้แน่นกันไม่ให้ดิ้น และอีก คนกำลัง จับแอนเน่แก้ผ้า เด็กหนุ่มมาด นิมที่โดนจับล็อกไว้ทั้งแขนและขาหมดทางสู้ แต่ยังไม่ยอมดิ้นรนบิดตัวไปมาสูดชีวิตเพื่อไม่ให้คนที่ เหลือรอดทางเก่งได้

“อ๊ะ!- ปล่อยก ปล่อยก” แอนเน่คำกราด

“จะร้องทำไมวะ กูขอคุณหน่อยว่ามึงมีเหมือนพวกกูเปล่า” หัวใจของกลุ่มพูดใส่หน้า
คนอื่น ๆ พวกนี้หัวเราะขำสนุกสนาน “เฮ้ย พวกมึงจับแน่นๆ ลีวะ ท่า สู้แรงตืดไม่ได้หรอกวะ”

มีเสียงหัวเราะดังขึ้นอีก พวกเพื่อนตัวแสบช่วยกันจับตัวแอนเน่ให้แน่นขึ้นอีก จนเป็น
โอกาสเด็กหัวใจได้เอามือล้วงเข้าไปจับอวัยวะเพศของแอนเน่

“ไอ้เหี้ย! !” แอนเน่ตะโกนคำสุดท้าย

“ฮ่าๆๆ เฮ้ย มึงก็มีเหมือนกูนี่หว่า มึงมาลองจับดิ” หัวใจเรียกเพื่อน ให้มาลอง

“อย่างนะ ไอ้พวกเหี้ย- ปล่อยกเดี๋ยวนี้ ไม่งั้นกูจะไปฟ้องครู” เด็กทั้งกลุ่มไม่ฟัง พยายาม
จะจับแอนเน่ถอดกางเกงให้ได้

“หยุดเดี๋ยวนี้ละ!” ทนายทิพย์ส่งเสียงมาก่อนตัว พวกเด็กผู้ชายรีบ ปล่อยกตัวแอนเน่
แล้ววิ่งหนีกระเจิงไปคนละทาง

แอนเน่พยายามดิ้นตัวเองให้ลุกขึ้นยืน เสื้อผ้าของเด็กหนุ่มหลุดลุ่ย หน้าตาแดงก่ำไป
หมด เพราะความโกรธผสมโมโห ทนายทิพย์เข้าไปช่วยปิด ฟันที่เขี่ยตามตัวออก ส่วนไออุ่นเดินไป
เก็บหนังสือของเพื่อนที่กระเด็นไปทั่ว เธอลืมมาคืนให้

“ผมไม่เป็นอะไรครับ ขอขอบคุณครับครู” แอนเน่ปฏิเสธเมื่อทนายทิพย์ อาสาจะพาไป
ที่ห้องพยาบาล

“ถ้ามีอะไรให้ครูช่วย บอกครูนะ”
 แอนเนทั้งโกรธและอายจนเริ่มจะกลั้นน้ำตาไม่ไหวแล้วเลยไม่ยอมพูด อะไรกับครู ไอ
 อุ่นเห็นอาการเพื่อนจึงช่วยพูดให้แทน
 “แอนเนมันไม่มีปัญหาอะไรกับใครหรอกค่ะครู มีแต่คนมาคอยแกล้ง มัน...แค่เราไม่
 เหมือนคนอื่นแค่นั้นละค่ะครู” เด็กสาวเปลือยพูดแทนใจตัวเองด้วย

(เล่ม 2, หน้า 207 - 208)

จากตัวอย่างที่ 3.23 จากบทสนทนาระหว่างครูกับนักเรียน และนักเรียนกับนักเรียน จะเห็นได้ว่า การมีบุคลิกที่แตกต่างจากเพศสภาพ ทำให้เกิดเหตุการณ์กั๊กกันเกิดขึ้น อุ่นแสดง ความรู้สึกเล็ก ๆ ในจิตใจว่า การแตกต่างจากคนอื่น เป็นเหตุให้ต้องโดนแกล้งอยู่ประจำ ซึ่งเป็น ประโยชน์แก่บุคคลที่มีอคติต่อกับกลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ การกั๊กกัน แกล้ง การถูกมองว่า ประหลาดย่อมสร้างความเจ็บปวดแก่บุคคลเหล่านั้น

จากตัวอย่างที่ 3.20 – 3.23 บทสนทนาปัญหาความหลากหลายทางเพศ “ไออุ่น” สะท้อนปัญหาในสถานศึกษา หากสถานศึกษามีเยาวชนที่อยู่ในวัยเจริญพันธุ์แล้ว การสอนให้รู้จัก เพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัยย่อมดีกว่าสอนให้เก็บกด ความต้องการทางเพศ ความไม่เหมาะสมทางเพศ ที่ สถานศึกษาคควรคำนึงคือ การล่วงละเมิด การคุกคาม การใช้ความรุนแรงทางเพศ ซึ่งมีตั้งแต่ ช่มชู้ ลวนลาม อนาจาร แอบถ่ายขณะเข้าห้องน้ำ จับแก้ผ้า เปิดกระโปรง ดึงกางเกง รวมถึงถึงการล้อเลียน เพศสภาพ เพศวิถี

3.4.2.2 บทสนทนาปัญหาเด็กออทิสติก “ไบพัด”

ตัวอย่างที่ 3.24 บทสนทนาระหว่างผู้ปกครองกับผู้ปกครอง
 “มันอุ่นใจมากที่ลูกเราไม่ได้ถูกมองว่าเป็นมนุษย์ต่างดาวอยู่คนเดียว”
 แหม่มพูดติดตลกช่วยให้บรรยากาศในวงสนทนามีความเป็นกันเองมากขึ้น
 “แต่ตอนนี้เปลี่ยนไปเยอะครับ พ่อผมหาข้อมูลในอินเทอร์เน็ตนี่ขึ้นมา พรีบ ๆ เลย”
 กองพลเอ่ยขณะนั่งดูรูปถ่ายตอนทิวเดนมทำกิจกรรมต่าง ๆ เช่น วังวาดรูป ชี้อัจฉริยะงาน การกุศล ฯลฯ

“อ่านมาก ๆ ระวังนะคะ พอเห็นผลจากคนอื่นก็หวังว่าลูกเราจะเป็น แบบนั้นบ้าง แต่เด็กออทิสติกแต่ละคนไม่เหมือนกัน เขาทำกับลูกเขาได้ผลแต่กับลูกเราไม่ได้ผลก็ได้ เพราะฉะนั้นสิ่ง ที่สำคัญที่สุดคือลูกเรานี้ละค่ะ ต้องให้เวลาศึกษาเขาให้มากที่สุด...เอาเป็นว่าถ้าคุณกองพลสนใจเข้า กลุ่มผู้ปกครองเดี่ยวแหม่มพาไปค่ะ” แหม่มให้ทั้งความหวังใยและเอื้ออาทรแก่กองพล

(เล่ม 3, หน้า 154)

ตัวอย่างที่ 3.25 บทสนทนาระหว่างครูกับผู้ปกครอง

“คุณเดวิด เป็นนักเขียน เป็นที่ปรึกษาทางด้านพัฒนาการของผู้มีความบกพร่องทาง กาวเรียนรู้อ มีงานเขียนตีพิมพ์เยอะมาก ดิวิดีชุนนี่จะสอนให้เด็ก

ออทิสติกชายเข้าใจการเปลี่ยนแปลงของฮอร์โมนและเคมีในร่างกาย ความ ต้องการ เมื่อถูกกระตุ้น และบอกวิธี ปลดปล่อย" มันออกมา เดียวผมจะโกด์ ว่าคุณคงพลต้องพูดยังไง และ พอใบพัดเรียนรู้แล้วเราจะสอนอะไรเขาต่อไป

“ยังมีต่ออีกหรือครับ แค่นี้ผมยังไม่รู้จะบอกมันยังไงเลย แล้วที่ว่าต้องสอนต่ออีก สอนอะไรครับ” กองพลหนักใจ

บ๊องเกียรติตอบว่าต้องการให้กองพลสอนใบพัดแยกให้ได้ว่า เขาสามารถทำ แบบนี้ ที่ไหนได้บ้าง

กองพลไม่เข้าใจว่าทำไมต้องสอนกันถึงขั้นนี้ ฝ่ายครูให้เหตุผลว่า เป็นเพราะ สังคมไทยไม่ค่อยพูด ไม่ค่อยสอนเรื่องเพศ เด็ก ๆ จึงต้องไปแอบเรียนรู้แบบผิดๆ ใดๆ ยิ่งตอนนี้มีสื่อ ออนไลน์ที่เด็กสามารถเข้าถึงได้ง่ายเพิ่มเข้ามา อีก หากผู้ใหญ่ไม่สร้างภูมิคุ้มกันหรือทำความเข้าใจที่ ถูกต้องให้ บางทีอาจจะสายเกินไป

(เล่ม 3, หน้า 282 - 283)

จากตัวอย่างที่ 3.24 และตัวอย่างที่ 3.25 จะเห็นได้ว่าสังคมไทยยังมีความเข้าใจใน เรื่องเด็กออทิสติก ไม่ถูกต้องนัก โดยเฉพาะกระบวนการดูแลเด็กกลุ่มนี้ ซึ่งไม่มียารักษาใดสามารถ รักษาโรคนี้ให้หายขาดได้ เพราะกระบวนการรักษาที่ดีที่สุด คือ การใช้ “ยาใจ” หรือการเปิดโอกาสให้ เด็กได้คืนกลับสู่สังคมด้วยการยอมรับและเข้าใจ หลายคนมองว่าการดูแลเด็กออทิสติกเป็นเรื่องยาก แต่ไม่คิดแม้จะลองเปิดใจเรียนรู้กับกลุ่มบุคคลเหล่านี้ นวนิยายชุด วยแสบสาเหกร นำเสนอตัวละคร ออทิสติกไม่เพียงแค่แสดงให้เห็นถึงบทบาทตัวละคร แต่แฝงเจตนา ให้สังคมเปิดโลกทัศน์เปลี่ยน ทัศนคติว่าเด็กออทิสติกช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ เป็นภาวะแก็ครอบคร้ว หากครอบครัวให้ความสำคัญ หรือบุคคลภายนอกสร้างความเข้าใจ เพื่อป้องกันปัญหาการแก่งแย่งสังคม เช่น การเมินใส่ การไล่ ออกจากกลุ่ม ครอบครัวที่มีกลุ่มเด็กเหล่านี้ควรมีโอกาสและเข้าใจจากสังคม บทสนทนาของตัวละคร นำเสนอการให้คำปรึกษาในแง่คิดเป็นสำคัญ สิ่งสำคัญอีกหนึ่งประการคือ การสอนเรื่องเพศสัมพันธ์ ให้กับเด็กออทิสติกเป็สิ่งที่ครอบครัวให้ความสนใจ เพราะเด็กออทิสติกมีการเปลี่ยนแปลงฮอร์โมนและ เคมีในร่างกายเหมือนวัยรุ่นทั่วไป

3.4.2.3 บทสนทนาปัญหาติดเกม “บู้ค”

ตัวอย่างที่ 3.26 บทสนทนาระหว่างผู้อำนวยการกับแพทย์

“เมื่อก่อนผมไม่ได้คิดถึงอีกคมของเทคโนโลยี จนมาเจอเรื่องบู้คนี้แหละครับ ผมไม่ อยากให้เกิดเรื่องแบบนี้กับเด็กคนอื่นอีก คุณหมอมีอะไรแนะนำบอกมาได้เลยครับ” ชวนากรยอมรับ และขอแก้ไข

นายแพทย์ผู้เชี่ยวชาญให้คำแนะนำว่า

“ต้องเริ่มจากลดความเร็วอินเทอร์เน็ตลง จำกัดพื้นที่ และช่วงเวลาในการใช้ เพราะ ถ้าเมื่อไหร่ที่การเข้าถึงเกมหรือโซเชียลทำได้ซ้าลง ความสนใจของเด็ก จะลดลงตามไปเอง ส่วนการให้ เล่นเกมทำยากเป็นแรงจูงใจให้เด็กตั้งใจเรียน แม้จะเป็นความตั้งใจดีของครู แต่ผลที่ได้มันเสีย

มากกว่าดี ถ้าจะลงเกมลงในเครื่องควรเลือกเกมที่ช่วยฝึกสมองหรือทักษะภาษาต่าง ๆ มากกว่า ไม่ควรเป็นเกมออนไลน์หรือเกมที่มีเนื้อหารุนแรง”

“ขอบคุณคุณหมอมานะครับที่มาช่วยดูให้วันนี้ที่ผ่านมามีความคิดถึง แต่การอำนวยความสะดวกให้นักเรียนอย่างเดียวไม่ได้คิดถึงการเล่น เกม ตุ๊กตา หรือตุ๊กตาสัตว์ที่ไม่เหมาะสม นับจากนี้ไป ผมจะคิดถึงเรื่องนี้ให้มากขึ้น”

ชวนากรให้สัญญาว่าคุณหมอ

“ความจริงเรามีวิธีป้องกันที่ง่ายกว่าที่เราทำกันเมื่อกี้ นะครับ แค่เราเข้าใจว่าเด็ก ๆ เขามีพลังเยอะ เขาต้องการปล่อยพลัง ถ้าโรงเรียนมีการเรียนการสอนหรือกิจกรรมที่น่าสนใจ เด็กก็จะไม่สนใจมือถือ ถ้าเราสามารถสร้างสังคมในโลก ความจริงที่น่าสนใจให้เขาได้ เด็ก ๆ ก็ไม่อยากจะเข้าไปอยู่ในโลกของเกมหรือโลกเสมือนจริงหรอกครับ”

คุณหมอแนะนำปิดท้าย ชวนากรฟังแล้วเก็บมาคิดตาม

(เล่ม 2, หน้า 348 - 349)

จากตัวอย่างที่ 3.26 เป็นบทสนทนาระหว่างครูกับแพทย์ การให้ข้อมูลของแพทย์เป็นการบ่งบอกวิธีการป้องกันปัญหาการติดเกม หรือป้องกันปัญหาที่เกิดขึ้นในอนาคต รวมไปถึงการสร้างกิจกรรมให้นักเรียนสนใจ แต่แฝงไปด้วยประโยชน์ที่ควรคำนึงถึง

ตัวอย่างที่ 3.27 บทสนทนาระหว่างครูกับผู้ปกครอง

“ทราบว่าคุณแม่ปราบ คุณอลินไม่ต้องออกไปตามหอคณะ เราต้องไว้ใจ บ๊อคณะคะ พ่อแม่ต้องเป็นคนแรกที่เชื่อใจลูก”

ทรายทิพย์แนะนำหลังจากรู้เรื่องราวทั้งหมด แต่สองคนนั้นต่างร้อนใจ เพราะมองว่าบ๊อคณะออกมาจากโรงพยาบาล หากไปเจอสิ่งชั่วร้ายอย่างเดิมเข้า อาจจะย้อนกลับไปหามันอีก

“เชื่อทรายเถอะครับ รออยู่ที่นี้ดีกว่า ในชีวิตจริงเราเฝ้าเขาไม่ได้ตลอดเวลาหรอกนะครับ ถ้าว่านี่เป็นอีกบททดสอบที่ยังไงวันหนึ่งบ๊อคณะก็ต้องเจอเราจะได้ว่า บ๊อคณะผ่าน 'ด่าน' นี้ไปได้หรือเปล่า”

ชวนากรช่วยพูดอีกคนจนทั้งคู่ยอมรอ ไม่ออกไปตามตัวบ๊อคณะกลับมา

(เล่ม 3, หน้า 81)

จากตัวอย่างที่ 3.27 เป็นการแสดงความคิดเห็นของครูให้ข้อคิดกับผู้ปกครอง การให้ความเชื่อใจทำให้เด็กเห็นคุณค่าในตัวเอง รู้จักมองตัวเองมากขึ้น และมองเห็น ความไว้วางใจที่พ่อแม่ให้มา เด็กจะคิดเองได้ว่า การทำลายความเชื่อใจเป็นเรื่องที่ยาก ซึ่งเป็นประโยชน์แก่ครอบครัวที่ประสบปัญหาเหล่านี้ได้ไตร่ตรองให้รอบคอบ

3.4.2.4 บทสนทนาปัญหาความเครียดวิตกกังวล “วีหนึ่ง”

ตัวอย่างที่ 3.28 บทสนทนาระหว่างผู้ปกครองกับลูก

“เห็นข่าวเด็กมหาลัยเครียดสอบได้คะแนนน้อย เสียใจกระโดดตึกปะ”

จุลมาสหันไปฟังสองแม่ลูกคุยกันด้วยความสนใจ

“เด็กสมัยนี้ทำไมมันถึงใจกล้าขนาดนี้ แค่อสอบได้คะแนนน้อยก็โดดตึกซะงั้น มันจะเครียดอะไรขนาดนั้น”

“นั่นนะสิแม่ ฉันก็ไม่เข้าใจ เนี่ยฉันรู้ไงแม่ เรียนไปก็ทหดหู่ เป็นสก็อยตามผู้ ดีกว่าเยอะ” คนแฉวนั้นรวมถึงจุลมาสหัวเราะซ้ำความคิดของลูกสาวแม่ค้า

“อ้าวๆ อีนีอย่ามาตีเนียน มันคนละเรื่องกันเว้ย เด็กบ้าผู้ชาย กับเด็กบ้าเรียนมันไม่เหมือนกัน พวกบ้าเรียน เขาเรียนจนเป็นบ้า

แต่ถ้าบ้าผู้ชาย มันไม่เป็นบ้า แต่มันจะเสียนาคตเว้ย”

(เล่ม 3, หน้า 168)

ตัวอย่างที่ 3.29 บทสนทนาระหว่างแพทย์กับผู้ปกครอง

“อะ...อะไร นะคะ” จุลมาสถามซ้ำ เพราะฟังศัพท์แสงการทางแพทย์ไม่ค่อยเข้าใจ

“ภาวะการปรับตัวที่ผิดปกติครับ เกิดจากความกังวลหรือความเครียดที่ต้องเจอกับภาวะบางอย่างที่รุนแรง ควบคุมไม่ได้ จัดการไม่ได้ ทำให้อารมณ์ หรือสภาวะของร่างกายเด็กผิดปกติ”

คุณหมออธิบายความหมายของคำนั้นให้เธอฟัง

“แล้วไอ้ภาวะรุนแรงนี่มันคืออะไร บ้านเราไม่เคยใช้ความรุนแรง ไม่เคยพูดจาหยาบคายกับลูกเลยนะครับ”

ไฉนถาม จุลมาสสนับสนุนคำพูดเขา เพราะมั่นใจว่าเธอไม่เคยใช้ ความรุนแรงในบ้านหรือคิดว่ากล่าวลูกเลย คุณหมอจึงพูดให้ทั้งสองคนเข้าใจว่า

“ความรุนแรงในที่นี้ ไม่ได้มีแค่การทำร้ายร่างกายหรือการต่อว่า แต่ความเป็นจริงพ่อแม่อาจจะไม่รู้เลยด้วยซ้ำว่า บางครั้งความเย็นชา ความไม่ใส่ใจ หรือแม้แต่ความคาดหวัง ก็ทำร้ายลูกได้เหมือนกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งช่วงนี้ใกล้สอบเข้ามหาวิทยาลัยแล้ว เด็ก ๆ จะรู้สึกกดดันกันมากกว่าปกติ”

ไฉนกับจุลมาสหันมามองหน้ากัน เหมือนพอจะเข้าใจ

“ปกติคนไข้เป็นคนไม่ค่อยพูด ไม่ค่อยเล่า หรือระบายความไม่สบายใจออกมาใช้มั๊ยครับ” คุณหมอถาม

จุลมาสพยักหน้า

“ค่ะ ปกติ พอกลับมาบ้าน แ่ทำธุระส่วนตัวเสร็จก็เข้าห้องอ่านหนังสือ เสาร์อาทิตย์ไปเรียนพิเศษ เวลาเจอกันแ่ค้าก็ไม่เรื่องกลุ่มใจอะไร...ฉันก็เลยไม่ค่อยถาม”

“แล้วก็เลยปิดกั้นตัวเอง” ผู้เชี่ยวชาญสรุปให้ฟัง

“คนไข้คงจะเก็บความเครียดไว้จนถึงจุดที่ร่างกายรับไม่ไหว ฟีกสุด ๆ แล้วก็เลยปิดกั้นตัวเอง” ผู้เชี่ยวชาญสรุปให้ฟัง

(เล่ม 3, หน้า 208)

จากตัวอย่างที่ 3.28 และตัวอย่างที่ 3.29 บ่งชี้ให้เห็นถึงความเป็นห่วงและความรักลูก อยากจะให้ลูกมีอนาคตดีของผู้ปกครอง แต่เส้นทางที่ผู้ปกครองได้เลือกให้ลูกเดินตาม อาจกลายเป็น การทำร้ายลูกโดยไม่รู้ตัว เพราะการสื่อสารเป็นเครื่องหมายบอกว่ารักมันอาจเป็นความรักที่มาจากใจ ของพ่อแม่อย่างแท้จริง แต่สำหรับลูกบางคน อาจรู้สึกอึดอัดจากความคาดหวังที่ผู้ปกครองได้วาง เอาไว้ ซึ่งจริง ๆ แล้วลูกหวังเพียงความรักและเอาใจใส่ อยากหาที่ปรึกษา อยากเปิดเผยความในใจให้ ได้รับรู้ บทสนทนาต่อไปนี่จึงให้แง่คิดเกี่ยวกับปัญหาความคาดหวังจากครัว

3.5 ฉาก

3.5.1 ฉากที่เป็นธรรมชาติ

ตัวอย่างที่ 3.30 ฉากบรรยากาศตอแยสน้ำ ครอบครัวมินนี่ไปทำกิจกรรมร่วมกัน ตกเย็น มินนี่อาสาไปอาบน้ำเข้ามาใช้ในบ้านอีกครั้ง...เมื่อเห็นฉัตรกับพีรดาเริ่มตกลง กันไม่ได้ว่าใครจะไปตักน้ำ ใครจะไปทำกับข้าว หรือ จะไปเก็บผัก เด็กสาวเลยรับหน้าที่ตักน้ำ เหมือนเดิมจะได้หมดปัญหา ฉัตร รู้สึกพอใจที่อย่างน้อยมินนี่ก็รู้จักทำอะไรด้วยตัวเองบ้างแล้ว

การตักน้ำของมินนี่ไม่ราบรื่นอีกเช่นเคย เด็กสาวเดินไปยังลำธาร โดยนำกระบะ เป่า กล้องของ ชวนากรไปด้วย พอแควนมันไว้ที่ต้นไม้ข้างลำธารแล้ว เจอก็เดินลงไปตักน้ำ มินนี่ยังไม่ แข็งแรงพอที่จะหิ้วครุที่ใส่น้ำจนเต็มได้ จึงต้องตักมาเติมครุอีกใบทีละนิด พอตักๆ ไปก็ลื่นล้มจนตัว เปียกปอน พอหลายครั้งเข้าก็โมโหจนร้องให้ออกมา แต่เด็กสาวก็ค่อยๆ เรียนรู้วิธี การตักน้ำจากความ ผิดพลาดของตัวเอง

มินนี่ตั้งครุใบหนึ่งไว้บนฝั่ง แล้วเอาครุอีกใบตักน้ำมาเติมทีละนิด จนเต็ม จากนั้นลง ไปตักอีกรอบ แล้วค่อยแบ่งจากครุแรกมาใส่ครุที่สองให้มีปริมาณน้ำเท่าๆ กัน วางครุเข้าคู่กันแล้ว ค่อยๆ สอดไม้คานเข้าไปอาบน้ำ เด็กสาวคว่ำกระบะเป่ากล้องมาสะพายไว้ที่ไหล่อีกข้าง หาดน้ำต่อไปตาม ทางอย่างราบรื่น ในที่สุดเธอก็ทำสำเร็จ เมื่อได้เรียนรู้วิธีการแล้ว ร่างกายมินนี่ก็จดจำเอาไว้ได้ เด็ก สาว หาดน้ำไปเรื่อย ๆ จนเหนื่อย พอหยุดพักเธอก็พบว่าตัวเองอยู่ท่ามกลาง ทิวทัศน์ธรรมชาติที่ สวยงาม

เด็กสาวมองไปรอบตัว สูดอากาศบริสุทธิ์เข้าปอดลึกๆ รู้สึก สบายใจอย่างไม่เคย เป็นมาก่อน มินนี่ไม่เคยเห็นธรรมชาติที่งดงามอย่างใกล้ชิดแบบนี้ ขณะนั้นเธอรู้สึกราวกับว่าชีวิตไม่ ต้องการอะไรอีกต่อไปแล้ว เพียงแค่ความงามตรงหน้าก็เพียงพอ มินนี่ยิ้มกว้าง ดวงตาเปล่งประกาย สดใสขึ้นอีกครั้ง พลันเด็กสาวก็นึกขึ้นได้ว่ามีของติดอยู่ มินนี่ก้มลงเปิด กระเป๋าแล้วหยิบกล้องถ่ายรูป ออกมา เธอเริ่มกดถ่ายภาพเก็บความทรงจำเอาไว้ ทั้งครุหาดน้ำและทิวทัศน์ที่สวยงามรอบกาย

(เล่ม 1, หน้า 435 - 436)

จากตัวอย่างที่ 3.30 เป็นฉากที่แสดงถึงธรรมชาติอย่างแท้จริง ที่ไร้เครื่องมือทาง เทคโนโลยี ซึ่งสะท้อนวิถีชีวิตของบุคคลบางกลุ่มที่อาศัยอยู่ตามทิวเขา

ตัวอย่างที่ 3.31 ฉากในห้องนอนวิหนึ่ง

ในห้องนอน วิหนึ่งกำลังตรวจดูความเรียบร้อยของตัวเองอยู่ที่หน้า กระจก โดยใกล้ ๆ กับจุดที่เธอยืนอยู่นั้นคือตู้โชว์ที่ข้างในเต็มไปด้วยโล่และเหรียญรางวัล สูดยอดทางวิชาการที่เจ้าตัวเคยได้รับมา

(เล่ม 1, หน้า 119)

จากตัวอย่างที่ 3.31 เป็นฉากที่แสดงให้เห็นถึงความพยายาม ความตั้งใจเรียนของวิหนึ่ง รวมไปถึงการแข่งขันในระบบการศึกษาไทย

ตัวอย่างที่ 3.32 ฉากในห้องนอนวิหนึ่ง

วิหนึ่งเดินนำเข้ามาในห้องนอน ทราวยทิพย์มองไปทั่ว ๆ สิ่งแรกที่ กระทบ สายตาเธอคือห้องของลูกศิษย์นั้นสะอาดเรียบร้อยมาก ข้าวของ ทุกอย่างจัดวาง อย่างเป็นระเบียบและสวยงาม “เป็นระเบียบดีมากเลยคะ ครูอยากให้โล่เลย” หญิงสาวชมหลังจาก รู้ว่า ทั้งหมดนี้ วิหนึ่งเป็นคนดูแลทำความสะอาดเอง

เจ้าของห้องยิ้มรับ

“แม่สอนมาตั้งแต่เด็กคะ ถ้าไม่ปะเป็นเรื่อง”

ทราวยทิพย์พยักหน้ารับฟังด้วยดี ก่อนถามถึงกิจวัตรประจำวัน โดยเฉพาะเรื่องการอ่านหนังสือ วิหนึ่งเดินไปหยิบตารางอ่านหนังสือมาให้ครูดู ทราวยทิพย์ทิ้งกับตารางที่ทำออกมาอย่างเป็นระเบียบ สวยงามทั้งลายมือและการใช้สีสັນเพื่อแยกหมวดหมู่วิชาให้เห็นชัดเจนขึ้น

(เล่ม 1, หน้า 247)

จากตัวอย่างที่ 3.32 แสดงถึงกฎระเบียบที่แม่เป็นผู้ควบคุม ในการทำกิจวัตรประจำวัน ทุกอย่างต้องอยู่ในกรอบของผู้เป็นแม่ตั้งไว้

ตัวอย่างที่ 3.33 ฉากในห้องนอนไออุ่น

ในห้องนอนของไออุ่น กวีตาสอดสายสายตามองไปรอบ ๆ เหมือนจะ จับผิดผสมกับ แอบมาสังเกตการณ์ไปด้วย หญิงสาวเดินไปเปิดตู้เสื้อผ้าเจอว่า มีพวกเสื้อยืดตัวโคร่ง เสื้อเชิ้ต กางเกง ขาวยาว และกางเกงห้าส่วน ไม่มีชุด เดรสหรือกระโปรงเลย แม้แต่ชุดนอนยังเป็นชุดขาวยาวสืเรียบ ๆ ไม่มี ความเป็นผู้หญิงเลยสักนิด ต้องลองไปรีดดูถึงได้เจอเสื้อผ้าแนวผู้หญิงถูกยัด ใส่ถุงแอบไว้ ก็นั่งดู คนเป็นแม่ ถอนหายใจคิดหนักเมื่อเจอหลักฐานชัดเจนขึ้นทุกที

(เล่ม 3, หน้า 159)

จากตัวอย่างที่ 3.33 พบว่าเป็นการสะท้อนให้เห็นบุคลิกของตัวละครอย่างชัดเจน ความต้องการอยากเป็นตัวของตัวเอง

3.5.2 ฉากที่เป็นสิ่งประดิษฐ์

ตัวอย่างที่ 3.34 ฉากห้องทำงานทนายทิวพี

วันรุ่งขึ้น... ทั้งที่เป็นวันทำงานวันแรก แต่ทนายทิวพีก็ต้องมานั่งหมดสภาพอยู่ กลางห้องทำงาน เมื่อก่อนห้องนี้เคยเป็นห้องเก็บของเธอกับแม่บ้านเพ็ง ช่วยกัน ทำความสะอาดเสร็จ นี่เป็นสถานที่ที่ดีที่สุด ซึ่งชวนกรหาให้ได้

ก่อนหน้านี้หญิงสาวไปบอกเขาว่า เธอจำเป็นต้องมีห้องส่วนตัว เพราะมัน จะช่วยให้เด็ก ๆ สะดวกใจและรู้สึกปลอดภัยมากขึ้นเมื่อมารับการปรึกษา

(เล่ม 1, หน้า 42)

ตัวอย่างที่ 3.35 ฉากห้องทำงานทนายทิวพี

ห้องนี้ถูกเนรมิตให้มีบรรยากาศผ่อนคลายมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ทั้งขนมของเล่น ลูกบอลเล็ก ๆ และโดมไฟนไต้ะ หญิงสาวเตรียมพร้อม ถึงขนาดเลือก ซื้อเก้าอี้ตัวใหม่ที่นั่งสบายกว่าเก้าอี้แข็ง ๆ ของโรงเรียน เพราะเธอรู้ว่ามันจะช่วยให้เด็กที่เข้ามาหาเธอรู้สึกไว้วางใจ สบายใจ และ อยู่ในอารมณ์ที่จะยอมรับคำปรึกษามากที่สุด สภาพห้องในตอนนี้อย่างนี้ต่างกับ มากกับเมื่อวานที่ยังเป็นแค่ห้องเก็บของเก่า ๆ

(เล่ม 1, หน้า 45)

ตัวอย่างที่ 3.36 ฉากหน้าโรงเรียน

วันรุ่งขึ้น... ทนายทิวพีออกมายืนอยู่หน้าโรงเรียนแต่เช้า เพราะเมื่อคืนระหว่าง ที่เธอนั่งทำวิทยานิพนธ์ อยู่ ๆ ก็นึกถึงนักเรียนหญิงที่ตัวเองเดินชนใน วันแรก หญิงสาวเห็นข้อมือของเด็กหญิงคนนั้นอย่างชัดเจน แล้วมันก็ทำให้ เธอกังวลใจขึ้นไปอีกเมื่อพบว่าตรงปลายวงเวียนของเด็กหญิงที่เธอเก็บได้มีคราบเลือดติดอยู่ ทนายทิวพีคิดว่าถ้าจะมีคนที่ต้องเข้าไปในโครงการนี้ มากกว่าโชกุน ก็คงเป็นเด็กหญิงคนนี้! ออดเข้าเรียนตั้งขึ้นแล้ว การเข้าแถวหน้าเสาธงก็ผ่านไปแล้ว แต่ทนายทิวพียังไม่พบตัวนักเรียนหญิงคนที่คุณหญิงสาวเจอแล้วคิดว่าจะกลับไปห้องทำงานก่อน จากนั้นค่อยตามหาตัวถวายชัยให้พบ

(เล่ม 1, หน้า 69)

ตัวอย่างที่ 3.37 ฉากสถานที่ออกกำลังกาย (Fitness) ไออุ่น

ที่โรงยิม สองเพื่อนซี้ยืนอยู่ที่หน้าเคาน์เตอร์ต้อนรับ เนื่องจากไม่ได้เป็นสมาชิกทั้งคู่จึงเข้าไปด้านในไม่ได้

“แบบนะแก ‘ไม่รู้ที่เขายู่ไหน’ ไออุ่นพยายาม ต้องการเจอตัว

“ไม่เป็นไรแก อยู่นาน ๆ ก็ได้ ฉันไม่รีบ” หูตาแอนเน่เป็นประกาย เพราะกำลังส่องดูบรรดาชายหนุ่มกล้ามเนื้อที่มามีอกกำลังกายกันเพลินไปเลย ระหว่างนั้นมีผู้ชายหน้าหล่อหุ่นล้ำคนหนึ่งมาหยุดยืนอยู่ข้างๆ เด็กสองคนมองตาก้างตะลึง ในความหล่อขั้นเทพของเขา

(เล่ม 3, หน้า 162)

จากตัวอย่างที่ 3.34 – 3.37 เป็นฉากที่แสดงถึงเป็นสิ่งที่ตัวละครได้สร้างขึ้นหรือ
บริบทแวดล้อมในฉากนั้นแสดงถึงการกระทำของมนุษย์ที่สร้างขึ้นมา ไม่ใช่เกิดขึ้นโดยธรรมชาติ

3.5.3. ฉากยุคสมัยหรือเวลา

แสดงถึงช่วงเวลาการเกิดเหตุการณ์ในเรื่องเป็นส่วนประกอบสำคัญของนวนิยาย เพราะ
เวลาช่วยในการดำเนินเรื่อง เกิดการเปลี่ยนกับตัวละคร สถานการณ์และเชื่อมโยงเหตุการณ์แต่ละ
เหตุการณ์

ตัวอย่างที่ 3.38 ฉากสนามฟุตบอลในโรงเรียน กร

ในสนามฟุตบอลมีกลุ่มนักเรียนเล่นกีฬาทำกันอยู่ตามปกติ อีกมุมหนึ่ง ครูวัช ซึ่งเป็น
ครูพลกำลังควบคุมนักกีฬาโรงเรียนให้ฝึกซ้อมอยู่ ชวนากร นั่งมองเด็ก ๆ เล่นกีฬาแบบสบายๆ ที่
อัฒจันทร์ริมสนาม สายตาเขายามมอง เด็ก ๆ ที่กำลังแข่งขันกันมีแววอบอุ่นอ่อนโยน ชายหนุ่มคู่อ่อน
คล้ายกว่า ตอนทำงานปกติ ทราวยทิพย์ยื่นมองเขาจากอีกฟาก...

(เล่ม 1, หน้า 101)

ตัวอย่างที่ 3.39 ฉากห้องนอนตังเม

“นอนเถอะลูก อย่าคิดมากเลยนะ”

นวลสรอายุพูดแล้วเดินออกจากห้องไป เมื่อประตูปิดลง ทั้งห้องก็ตกอยู่ในความมืด
ตังเมยังคงนั่งอยู่ที่เดิม เด็กหญิงชั้นเข้าขึ้นมาสวมกอด น้ำตาค่อยๆ ไหลรินออกมา แต่กลับไม่มี เสียง
สะอื้นเลยแม้แต่คนเดียว ตังเมร้องไห้เพราะเสียใจที่แม่ ไม่เข้าใจเธอ รู้สึกเหมือนตัวเองไร้ค่า เป็นเพียง
ก้อนเนื้อที่ถูกคลอดออกมา แล้วถูกจับ วางให้อยู่ในที่ที่ตัวเธอไม่ได้อยากอยู่

พอรุ่งเช้า นวลสรอายุขึ้นไปเรียกตังเมเพื่อเตรียมตัวไปงานเลี้ยง เธอเคาะประตูห้อง
ลูกสาวอยู่นาน แต่ตังเมก็ไม่ตอบรับ ความผิดปกตินี้ ทำให้ผู้เป็นแม่เอะใจ รีบเปิดประตูห้องเข้าไปดู ก็
พบว่าตังเมหายไปแล้ว!

(เล่ม 1, หน้า 228)

ตัวอย่างที่ 3.40 ฉากที่บ้านใบพัด

ทุกเช้า หลังจากตื่นนอน ใบพัดทำกิจวัตรประจำวันเป็นลำดับ ขั้นตอนตาม ที่ถูกสอน
มา เริ่มจากจัดเตียงพับผ้าห่มโดยที่ทุกมุมจะต้องเท่ากัน เป๊ะ เสร็จแล้วคว้าผ้าเช็ดตัวเดินเข้าห้องน้ำ
แปรงฟัน อาบน้ำ สระผม เช็ดตัว จากนั้นเป็นขั้นตอนการแต่งตัว ซึ่งเด็กหนุ่มจะบรรจงหยิบเสื้อผ้าแต่
ละชิ้นมา สะบัดก่อนสวมใส่ทุกครั้ง

“ไฮ ใบพัด”

เขาพูดกับตัวเองในกระจก หลังจากหวีผมเสร็จ หลังจากทำภารกิจส่วนตัวเสร็จ
เรียบร้อยแล้ว ใบพัดเดินเข้ามาในครัว มองไปรอบ ๆ เห็นกระทะกับตะหลิววางคว่ำบนที่วางใกล้ๆ กัน
ก็เดินไปหยิบ ของทั้งหมดมาวางบนเตา

“หนึ่ง กระทะ สอง ตะหลิว สาม น้ำมันพืช...”

ใบพัดมองหาน้ำมัน พอ เจอก็หยิบมาวางเรียงไว้ข้างกระทะ
 “สี่ ชาม ห้า ส้อม หก ไข่ไก่สองฟอง” เด็กหนุ่มหยิบของแต่ละอย่างมาวางเรียงอย่าง
 เป็นระเบียบ แต่พอนึก ได้ว่ามีอะไรขาดหายไปก็เริ่มรื้อร่น ใบพัดเดินไปเปิดตู้เย็น รื้อหาของ แต่ไม่
 เจอ

“มะเขือเทศ มะเขือเทศอยู่ ไหน มะเขือเทศ มะเขือเทศอยู่ไหน”
 เขาพูดไปรื้อไป ระหว่างนั้นกองพลเดิน จ้วเจียเข้ามาเห็นหลานชายมุดหัวเข้าไปใน
 ตู้เย็น ที่พื้นมีของจากในตู้ที่ถูกรื้อออกมาวางกองเต็มไปหมดก็ตกใจ ถามใบพัดว่าทำอะไรอยู่ แต่อีก
 ฝ่ายไม่ตอบ เอาแต่พูดว่า

“มะเขือเทศ” ซ้ำไปซ้ำมา
 “ไม่มี ถ้าจะกินเดี๋ยวค่อยไปซื้อ”
 กองพลตอบอย่างไม่คิดว่าเรื่องนี้เป็นปัญหาตรงไหน แต่ใบพัดบอกว่า ไม่ได้ ไข่เจียว
 ต้องใส่มะเขือเทศ เขาเลยแนะนำหลานต่อว่าให้กินไข่เจียวเปล่า ๆ แก้วซัด ไปก่อน

“ไม่ได้ ผมจะกินไข่เจียวมะเขือเทศครับ ผมจะกินไข่เจียวมะเขือเทศ ครับ”
 ใบพัดพูดเสียงดัง ไม่ได้มีอารมณ์เกรี้ยวกราด แต่เป็นความรู้สึกยึดติด และอยาก
 อธิบายให้เข้าใจ แต่ไม่รู้ว่าจะบอกออกมาอย่างไร กองพลชักฉุนที่หลานพูดไม่รู้เรื่อง

“ก็บอกอยู่ว่าไม่มี จะไปเอาที่ไหนมา มีแค่ไข่ก็กินไข่ไป อย่าเรื่องมากได้ไหม”
 ใบพัดไม่ฟัง หันกลับไปรื้อตู้เย็นต่อ ท่าทางของเด็กหนุ่มสะท้อนถึง ความรู้สึก
 หงุดหงิดงุ่นง่าน อันเป็นผลเนื่องมาจากการที่เจ้าตัวไม่สามารถ ถ่ายทอดความรู้สึกภายในใจออกมา
 เป็นคำพูดได้

(เล่ม 2, หน้า 86 - 87)

จากตัวอย่างที่ 3.38 - 3.40 แสดงให้เห็นว่า ในขณะที่ชวนนักเรียนดูนักเรียนกีฬาซ้อม
 ฟุตบอลจึงหมายถึงช่วงเวลาในการทำงานของคนทั่วไป อาจหมายถึงช่วงในเวลากลางวัน ฉากที่นวลสรายุ
 สั่งให้ตั้งเมนอน บ่งบอกถึงเวลาช่วงเวลากลางคืน และฉากของใบพัดสื่อถึงเวลาตอนเช้ามืดไป
 โรงเรียน

3.5.4. ฉากที่เป็นสภาพการดำเนินชีวิตของตัวละคร

ตัวอย่างที่ 3.41 ฉากเวทีการแสดง

แสงแฟลชระรัว เมื่อมีการประกาศผลรางวัลว่า มงกุฎแก้ว หรือ มินนี่ นักแสดงวัยรุ่น
 ผู้มีชื่อเสียงจากการเป็นเน็ตไอดอลนั้น ได้รับรางวัล เยาวชนดีเด่น สาขาต่อต้านยาเสพติดประจำปีนี้
 ทั้งที่ก่อนหน้านี้เพิ่งมีข่าวความและภาพหลุดของมินนี่กับอุปกรณ์เสพยาเสพติดไปหยก ๆ

“รางวัลต่อไปขอเชิญ นางสาวมงกุฎแก้ว เด่นกานดา ขึ้นรับรางวัลเยาวชนดีเด่น
 สาขาต่อต้านยาเสพติด ประจำปีพุทธศักราช 2559 ค่ะ”

เสียงพิธีกรดังห้องหอประชุม

กล้องของนักข่าวทุกสำนักจับไปที่มินนี่ซึ่งเดินอย่างสง่างามในชุดที่พิธีกรเปิดให้แฟน
 คลับช่วยโหวต เด็กสาวเดินขึ้นเวทีด้วยท่วงท่าโดดเด่น ท่ามกลางเสียงปรบมือถึงก้องของทุกคน

โดยเฉพาะมารดาของเธอที่แทบ จะกระโดดตัวลอย พี่ดาถ่ายภาพมินนี่แล้วอัปโหลดลงโซเชียลมีเดีย อยู่ตลอดเวลา มินนี่รับรางวัลแล้วหันมายิ้มกับทุกคนอย่างปลื้มปริ่ม ก่อนจะเดินไปพูดที่ไม่โครโฟน

“ขอบคุณความผิดพลาดที่ทำให้มินนี่ได้มีโอกาสทำสิ่งดี ๆ เพื่อแก้ไข ขอบคุณสังคมที่ ให้อภัยและให้ออกาสมินนี่ได้แก้ตัวอีกครั้ง ขอขอบคุณมาก จริง ๆ ค่ะ”

พี่ดาลุกขึ้นปรบมือเสียงดัง ผู้คนในหอประชุมปรบมือกันเกรียว กราว ไอซ์ซึ่งกับ เพื่อนๆ ที่ด้านล่างก็ปรบมือให้ด้วย มินนี่มองทุกคนรวมทั้งนักข่าวที่มารุมล้อมมากมาย เธอรู้สึกปลื้ม ปริ่มอย่างที่สุด ออดไม่ได้ที่จะ หยิบโทรศัพท์มือถือขึ้นมา แล้วเซลฟี่ภาพตัวเองกับรางวัลบนเวที

(เล่ม 1, หน้า 105)

ตัวอย่างที่ 3.42 ฉากสนามบิน

จัดการเรื่องที่เรียนใหม่ให้หลานชายได้แล้ว กองพลก็มุ่งหน้าไปยังสนามบินตาม เวลาที่ได้นัดหมายกับมิลันไว้ ชายหนุ่มรีบจอดรถแล้วเดินไปยังจุดนัดพบบริเวณอาคารผู้โดยสารขาเข้า กวาดสายตามองซ้ายมองขวาก็ไม่เห็นใครที่พอจะเป็นใบพัด จึงลองเปิดไลน์ของมิลันอีกครั้งเพื่อดูรูป หลานที่หญิงสาวเคยส่งมาให้ เขาเลือกกดดาวน์โหลดภาพถ่ายหน้าตรงของใบพัดแล้วขยาย เพื่อจะดู รายละเอียดชัดๆ คนในภาพที่เขาเห็นเป็นเด็กผู้ชายเจ้าของรอยยิ้มสดใส ไม่เห็นมีอะไรผิดปกติเลย

อีกมุมของจุดนัดพบ ใบพัดยืนนิ่งตัวเอียงนิดๆ ตาจับจ้องไปที่แฮนด์สปินเนอร์ในมือ ท่าทางของเขาดูเหมือนหลุดเข้าไปในอีกโลก ไม่ได้ยินและไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งของสิ่งรอบข้าง ทั้งที่ยังมี ครุสมิลันอยู่ด้วย พร้อมกระเป๋าดูทางไปใหญ่ถึงสองใบ

“หายไปไหนนะ”

คุณครูสาวทิมฟ้า ขณะค้นหาตัวเครื่องบินเที่ยวกลับของตัวเองในกระเป๋าถือ แต่ ที่สุดกลับพบว่า ตัวเจ้าปัญหาหล่นไปอยู่ที่พื้นห่างจากจุดที่ยืนอยู่เล็กน้อย

“ใบพัดรอครูตรงนี้นะคะ เดี่ยวครูมา”

มิลันเดินไปหยิบตัว แต่ทำได้ ค่อนข้างลำบาก เพราะถูกคณะทัวร์ชาวต่างชาติกลุ่ม ใหญ่ขวางหน้าไว้

จังหวะที่ใบพัดยืนอยู่คนเดียว และสายต่ายังมองไปที่แฮนด์สปินเนอร์ ทันใดนั้นมีคน เดินมาชนเขาเข้าอย่างจังจนของเล่นในมือหล่นและหมุนกระเด็นไกลออกไป ใบพัดสะดุ้งเหมือนโดน กระชากออกมาจากโลกของตัวเอง

“ขอโทษครับ” คนที่เดินชนพูดขอโทษ แต่ใบพัดไม่ได้สนใจฟังเอาแต่เดินมุ่งไปที่ แฮนด์สปินเนอร์ของตัวเอง

จากรูปที่ดูในมือถือเมื่อครู่ ช่วยให้กองพลมองหาใบพัดเจอง่ายขึ้น นั่นไง ใช้น้ำ ใช้น้ำ .. เขาหาหลานชายเจอแล้วเลยรีบเดินไปหา

(เล่ม 2, หน้า 59 - 60)

จากตัวอย่างที่ 3.41 – 3.42 เป็นการสะท้อนเห็นถึงวิถีชีวิตของบุคคลสองกลุ่ม กลุ่ม แรกคือ กลุ่มบุคคลในวงการบันเทิงที่ต้องพบเจอกับนักข่าวเป็นเรื่องปกติ กลุ่มที่สองคือ กลุ่มนัก เดินทาง ซึ่งบ่งบอกถึงความโกลาหลลุ่นวาย กิจกรรมประจำอย่างเร่งรีบ

3.5.5 ฉากที่เป็นสภาพแวดล้อมเชิงนามธรรม

ตัวอย่างที่ 3.43 ฉากบรรยากาศบ้านตั่งเม

ที่บ้านหลังเก่าชานเมืองกรุง...

ตั่งเม หรือ เมษา เด็กหญิงที่ทรายทิพย์กำลังตามหาหนังวาดรูปอยู่บนโต๊ะกลางในห้องรับแขก โดยมีนวลสรานผู้เป็นมารดาในชุดนุ่งขาวห่มขาวนั่งทำสมาธิอยู่ไม่ไกล บนสมุดวาดรูปตั่งเมใช้ดินสอร่างภาพดอกไม้ เป็นดอกไม้ที่สวยงาม ลายเส้นอ่อนช้อยอย่างคนมีฝีมือ ท่าทางตั่งเมดูนิ่งสงบ บางทีแอบเหลือบมองนวลสราน ราวกับใช้นวลสรานเป็นแรงบันดาลใจในการวาดดอกไม้ดอกนั้นด้วย

ไม่นานนักเสียงบีบแตรรถก็ดังมาจากหน้าบ้าน ตั่งเมที่กำลังวาดรูปอยู่ชะงัก ใบหน้านิ่งสงบเปลี่ยนเป็นเคร่งเครียดจนตัวขมวดทันทันที

(เล่ม 1, หน้า 75)

ตัวอย่างที่ 3.44 ฉากบรรยากาศบ้านตั่งเม

“ลูกของคุณแม่ทำร้ายร่างกายตัวเองนะคะ”

เสียงทรายทิพย์ดังขึ้นในหัวของนวลสราน เธอพยายามไม่คิดและ ปล่อยาวาง แต่ก็ไม่สำเร็จ จึงหันไปทางลูกสาวแล้วชวนคุย

“แม่เตรียมอาหารเย็นไว้ให้แล้วนะ ของโปรดของลูกทั้งนั้น”

“คะ แม่จะทานเลยมั๊ยคะ”

“ไม่จ๊ะ แม่ดื่มน้ำปานะแล้ว” นวลสรานปฏิเสธ

“เอ้อ! อีกเรื่องนึง พ่อเค้าฝากบอกมาว่า พรุ่งนี้ให้แม่ไปงานเลี้ยง ที่บ้านใหญ่ ด้วยนะ” ผู้เป็นแม่พูดต่อ

“ไม่เอา แม่ไม่อยากไป” เด็กหญิงพูดนิ่งๆ แต่ดูจะทำจริง ๆ

นวลสรานลุกขึ้นแล้วเดินไปหาลูก

“อย่าทำให้พ่อลำบากใจเลยลูก ทำให้บุพการีมีทุกข์ มันเป็นบาป”

“ที่พ่อทำให้แม่ลำบากใจ พ่อไม่เห็นจะกลัวบาปกรรมเลย” ตั่งเมเถียง

“เมอย่าคิดแบบนั้น แล้วก็ห้ามลูกพูดแบบนี้อีกนะ ถ้าพ่อได้ยินเข้า จะไม่ สบายใจ”

“แม่อีกหวังแต่ความรู้สึกลูกของพ่อ มีใครสนใจความรู้สึกของแม่บ้าง! รู้มั๊ยว่าแม่ก็มีความรู้สึกเหมือนกัน!”

(เล่ม 1, หน้า 148)

ตัวอย่างที่ 3.45 ฉากห้องปกครอง

“ครูครับ ผมขอร้องละครับ...อย่า...บอกพ่อผม...นะครับ”

ถวายเป็นชายน้อยเห็นเด็กร้องไห้แล้วใจอ่อน ผิดกับอำนาจ ที่ยังคงมีสายตาดูเย็นชาอยู่

ถวายเป็นชายน้อยให้ต่อหน้าคนอื่นเป็นครั้งแรก นั้นทำให้ชวนากรกับ ทรายทิพย์ที่ยืนสังเกตการณ์อยู่ด้วยตกใจมาก ไม่คิดว่าเด็กที่มีเรื่องราวชกต้อย ภายนอกดูแข็งแกร่งราวอย่างถวายเป็นชายน้อยจะ

ร้องให้ออกมาด้วยเรื่องเช่นนี้ ในมุมมองคนอื่นอาจเป็นเรื่องเข้าใจยาก แต่ในมุมมองของทรายทิพย์แล้ว เธอรู้ทันทีว่านี่คือปัญหาใหญ่ของเด็กหนุ่ม

“อย่าบอกพ่อแม่ครับ” เด็กหนุ่มคุกเข่าอ่อนวอน น้ำตาไหลพราก

“มันเป็นหน้าที่ของโรงเรียนที่ต้องบอกผู้ปกครอง ไม่ว่าจะยังไงพ่อ ของเธอก็ต้องรับรู้เรื่องนี้” อำนาจเอ่ย

ครูน้อยรู้สึกสงสารเด็ก อยากช่วยแต่ยังไม่กล้า ชวนากรที่นั่งอยู่นานจึงพูดขัดอำนาจว่า

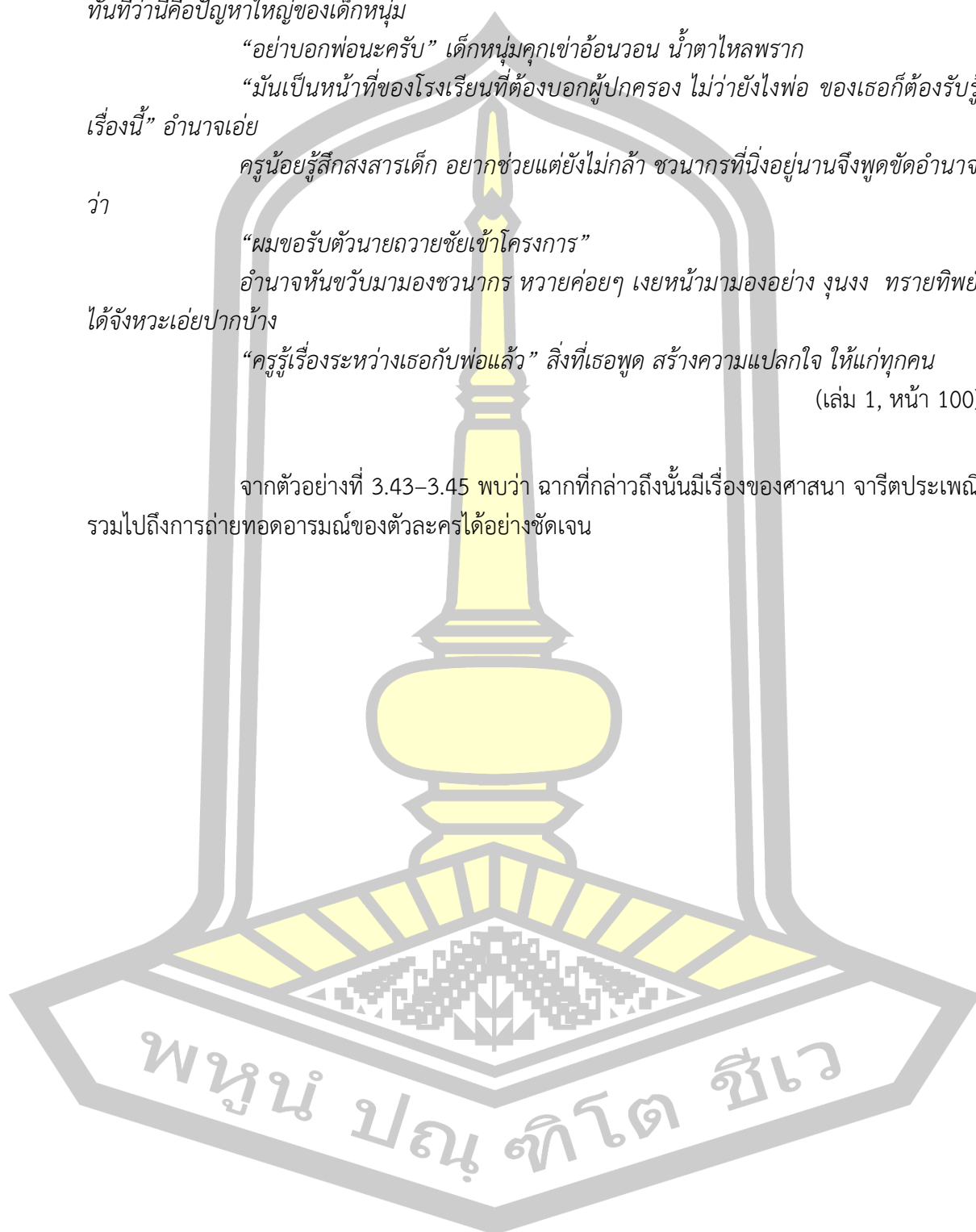
“ผมขอรับตัวนายถวายชัยเข้าโครงการ”

อำนาจหันขวับมามองชวนากร หวายค่อยๆ เงยหน้ามามองอย่าง งุนงง ทรายทิพย์ได้จิ้งหะเอ๋ยปากบ้าง

“ครูรู้เรื่องระหว่างเธอกับพ่อแล้ว” สิ่งที่เขาพูด สร้างความแปลกใจ ให้แก่ทุกคน

(เล่ม 1, หน้า 100)

จากตัวอย่างที่ 3.43–3.45 พบว่า ฉากที่กล่าวถึงนั้นมีเรื่องของศาสนา จารีตประเพณีรวมไปถึงการถ่ายทอดอารมณ์ของตัวละครได้อย่างชัดเจน

บทที่ 4

กลวิธีทางวจนกรรมที่ปรากฏในการให้คำปรึกษาปัญหาวัยรุ่น ในนวนิยายชุด “วัยแสบสาแหรกขาด”

การศึกษาแนวคิดของวจนกรรม ผู้วิจัยจะวิเคราะห์การให้คำปรึกษาไปตามประเภทของ วจนกรรม 2 ประเภท ได้แก่ วจนกรรมตรง (Direct Speech Acts) วจนกรรมอ้อม (Indirect Speech Acts) ดังต่อไปนี้

4.1 วจนกรรมตรง (Direct Speech Acts)

4.2 วจนกรรมอ้อม (Indirect Speech Acts)

ตาราง 1 ผลสำรวจกลวิธีทางวจนกรรมที่ปรากฏในการให้คำปรึกษาปัญหาวัยรุ่น ในนวนิยาย ชุด “วัยแสบสาแหรกขาด”

วจนกรรม	กลวิธีทางวจนกรรมที่ปรากฏในการให้คำปรึกษาปัญหาวัยรุ่น ในนวนิยายเรื่องวัยแสบสาแหรกขาด							
	จำนวนครั้งที่พบ							
	ปัญหา ครอบครัว	ปัญหาการ โดนคุกคาม ทางสื่อ	ปัญหา ความ ก้าวร้าว	ปัญหา ความเครียด วิตกกังวล	ปัญหา ติด เกม	ปัญหาความ หลากหลาย ทางเพศ	ปัญหา ออ ทิสติก	รวม
1. วจนกรรมกลุ่ม ชี้แนะ	4	4	3	3	8	2	5	29
2. วจนกรรมกลุ่ม แสดงความรู้สึก	4	3	2	5	13	4	3	34
3. วจนกรรมกลุ่ม บอกกล่าว	6	1	2	17	12	15	8	61
4. วจนกรรมกลุ่ม ผูกมัด	2	2	3	4	3	6	6	26
5. กลุ่มแถลงการณ์	4	3	2	2	6	2	8	27
รวม	20	13	12	31	42	29	30	177

จากตาราง 1 เป็นผลสำรวจกลุ่มวจนกรรม ที่ปรากฏในการให้คำปรึกษาปัญหาวัยรุ่นใน นวนิยายวัยแสบสาแหรกขาด พบว่า ปรากฏวจนกรรมการบอกเล่ามากที่สุด รองลงมาคือปรากฏ วจนกรรมการแสดงความรู้สึก

สังเกตได้ว่า ประเภทของวัจนกรรมที่ปรากฏในการให้คำปรึกษาปัญหาวัยรุ่น ปรากฏวัจนกรรมการแสดงความรู้สึก และวัจนกรรมการบอกเล่ามากที่สุด เพราะนวนิยายดังกล่าวเน้นการแสดงบทบาทหน้าที่ของผู้ให้คำปรึกษา ผู้ที่ผ่านประสบการณ์มาโดยตรง ผู้ให้คำปรึกษาต้องเป็นผู้ที่สามารถเข้าใจบริบทในสังคมอย่างลึกซึ้ง

4.1 วัจนกรรมตรง (Direct Speech Acts)

ตัวอย่างที่ 4.1 การให้คำปรึกษาหารือระหว่างครูกับครู ปัญหาครอบครัว

“ผมค้นพบว่ามันทำให้เรารู้จักพวกเขามากขึ้น ถ้าครูประจำชั้นได้ไปเห็นชีวิตของนักเรียนที่บ้าน ได้ไปเห็นพวกเขาในมุมอื่น ๆ อาจจะเป็นมุมที่เราไม่เคยเห็น ถ้าเด็กอยู่ในสถานะที่ไม่เหมาะสมเราจะช่วยเหลือกันตรงประเด็น และทันท่วงทีก่อนที่มันจะบานปลาย ผมจึงจัดให้มีโครงการเยี่ยมบ้านเด็กนักเรียน ให้ครูประจำชั้นทุก คนออกไปพบปะพูดคุยกับผู้ปกครองและนักเรียนที่บ้าน”

(เล่ม 2, หน้า 201)

จากตัวอย่างที่ 4.1 เป็นวัจนกรรมตรง ในลักษณะการเป็นการแสดงวัจนกรรมการออกคำสั่ง (Commanding) ของผู้อำนวยการโรงเรียนที่สั่งให้ครูทราบถึงเจตนาการจัดโครงการเยี่ยมบ้านขึ้นมา ซึ่งการได้รู้จักกับบริบททางครอบครัวของเด็กแต่ละคน จึงทำให้แก้ปัญหาเด็กวัยรุ่นได้ทันท่วงที โดยผู้พูดได้กล่าวว่า “มันทำให้เรารู้จักพวกเขามากขึ้น ถ้าครูประจำชั้นได้ไปเห็นชีวิตของนักเรียนที่บ้าน” นั้นเป็นสิ่งยืนยันว่าเป็นลักษณะการออกคำสั่ง และให้ผู้ฟังได้ ปฏิบัติตาม

ตัวอย่างที่ 4.2 เป็นการให้คำปรึกษาหารือระหว่างครูกับผู้ปกครอง ปัญหาอหิสติก

“คุณกองพลาจะลองปรับเปลี่ยนการใช้ชีวิตดู ลองรับผิดชอบใครสักคน บางทีมันอาจจะทำให้ชีวิตคุณสมบูรณ์ขึ้นนะครับ”

(เล่ม 2, หน้า 284)

จากตัวอย่างที่ 4.2 เป็นวัจนกรรมตรง ในลักษณะการทำทนาย (Challenging) จะเห็นได้ว่าผู้ให้คำปรึกษาแนะนำผู้ขอรับคำปรึกษาในการเปลี่ยนแปลงชีวิตตัวเอง จากที่เคยอยู่ตัวคนเดียว ลองมีใครสักคนเข้ามาในชีวิตจึงจะได้เข้าใจคนรอบข้างมากขึ้น กล่าวคือชีวิตมนุษย์เราจะสมบูรณ์ได้นั้นต้องผ่านการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน โลกนี้จะมีสิ่งคมหากแม้ต่างคนต่างอยู่เพียงลำพัง โดยผู้พูดใช้ตัวบ่งชี้ว่าคือคำว่า “น่าจะลอง”

ตัวอย่างที่ 4.3 การให้คำปรึกษาหารือระหว่างครูกับผู้ปกครอง ปัญหาติดเกม

“ในชีวิตจริงเราเฝ้าเขาไม่ได้ตลอดเวลาหรอกนะครับ ถือว่านี่เป็นอีกบททดสอบที่ยังไงวันหนึ่งเขาก็ต้องเจอ เราจะได้รู้ว่าบุคจะผ่าน ด่าน นี้ไปได้หรือเปล่า”

(เล่ม 3, หน้า 81)

ตัวอย่างที่ 4.4 การให้คำปรึกษาระหว่างครูกับผู้ปกครอง ปัญหาติดเกม

“สิ่งที่ทั้งคู่กำลังจะทำอาจทำให้ปู่รู้สึกรู้ว่าพ่อแม่ไม่ไว้ใจหรือคอยจับผิดอยู่ จนส่งผลกระทบให้ได้สูญเสียความภาคภูมิใจในสิ่งที่ตัวเองทำมาทั้งหมดไป”

(เล่ม 3, หน้า 82)

จากตัวอย่างที่ 4.3 และ ตัวอย่างที่ 4.4 เป็นวัจนกรรมตรง ในลักษณะการเตือน (Warning) เป็นการแสดงวัจนกรรมผู้ให้คำปรึกษาการบอกข้อมูลบางอย่างแก่ผู้ถูกเตือน เนื่องจากผู้เตือนไม่แน่ใจว่าผู้ถูกตำหนิจะทราบข้อมูลนั้นแล้วหรือไม่ หรืออาจจะต้องการบอกข้อมูลนั้นเพื่อให้ผู้ถูกเตือนได้รู้สึกตัว เพื่อเตือนผู้ฟัง โดยกล่าวคำพูดว่า “สิ่งที่ทั้งคู่กำลังจะทำอาจทำให้ปู่รู้สึกรู้ว่าพ่อแม่ไม่ไว้ใจหรือคอย จับผิดอยู่”

ตัวอย่างที่ 4.5 การให้คำปรึกษาระหว่างนักเรียนกับนักเรียน ปัญหาติดเกม

“ผมเคยต่อยพ่อ ผมอาละวาดจนพ่อแม่ต้องส่งผมไปโรงพยาบาล และผมต้องบำบัดอยู่ เป็นเดือนกว่าผมจะหายและกลับมาเรียนได้วันนี้ ผมบอกเลยว่ามันทรมาณมาก มันไม่เท่ ไม่สนุก ไม่น่าเอามาพูดอย่างภูมิใจแบบที่เขาเขียนๆ กันในข่าว”

(เล่ม 3, หน้า 311)

จากตัวอย่างที่ 4.5 เป็นวัจนกรรมตรง ในลักษณะการแสดงความเสียใจ (Expressing condolence) ถือเป็น เป็นการแสดงวัจนกรรมผู้ให้คำปรึกษา โดยกล่าวถึงความผิดหรือการกระทำที่ไม่พึงประสงค์ของผู้เตือน กลวิธีบอกความผิดเป็นการตัดสินว่าวัยรุ่นติดเกมมีความผิดอะไรอย่างไร ซึ่งผู้พูดได้กล่าวว่า “ผมบอกเลยว่ามันทรมาณมาก” เป็นการย้ำเตือนให้ผู้ฟังได้รู้ ก่อนจะกระทำการใดควรไตร่ตรองให้ดีเสียก่อน

ตัวอย่างที่ 4.6 การให้คำปรึกษาระหว่างครูกับผู้ปกครอง ปัญหาติดเกม

“การที่คุณไม่ต่อว่า ไม่ซ้ำเติมกับสิ่งที่เกิดขึ้น แต่โอบกอดลูก ปลอดภัยปกป้อง และสนับสนุนในสิ่งที่เขาตัดสินใจแล้ว แค่นี้ก็ถือว่าเป็นการเปิดใจแบบสุดๆ แล้วค่ะ”

(เล่ม 3, หน้า 406)

จากตัวอย่างที่ 4.6 เป็นวัจนกรรมตรง ในลักษณะการชม (Complimenting) ถือเป็น ผู้ให้คำปรึกษาแสดงวัจนกรรมโดยการชื่นชม โดยพูดชมเชย ผู้พูดได้กล่าวว่า “โอบกอดลูก ปลอดภัยปกป้อง และสนับสนุน” กลุ่มคำเหล่านี้ทำให้ผู้ถูกอยู่ในสภาวะที่มีปัญหา รู้สึกปลอดภัย รู้สึกว่ามีคนคอยดูแล ยิ่งถ้าเป็นคนสำคัญในชีวิตของเขาด้วยแล้วทำให้มีกำลังใจ ก้าวเดินต่อไปได้ดีที่สุด

ตัวอย่างที่ 4.7 การให้คำปรึกษาระหว่างครูกับครู ปัญหาติดเกม

“ผมว่าเรามีลูกเราต้องวางแผนรับมือกับเทคโนโลยีที่อยู่รอบ ๆ ตัว ลูกเราอย่างหนักเลย ทั้งมือถือ แท็บเล็ต โลกออนไลน์ เกมที่มันจะต้องมีความสำคัญมากขึ้นเรื่อย ๆ ตอนนี้โลกเปลี่ยนไป มากจริง ๆ ”

(เล่ม 3, หน้า 240)

จากตัวอย่างที่ 4.7 เป็นวัจนกรรมตรง ในลักษณะการกล่าว (Stating) ถือเป็น เป็นการ แสดงความคิดเห็น เป็นวัจนกรรมการให้ความปรึกษาหารือกับภรรยา ที่หาทางป้องกันความ เสี่ยงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต และนำเสนอความคิดเห็นใหม่ของตน ที่คิดว่าจะเป็นประโยชน์ต่อตนเอง และครอบครัว

ตัวอย่างที่ 4.8 การให้คำปรึกษาหารือระหว่างครูกับผู้ปกครอง ปัญหาติดเกม

“การโดนคุกคามทางสื่อออนไลน์ เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นกับเด็กจำนวนมาก การโดนทำร้าย จากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ อีเมล ข้อความมือถือ โดยเฉพาะสื่อออนไลน์ที่เข้าถึงตัวเด็กอย่างง่ายดาย เรา พยายามปกป้อง เด็ก ๆ จากการโดนคุกคามทางสายตา คำพูด หรือการกระทำของคนข้างถนนเพียง ไม่กี่คน แต่ไม่รู้เลยว่า พวกเค้ากำลังโดนคุกคามและโดนทำร้าย จากความเห็นของคนเป็นพัน หมื่น แสน หรือ ล้านคนในสังคมออนไลน์ คุณดูสิคะ ว่าลูกของคุณได้รับผลกระทบอย่างไร”

(เล่ม 1, หน้า 116)

จากตัวอย่างที่ 4.8 เป็นวัจนกรรมตรง ในลักษณะการรายงาน (Reporting) ถือเป็น ข้อความข้างต้นเป็นการรายงานข้อมูลถึงปัญหาวัยรุ่นที่กระทำรู้เท่าไม่ถึงการณ์กับสื่อออนไลน์จึงเกิด ปัญหา เมื่อเกิดปัญหายังไม่ทันตั้งตัว จึงไม่อาจรับมือกับปัญหานั้นได้ จะส่งผลกระทบต่อผู้ที่เจอกับปัญหา อย่างไม่บ้าง ซึ่งบ่งบอกถึงผลกระทบของการถูกคุกคามผ่าน สื่อออนไลน์พบว่า ผลกระทบทางด้าน จิตใจ กลุ่มถูกคุกคามรุนแรงมากรู้สึกโทษตัวเอง รู้สึกละอายหรือเสียหน้า มีความมั่นใจในตัวเองต่ำ รู้สึกไม่ไหวต่อผู้คุกคาม มีความไม่ปลอดภัย และระวังตัวเองตลอดเวลา หหมดความมั่นใจ และมีปัญหาใน การมีความสัมพันธ์กับผู้อื่นเมื่อนึกถึงอดีต จะสะเทือนใจจนบางครั้งถึงขั้นอยากฆ่าตัวตาย

ตัวอย่างที่ 4.9 การให้คำปรึกษาหารือระหว่างครูกับผู้ปกครอง ปัญหาติดเกม

“เด็กอยู่โรงเรียนพอๆ กับอยู่ที่บ้านนะคะ สังคมของเขาคือเพื่อน เด็ก ๆ ต้องการยอมรับ การมีกลุ่มทำให้เขารู้สึกปลอดภัยจริง ๆ ก็ไม่ใช่แค่เด็กนะคะ เราทุกคนก็ต้องการสังคม ต้องการเพื่อน เหมือนกัน เพื่อนหรือคนที่ชอบอะไรเหมือนกันคุยเรื่องเดียวกันทำกิจกรรมเดียวกัน เพื่อนของบ๊อคคือ เกม และเพื่อนๆที่อยู่ในเกม”

(เล่ม 2, หน้า 224)

จากตัวอย่างที่ 4.9 เป็นเป็นวัจนกรรมตรง ในลักษณะการสรุปความ (Summarizing) ถือเป็นวัจนกรรมเพื่อนำเสนอความคิดในกรณีที่ต้องการอธิบายให้ผู้ขอรับคำปรึกษาได้เข้าใจถึงบริบทของเด็กวัยรุ่นที่มีปัญหาการติดเกม จึงนำไปสู่ทางออกของปัญหา

ตัวอย่างที่ 4.10 การให้คำปรึกษาระหว่างแพทย์กับผู้ปกครอง ปัญหาติดเกม

“ที่นี่เราไม่แอดมิทเด็กติดเกมเข้ารับการบำบัดพร้อม ๆ กัน เพราะเด็กอาจจะ จับกลุ่มกันเอง ส่วนใหญ่เราจะแอดมิทเด็กติดเกมเข้าไปปะปนกับเด็กคนอื่น ๆ เพื่อให้เด็กได้พูดคุย แลกเปลี่ยนความคิดกัน ถ้าโชคดีเขาอาจจะได้เจอเพื่อนที่ คุยถูกคอ รับฟังกันและกัน เพราะเด็กมักจะ ฟังกันเองมากกว่าฟังผู้ใหญ่ เราต้องรอดูกันต่อไปครับ”

(เล่ม 2, หน้า 169)

จากตัวอย่างที่ 4.10 เป็นวัจนกรรมตรง ในลักษณะการแจ้งข้อมูล (Infrom) ผู้ให้คำปรึกษาแสดงเจตนาให้อีกฝ่ายได้ทราบถึงแนวทางแก้ไขเด็กติดเกมที่เข้ารับการบำบัด เพื่อให้ผู้ขอรับคำปรึกษาได้ทราบถึงขั้นตอนการรักษาและเข้าใจบริบทของวัยรุ่น

ตัวอย่างที่ 4.11 การให้คำปรึกษาระหว่างครูกับนักเรียน ปัญหาติดเกม

“ทุกวันนี้ผมก็ยังต้องบำบัด ต้องรักษา ถ้าผมไม่ได้ครูกรกับครูทราย ไม่มีพ่อแม่ ผมก็ไม่รู้ว่าวันนี้ผมจะเป็นยังไง ที่เพื่อน ๆ พูดข้อดีของเกม มันคือดีจริง ๆ นะครับ ผมเห็นด้วย แต่ผมเป็นคนที่เคยเดินมาเจออีกด้านหนึ่งของเกมที่มันไม่ได้สวยงาม ตื่นเต้นเหมือนที่ผมคิด อาการติดเกมมันโคตรจะทรมาณ พอไม่ได้เล่น มันเหมือนเราคุมตัวเองไม่ได้ มันเหมือนเราไม่รู้จะทำอะไร ไม่รู้จะเอามือเอาสมองไปไว้ตรงไหน มันทำให้ผมคิดว่า เฮ้ย..ถ้าเกิดประเทศไทยหรือกรุงเทพฯ ก็ได้เกิดน้ำท่วม มีพายุเข้าเหมือนประเทศอื่นจนไฟดับ เล่นเกมไม่ได้ และผมยังไม่ได้รักษา ผมต้องตายแน่ ๆ ผมคงอาละวาดไม่หยุด”

(เล่ม 3, หน้า 312)

จากตัวอย่างที่ 4.11 เป็นวัจนกรรมตรง ในลักษณะการพิสูจน์ (Testifying) ผู้ขอรับคำปรึกษาแสดงเจตนาให้ทราบว่า ประสบการณ์ที่เขาเจอมาไม่ได้ทำให้เขารู้สึกดีขึ้นแต่อย่างใด และยังเสนอภาพเล่าเรื่องได้อย่างชัดเจน บอกเล่าให้เห็นถึงโทษของการติดเกม รวมไปถึงการเปรียบเทียบข้อดีและข้อเสียของการเล่นเกมอีกด้วย

ตัวอย่างที่ 4.12 การให้คำปรึกษาระหว่างครูกับผู้ปกครอง ปัญหาความหลากหลายทางเพศ

“ให้เขารู้ว่าเราเป็นห่วง และสิ่งที่เกิดขึ้นมันจบไปแล้ว ที่สำคัญเขาต้องระวังตัว ถึงอันจะอยากเป็นผู้ชาย แต่คนอื่นไม่ได้คิดแบบนั้น ไม่ว่าจะยังไงอันก็ยังเป็นผู้หญิงค่ะ”

(เล่ม 3, หน้า 386)

จากตัวอย่างที่ 4.12 เป็นวัจนกรรมตรง ในลักษณะการยืนยัน (Asserting) ผู้ให้คำปรึกษาแสดงเจตนาให้ผู้ขอรับคำปรึกษาได้ทราบว่าผู้หญิงที่แต่งตัวหรือมีกิริยาเหมือนผู้ชายหรือเรียกผู้หญิงรักร่วมเพศ ซึ่งทำตัวอย่างผู้ชาย หรือที่เรียกว่า ทอม ข้อความจึงยืนยันว่า ต่อให้ผู้หญิงจะแต่งตัวเป็นชาย นิสัยกระทำเหมือนผู้ชาย แต่บริบทตามความเป็นจริงก็ยังเป็นผู้หญิงเช่นเดิม

ตัวอย่างที่ 4.13 การให้คำปรึกษาระหว่างผู้ปกครองกับลูก ปัญหาความเครียดวิตกกังวล

“ไม่ว่าผลการสอบของลูกจะเป็นยังไง พ่อไม่ผิดหวังอยู่แล้วลูก พ่อไม่อยากจะให้ลูกกดดันตัวเอง พ่อไม่อยากจะให้วิไม่มีความสุข”

(เล่ม 3, หน้า 25)

จากตัวอย่างที่ 4.13 เป็นวัจนกรรมตรง ในลักษณะการสัญญา (Promising) ผู้ให้คำปรึกษาให้คำสัญญา เพื่อให้ผู้ฟังผ่อนคลายจากความรู้สึกที่ประสບอยู่ และไม่รู้สึกกดดัน จนเกิดความเครียดกับตัวเองเกินไป ถือเป็นความพยายามของผู้ให้คำปรึกษาที่ต้องการให้ผู้ขอรับคำปรึกษาคลายจากความอึดอัดหมอง จากตัวอย่างนี้ ปัญหาความเศร้า ของลูกที่ทำให้พ่อต้องพูดให้กำลังใจ คลายจากความทุกข์ใจนั้น โดยใช้ตัวบ่งชี้ว่า *“พ่อไม่ผิดหวังอยู่แล้วลูก”*

ตัวอย่างที่ 4.14 การให้คำปรึกษาระหว่างครูกับผู้ปกครอง ปัญหาติดเกม

“กรณีที่เด็กมีความก้าวร้าว รุนแรง และผู้ปกครองคิดว่าเด็กนั้นมีพฤติกรรมเสี่ยงที่จะมีภาวะติดเกม ควรส่งไปพบแพทย์โดยเร็วที่สุด ถ้าเด็กอายุต่ำกว่า 18 และ ไม่ยอมไป พ่อแม่มีสิทธิ์ที่จะขอความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ตำรวจ หรือเจ้าหน้าที่ของโรงพยาบาลเพื่อพาตัวเด็กไปเข้าการรักษา”

(เล่ม 2, หน้า 144)

จากตัวอย่างที่ 4.14 เป็นวัจนกรรมตรง ในลักษณะการแถลงการณ์ (Declaratives) การแถลงการณ์ของกลุ่มบุคคลที่ต้องการบอกกล่าวให้คนอื่นเข้าใจในกระบวนการทำงานของตน เป็นวัจนกรรมที่แสดงให้เห็นเจตนาชัดเจน โดยใช้ตัวบ่งชี้ในประโยคที่ 1 ว่า *“กรณีที่เด็กมีความก้าวร้าว รุนแรง”*...และประโยคที่ 2 ว่า *“ควรส่งไปพบแพทย์โดยเร็วที่สุด”* ซึ่งทำให้ผู้ฟังหายจากความวิตกกังวลได้ ในระดับหนึ่ง เพราะผู้ปกครองไม่สามารถตัดสินใจเองได้ ต้องมีผู้ที่เชี่ยวชาญเท่านั้น จึงจะสามารถช่วยเหลือผู้ที่มีปัญหาได้

ตัวอย่างที่ 4.15 การให้คำปรึกษาระหว่างแพทย์กับผู้ปกครอง ปัญหาติดเกม

“ปู่อาจะมีอาการโวยวายก้าวร้าวบ้างในช่วงแรก ๆ ของการบำบัด เขาเป็นเด็กฉลาด แต่ดื้อเจียบ เด็กแบบนี้จะไม่ค่อยยอมให้ความร่วมมือ เพราะเขาตั้งกำแพงเอาไว้ก่อนแล้ว....ในสัปดาห์แรกจะเริ่มทำการบำบัดที่เรียกว่า Digital Detox คือ การตัดขาดจากโลกดิจิทัลหรือโลกออนไลน์อย่างสิ้นเชิง โดยที่วอร์ดของโรงพยาบาลจะไม่มื่ออุปกรณ์สื่อสารที่สามารถเชื่อมต่อกับอินเทอร์เน็ตได้เลย ไม่ว่าจะเป็นมือถือ แท็บเล็ต หรือคอมพิวเตอร์ ซึ่งการทำแบบนี้ ในอีกมุมหนึ่งก็คือการหักดิบนั่นเอง ซึ่งในกรณีเด็กที่ติดเกมอย่างหนักอาจมีอาการลงแดงเหมือนคนติดยา ตาขวาง หงุดหงิด

กระลับกระสา่ย กระวนกระวาย หนาวๆ ร้อนๆ ขนลุกชัน ไปถึงชั้นเวียนหัว มึนงง และอาเจียนออกมา”

(เล่ม 2, หน้า 168)

จากตัวอย่างที่ 4.15 เป็นวัจนกรรมตรง ในลักษณะกลุ่มแถลงการณ์ (Declaratives) ของกลุ่มบุคคลที่ต้องการบอกกล่าวให้คนอื่นเข้าใจในกระบวนการทำงานของตน โดยเป็นการบอกกล่าวอย่างเป็นทางการถึงขั้นตอนการรักษาจึงต้องทำความเข้าใจกับผู้ปกครองใช้ได้รับทราบ เพื่อป้องกันไม่ให้ผู้ปกครองตกใจหรือใจหายในสิ่งที่ต้องประสบในอนาคต

ตัวอย่างที่ 4.16 การให้คำปรึกษาหารือระหว่างครูกับผู้ปกครอง ปัญหาความเครียดวิตกกังวล

“ความคาดหวัง เป็นสิ่งที่มองไม่เห็น แต่เป็นอันตรายกับเด็ก ๆ อย่างมาก มากจนผู้ปกครองหลายๆ ท่านคิดไม่ถึง ความคาดหวังอาจจะมาจาก ความรัก ความหวังดี ความห่วงใย อยากให้ลูกมีชีวิตที่ดีประสบความสำเร็จ ลูกอาจจะรับรู้ว่าเป็นคนสำคัญ แต่บางครั้ง ความคาดหวัง ก็เป็น เหมือนดาบสองคม ยิ่งรักมาก หวังมาก ยิ่งสร้างความกดดันให้แก่เด็กโดยไม่รู้ตัว อาจจะกล่าวได้ว่า ความคาดหวัง คือ ความรักที่ถูกบิดเบือน พ่อแม่ คาดหวังกับลูกเพราะรัก ลูกอยากตอบแทนความรักด้วยการทำให้พ่อแม่ได้รับสิ่งที่คาดหวัง ทำให้กดดันตัวเอง เพื่อทำให้ได้ และความกดดันเป็นต้นเหตุของความเครียด เครียดเพราะกลัวจะทำให้ผิดหวัง เครียดเพราะกลัวว่าพ่อแม่จะไม่มีความสุข โดยเฉพาะพ่อแม่ที่คาดหวัง โดยไม่รู้จักรักตัวตนจริง ๆ ของลูกเป็นความคาดหวังที่ไม่มีทางเป็นจริง เหมือนการเดินทางอยู่ในอุโมงค์ที่ไร้แสงสว่าง และไม่มีทางออก ความคาดหวังไม่ได้มีแค่ในครอบครัว แต่ในสังคมเรามักถูกคาดหวังจากคนอื่นเสมอ การรับมือกับการถูกคาดหวังที่ดีที่สุดคือ รู้จักตัวเอง รู้ว่าเรามีศักยภาพแค่ไหน”

(เล่ม 3, หน้า 50)

จากตัวอย่างที่ 4.16 เป็นวัจนกรรมตรง ในลักษณะกลุ่มแถลงการณ์ (Declaratives) แสดงถึงความจริงในสังคมไทยที่พ่อแม่ “ต้องคาดหวัง” กับลูกของตัวเอง เพราะความคาดหวังคือความต้องการที่ไม่มีที่สิ้นสุด จึงส่งผลกระทบต่อคนที่ต้องแบกรับความคาดหวังต้องเป็นทุกข์ และมีโอกาส ตกอยู่ในสภาวะโรคซึมเศร้าที่สูงกว่าคนสมัยก่อน เนื่องจากไม่มีพื้นที่ให้ระบาย หรือหาหนทางจัดการกับความรู้สึกที่มีอยู่ไม่ได้ด้วยตัวเอง

ตัวอย่างที่ 4.17 การสนทนาระหว่างครูกับนักเรียน ปัญหาครอบครัว

“ข้อมือหนูไปโดนอะไรมาคะ”

ทรายทิพย์พยายามตะล่อมถาม แต่ยังไม่ทันได้รายละเอียดอะไร เด็กหญิง ก็สวนขึ้นมา ก่อน

“โดนแก้วบาดค่ะ” ว่าแล้วเด็กหญิงก็รีบเดินแยกออกไป

(เล่ม 1, หน้า 36)

ตัวอย่างที่ 4.18 การแนะนำตัวเองในที่สาธารณะ

“สวัสดิ์ค่ะทุกคน ครูชื่อทรายทิพย์ เป็นที่ปรึกษาพิเศษค่ะ ทุกคนคงสงสัยว่าปรึกษาเรื่องอะไร สำหรับวันนี้มีนักเรียนผู้โชคดีสามคนที่จะได้มาคุยกับครูก่อน คนแรกนายถวยชัย ชั้น ม.6 คนที่สอง นางสาวมกฏแก้ว ชั้น ม.5 และเด็กชายตั้งใจ ชั้น ป.6 ”

(เล่ม 1, หน้า 56)

จากตัวอย่างที่ 4.17 และตัวอย่างที่ 4.18 เป็นวัจนกรรมตรง ในลักษณะการกล่าวโดยบ่งบอกการกระทำโดยตรง เป็นการกล่าวแสดงให้เห็นว่า ต้องการคำตอบโดยตรงหรืออาจเป็นเงื่อนไขที่ผู้ฟังต้องกระทำตามผู้พูดโดยตรง

ตัวอย่างที่ 4.19 การสนทนาระหว่างครูกับครู ปัญหาครอบครัว

“ดิฉันเห็นรอยกรีดข้อมือ คิดว่าเด็กอาจจะมีการของการทำร้ายตัวเอง (Deliberate Self – Harm) ค่ะ” เมื่อได้ยินคำตอบ ชวนาภกรก็ทำหน้างุนงง

“โรงเรียนเรามีเด็กที่ทำร้ายตัวเองด้วยเหรอ ผมเคยเห็นแต่ฝรั่งทำ ตอนเรียนอยู่ที่โน่น คุณตาฝ้าหรือเปล่า”

“ท่านรองก็เป็นพวกโลกสวยนะคะเนี่ย เด็กไทยเนี่ยแหละคะ เยอะมาก! แต่ผู้ใหญ่อย่างเราไม่รู้” ทรายทิพย์ยืนยันอย่างหนักแน่น

(เล่ม 1, หน้า 103)

จากตัวอย่างที่ 4.19 เป็นวัจนกรรมตรง ในลักษณะการใช้ถ้อยคำที่แสดงเจตนาให้ผู้ฟังได้ทราบอย่างชัดเจนหรือเป็นการบอกกล่าวอย่างตรงไปตรงมา

ตัวอย่างที่ 4.20 การสนทนาระหว่างครูกับผู้ปกครอง ปัญหาพฤติกรรมก้าวร้าว

“แล้วเราจะทำยังไงไม่ให้เค้าเป็นแบบนี้คะ” มารดาของเด็กหนุ่มถาม

“ทำให้ห่วยเข้าใจตัวเองค่ะ และที่ทรายมาวันนี้ก็เพื่อหาข้อมูล เพิ่มเติมจาก มุมของคุณแม่ ถ้าพวกเราทุกคนช่วยกัน ห่วยจะเข้าใจและผ่านพ้นทุกอย่างไปได้แน่นอนค่ะ”

“อยากรู้อะไรถามมาได้เลยคะ แต่คุณครูอย่าทิ้งห่วยนะคะ ช่วยห่วย ด้วยเถอะคะ” เป็นสุขคว้ามือทรายทิพย์มาจับไว้พลาแสงสายตาอ่อนหวาน หญิงสาวบีบมือคนสูงวัยเบาๆ เป็นการตอบรับ

“ทรายไม่ทิ้งห่วยแน่นอนค่ะ เราจะช่วยห่วยไปด้วยกันคะ”

ทรายทิพย์มองเป็นสุขอย่างจริงใจและมุ่งมั่น

(เล่ม 1, หน้า 184)

จากตัวอย่างที่ 4.20 เป็นวัจนกรรมตรง ในลักษณะการแสดงให้เห็นว่าการใช้ถ้อยคำของผู้พูด ใช้เพื่อสื่อสารกับผู้รับสารโดยแสดงเจตนาให้ทราบว่าผู้พูดต้องการขอร้องให้ช่วยเหลือและ

ตัวอย่างที่ 4.21 การสนทนาระหว่างครูกับผู้ปกครอง ปัญหาครอบครัว

“กรณีของตังเมไม่ใช่ค่ะ กลุ่มทำร้ายร่างกายเพื่อต้องการเป็นจุดสนใจ (Seeking Attention) แผลมักจะเห็นชัด แต่ของตังเมเค้าไม่ต้องการให้ใครเห็น เค้าทำเพราะมีสิ่งกระทบจิตใจ จนทำให้เจ็บปวด จึงระบายความเจ็บปวดออกมาด้วยการทำร้ายตัวเอง”

(เล่ม 1, หน้า 292)

จากตัวอย่างที่ 4.21 เป็นวัจนกรรมตรง ในลักษณะที่ผู้พูดแสดงเจตนายืนยันอย่างชัดเจน เพื่อให้ผู้รับสารทราบตามเจตนา

ตัวอย่างที่ 4.22 การสนทนาระหว่างครูกับผู้ปกครอง ปัญหาความก้าวร้าว

“แต่ถ้าให้ถวายเป็นชัยลาออกไปตอนนี้ เค้าก็จะไปสร้างปัญหาที่อื่นอยู่ดี ให้เค้าเรียนต่อโดยมีครูทรายคอยดูแล ผมมั่นใจว่าถวายเป็นชัยจะต้อง ดีขึ้นแน่นอนครับ” ...

“ผมเห็นด้วยกับคุณครูและครูทรายนะครับ ตั้งแต่โดนพักการเรียน และเข้าร่วมโครงการของครูทราย นายถวายเป็นชัยไม่ได้สร้างปัญหาเพิ่ม ผมคิดว่านักเรียนน่าจะเรียนรู้และไม่ทำอีก ให้เด็กเรียนต่อเถอะครับ”

(เล่ม 1, หน้า 176)

ตัวอย่างที่ 4.23 การสนทนาระหว่างครูกับผู้ปกครอง ปัญหาการโดนคุกคามทางสื่อ

พี่ตานั่งเซด ฟังสิ่งที่ทรายทิพย์พูด ท่าทางเหมือนจะเข้าใจ แต่ก็ยังปิดกั้น ตัวเองอยู่ เธอยังไม่ยอมรับว่าสิ่งที่เธอเห็นนี้เป็นเรื่องจริง

“แล้วไง คนสมัยนี้ชอบวิจารณ์ ก็เมนต์แล้วไม่ต้องรับผิดชอบ จะห้ามได้ ยังไงล่ะ”

พี่ตาเถียงอีกครั้ง แต่เสียงเบาลงกว่าเดิม

“ใช่ค่ะ เราห้ามไม่ได้ แต่ถ้าเด็กฝังตัวกับสื่อออนไลน์และไม่มีภูมิคุ้มกัน โดนแบบนี้ไปเรื่อย ๆ เด็กจะมีอาการเครียด ซึมเศร้า หมดความเชื่อมั่น สุดท้ายต้องจบลงด้วยการฆ่าตัวตาย และตอนนี้ก็มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ จากอาการของมินนี่ที่ดิฉันเห็น เด็กรับมือกับมันไม่ได้ ถ้ายังไม่รีบยื่นมือเข้าไปช่วย ก็อาจจะสายเกินไป”

ทรายทิพย์อธิบายต่อ

(เล่ม 1, หน้า 117)

จากตัวอย่างที่ 4.22 และ 4.23 เป็นวัจนกรรมตรง ในลักษณะถ้อยคำที่แสดงให้เห็นว่า หากผู้ฟังไม่กระทำตามในสิ่งที่ผู้พูดกล่าว ผลที่ตามมาจะต้องเป็นเหมือนที่ผู้พูดกล่าวไว้แน่นอน

ตัวอย่างที่ 4.24 การสนทนาระหว่างครูกับผู้ปกครอง ปัญหาการโดนคุกคามทางสื่อ

“มินนี่เจ็บเพราะรัก เจ็บเพราะผิดหวังที่คนที่ไว้วางใจทำให้เสียใจ เมื่อเจ็บเพราะรัก ก็ต้องแก้ด้วยรักค่ะ เราจะทำให้มินนี่รู้จักความรักที่แท้จริงจากพ่อแม่”

ทรายทิพย์ตอบ

“คุณจะทำยังไง” ฉัตรถาม

“อันดับแรก...ให้มินนีอยู่ห่างจากโลกข้อมูลข่าวสารมากที่สุด พอมินนีอาการดีขึ้นแล้ว พวกคุณพ่อแม่ลูกต้องออกไปใช้ชีวิตร่วมกันในที่ ๆ ไม่มีอินเทอร์เน็ต ไม่มีคนนอก ไม่มีความสะดวกสบาย มีแต่พวกคุณเท่านั้น”

“ไม่มีความสะดวกสบาย....มันจะมีอะไรบ้าง จะลำบากลำบากขนาดไหน”

พีรดาถาม

“ตอนนี้ยังไม่บอกไม่ได้ แต่ที่บอกได้ก็คือ...การไปอยู่ด้วยกันครั้งนี้จะทำให้มินนีใกล้ชิดพวกคุณมากขึ้น และเขาจะได้เห็นความรักความห่วงใย ซึ่งสำคัญที่สุดในตอนนี้”

(เล่ม 1, หน้า 392)

จากตัวอย่างที่ 4.24 เป็นวัจนกรรมตรง ในลักษณะการแสดงความต้องการของผู้พูด ได้อย่างชัดเจน เจตนาของผู้พูด คือการสั่งให้ผู้ฟังทำกิจกรรมร่วมกันเพื่อให้สถานการณ์ที่เป็นอยู่ดีขึ้น

ตัวอย่างที่ 4.25 การสนทนาระหว่างครูกับนักเรียน ปัญหาความเครียดวิตกกังวล

“ครูอยากให้เราเปิดใจ ระบายสิ่งที่อยู่ในความคิด ความรู้สึกของตัวเองออกมา ให้คนรอบ ๆ ข้างได้รับรู้ ให้เขาได้แบ่งเบาสิ่งที่มันหนักอึ้งอยู่ในใจออกไปบ้าง เริ่มจากคนที่อยู่ใกล้ตัววี คนที่วีรักมากที่สุด คือ คุณแม่ วัลลองเปิดใจรับฟังในสิ่งที่ คุณแม่พูด และเปิดใจตัวเองให้ได้ พูดในสิ่งที่อยู่ในใจ เรารอกमानะคะ เชื่อใจและไว้วางใจในความรักของตัวเองและความรักที่คุณ แม่มีให้วี สิ่งที่เกิดขึ้นในใจจะได้ เบาลงนะคะ”

(เล่ม 3, หน้า 238)

จากตัวอย่างที่ 4.25 เป็นวัจนกรรมตรง ในลักษณะการให้นักเรียนทำกิจกรรมกับครู ครูแสดงเจตนาให้ผู้ฟังได้ทราบว่า การระบายอะไรออกมาจากข้างในจิตใจเป็นสิ่งที่ปลดปล่อย อีกทั้งยังกล่าวอ้างถึงบุคคลสำคัญ คือ แม่ เพื่อให้ผู้ฟังได้กระทำตามผู้พูดได้อย่างรวดเร็ว

ตัวอย่างที่ 4.26 การสนทนาระหว่างแพทย์กับนักเรียน ปัญหาความเครียดวิตกกังวล

“ตอนนี้รู้สึกยังไงบ้างครับ” คุณหมอพูดด้วยน้ำเสียงอ่อนโยน ฟังแล้วให้ความรู้สึกผ่อนคลาย

“ก็...” วิหหนึ่งคิดอยู่นาน เพราะยังมีความกังวลกับการตอบคำถามอยู่บ้าง คุณหมอเลยถามเธอว่าจำความรู้สึกสุดท้ายก่อนมาโรงพยาบาลได้หรือเปล่า พอวิหนึ่งพยักหน้า เขาก็ลองให้เธอเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างสองช่วงเวลานี้ดู

วิหนึ่งตอบว่าตอนนี้เธอรู้สึกโล่งและหัวเบาขึ้น

ฝ่ายแพทย์ถามว่าเป็นเพราะอะไร เด็กสาวที่นั่งอยู่ตรงกันข้ามเขาตอบว่า “แม่”

“บางทีหนูคิดว่าหนูทำให้แม่ผิดหวัง หนูทำให้แม่เสียใจ หนูเป็นลูกที่แย่มาก”

วิธีหนึ่งพูดแล้วก็น้ำตาไหล เพราะเรื่องนี้เหมือนเป็นปมอยู่ในใจเธอ แต่แค่แป็บเดียวก็ยิ้มออก พูดต่อไปได้ด้วยน้ำเสียงที่ฟังดูผ่อนคลายขึ้น

“แต่แม่จำเรื่องพวงมาลัยของหนูได้ด้วย หนูไม่คิดว่าเรื่องเล็ก ๆ ที่ดูไม่สำคัญ แต่แม่จำได้ หนูเลยคิดว่าหนูคงเป็นลูกที่ไม่แยแสสักเท่าไร หนูก็เลยรู้สึกโล่งๆ หัว” เด็กสาวหัวเราะทิ้งน้ำตา คุณหมอนั่งยิ้มขณะจดบันทึกข้อมูลที่บ่งบอกว่าคนไข้มีแนวโน้มดีขึ้น

(เล่ม 3, หน้า 285)

จากตัวอย่างที่ 4.26 เป็นวัจนกรรมตรง ในลักษณะที่แพทย์ใช้คำถามเพื่อต้องการให้ผู้ฟังตอบรับหรือตอบคำถาม เพื่อแสดงให้เห็นว่า ผู้ฟังตอบคำถามได้ตรงตามเนื้อหาที่แพทย์ต้องการ

4.2 วัจนกรรมอ้อม (Indirect Speech Acts)

ตัวอย่างที่ 4.27 การให้คำปรึกษาหารือระหว่างผู้ปกครองกับลูก ปัญหาครอบครัว

“มันจะเวิร์กหรือลูก เรื่องปัญหาครอบครัวเป็นเรื่องละเอียดอ่อน ถ้าเราไม่มีความเข้าใจอย่างแท้จริง แทนที่จะแก้ปัญหาก็ยิ่งเพิ่มปัญหานั้น”

(เล่ม 1, หน้า 28)

จากตัวอย่างที่ 4.27 เป็นวัจนกรรมอ้อม ในลักษณะการเสนอแนะ (Suggesting) โดยเป็นลักษณะการตั้งคำถามแต่เป็นวัจนกรรมที่บอกข้อความแก่ผู้ฟัง ผู้ให้คำปรึกษาตั้งคำถามให้ผู้ขอรับคำปรึกษาเข้าใจในปัญหานั้นโดยแท้จริง และสื่อเจตนาให้ผู้ขอรับคำปรึกษาสามารถร่นคิดกับผลที่ตามมาในสิ่งที่เราไม่มีความเข้าใจจริง ผู้พูดใช้ตัวบ่งชี้ว่าเป็นคำว่า “ถ้าเราไม่มีความเข้าใจความเข้าใจ”

ตัวอย่างที่ 4.28 การให้คำปรึกษาหารือระหว่างครูกับครู ปัญหาครอบครัว

“ผมรู้ว่ามันอาจจะดูกละหุก ทุกอย่างดูรีบร้อน แต่ผมไม่อยากให้เด็กเสียโอกาสทางการศึกษาและทางเราเองก็ได้โอกาสในการเริ่มต้นสิ่งใหม่ๆ ขอให้ทุกคน ร่วมมือกัน ถือว่าทำเพื่อเด็ก แล้วก็ทำเพื่อโรงเรียนของเรา”

(เล่ม 2, หน้า 76)

จากตัวอย่างที่ 4.28 เป็นวัจนกรรมอ้อม ในลักษณะการอ้อนวอน (Begging) ซึ่งผู้พูดได้กล่าวว่า “ขอให้ทุกคนร่วมมือกัน ถือว่าทำเพื่อเด็กแล้วก็ทำเพื่อโรงเรียนของเรา” เพื่อชักจูงให้ผู้ฟังรู้สึกอยากอยากกระทำตามผู้ให้คำอ้อนวอนและมีกำลังใจ ในการดำเนินกิจกรรม

ตัวอย่างที่ 4.29 การให้คำปรึกษาหารือระหว่างครูกับผู้ปกครอง ปัญหาติดเกม

“แต่การที่บุ๊คแรงมาแล้วเราแรงกลับ ถึงจะเป็นแค่คำพูด มันทำให้เจ็บทั้งคู่ นะครับ คุณสองคนเข้าอบรมเรื่องการสื่อสารเชิงบวก ถึงเวลาที่ต้องเอามา ใช้แล้ว ถ้าคุณพ่อคุณแม่ไม่ตั้งสติในเวลาแบบนี้แล้วพยายามนำมาใช้ ที่อบรมไปก็ไม่มีประโยชน์นะครับ”

(เล่ม 2, หน้า 274)

จากตัวอย่างที่ 4.29 เป็นวัจนกรรมอ้อม ในลักษณะการเชิญชวน (Inviting) โดยให้ผู้ขอรับคำปรึกษาตั้งสติในสถานการณ์ที่คับขัน ไม่ใช้อารมณ์พูดกันได้ด้วยเหตุผล โดยผู้พูดใช้ตัวบ่งชี้ คำว่า “ตั้งสติ” ซึ่งเป็นการกระตุ้นผู้ฟังระงับยับยั้งใจได้ เพื่อป้องกัน ความเสียหายเบื้องต้นยับยั้งซึ่งใจไม่บ่มบ่าม เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า ความไม่ประมาท

ตัวอย่างที่ 4.30 การให้คำปรึกษาระหว่างครูกับนักเรียน ปัญหาความหลากหลายทางเพศ

“ครูเข้าใจค่ะ แต่ก่อนอ่อนจะตัดสินใจทำอะไร ครูอยากให้อุ่นคิดเยอะๆ คิดนาน ๆ อุ่นยังมีเวลาอีกมากที่จะหาคำตอบให้ตัวเอง และถ้าได้คำตอบแล้ว ครูขอให้อุ่นรออีกนิด พออ่อนบรรลุนิติภาวะแล้ว ถึงตอนนั้นอ่อนจะตัดสินใจจะทำอย่างที่คุณต้องการก็ยังไม่สายนะคะ”

(เล่ม 3, หน้า 182)

จากตัวอย่างที่ 4.30 เป็นวัจนกรรมอ้อม ในลักษณะการขอร้อง (Requesting) เป็นการแสดงวัจนกรรมโดยการแนะนำให้ผู้ขอรับคำปรึกษาได้ใช้เวลาคิดไตร่ตรองอย่างถี่ถ้วนก่อนจะตัดสินใจทำอะไรสักอย่าง โดยผู้พูดใช้ตัวบ่งชี้คำว่า “บรรลุนิติภาวะ” มาอ้างเพื่อเพิ่มความน่าเชื่อถือ หรือมีอายุถึงกำหนดที่กฎหมายให้พ้นจากภาวะผู้เยาว์ และให้มีความสามารถใช้สิทธิตามกฎหมายได้ด้วยตนเอง สามารถตัดสินใจได้ด้วยตนเอง อาจเป็นการกล่าว โดยอ้อมว่า ให้ผู้ขอรับคำปรึกษาได้เติบโตเป็นผู้ใหญ่มากกว่านี้

ตัวอย่างที่ 4.31 การให้คำปรึกษาระหว่างผู้ปกครองกับลูก ปัญหาติดเกม

“ปู่ช่วยเป็นลูกที่น่ารัก เลิกเกมได้ บังคับตัวเองไปออกกำลังกายได้ ตอนนี่ก็เริ่มมีเพื่อน มีสังคม แล้วก็มีความสุขกับชีวิต มันยิ่งกว่าช่วยพ่อแม่อีกนะลูก”

(เล่ม 3, หน้า 404)

จากตัวอย่างที่ 4.31 เป็นวัจนกรรมอ้อม ในลักษณะการขอบคุณ (Thanking) ถือเป็น ผู้ให้คำปรึกษาแสดงวัจนกรรมโดยการขอบคุณ พูดชมเชยด้วยความจริงใจในสิ่งที่ได้ ๆ ที่เด็กทำและสิ่งนั้น ทำให้เรารู้สึกดี ผู้พูดกล่าวคำว่า “เป็นลูกที่น่ารัก” เป็นคำพูดของพ่อแม่ที่ต้องการเอ่ยวาจาแทนคำว่า ขอบคุณ

ตัวอย่างที่ 4.32 การให้คำปรึกษาระหว่างครูกับผู้ปกครอง ปัญหาติดเกม

“ผมรู้ว่ามันไม่ง่าย แต่ถ้าคุณพ่อคุณแม่ทำได้ ปู่เขาจะรับรู้ได้ถึงความเป็นห่วงและเขาอาจจะให้ความร่วมมือก็ได้ นะครับ ลองพูดถึงความรู้สึกของตัวเองออกมา ให้ลูกได้รับรู้บ้าง ลองดูอีกทีมั๊ยครับ”

(เล่ม 2, หน้า 274)

จากตัวอย่างที่ 4.32 เป็นวัจนกรรมอ้อม ในลักษณะการแสดงความตั้งใจ (Intending) ผู้ให้คำปรึกษาใช้การแสดงความตั้งใจแก่ผู้ขอคำปรึกษา กำลังใจเป็นกลวิธีที่ผู้พูดพยายามส่งเสริม

ความรู้สึกด้านบวกของผู้ฟังและการขอความร่วมมือ การขอความร่วมมือเป็นกลวิธีที่ผู้พูดพยายามพูดให้ผู้ฟัง กระทำการบางอย่างในอนาคตตามที่ผู้พูดต้องการ การกระทำนั้นเป็นประโยชน์ต่อผู้ฟังทำให้ผู้ฟังสามารถผ่านพ้นเหตุการณ์ที่ประสบอยู่ไปได้ โดยใช้ตัวบ่งชี้ว่า “ลองดูอีกทีมั๊ยครับ”

ตัวอย่างที่ 4.33 การสนทนาระหว่างครูกับนักเรียน ปัญหาครอบครัว

“น้องเมษาจะรีบไปไหนคะ” เธอถามพยายามตีสนิท

“ไปห้องเรียนค่ะ” ตังเมตอบ

“วันก่อนคุณครูเก็บของน้องเมได้ ยังไม่คืนเลยคะ” ทนายทิพย์พูดต่อ พलग

มองเมที่เงยหน้าอย่างงง ๆ

(เล่ม 1, หน้า 79)

ตัวอย่างที่ 4.34 การสนทนาระหว่างครูกับนักเรียน ปัญหาครอบครัว

“ตั้งแต่เราเจอกัน ตังเมพูดกับครูแค่นี้คำ ครูก็เคยเป็น ไม่อยากคุย ไม่อยากพูด เวลาที่ครูพูดไม่ได้ ครูทำอะไรมั๊ย”

ตังเมเงียบไม่ตอบ ทนายทิพย์มองสมุดบันทึกตรงหน้าตัวเองพยายามเก็บอารมณ์อ่อนแออ่อนใจเอาไว้และยิ้มสู้

“ถ้าครูพูดไม่ได้ ครูจะใช้ประตูดิวเคซ” หญิงสาวพูด

ตังเมชะงักนิดหน่อยเมื่อได้ยิน ความสนใจเริ่มปรากฏในแววตา

“นี่คือประตูดิวเคซของครูคะ ประตูดิวทำให้เราได้ออกมาจากความไม่สบายใจ เขียนสิ่งที่อยากพูดแต่พูดไม่ได้ พูดแล้วไม่มีใครฟัง...เขียนเลยคะ เราสองคนจะสลับกันเขียน แล้วก็สลับกันอ่าน เมื่อคืนครูเขียนมาแล้ว วันนี้ตังเมเอาไปเขียน พรุ่งนี้มาให้ครูอ่านนะคะ” ทนายทิพย์ยื่นไดอารี่ให้ ตังเมรับไดอารี่ไปด้วยแววตาสนใจ แต่ยังวางท่าอยู่

“ไม่อยากเขียน วาครูปกติได้คะ”

พอทนายทิพย์พูดจบ ตังเมก็ซ่อนตามองๆ ก่อนจะล่าลาแล้วเดินออกไป

(เล่ม1 , หน้า 145)

ตัวอย่างที่ 4.35 การสนทนาระหว่างครูกับนักเรียน ปัญหาครอบครัว

ทนายทิพย์วิ่งมาที่หน้าโรงเรียน โชคดีที่ทันเห็นเด็กหญิงค่อยๆ เดินออกไป คนละทิศกับโรงเรียน หญิงสาวเดินไปตักหน้าตังเมที่ยังก้มหน้าก้มตาเดินฟังเพลงแนวโปรด เธอยื่นไดอารี่ไปตรงหน้าตังเม เด็กสาวสะดุ้ง เงยหน้ามองทนายทิพย์อย่างตกใจ

“ครูเปิดดูแล้ว ครูบันทึกยาวมาก แต่ตังเมบันทึกให้ครูนิดเดียวเอง ครูว่ามันสั้นไป ตังเมเขียนมากกว่านี้หน่อยได้มั๊ยคะ”

ทนายทิพย์พยายามชวนคุยเหมือนเพื่อน ไม่ทำให้รู้สึกว่าเป็นครู

ตังเมไม่ตอบ แต่ถามกลับว่า

“ครูมาหาหนูเพราะแค่เรื่องไดอารี่ เนี่ยนะ!” ทนายทิพย์ยิ้มรับแล้วตอบว่า

“ใช้ค่ะ แต่ไดอารี่มันไม่ใช่เรื่อง แค่นี้นะ แต่มันสำคัญมาก เพราะหมายถึงครูจะได้ฟัง ได้อ่านเรื่องที่ดั่งเมอยากพูดอยากเขียน”

เด็กหญิงอึ้งไป ก่อนจะเอ่ยว่า “แค่นี้ไม่อยากพูด ไม่อยากเขียน ไม่อยากทำอะไรทั้งนั้น”

“ไม่อยากก็ไม่ใช่ไรคะ เมื่อไหร่อยากก็ระบายออกมาได้เต็มที่เหมือนวันนี้... ที่ดั่งเมคุยกับครูมากกว่าหนึ่งคำ”

ข้อสังเกตที่ทรายทิพย์พูดทำให้ดั่งเมชะงักเล็กน้อย รวากับเพิ่งรู้ว่าทำอะไร ลงไป

“เพราะฉะนั้นมันอาจจะมีวันที่ดั่งเมอยากเขียนให้ครูอ่านมากกว่าหนึ่งคำ ครูพร้อมจะอ่านเสมอ นะ ครูพร้อมจะรับรู้ทุกเรื่องด้วยความเต็มใจ”

ดั่งเมได้ยินอย่างนั้นก็อึ้งไปเป็นครู เธอเงยหน้ามองคุณครูสาว เริ่มรู้สึกดีต่ออีกฝ่าย

(เล่ม 1, หน้า 167)

จากตัวอย่างที่ 4.35 เป็นวัจนกรรมอ้อม ในลักษณะถ้อยคำที่ครูใช้กล่าวออกมา ต้องการ แสดงการขอร้อง แต่กล่าวในรูปประโยคคำถาม และแสดงเจตนาของครูการใช้รูปภาพไม่ตรงกับเจตนาในการสื่อสารกล่าวคือ ไม่ตรงกับสิ่งที่ครูต้องการ

ตัวอย่างที่ 4.36 การสนทนาระหว่างครูกับนักเรียน ปัญหาครอบครัว

“ตอนครูอายุเท่าดั่งเม ครูถูกส่งไปเรียนไกลมาก ไปคนเดียวด้วยนะ ไม่มี เพื่อนเลย คำว่าเหงามันยังน้อยไป ตอนนั้นครูก็มีหุ้มนหลบภัยแบบนี้แหละ แต่เป็นห้องดนตรี ไม่ใช่ห้องศิลปะ”

ชวนากรมองไปรอบห้อง ก่อนจะพูดต่อ

“ครูคิดถึงพ่อแม่ แต่ทำอะไรไม่ได้ ก็เลยเล่นเปียโน...เหมือน ดั่งเม”

(เล่ม 1, หน้า 231)

จากตัวอย่างที่ 4.33 - 4.36 เป็นวัจนกรรมอ้อม ในลักษณะถ้อยคำที่ครูแสดงเจตนาไม่ตรงตามรูปภาพที่ปรากฏ ครูแสดงเจตนาว่า มีความเข้าใจในสิ่งที่นักเรียนประสบอยู่ในขณะนั้น

ตัวอย่างที่ 4.37 การสนทนาระหว่างแพทย์กับผู้ปกครอง ปัญหาการติดเกม

“ปัญหาของบ๊อคจัดว่าอยู่ในกลุ่ม Socializer ครับ ก็คือเขาไม่ได้รับการยอมรับจากสังคม จากเพื่อน ทำให้เขาไม่มีเพื่อนในชีวิตจริง แต่ในเกม บ๊อคได้รับการยอมรับ มีเพื่อนมากมาย

เขาเลยชอบอยู่ในเกมมากกว่าโลกความเป็นจริง...บ๊อคเขาไม่กล้าระบายให้ คุณพ่อคุณแม่ ฟังหรอกครับ เขาอาจจะคิดว่าเราไม่เข้าใจ หรือไม่สนใจเขา เวลามีปัญหาเขาเลยอาจจะระบายกับเพื่อนในเกม ที่เข้าใจเขาหรือไม่ก็หนีปัญหาไปเลย ความสนุกในเกมทำให้เขาไม่ต้องสนใจ กับปัญหาที่เกิดขึ้น ซึ่งมันก็เป็นสาเหตุที่ทำให้เขาชอบอยู่ในโลกของเกมมากกว่าโลกความเป็นจริง”

(เล่ม 2, หน้า 223 - 224)

จากตัวอย่างที่ 4.37 เป็นวัจนกรรมอ้อม ในลักษณะการบอกกล่าวในรูปแบบของ
ประโยคบอกเล่า เป็นนัยว่าในความเป็นจริงแล้วพ่อและแม่ไม่ได้ดูแลเอาใจใส่ปู่

ตัวอย่างที่ 4.38 การสนทนาระหว่างครูกับผู้ปกครอง ปัญหาความเครียดวิตกกังวล

“คุณมาสคะ” ทนายทิพย์จ้องหน้าอีกฝ่ายให้รู้ว่าเธอเอาจริง

“วีต้องการ จะบอกอะไรกับเราจริง ๆ นะคะ ทนายมีอะไรบางอย่างอยากให้คุณดู คุณ
อาจจะเข้าใจมากขึ้น”

แต่ก่อนที่จะบอก ทนายทิพย์ได้ขอให้จุลมาสปิดร้านไม่รับ ลูกค้าสักครู่ จากนั้นถึงค่อย
ทยอยหยิบของที่บรรจุหลักฐานขึ้นมาให้คุณดูทีละอย่าง พร้อมคำอธิบายประกอบ

“นี่คือกระดาษคำตอบของวี ตอนคัดเลือกตัวแทนเพชรยอดมงกุฏ คณิตศาสตร์”

หญิงสาวชี้ไปที่ช่องบรรจุกระดาษคำตอบแผ่นแรกของวีหนึ่งที่ มีรอยขีดฆ่า ลบ และลายเส้น
ยึกยือไม่เป็นระเบียบ

“นี่เป็นกระดาษที่วีพับไป ร้องไห้ประหวังที่คุยกับทนาย เป็นการพับที่มีระเบียบและทุก
ด้านเท่ากันหมด และนี่เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการแนะนำการสอบเข้าคณะแพทยศาสตร์
หลังจากที่วีเข้าฟังการแนะนำก็มีอาการเครียด อย่างเห็นได้ชัด พอแยกมาคุย กับทนายเป็นการ
ส่วนตัว ระหว่างคุยวิธีการกระดาษจนเป็นอย่างที่เห็น” หลักฐานทั้งหมดทำให้จุลมาสช็อกมาก

(เล่ม 3, หน้า 130)

ตัวอย่างที่ 4.39 การสนทนาระหว่างผู้ปกครองกับผู้ปกครอง ปัญหาความเครียด

วิตกกังวล

“ลูกแคร่คุณมากนะมาส ที่ลูกปิดบังทุกอย่างเพราะคุณ”

จุลมาสหันมามองหน้าไวทินและถามด้วยน้ำเสียงสะท้อนถึงความเจ็บปวด

“คุณจะบอกว่าที่ลูกเป็นแบบนี้เพราะฉัน?”

ไวทินอีกอึก ทนายทิพย์พูดแทรกอย่างสุภาพว่า ตอนนี่ไม่มีประโยชน์ ที่จะมาพูดโยน
ความผิดกันไปมา การที่เธอตัดสินใจมาคุยในวันนี้พร้อมกับ ข้อมูลทุกอย่าง เพราะเห็นว่าพฤติกรรม
ของวีหนึ่งมีแนวโน้มที่จะเป็นอันตรายกับตัวเอง จุลมาสหันขวับ

“แปลว่าอะไร วีจะทำอะไร”

“ใจเย็นๆ นะคะ ทนายใช้คำว่ามีแนวโน้ม ... ไม่ได้แปลว่าจะทำจริง ๆ แต่เป็นสิ่งที่
ผู้ปกครองควรรับทราบในเบื้องต้น ข้อมูลที่ได้มาจากการสังเกตและจากคนรอบข้าง ทั้งเพื่อน ครูและ
เพื่อน”

(เล่ม 3, หน้า 131)

จากตัวอย่างที่ 4.38 และตัวอย่างที่ 4.39 เป็นวัจนกรรมอ้อม ในลักษณะการขอร้องของ
ครูทนาย โดยเจตนาให้ผู้ปกครองทราบว่ามีปัญหาอะไร และเป็นประโยคคำสั่งให้ผู้ปกครอง
เข้าใจในตัวนักเรียน และหาแนวทางแก้ไข

ตัวอย่างที่ 4.40 4.43 การสนทนาระหว่างแพทย์กับครู ปัญหาเด็กติดเกม

“ความจริงเรามีวิธีป้องกันที่ง่ายกว่าที่เราทำกันเมื่อกี้นะครับ แค่เรา เข้าใจว่า เด็ก ๆ เขามีพลังเยอะ เขาต้องการปล่อยพลัง ถ้าโรงเรียนมีการเรียน การสอนหรือกิจกรรมที่น่าสนใจเด็กก็จะไม่สนใจมือถือ ถ้าเราสามารถสร้าง สังคมในโลกความจริงที่น่าสนใจให้เขาได้ เด็ก ๆ ก็ไม่อยากจะเข้าไปอยู่ในโลก ของเกมหรือโลกเสมือนจริงหรอกครับ”

(เล่ม 2, หน้า 349)

จากตัวอย่างที่ 4.40 4.43 เป็นวัจนกรรมอ้อม ในลักษณะการบอกกล่าวของแพทย์เป็นการเสนอทางเลือกให้ครูได้กระทำตามวิธีของแพทย์ หรืออาจจะเรียกว่า เป็นคำบอกกล่าวอยู่ในรูปแบบประโยคบอกเล่า

สังเกตได้ว่า การสนทนาดังกล่าวเป็นกลวิธีที่ผู้ให้คำปรึกษาเสนอตัวเลือกให้ผู้ขอรับคำปรึกษากระทำได้มากกว่าหนึ่งอย่าง และผู้ขอรับคำปรึกษามีสิทธิ์เลือกที่จะกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งในสิ่งที่ผู้ให้คำปรึกษานำเสนอและชี้ให้เห็นถึงข้อดีและข้อเสีย

ตัวอย่างที่ 4.41 4.44 การสนทนาระหว่างแพทย์กับนักเรียน ปัญหาเด็กติดเกม

“คนส่วนใหญ่จะคิดแต่สิ่งที่เราจะได้ ไม่เคยคิดสิ่งที่ตัวเองจะเสีย หรือว่า เสียไปแล้ว สิ่ง ที่บู้คเสียไปไม่ใช่แค่เงินเติมเกม แต่มันคือการเสียโอกาส ทั้งด้านการเรียน เสียโอกาสในการไปเที่ยว เล่นกับเพื่อนๆ ในชีวิตจริง แล้วก็เสียโอกาสที่จะเจอคนที่ใช่”

คุณหมอพุดถึงเรื่องนี้ด้วย เพราะบู้คเองก็เริ่มโต เป็นหนุ่มแล้ว

“นี่ยังไม่รวมถึงเสียเวลา เสียสุขภาพ เสียต้นทุนชีวิตของตัวเองทั้งหมด สิ่งที่หมอพุดมา ทั้งหมด หมอไม่ได้จะตัดสินว่าความฝันของบู้คเป็นไปไม่ได้ หรือว่าบู้ค ไม่สามารถทำให้ความฝันเป็นจริงได้ แต่สิ่งที่หมอยกอยากจะถาม บู้คคือ เป็นไปได้มั๊ยถ้าบู้คจะทำความฝันให้เป็นจริงโดยไม่ต้องเสีย ต้นทุน ทั้งหมดที่ว่ามา”

(เล่ม 2, หน้า 317 - 318)

จากตัวอย่างที่ 4.41 4.44 เป็นวัจนกรรมอ้อม ในลักษณะการใช้ถ้อยคำโดยแพทย์ แสดงเจตนาในการตำหนิ แต่ไม่ปรากฏถ้อยคำที่กล่าวถึงความผิด

ตัวอย่างที่ 4.42 4.45 การสนทนาระหว่างครูกับผู้ปกครอง ปัญหาครอบครัว

“สำหรับเด็ก ต่อให้มีคนอื่นเป็นล้านคนก็ไม่สำคัญเท่ากับ ‘แม่ คนเดียวนะคะ ตอนนี้คุณ ชัยภูมิ ‘เปิดไฟเขียว’ ให้ทรายดูแลตั้งเมอย่างเต็มที่ แล้วคุณนวลละคะเมื่อไหร่จะยอม ‘เปิดประตู’ ออก จากโลกส่วนตัว และรับรู้เรื่องตั้งเมในโลกความเป็นจริง ตั้งเมรอคุณแม่อยู่นะคะ”

(เล่ม 1, หน้า 305 - 306)

ตัวอย่างที่ 4.43 4.46 การสนทนาระหว่างแพทย์กับผู้ปกครอง ปัญหาความเครียดวิตกกังวล
 “แต่นอกจากการใช้ชีวิตตามปกติ สำหรับคุณพ่อคุณแม่หมอขอเพิ่มหนึ่งอย่าง นะครับ...
 หมอขอให้คนในครอบครัวทำกิจกรรมร่วมกัน กิจกรรมอะไรก็ได้ที่ผ่อนคลาย”

(เล่ม 3, หน้า 343)

จากตัวอย่างที่ 4.42 และตัวอย่างที่ 4.43 45-46 เป็นวัจนกรรมอ้อม ในลักษณะ
 ประโยคที่แพทย์ขอร้องให้ผู้ปกครองทำกิจกรรมที่ผ่อนคลาย เป็นประโยคขอร้องอยู่ในรูปแบบประโยค
 คำสั่ง

ตัวอย่างที่ 4.44 4.47 การสนทนาระหว่างครูกับนักเรียน ปัญหาความก้าวร้าว
 ทรายทิพย์พาถวยชัยไปยังโรงยิม ที่นั่นเธอตีลูกบอลแรงๆ กับพื้น แล้วเหวี่ยงไปให้ถวย
 ชัยแบบไม่ทันตั้งตัว ลูกบอลกระแทกเข้าที่ท้องของเด็กหนุ่ม
 ทรายทิพย์ถามถวยชัยว่าเจ็บไหม เด็กหนุ่มพยักหน้า แต่พอเธอ ปาลูกบอลไปใส่เด็ก
 หนุ่มอีกครั้ง เขาก็หลบทัน ทรายทิพย์ถามอีกว่าเจ็บ ไหม เด็กหนุ่มส่ายหน้า
 “ที่ไม่เจ็บก็เพราะหวายเป็นหลบทัน อะไรก็ตามที่พุ่งเข้ามาหาเราด้วย ความแรง
 ถ้าเรายืนรอเพื่อปะทะมัน เราก็เจ็บ! แต่ถ้าเรารู้ทันและเลี่ยง มันได้ เราก็จะไม่เจ็บ”
 ถวยชัยฟังคำพูดของครูสาวแล้วเริ่มเข้าใจ ทรายทิพย์จึงพูดต่อ
 “อารมณ์โกรธก็เหมือนกัน มันพุ่งเข้ามาปะทะเรา...ทั้งเร็ว! ทั้งแรงแต่ถ้าเรามีสติรู้ทัน
 หลบเลี่ยงแล้วออกให้ห่างสิ่งเร้าความโกรธได้ เรากี่ ชนะ! แต่เราจะรู้ทันตัวเองได้ก็ต่อเมื่อเรามีสติ เรา
 จะฝึกการมีสติได้ก็ด้วย การฝึกสมาธิ”

(เล่ม 1, หน้า 240 - 241)

จากตัวอย่างที่ 4.44 4.47 เป็นวัจนกรรมอ้อม ในลักษณะประโยคคำถาม แต่มีประโยค
 บอกเล่าอยู่ในตัว เพื่อเปิดทางให้ผู้ฟังได้ทราบถึงเจตนาของครู

ตัวอย่างที่ 4.45 4.48 การสนทนาระหว่างแพทย์กับผู้ปกครอง ปัญหาการติดเกม
 “นี่คือเหตุผลที่เราต้องมาเรียนรู้การสื่อสารเชิงบวก เป็นการฝึกพูดเพื่อสื่อสารความเป็น
 ห่วง ความรักของเราให้ไปถึงลูกหรือคนที่ฟัง เป็นการพูดเพื่อ สะท้อนความรู้สึกดี ๆ ของพ่อแม่ที่มีต่อ
 ลูก ฝึกชมลูกให้เป็น และตำหนิลูกในเชิงสร้างสรรค์”

(เล่ม 2, หน้า 251)

จากตัวอย่างที่ 4.45 4.48 เป็นถ้อยคำของแพทย์แสดงให้เห็นว่า การขอร้องนั้นอยู่ใน
 รูปแบบของประโยคคำสั่ง โดยสั่งให้ผู้ปกครอง ใช้การสื่อสารเชิงบวกในการพูดคุยกับลูก

บทที่ 5

กลวิธีทางถ้อยคำในการนำเสนอการให้คำปรึกษาปัญหาวัยรุ่น ในนวนิยายชุดวัยแสบสาแหรกขาด

การศึกษากลวิธีทางถ้อยคำในการนำเสนอการให้คำปรึกษาปัญหาวัยรุ่นในนวนิยายชุด
“วัยแสบสาแหรกขาด” ผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์ 4 ประเด็น ดังต่อไปนี้

- 5.1 กลวิธีด้านคำ
 - 5.1.1 การใช้คำให้ถูกความหมาย
 - 5.1.2 การใช้คำให้ถูกระดับ
- 5.2 กลวิธีการใช้ประโยค
 - 5.2.1 ประโยคความรวมหรือความซ้อน
 - 5.2.2 การใช้ประโยคบอกเล่า ประโยคคำถาม และประโยคขอร้อง
 - 5.2.3 ประโยคสั้น ประโยคยาว
 - 5.2.4 การใช้ประโยคขัดแย้ง
 - 5.2.5 การใช้ประโยคคำถามเชิงวาทศิลป์
- 5.3 กลวิธีการใช้สำนวน
 - 5.3.1 การใช้สำนวนเพื่อย่นย่อข้อความ
 - 5.3.2 การใช้สำนวนเพื่อขยายความเข้าใจ
 - 5.3.3 การใช้สำนวนเพื่อแทนถ้อยคำ ที่ไม่ต้องการกล่าวตรง ๆ
 - 5.3.4 การใช้สำนวนเพื่อเพิ่มความสละสลวยของถ้อยคำ
- 5.4 กลวิธีการใช้ภาพพจน์
 - 5.4.1 การใช้ภาพพจน์อุปมา
 - 5.4.2 การใช้ภาพพจน์สัญลักษณ์
 - 5.4.3 การใช้ภาพพจน์อุปมานิทศน์
 - 5.4.4 การใช้ภาพพจน์การอ้างอิง
 - 5.4.5 การใช้ภาพพจน์ปฏิเสธ

พูน ปณ ทิโต ชีเว

ตาราง 2 สรุปผลสำรวจกลวิธีทางถ้อยคำในการนำเสนอการให้คำปรึกษาปัญหาวัยรุ่น ในนวนิยายชุด “วัยแสบสาแหรกขาด”

วิเคราะห์กลวิธีทางถ้อยคำ	กลวิธีทางถ้อยคำในการนำเสนอการให้คำปรึกษาปัญหาวัยรุ่น ในนวนิยายเรื่องวัยแสบสาแหรกขาด							
	จำนวนครั้งที่พบ							
	ปัญหาครอบครัว	ปัญหาการเรียน	ปัญหาก้าวร้าว	ปัญหาความวิตกกังวล	ปัญหาติดเกม	ปัญหาความหลากหลายทางเพศ	ปัญหาออกทิสติก	รวม
1. วัจนกรรมการให้คำปรึกษา	20	2	3	28	42	29	30	154
2. กลวิธีด้านคำ	5	2	6	20	24	15	11	83
3. กลวิธีด้านประโยค	7	1	11	9	9	25	17	79
4. กลวิธีการใช้สำนวน	2	3	2	2	2	1	3	15
5. กลวิธีการใช้ภาพพจน์	4	1	2	4	2	12	3	28
รวม	38	9	24	63	79	82	64	359
คิดเป็นร้อยละ	10.59	2.50	6.69	17.55	22.00	22.85	17.82	

จากตารางที่ 2 เป็นผลสำรวจกลวิธีทางถ้อยคำในการนำเสนอการให้คำปรึกษาปัญหาวัยรุ่น โดยพบว่า ปัญหาความหลากหลายทางเพศ ร้อยละ 22.85 รองลงมา คือ ปัญหาติดเกม ร้อยละ 22.00 และปัญหาการเรียน ร้อยละ 2.50

สังเกตได้ว่า เหตุที่พบปัญหาความหลากหลายทางเพศ และปัญหาติดเกมมากที่สุด อาจเพราะผู้เขียนต้องการนำเสนอเรื่องของปัญหาวัยรุ่นร่วมสมัย เปิดโลกทัศน์ใหม่ให้บุคคลที่หาทางออกในการแก้ไขปัญหาเหล่านี้ ได้มีแนวทางและวิธีป้องกันปัญหาที่กำลังจะเกิดขึ้น อย่างไรก็ตามผู้วิจัยยังคงมองเห็นว่า หากแม้โลกมนุษย์เราไปเปลี่ยนแปลงมากเพียงใด สุดท้ายแล้ว ก็ต้องเจอกับปัญหาเหล่านี้กับวัยรุ่นเช่นเคย ถ้าหากผู้ใหญ่ยังคงไม่หาทางวิธีป้องกันหรือเตรียมรับมือกับปัญหาเหล่านั้น ด้วยวิธีที่ถูกต้อง

5.1 กลวิธีด้านคำ

5.1.1 การใช้คำให้ถูกความหมาย

5.1.1.1 ความหมายตามบริบท (Context)

1) บริบทถ้อยคำ

ตัวอย่างที่ 5.1 การให้คำปรึกษาระหว่างครูกับนักเรียน เป็นการให้คำปรึกษาความก้าวร้าว

“เชื่อกันว่าคนเราก็เหมือนต้นไม้ ... ลำต้นคือพ่อแม่ ผลของมันก็คือลูก เพราะฉะนั้น ไม่ว่าจะมากหรือน้อย ในตัวลูกก็มีความเป็นพ่อแม่แฝงอยู่เสมอ จึงมีทั้งนิสัยที่ดีและไม่ดี อย่างเช่นครูดัดการนอนเปิดไฟเหมือนพ่อ ชอบให้คำปรึกษาคนอื่น ๆ เหมือนแม่”

(เล่ม 1, หน้า 238)

จากตัวอย่างที่ 5.1 การให้คำปรึกษาระหว่างครูกับนักเรียน เป็นการให้คำปรึกษา ความก้าวร้าวเลือกใช้คำที่สอดคล้องกลมกลืนกัน เป็นภาษาระดับเดียวกัน โดยผู้พูดใช้ตัวบ่งชี้ว่าเป็นคำ ว่า “พ่อ แม่และลูก” พ่อแม่ต้องคู่กับลูกจึงจะเหมาะสม เพราะเป็นภาษาระดับเดียวกัน

ตัวอย่างที่ 5.2 การให้คำปรึกษาระหว่างครูกับผู้ปกครอง เป็นการให้คำปรึกษา ปัญหาติตเกม

“ตอนเด็ก ๆ บุกเป็นเด็กดีนะครึบ ร่าเริง ยิ้มง่าย พูดอะไรก็ฟัง ตัวติดกับผมตลอด ... บุกมันก็เริ่มมีโลกส่วนตัว เก็บตัวเงียบ วัน ๆ นั่งอยู่แต่หน้าคอมพิวเตอร์ แล้วช่วงหลังๆ ผมไม่ค่อยมี เวลาอยู่กับลูก เพราะทำงานเป็นกะ พอผมกลับบ้านมาบ้าน ลูกก็ไปโรงเรียน ผมไปทำงาน ลูกก็หลับ เวลามันไม่ตรงกัน ผมก็เห็นมันโตแล้วก็น่าจะดูแลตัวเองได้”

(เล่ม 2, หน้า 263)

จากตัวอย่างที่ 5.2 การให้คำปรึกษาระหว่างครูกับผู้ปกครอง เป็นการให้คำปรึกษา ปัญหาติตเกม มีระดับของภาษา มีการจำแนกคำที่ใช้กับบุคคล และกาลเทศะต่าง ๆ กัน ด้วยเหตุนี้เอง จึงมีระดับของคำที่ต้องพิจารณาเลือกใช้ให้เหมาะสมแก่สถานภาพของบุคคลโดยผู้พูดใช้ตัวบ่งชี้ว่า คือ คำว่า “พูด” และ คำว่า “ฟัง” จึงจะเหมาะสม เพราะเป็นภาษาระดับเดียวกัน

2) บริบททางสังคม

ตัวอย่างที่ 5.3 การให้คำปรึกษาระหว่างครูกับผู้ปกครอง ปัญหาเด็กออทิสติก

“เด็กออทิสติกส่วนใหญ่จะมีความบกพร่องทางการใช้ภาษาและการสื่อสาร เขาไม่สามารถอธิบายได้ว่าเขาต้องการอะไร คนอื่นก็ไม่เข้าใจ พ่อไม่เข้าใจก็ยิ่งเครียด ยิ่งวุ่นวายใจ บางคนก็เลยกัดตัวเอง แล้วก็ทำร้ายตัวเองแบบนี้”

(เล่ม 2, หน้า 128)

จากตัวอย่างที่ 5.3 เป็นการถ้อยคำระหว่างครูกับครู ผู้ให้คำปรึกษาแสดงเจตนา เพื่อยืนยันหรือชี้แจงว่าเป็นความผิดปกติของพัฒนาการเด็กรูปแบบหนึ่ง ซึ่งมีลักษณะเฉพาะตัว โดย เด็กไม่สามารถพัฒนาทักษะสังคม ทักษะทางภาษา และการสื่อความหมายได้เหมาะสมตามวัยซึ่งเป็นการอธิบายให้ผู้ขอรับคำปรึกษาได้ทราบถึงสาเหตุของการกระทำดังกล่าว

ตัวอย่างที่ 5.4 การให้คำปรึกษาระหว่างครูกับครู ปัญหาเด็กออทิสติก

“ปกติแล้วสังคมจะมีแบบแผน มีรูปแบบการสื่อสาร มีค่ากลางของการอยู่ร่วมกัน เราจะเรียนรู้และปรับตัวมาใช้แบบแผนเดียวกับสังคมได้ แต่สำหรับไบพัต เขาจะมีรูปแบบการสื่อสารของเขาเอง มีวิถีคิดของเขาเอง ถ้าคนรอบข้างไม่เข้าใจ ก็จะเป็นปัญหา แต่ถ้าเราเข้าใจก็จบ เขาก็เป็นคนคนหนึ่งที่มีความเป็นตัวของตัวเอง แค่ความเป็นตัวเองของเขาคือสิ่งที่เราไม่ชินเท่านั้นเอง”

(เล่ม 2, หน้า 297)

จากตัวอย่างที่ 5.4 เป็นการถ้อยคำระหว่างครูกับครู เป็นวัจนกรรมการแถลงการณ์ที่เป็นทางการโดยผู้พูดได้อธิบายเกี่ยวกับข้อมูลของเด็กออทิสติก ได้อ้างถึง “รูปแบบการสื่อสาร” ใช้อภิปรายอย่างเป็นทางการในที่ประชุมหรือใช้ในการเขียนข้อความที่ปรากฏต่อสาธารณชนอย่างเป็นทางการ หนังสือที่ใช้ติดต่อกับทางราชการ ผู้พูดและผู้ฟังมักเป็นบุคคลในวงอาชีพเดียวกัน

ตัวอย่างที่ 5.5 การให้คำปรึกษาระหว่างผู้ปกครองกับแพทย์ ปัญหาเด็กติดเกม

“ปัญหาทางจิตเวช เช่น เด็กบางคนติดเกมอาจจะเป็นเพราะมีปัญหาเรื่อง Low Self - Esteem หรือการไม่เห็นคุณค่าของตัวเอง ซึ่งนั่นไม่ได้หมายความว่าบ้า”

(เล่ม 2, หน้า 170)

จากตัวอย่างที่ 5.5 เป็นการใช้ถ้อยคำระหว่างแพทย์กับผู้ปกครอง เป็นวัจนกรรมการแถลงการณ์ของกลุ่มบุคคลที่ต้องการบอกกล่าวให้คนอื่นเข้าใจในกระบวนการทำงานของตน โดยเป็นการยืนยันว่า การกระทำที่เกิดกับผู้ที่ประสบปัญหาโดยตรง โดยผู้พูดกล่าวคำพูดว่า “นั่นไม่ได้หมายความว่าบ้า” ซึ่งทำให้ผู้ฟังรู้สึกดีขึ้น มีกำลังใจที่จะสู้ต่อไปในการรักษาผู้ติดเกม

5.1.1.2 ความหมายโดยอรรถ (Denotation)

ตัวอย่างที่ 5.6 การให้คำปรึกษาระหว่างผู้ปกครองกับลูก เป็นการให้คำปรึกษาปัญหาครอบครัว

“อย่าทำให้พ่อลำบากใจเลยลูก ทำให้บุพการีมีทุกข์ มันเป็นบาปกรรมนะ”

(เล่ม 1, หน้า 148)

จากตัวอย่างที่ 5.6 ผู้พูดใช้ตัวบ่งชี้ คำว่า “พ่อ” หมายถึง ผู้อุปการะ และใช้คำว่า “บุพการี” หมายถึง บิดา มารดา ที่เป็นผู้อุปการะเช่นกัน

ตัวอย่างที่ 5.7 การให้คำปรึกษาระหว่างผู้ปกครองกับผู้ปกครอง เป็นการให้คำปรึกษาปัญหาครอบครัว

“เสียต้องจัดการให้เรียบร้อย ถ้ามีภาพแบบนี้หลุดออกมาครอบครัวเราจะพลอยเสียหายไปด้วย ถ้ามันสติไม่ดีก็ส่งไปรักษา เกิดตายขึ้นมาจะเสียชื้อกันไปหมด”

(เล่ม 1, หน้า 165-166)

จากตัวอย่างที่ 5.7 ผู้พูดใช้ตัวบ่งชี้ คำว่า “เสียหาย” หมายถึง เสื่อมเสีย และใช้คำว่า “เสียชื่อ” ก็หมายถึง เสื่อมเสียเช่นเดียวกัน

ตัวอย่างที่ 5.8 การให้คำปรึกษาระหว่างครูกับผู้ปกครอง เป็นการให้คำปรึกษาปัญหา การโดนคุกคามทางสื่อ

“มินนี่เครียดจนเกิดอาการช็อกค่ะ เพราะได้รับความบอบช้ำทางจิตใจมากบางคนอาจเครียด แล้วช็อกหมดสติ บางคนซึม แต่มินนี่เป็นประเภทเครียดแล้วกรี๊ดไม่หยุด เหมือนคนนอตหลุด ควบคุม อารมณ์ตัวเองไม่ได้”

(เล่ม1, หน้า 277)

จากตัวอย่างที่ 5.8 โดยผู้พูดใช้ตัวบ่งชี้ว่าคือคำว่า “นอตหลุด” ก็หมายถึง ควบคุม อารมณ์ตัวเองไม่ได้ ซึ่งในประโยคก็ให้ความหมายต่อท้ายไว้แล้ว

ตัวอย่างที่ 5.9 การให้คำปรึกษาระหว่างผู้ปกครองกับผู้ปกครอง เป็นการให้คำปรึกษา ปัญหาการโดนคุกคามทางสื่อ

“ผมหลบซ่อนตัวจากลูกเพราะคุณมานานเกินไปแล้ว ต่อจากนี้ไป ผมจะทำให้มินนี่รู้ว่า คำมีพ่อ พ่อที่พร้อมจะอยู่เคียงข้างเค้าเสมอไม่ว่าจะเกิดปัญหาอะไรขึ้น”

(เล่ม 1, หน้า 300)

จากตัวอย่างที่ 5.9 โดยผู้พูดใช้ตัวบ่งชี้ว่าคือคำว่า “หลบ” ก็หมายถึง เลี่ยงไม่ยอมพบ และคำว่า “ซ่อน” หมายถึง ปิดบัง “หลบซ่อน” ในบริบทนี้หมายถึง หลบซ่อนตัวไม่เปิดเผย นั่นเอง

ตัวอย่างที่ 5.10 การให้คำปรึกษาระหว่างครูกับผู้ปกครอง เป็นการให้คำปรึกษาปัญหา เด็กออทิสติก

“ผมไม่อยากให้ใบพัดตกเป็นจำเลย ตกเป็นเป้าสายตา หรือเป็นผู้ร้ายที่โดนสอบปากคำ แบบเมื่อกี้... เขาก็เป็นแค่ เด็กธรรมดาๆ คนนึงที่อาจจะไม่เหมือน คนอื่น พูดไม่ได้เหมือนคนอื่น แสดงออกไม่ได้เหมือนคนอื่นแค่นั้นเอง ถ้าหลานผมอยู่แล้วเป็นส่วนเกิน เป็นส่วนที่คนอื่นไม่ ต้องการ ผมก็ไม่อยากให้เขาอยู่ ผมไม่อยากเห็นหลานผมเป็นตัวตลกในสายตาของเพื่อนๆ”

(เล่ม 2, หน้า 323)

จากตัวอย่างที่ 5.10 ผู้พูดใช้ตัวบ่งชี้ คำว่า “จำเลย” หมายถึง บุคคลผู้ถูกฟ้องต่อศาล แล้ว และคำว่า “ผู้ร้าย” หมายถึง บุคคล หรือผู้ร้ายที่โดนตัดสินแล้วว่าทำผิด

ตัวอย่างที่ 5.11 การให้คำปรึกษาระหว่างนักเรียนกับนักเรียน เป็นการให้คำปรึกษา ปัญหาความเครียดวิตกกังวล

“นี่ไง น้ำตาก็มา เฮ้ย วิหนึ่งที่โคตรสตรองคนเดิมหายไปไหนวะ แกเคยเข้มแข็งกว่านี้หรือ
หว่า ทำไมตอนนี้ถึงอ่อนแอซีแค้ แตะนิดแตะหน่อยน้ำตาแตกได้ไง แกต้องสู้สิวะ กะอีแค้ไม่ได้มั่งเลข
มงพีแค้เนี่ยแกจะท้อทำไม นี่ฉันตั้งใจมาให้กำลังใจแกเลยนะ ฮีบ ๆ เอาวีคนเดิมคืนมาให้ได้”

(เล่ม 2, หน้า 343)

จากตัวอย่างที่ 5.11 ผู้พูดใช้ตัวบ่งชี้ คำว่า “ซีแค้” หมายถึง ร้องไห้ง่ายเมื่อมีเรื่องมา
กระทบจิตใจ และคำว่า “น้ำตาแตก” หมายถึง ร้องไห้ เช่นกัน

ตัวอย่างที่ 5.12 การให้คำปรึกษาระหว่างครูกับผู้ปกครอง เป็นการให้คำปรึกษาปัญหา
เด็กออทิสติก

“ผมเอาหลักการเดียวกันมาใช้ แต่ตอนนี้เรากำลังฝึกให้เขาเปิดเพลงเองพอเราฝึกแบบ
นี้ไปเรื่อย ๆ ก็อาจจะเปลี่ยนจาก เสียงที่ไม่ชอบ เป็นปัญหาอื่น ๆ พอใบพัดเริ่มจับแบบแผนหรือ
แพตเทิร์นได้ เขาจะเอามันมารับมือกับปัญหาต่าง ๆ ได้เอง แต่อย่างที่ผมบอก เราต้องย้ำ ต้องฝึก
อย่างสม่ำเสมอ นะครับ”

(เล่ม 3, หน้า 95)

จากตัวอย่างที่ 5.12 เป็นการดำเนินการช่วยเหลือหรือปรับพฤติกรรมเด็กออทิสติก เพื่อ
เรียนรู้การเอาตัวรอด โดยผู้พูดใช้ตัวบ่งชี้ว่าคือคำว่า “แบบแผน” หมายถึง แบบแผนที่กำหนดไว้ใช้
และคำว่า “แพตเทิร์น” หมายถึง แบบแผนในการดำรงชีวิต เช่นกัน

จากตัวอย่างที่ 5.6 - 5.12 จะเห็นได้ว่า การใช้ถ้อยคำในการนำเสนอการให้คำปรึกษา
ผู้เขียนใช้กลวิธีการนำเสนอโดยเลี่ยงการใช้คำซ้ำในถ้อยคำนั้น ๆ หรือเมื่อจำเป็นต้องกล่าวคำเดิมนั้น
ผู้เขียนเลี่ยงใช้คำอื่นที่มีความหมายเหมือนแบบเดียวกันหรือใกล้เคียงกัน เพื่อสร้างความน่าสนใจแก่
ผู้อ่าน และเพื่อเกิดพลังในถ้อยคำนั้น ๆ เช่น พ่อ-บุพการี เสียหาย - เสียชื่อ นอตหลุด - ควบคุม
อารมณ์ไม่ได้ หลบ - ซ่อน ผู้ร้าย - จำเลย ซีแค้ - น้ำตาแตก แบบแผน - แพตเทิร์น เป็นต้น

5.1.1.3 ความหมายโดยนัย (Connotation) คือ ความหมายไม่ตรงตามรูปคำแต่เชื่อมโยง
ความคิดโดยการนำสิ่งหนึ่งไปสัมพันธ์กับอีกสิ่งหนึ่ง

ตัวอย่างที่ 5.13 การให้คำปรึกษาระหว่างผู้ปกครองกับผู้ปกครอง เป็นการให้คำปรึกษา
ปัญหาการคุกคามทางสื่อ

“เพื่อลูกหรือเพื่อตัวเอง ผมยอมคุณมามากแล้ว ผมจะไม่ให้ปล่อยให้ดาวตกอย่างคุณใช้
ลูกเป็นเครื่องมือดึงตัวเองกลับเข้ามาในวงการแบบผิดๆ ”

(เล่ม 1, หน้า 230)

จากตัวอย่างที่ 5.13 การใช้ถ้อยคำโดยผู้พูดใช้ตัวบ่งชี้ว่าเป็นคำว่า “ดาวตก” ความหมายโดยตรงจะหมายถึง วัตถุแข็งจากอวกาศที่โลกดึงดูดเข้าสู่บรรยากาศโลกด้วยความเร็วสูงแล้วเสียดสีกับบรรยากาศชั้นบนจนเกิดลูกไหม้ เป็นลำแสงพุ่งเป็นทางสู่ผิวโลก แต่ถ้าเป็นความหมายโดยนัย บริบทมีเพียงผู้ปกครองกับผู้ปกครอง ที่เข้าใจว่า “ดาวตก” ซึ่งหมายถึง หมดซื้อเสียงในวงการการแสดงนั่นเอง

ตัวอย่างที่ 5.14 การให้คำปรึกษาระหว่างผู้ปกครองกับผู้ปกครอง เป็นการให้คำปรึกษาปัญหาการคุกคามทางสื่อ

“ผมไม่ได้ต่อว่า แค่ว่าพูดให้คุณยอมรับ แล้วก็เลิกคือได้แล้ว เราปล่อยปัญหาให้เลยเถิดจนตัวเองไม่ได้ ต้องให้คนที่มึ่อุปกรณ์แก้ปัญหาช่วยสง”

(เล่ม 1, หน้า 357)

จากตัวอย่างที่ 5.14 การใช้ถ้อยคำ โดยผู้พูดใช้ตัวบ่งชี้ว่าเป็นคำว่า “สง” ความหมายโดยตรงจะหมายถึง กลิ่นเหม็นสาบของซากสัตว์หรือซากศพ หรืออาจจะหมายถึง การสงผม แต่ถ้าเป็นความหมายโดยนัย บริบทมีเพียงผู้ปกครองกับผู้ปกครอง ที่เข้าใจว่า “สง” ซึ่งหมายถึง ทำให้คลี่คลาย แก้ไขปัญหานั้น

ตัวอย่างที่ 5.15 การให้คำปรึกษาระหว่างผู้ปกครองกับผู้ปกครอง เป็นการให้คำปรึกษาปัญหาติดเกม

“ฉันสงจากเครื่องรับมาหาลูก พอมาถึงลูกก็ไม่สนใจ ชวนคุยก็ไม่คุย ตามันมองแต่เกมไม่หันมามองแม่สักนิดเลย”

(เล่ม 2, หน้า 32)

จากตัวอย่างที่ 5.15 การใช้ถ้อยคำโดยผู้พูดใช้ตัวบ่งชี้ว่าเป็นคำว่า “เครื่อง” ความหมายโดยตรงจะหมายถึง สิ่งของ หรือสิ่งที่ทำขึ้นเพื่อสำหรับการต่าง ๆ แต่ถ้าเป็นความหมายโดยนัย บริบทมีเพียงผู้ปกครองกับผู้ปกครอง ที่เข้าใจว่า “เครื่อง” ซึ่งหมายถึง การเดินทางด้วยยานพาหนะเครื่องบิน นั่นเอง

ตัวอย่างที่ 5.16 การให้คำปรึกษาระหว่างครูกับครู เป็นการให้คำปรึกษาปัญหาเด็กออทิสติก

“ที่จริงวันนี้เรายังไม่ฟันธงว่าจะรับนายกายภัทรเข้าเรียนหรือไม่คะ การจะรับเด็กพิเศษเข้าเรียนร่วมกับเด็กปกติมันจะมีขั้นตอนการประเมินอย่างเป็นระบบมีการทดสอบระดับสติปัญญา ซึ่งถ้าต่ำกว่าอายุมากก็ไม่เหมาะที่จะเรียนในโรงเรียนอยู่แล้วคะ”

(เล่ม 2, หน้า 100)

จากตัวอย่างที่ 5.16 การใช้ถ้อยคำ โดยผู้พูดใช้ตัวบ่งชี้ว่าเป็นคำว่า “พินธง” ความหมายโดยตรงจะหมายถึง สิ่งของ การนำอุปกรณ์ เช่นมิด ไปพินธงที่เป็นเครื่องหมายการสื่อสารต่าง ๆ แต่ถ้าเป็นความหมายโดยนัย บริบทมีเพียงครูกับครู ที่เข้าใจว่า “พินธง” ซึ่งหมายถึง การตัดสินใจเรื่องราวที่ให้คำตอบแน่นอน

ตัวอย่างที่ 5.17 การให้คำปรึกษาหารือระหว่างนักเรียนกับนักเรียน เป็นการให้คำปรึกษาปัญหาความหลากหลายทางเพศ

“เอาจริง ๆ นะ ฉันว่ารู้ มีลูกชายโตขนาดนี้ไม่เคยพูดถึงซะนี้เลยสักตัว ดูการประกวดทุกชนิด แต่ไม่ดูบอล ไม่ดูกีฬา ไม่สงสัยก็บ้าแล้ว เพียงแต่เค้าไม่พูดเท่านั้นแหละ ต่างคนต่างรู้กันในใจ”

(เล่ม 3, หน้า 62)

จากตัวอย่างที่ 5.17 การใช้ถ้อยคำ โดยผู้พูดใช้ตัวบ่งชี้ว่าเป็นคำว่า “ซะนี้” ความหมายโดยตรงจะหมายถึง สัตว์ที่เลี้ยงลูกด้วยนม แต่ถ้าเป็นความหมายโดยนัย บริบทมีเพียงนักเรียนกับนักเรียนที่เข้าใจว่า “ซะนี้” ซึ่งหมายถึง ผู้หญิง นั่นเอง

ตัวอย่างที่ 5.18 การให้คำปรึกษาหารือระหว่างครูกับนักเรียน เป็นการให้คำปรึกษาปัญหาติดเกม

“การที่บุคพาตัวเองมาถึงจุดนี้ได้ บุกเก่งมากนะคะ ถ้าจะเทียบกับเกม บุกผ่านด่านที่ยากมากมาได้แล้วด่านต่อไป ครูเชื่อว่าบุครู้ว่าจะรับมือกับมันยังไง จะใช้อาวุธอะไรขึ้นมาสู้กับมัน ลองดูนะคะ”

(เล่ม 3, หน้า 83)

จากตัวอย่างที่ 5.18 ฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2554) ให้ความหมาย “อาวุธ” ว่า เครื่องมือที่ใช้ในการทำร้าย ทำลาย ต่อสู้ หรือฆ่า ในบริบทนี้จึงได้พิจารณาข้อความแวดล้อมคำว่า อาวุธ จึงหมายถึงความกล้าหาญพาตัวเองให้ผ่านพ้นกับสิ่งที่เผชิญอยู่

ตัวอย่างที่ 5.19 การให้คำปรึกษาหารือระหว่างพี่กับน้อง เป็นการให้คำปรึกษาปัญหาความหลากหลายทางเพศ

“พี่ว่าคนที่ยังเห็นเรื่องเพศเป็นเรื่องที่ต้องเหยียด ต้องดูถูก เขากำลังตัดโอกาสในชีวิตตัวเองออกไปนะ สมมุติโลกเรามีคน 100 คนเป็นชาย หญิง เกย์ เลส ๆ อย่างละ 25 ถ้าพี่เลือกตัดสินใจจะคบคนด้วยเพศ พี่จะมีสิทธิ์คบแค่ 49 คน แต่ถ้าพี่ใช้ความรู้ลึกลับ ๆ คบ พี่จะมีตัวเลือกถึง 99 คนแบบนี้ไม่คุ้มกว่าหรอ ”

(เล่ม 3, หน้า 205)

จากตัวอย่างที่ 5.19 เป็นการเสนอทางเลือกโดยชี้ให้เห็นข้อดี ซึ่งเหตุการณ์ข้างต้นกล่าวถึงการเหยียดเพศ ซึ่งหมายถึงว่า ถ้าเรื่องเพศเป็นเรื่องที่ต้องเหยียดหรือดูหมิ่น เป็นการกีดกันทางเพศ การแบ่งแยกทางเพศและเลือกที่รักมักที่ชังต่อเพศใดเพศหนึ่ง

ตัวอย่างที่ 5.20 การให้คำปรึกษาระหว่างแพทย์กับนักเรียน เป็นการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับความเครียดวิตกกังวล

“ตอนที่ตอบคำถามหมอสั่งเกตตัวเองมั้ยักรับว่าเกิดอะไรขึ้นกับร่างกายของเรา”
ในสามคนนี้ไม่มีใครตอบได้เลย คุณหมอจึงเฉลยให้ฟัง

“มีการหดตัวของกล้ามเนื้อ มีการเกร็ง ที่ใบหน้า ไหล่ มือ และอาจจะส่วนอื่น ๆ ที่เราไม่รู้เช่น ลำไส้ หรือ หัวใจ ทั้งหมดที่เกิดขึ้นเพราะความเครียด”

แต่ละคนเริ่มสังเกตเห็นว่าต่างก็มีอาการที่สะท้อนถึงความเครียด เช่น การนั่งหน้านิ้วคิ้วขมวด เม้มริมฝีปาก บีบมือจนแน่น เป็นต้น “และความเครียดนี้แหละครับ เป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้น้องวีเกิดอาการปิดกั้นชัตดาวน์”

(เล่ม 3, หน้า 324)

จากตัวอย่างที่ 5.20 เป็นการประเมินพฤติกรรมเบื้องต้นโดยแพทย์ การใช้ถ้อยคำ โดยผู้พูดใช้ตัวบ่งชี้ว่าคือคำว่า “ชัตดาวน์” ความหมายโดยตรงจะหมายถึง คำสั่งปิดเครื่องในระบบวินโดวส์ของเครื่องคอมพิวเตอร์ แต่ถ้าเป็นความหมายโดยนัย บริบทมีเพียงแพทย์กับนักเรียนที่เข้าใจว่า “ชัตดาวน์” ซึ่งหมายถึงปิดกั้นตัวเองหรือไม่รับรู้ต่อสิ่งเร้าใด ๆ นั่นเอง

จากตัวอย่างที่ 5.13 - 5.20 กลวิธีการใช้ถ้อยคำ มีการใช้ความหมายโดยนัย เช่น คำว่า ดาวตก คือหมดชื่อเสียงในวงการนักแสดง, สาง คือ ทำให้คลี่คลาย, เครื่อง คือ การเดินทางด้วยยานพาหนะ (เครื่องบิน), ฟันธง คือ การตัดสินใจเรื่องราว, ชะนี คือ ผู้หญิง, อาวุธ คือ ความกล้าหาญพาตัวเองให้ผ่านพ้นกับสิ่งที่เผชิญอยู่, เหยียดหรือเหยียดเพศ คือ การแบ่งแยกทางเพศและเลือกที่รักมักที่ชังต่อเพศใดเพศหนึ่ง, ชัตดาวน์ คือ ปิดกั้นตัวเองหรือไม่รับรู้ต่อสิ่งเร้าใด ๆ ที่ให้คำตอบแน่นอน

5.1.2 การใช้คำอุทธรณ์

5.1.2.1 ภาษาสนทนา

ตัวอย่างที่ 5.21 การให้คำปรึกษาระหว่างครูกับครู เป็นการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับปัญหาครอบครัว

“เมื่อกี้ที่เจอกัน ตังเมตดูสงบลงแล้วนะคะ จริง ๆ เด็กที่ทำร้ายตัวเองจะไม่โชว์ออฟ เพราะไม่ชอบให้ใครเห็นแผล แต่ที่ถ่ายรูปลงเฟซบุ๊กคงจะมีแรงกระตุ้นบางอย่างขึ้นมาช่วย เพราะลงแป๊บเดียวก็ลบทิ้ง”

(เล่ม 1, หน้า 169)

จากตัวอย่างที่ 5.21 พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2554) ให้ความหมาย “โชว์” ว่า เปิดให้ดู, อด , แสดงให้คนอื่นได้ดูได้ชม ในบริบทนี้ถ้าเทียบเคียงกับข้อความแวดล้อม พบ

ภาษา จากคำว่า “โซว์ออฟ” หมายถึง อดหรือแสดง ซึ่งแสดงกลวิธีการใช้คำเพื่อให้บทสนทนา มีความเป็นธรรมชาติ ทำให้บรรยากาศในการสนทนาไม่เคร่งเครียดหรือเป็นทางการมากเกินไป

ตัวอย่างที่ 5.22 การให้คำปรึกษาหารือระหว่างครูกับครู เป็นการให้คำปรึกษาปัญหาเด็ก ออทิสติก

“ผมคิดว่าปกติวันนี้ เวลาบ่ายสอง ไขพัดต้องไปเรียนเปียโน แต่นี่มันเลยเวลามาแล้ว และยังไม่ได้ไป เลยออกอาการแบบนี้”

(เล่ม 2, หน้า 128)

จากตัวอย่างที่ 5.22 เป็นการปรึกษาหารือระหว่างครูกับครูเพื่อประเมินพฤติกรรม พบ ภาษา จากคำว่า “บ่ายสอง” ซึ่งหมายถึง เวลา 14 นาฬิกา เป็นเวลาช่วงบ่าย กลวิธีการใช้คำเพื่อให้ บทสนทนาเข้าใจกันเฉพาะกลุ่มแต่ไม่ใช่เป็นภาษาที่ใช้ในทางการ แต่ใช้ในการสนทนาได้

ตัวอย่างที่ 5.23 การให้คำปรึกษาหารือกับผู้ครูกับครู เป็นการให้คำปรึกษาปัญหา ออทิสติก

“เด็กเล็ก ๆ ต้องตาม แต่เด็กโตนี้ไม่ต้องก็ได้ ก็เหมือนเด็กวัยรุ่นทั่วไป แหละคะ ที่ไม่ยอมให้มีผู้ใหญ่มาตามดู มีบางคนนะคะที่เราตาม เด็กจะเดินมาบอกเลยว่า ไม่ต้อง ตาม เขาอายุเพื่อน เราก้เว้นระยะให้เขา แล้วก็วานให้เพื่อนๆ นี้แหละคอยช่วยดู”

(เล่ม 2, หน้า 291)

จากตัวอย่างที่ 5.23 พบภาษา จากคำว่า “วาน” ซึ่งหมายถึง ขอให้ช่วยทำแทน ตนเอง กลวิธีการใช้คำภาษาปากเพื่อให้บทสนทนาเข้าใจกัน มีความเป็นธรรมชาติ เป็นการสนทนา ใช้คำที่เข้าใจได้เฉพาะบางกลุ่มเท่านั้น

ตัวอย่างที่ 5.24 การให้คำปรึกษาหารือระหว่างครูกับผู้ปกครอง เป็นการให้คำปรึกษา ปัญหาการโดนคุกคามทางสื่อ

“ครูครับ ผมสงสัย ทำไมเด็กวัยรุ่นถึงได้หวั่นไหวกับความเห็นของคนอื่น ทั้ง ๆ ที่ไม่รู้จักกัน แค่คำคอมเมนต์ ในเฟซบุ๊ก ไอจี มันมีผลต่อพวกเค้ามากขนาดนั้นเลยหรือครับ”

(เล่ม 1, หน้า 290)

จากตัวอย่างที่ 5.24 พบภาษาสนทนา จากคำว่า “คอมเมนต์” หมายถึง ผู้วิจารณ์, ผู้ออกความเห็น ซึ่งแสดงกลวิธีการใช้คำเพื่อให้บทสนทนาเพื่อให้มีความเป็นธรรมชาติ เหมาะสมกับ ตัวละครที่เป็นผู้ปกครองที่ต้องการสนทนากัน

ตัวอย่างที่ 5.25 การให้คำปรึกษาระหว่างครูกับผู้ปกครอง เป็นการให้คำปรึกษา ปัญหาความเครียดวิตกกังวล

“อ่านข้างล่างไม่ได้หรอกค่ะ ไม่มีสมาธิ อีกร่างโตะกินข้าวก็ต้องเอาไว้กินข้าว จะอ่านหนังสือก็ต้องไปอ่านที่โตะเรียนบนห้องให้มันเป็นที่เป็นที่ เป็นทาง ฉันทิ้งลูกเน้นระเบียบวินัยคะ ห้องเนี้ยบมากคะสะอาดเรียบร้อยลูกสูxonนามัย คุณครูอยากขึ้นไปดูมัยคะ ข้างบนยังมีรางวัลอีก เยอะเลยคะ”

(เล่ม 2, หน้า 247)

จากตัวอย่างที่ 5.25 เป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้ปกครอง จากคำว่า “เนี้ยบ” หมายถึง เรียบร้อยดูดีทุกกระเปียด, ประณีต, พิถีพิถัน, ไม่มีที่ติ ซึ่งแสดง กลวิธีการใช้เพื่อให้ บทสนทนาเพื่อให้มีความเป็นธรรมชาติ เหมาะสมกับตัวละครที่เป็นผู้ปกครองที่ต้องการสนทนากัน กับครูหาคำว่าเนี้ยบไม่เจอ

ตัวอย่างที่ 5.26 การให้คำปรึกษาระหว่างครูกับผู้ปกครอง เป็นการให้คำปรึกษา ปัญหา ความหลากหลายทางเพศ

“ฉันไม่รู้จะทำยังไงกับอุนแล้วคะ แคมมันไปไกลห่วยกับผู้ชายฉันก็จะเป็นลมแล้ว นี่ยังจะอยากไปตัดนมอีก มันผิดธรรมชาติเกินไปครู ฉันถามก็กลายเป็นทะเลาะกัน อุนเปลี่ยนไปมาก ไม่เหมือนอุนที่ฉันเคยรู้จักเลย ยิ่งกับเลี้ยงลูกใครอยุ่ก็ไม่รู้”

(เล่ม 3, หน้า 224)

จากตัวอย่างที่ 5.26 จากคำว่า “ไกลห่วย” หมายถึง การตัดผมให้สั้นเหมือนผู้ชาย ซึ่งกลวิธีการใช้คำภาษาปากเพื่อให้บทสนทนาเข้าใจได้เฉพาะบางกลุ่มเท่านั้น

ตัวอย่างที่ 5.27 การให้คำปรึกษาระหว่างครูกับนักเรียน เป็นการให้คำปรึกษา ปัญหา การติดเกม

“เอาจริง ๆ นะครีบครู ผมตอบแทนทุกคนได้เลย เราไม่ได้คิดอะไรหรอกครี ก็แค่อยากเล่นเกมเพราะว่ามันสนุก ยิ่งเกมมาใหม่ เพื่อนว่ามันว่าหนุก ภาพสวยก็ลองเล่นดู ก็คือแค่นั้นครีบ พอเล่นแล้วมันสนุกจริงก็ติดลมเล่นแล้วต้องไปให้สุด เก่งสุด เทพสุด พอติดอันดับต้นๆ ก็ดีใจคือโคตรเทใคร ๆ ก็รู้จัก บางคนเพื่อนชวนเล่น ก็ต้องเล่น ไม่เล่นเดี๋ยวกูกับใครไม่รู้เรื่อง ความรู้สึกตอนเล่นหลักๆ คือ สนุก เพลิน ไม่ต้องคิดอะไร คิดแต่จะเล่นยังไงให้ชนะ”

(เล่ม 3, หน้า 58)

จากตัวอย่างที่ 5.27 ภาษาชาวบ้าน (2553) ให้ความหมาย “ติดลม” ว่า พุดมาก เรื่อยไปไม่รู้จุกจบ, เพลินจนจบไม่ลง เหตุการณ์ข้างต้นเป็นการให้คำปรึกษาโดยนักเรียนที่ติดเกมเล่าถึงประสบการณ์อาการของตัวเองเมื่อติดเกม เมื่อเล่นเกมแล้วเกิดความสุขจนจบไม่ลง ภาษาที่ใช้แสดงให้เห็นถึงบริบทที่เป็นตัวละครวัยรุ่นหรือภาษาวัยรุ่นที่ใช้สนทนากัน

ตัวอย่างที่ 5.28 การให้คำปรึกษาระหว่างครูกับนักเรียน เป็นการให้คำปรึกษาปัญหา
ความเครียดวิตกกังวล

“นี่หนูไม่ได้มาฟ้องหรือกำลังเมาท์เพื่อนอยู่นะคะ หนูเป็นห่วงมันจริง ๆ มันจะเป็น
อะไรรีเปล่าคะครู มัน..จะแบบว่าเรียนมาก เป๊ะมากจนบ้ามัยคะ”

(เล่ม 2, หน้า 277)

ตัวอย่างที่ 5.29 การให้คำปรึกษาระหว่างผู้ปกครองกับผู้ปกครอง เป็นการให้
คำปรึกษาปัญหาติดเกม

“ก็บอกว่าเดี๋ยวทำไงละ จะซีเรียสอะไรนักหนา บู้คมันไม่ได้เป็นอะไรหรอก ครูเขาก็
บอกว่าเด็กเล่นเกม ไม่ได้แปลว่าติดเกมทุกคนดูสิตอนนี้มันเล่นเกม สะที่ไหน”

(เล่ม 2, หน้า 72)

ตัวอย่างที่ 5.30 การให้คำปรึกษาระหว่างผู้ปกครองกับผู้ปกครอง เป็นการให้
คำปรึกษาปัญหาความหลากหลายทางเพศ

“อย่าว่าแต่ห้ามเลย ขนาดสงสัยยังไม่กล้าถาม กลัวคำตอบ พี่ก็พยายามคิดว่าลูกเรา
คงเป็นเด็กผู้ชายเรียบร้อย เรื่องมาแดงตอนมันไม่สบายต้องเซ็ดตัวให้ ถึงได้เห็นนมมันนั่นแหละ ถ้ามดู
มันบอกกินยาคุมไง นมก็เลยโต จากวันนั้นมันก็แกรนด์โอเพนนิ่ง พอเข้ามาหาเลยได้ก็แต่งหญิงสนใจ”

(เล่ม 2, หน้า 377)

ตัวอย่างที่ 5.31 การให้คำปรึกษาระหว่างผู้ปกครองกับผู้ปกครอง เป็นการให้
คำปรึกษาปัญหาความเครียดวิตกกังวล

“ผมจะไม่ให้ลูกอยู่กับไอ้พวกสื่อออนไลน์มากเกินไป และทุกครั้งที่ลูกเข้าไปอ่าน
ความเห็นอะไรก็ตาม ผมกับคุณต้องนั่งอยู่ด้วย ถ้าลูกเริ่มมีอาการเครียดจากความเห็นพวกนั้น เราจะ
ได้รับอธิบายให้ลูกเข้าใจไม่ต้องไปอินกับมันมาก”

(เล่ม 1, หน้า 301)

ตัวอย่างที่ 5.32 การให้คำปรึกษาระหว่างนักเรียนกับนักเรียน เป็นการให้คำปรึกษา
ปัญหาความหลากหลายทางเพศ

“ไม่เข้าใจทำไมคนชอบแกล้งคนอื่นแล้วคิดว่ามันตลก แบบชอบล้อว่าเป็นตุ๊ด อ้วน
เป็นข้าง หน้าเป็นหลุมกระต๊าะขนมครก มันไม่ตลก แอนเคยดูหนังบางเรื่องนะ แค่ว่า ไอ้เหี้ย-ไอ้สัตว์
อืดตุ๊ด คนฮากันทั้งโรง ข้าจะเป็นจะตาย บางทีก็ถึง มันตลกตรงไหนวะ”

(เล่ม 3, หน้า 205)

ตัวอย่างที่ 5.33 การให้คำปรึกษาระหว่างนักเรียนกับนักเรียน เป็นการให้คำปรึกษา ปัญหาความหลากหลายทางเพศ

“แกจะบ้าหรือ ลองกินฮอร์โมนนะเว้ย ไม่ใช่ลองเสื้อผ้า แบบไม่ชอบก็ถอดออก ... นี่แกกินเข้าไปอยู่ในตัวแก เกิดมันไม่เวิร์กขึ้นมา แกตายได้นะไออุ่น ฉันเตือนแกแล้วนะ”

(เล่ม 3, หน้า 308)

จากตัวอย่างที่ 5.12 – 5.33 ภาษาระดับกันเองส่วนใหญ่เป็นภาษาพูด ภาษาพูดทั่ว ๆ ไป ไม่คำนึงถึงความถูกต้องหรือเหมาะสม แต่สามารถสื่อสารกันได้ หรือเรียกว่าไม่เป็นทางการ ทั้งนี้ทั้งนั้นก็ขึ้นอยู่กับโอกาสและสถานที่ รวมไปถึงสถานภาพของบุคคลด้วยเช่นกัน ภาษาที่ใช้ในการสื่อสารเป็นภาษาที่เข้าใจเป็นกันเอง ผู้ให้คำปรึกษามักใช้ภาษาล้อหยอคำ ที่ผู้ฟังได้ยินแล้วรู้สึกสบายใจ ผ่อนคลาย รวมไปถึงการให้ความรู้สึกไม่ซับซ้อน เพราะการใช้ถ้อยคำที่ฟังแล้วรู้สึกถึงความเป็นไปได้ ในการแก้ไขปัญหา เป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้ผู้ขอรับคำปรึกษากลับเปลี่ยนแปลงให้ดีขึ้น การเลือกใช้ภาษาให้เหมาะกับสถานภาพของบุคคล เพื่อให้ผู้อ่านรับรู้เรื่องราวได้อย่างชัดเจน มีความเข้าใจตรงกัน อันจะทำให้การสื่อสารบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้

5.1.2.2 ระดับภาษากึ่งแบบแผน

ตัวอย่างที่ 5.34 การให้คำปรึกษาระหว่างรองผู้บริหารกับผู้ปกครอง เป็นการให้คำปรึกษาปัญหาการคุกคามทางสื่อ

“ผมได้อ่านข้อมูลที่มีการแชร์ในเน็ตแล้วเป็นข้อมูลของมินนี่ที่เขียนขึ้นโดยครูทรายจรัสแต่เป็นข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับเด็กที่มีอาการเสพติดสื่อออนไลน์ผมส่งข้อมูลชุดนี้ไปให้ครูหลายคนที่ต้องดูแลเด็กวัยรุ่นเพื่อให้รู้ทันและเข้าใจปัญหาของเด็กกับสื่อออนไลน์”

(เล่ม 1, หน้า 163)

จากตัวอย่างที่ 5.34 การให้คำปรึกษาระหว่างรองผู้บริหารกับผู้ปกครอง เป็นการปรึกษาหารือกับผู้ปกครอง เป็นทั้งภาษาพูดและภาษาเขียน พบภาษาระดับปากจากคำว่า “ในเน็ต” เป็นภาษาพูด แต่ถ้าเป็นภาษาเขียน ต้องเป็นคำว่า “ในอินเทอร์เน็ต” ซึ่งเป็นการสนทนาเพื่อลดความเป็นทางการ เพื่อให้เกิดสัมพันธภาพระหว่างผู้ขอรับคำปรึกษาและผู้ให้คำปรึกษา ซึ่งเพื่อให้เกิดความเข้าใจกันง่ายขึ้น

ตัวอย่างที่ 5.35 การให้คำปรึกษาระหว่างครูกับผู้ปกครอง เป็นการให้คำปรึกษาปัญหาเด็กออทิสติก

“เด็กออทิสติกแต่ละคนไม่เหมือนกันนะคะ อะไรก็ตามที่เราเห็นในหนัง ในละคร หรือจากเด็กออทิสติกคนอื่น ไม่ได้แปลว่าใบพัดจะเป็นแบบนั้น เด็ก ออทิสติกร้อยคนก็ร้อยแบบ สิ่งที่เราต้องทำคือสังเกตพฤติกรรมของเขาและหารูปแบบเป็นของเขาเอง ถ้าเรารู้ว่าใบพัดมีรูปแบบหรือมีแพลลเทิร์นยังไง เราจะเข้าใจเขาและสื่อสารกับเขาได้ค่ะ ”

(เล่ม 2, หน้า 70)

จากตัวอย่างที่ 5.35 การให้คำปรึกษาระหว่างครูกับผู้ปกครอง เป็นการให้คำปรึกษา เพื่อสร้างความเข้าใจกับเด็กออทิสติก เป็นทั้งภาษาพูดและภาษาเขียน พบภาษาระดับปาก จากคำว่า “ในหนัง” เป็นภาษาพูด แต่ถ้าเป็นภาษาเขียน ต้องเป็นคำว่า “ภาพยนตร์” ซึ่งเป็นการสนทนา เพื่อลดความเป็นทางการ เพื่อให้เกิดสัมพันธ์ภาพระหว่างผู้ขอรับคำปรึกษาและผู้ให้คำปรึกษา ซึ่งเป็นบุคคลในกลุ่มเดียวกัน

ตัวอย่างที่ 5.36 การให้คำปรึกษาระหว่างแพทย์กับครู เป็นการให้คำปรึกษาปัญหาติดเกม “ต้องเริ่มจากการลดความเร็วอินเทอร์เน็ตลง จำกัดพื้นที่และเวลาที่ใช้ เพราะถ้าเมื่อไหร่ที่การเข้าถึงเกมหรือโซเชียลทำได้ช้าลง ความสนใจของเด็กจะลดลงตามไปเอง ส่วนการให้เล่นเกมทำยคาบเป็นแรงจูงใจให้เด็กตั้งใจเรียน แม้จะเป็นความตั้งใจของคุณ แต่ผลที่ได้มันเสียมากกว่าดี ถ้าจะลงเกมลงในเครื่องควรเลือกเกมที่ช่วยฝึกสมองหรือทักษะภาษาต่าง ๆ มากกว่า ไม่ควรเป็นเกมออนไลน์หรือเกมที่มีเนื้อหารุนแรง”

(เล่ม 2, หน้า 348 - 349)

จากตัวอย่างที่ 5.36 การให้คำปรึกษาแพทย์กับผู้บริหาร โดยการชี้ให้เห็นข้อเสียของกิจกรรมเกม เป็นการให้คำปรึกษาปัญหาติดเกม เป็นทั้งภาษาพูดและภาษาเขียน พบภาษาระดับปาก จากคำว่า “โซเชียล” เป็นภาษาพูด แต่ถ้าเป็นภาษาเขียน ต้องเป็นคำว่า “สื่อออนไลน์” ซึ่งเป็นการสนทนาเพื่อลดความเป็นทางการ เพื่อความเป็นกันเองของกลุ่มสนทนา เพื่อเกิดความชัดเจนได้ง่ายขึ้น ไม่ซับซ้อน

ผู้วิจัยวิเคราะห์ระดับภาษาถึงแบบแผนว่าเป็นทั้งภาษาพูดและภาษาเขียน เป็นภาษาที่ยังคงความสุภาพแต่ไม่เคร่งครัดแบบภาษาทางการบางครั้ง อาจใช้ภาษาระดับสนทนามาปนอยู่ด้วย เช่น ภาษาที่ใช้ในการสนทนาของสุภาพชนโดยทั่วไป เป็นภาษาที่ใช้สนทนาโต้ตอบกับบุคคลที่รู้จักในสถานที่หรือเวลาที่ไม่เป็นการส่วนตัว หรือสนทนากับบุคคลที่ยังไม่คุ้นเคย และการประชุมที่ไม่เป็นทางการ ภาษาที่ใช้มักมีรูปประโยคง่ายๆ ที่สามารถเข้าใจทันที แต่ยังคงความสุภาพ ดังตัวอย่าง

5.1.2.3 ระดับภาษาแบบแผน เป็นภาษาที่ถูกต้องประณีต ใช้ในการเขียนมากกว่า การพูด ความเคร่งครัดด้านความสมบูรณ์ของประโยคภาษาที่ใช้สื่อสารกับบุคคลที่ไม่มีความสนิทสนมกัน มีความแตกต่างทางวัยวุฒิ (ความแตกต่างทางอายุ) และคุณวุฒิ(ความแตกต่างทางด้านความรู้ความสามารถหรือตำแหน่งหน้าที่การงาน)

ตัวอย่างที่ 5.37 การให้คำปรึกษาระหว่างครูกับผู้ปกครอง เป็นการให้คำปรึกษาปัญหาความเครียดวิตกกังวล

“วิธีหนึ่งเป็นแบบนี้ เพราะกลไกทางร่างกายในการตอบโต้เมื่อเจอวิกฤตทางใจ ซึ่งโดยทั่วไปเวลาที่คนเราเผชิญปัญหาในภาวะฉุกเฉิน ร่างกายจะมีปฏิกิริยาตอบโต้ 3 แบบด้วยกัน คือ ต่อสู้ (Fight) หนี (Flight) และช็อก (Freeze) ซึ่งอาการช็อกอย่างที่วิธีหนึ่งเป็น หมายถึงการที่ร่างกายและสมองอยู่ในสภาวะเย็นชา และขาด การรับรู้”

(เล่ม 3, หน้า 185)

ตัวอย่างที่ 5.38 การให้คำปรึกษาระหว่างผู้บริหารกับผู้ปกครอง เป็นการให้คำปรึกษา ปัญหาเด็กออทิสติก

“ตามที่เราทราบกันดีว่า ผู้คนในสังคมทุกวันนี้มีความหลากหลายมากขึ้น และมีแนวโน้มที่จะมากขึ้นเรื่อย ๆ เราจะต้องใช้ชีวิตกับผู้คนที่ไม่เหมือนเรา ทำงานกับคนที่แตกต่างกับเรา ทำให้โรงเรียนตระหนักถึงการเตรียมความพร้อมให้นักเรียนของเรามีความเข้าใจ และยอมรับในความแตกต่างนั้น ผมในฐานะผู้อำนวยการและเป็นผู้อนุมัติให้มีการรับนักเรียนใหม่ต้องขอโทษที่ไม่ได้แจ้งเรื่องการรับนายกายภัทร ซึ่งเป็นเด็กที่มีภาวะออทิสซึมเข้ามาเรียนร่วมในชั้น ม.5/3 จึงทำให้เกิดเหตุการณ์วุ่นวายขึ้น จากเหตุการณ์นั้นทำให้ผมค้นพบว่า โรงเรียนต้องมุ่งมั่นในการให้ความรู้แก่นักเรียนทุกคน ให้เด็ก ๆ ได้เข้าใจและยอมรับคนที่แตกต่างจากเรา เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข”

(เล่ม 2, หน้า 398)

ตัวอย่างที่ 5.39 การให้คำปรึกษาระหว่างแพทย์กับผู้ปกครอง เป็นการให้คำปรึกษา เกี่ยวกับความเครียดวิตกกังวล

“ภาวะปรับตัวที่ผิดปกติครับ เกิดจากความกังวลหรือความเครียด ที่ต้องเจอกับภาวะบางอย่างที่รุนแรง ควบคุมไม่ได้ จัดการไม่ได้ ทำให้อารมณ์หรือสภาวะของร่างกายเด็กผิดปกติ”

(เล่ม 3, หน้า 208)

จากตัวอย่างที่ 5.38 – 5.39 เป็นกลวิธีด้านคำ ทั้ง 2 ประเด็น ได้แก่ 1) การใช้คำให้ถูกความหมาย 2) การใช้คำให้ถูกระดับ ผู้ให้คำปรึกษาได้นำเสนอการใช้ถ้อยคำได้อย่างสมจริงตามบริบทตัวละคร การใช้คำสแลง การใช้คำที่มีความหมายโดยนัย หรือความหมายแฝง ได้อย่างโดดเด่น แสดงให้เห็นลีลาอันเป็นเอกลักษณ์ในถ้อยคำการให้คำปรึกษา รวมไปถึงการให้แง่คิดสำคัญสำหรับครอบครัวที่ ตกอยู่ในภาวะความวิตกกังวล

การให้คำปรึกษา ยังนำเสนอการใช้ถ้อยคำแต่ละระดับ คือการเรียบเรียงถ้อยคำที่ใช้โดยพิจารณาตามสัมพันธ์สภาพบุคคล โอกาสหรือกาลเทศะ ความสัมพันธ์ เช่น การใช้ถ้อยคำระหว่างครูกับครู ครูกับผู้ปกครอง ผู้ปกครองกับผู้ปกครอง เป็นต้น

5.2 กลวิธีการใช้ประโยค

5.2.1 ประโยคความรวมหรือความซ้อน

ตัวอย่างที่ 5.40 การให้คำปรึกษาระหว่างครูกับผู้ปกครอง เป็นการให้คำปรึกษา ปัญหาความก้าวร้าว

“หลังจากที่ฉันกับสามีแยกทางกัน หวาย ลูกชายของฉัน กลายเป็นเด็กเงียบขรึมไม่ค่อยพูด และเริ่มมีอารมณ์รุนแรง ก้าวร้าวเหมือนพ่อของเขา ฉันไม่เคยรู้เลยว่าทำไม และก็ไม่ว่าเขาคิดอะไรอยู่ แต่ด้วยการดูแลของครูทราย เป็นครั้งแรก ที่หวายยอมพูดสิ่งที่เขาคิด สิ่งที่เขารู้สึก เขาพูดออกมาทั้ง ๆ ที่ก่อนหน้านี้ไม่เคยพูดกับใครเลย...สำหรับคนเป็นพ่อแม่แล้ว สิ่งที่เราหนักใจที่สุดคือ ลูกไม่ยอม พูดกับเรา ลูกที่เราเลี้ยงมาตั้งแต่เด็ก วันหนึ่งเขาก็มีโลกส่วนตัว และถอยห่างเราออกไปเรื่อย ๆ จนเหมือนไม่ใช่ลูกเรา”

(เล่ม 1, หน้า 200)

จากตัวอย่างที่ 5.40 เป็นการสร้างความเข้าใจระหว่างครูกับผู้ปกครอง พบคำเชื่อมในประโยคจะใช้กับเหตุการณ์สองเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นต่อเนื่องกัน ประโยคหลัก คือเหตุการณ์หย่าร้างของผู้ปกครอง นำไปสู่ผลกระทบทางลบของต่อลูกของตนโดยไม่รู้ตัว และสิ่งที่ทำให้ลูกเปลี่ยนพฤติกรรมไปทางที่ดี คือครู ซึ่งพ่อแม่ไม่สามารถรับรู้ได้เลยว่า ลูกมีความรู้สึกอย่างไร โดยได้รวมอยู่ในประโยคเดียวกัน

ตัวอย่างที่ 5.41 การให้คำปรึกษาหารือระหว่างผู้ปกครองกับผู้ปกครอง เป็นการให้คำปรึกษาปัญหาการคุกคามทางสื่อ

“อาการของมินนี่ที่คุณพ่อคุณแม่เห็น เกิดจากความไม่พร้อม รับมือกับนักข่าวไม่ได้ ปกติความเครียดแบบนี้แสดงออกได้หลายแบบ บางคนร้องไห้ บางคนตอบวนไปวนมา พุดจาไม่รู้เรื่อง แต่ถ้าคนที่ม่ประสพการณ์จะสามารถโต้ตอบควบคุมอารมณ์ได้ จึงไม่เครียด”

(เล่ม 1, หน้า 289)

จากตัวอย่างที่ 5.41 เป็นการชี้แจง พบว่าประโยคหลัก คือประโยคแรกบ่งบอกถึงสาเหตุของเรื่องราวที่เกิดขึ้น กับการรับมือกับเหตุการณ์ไม่คาดคิด ทำให้เกิดอาการเครียด ประโยคถัดมาได้อธิบายถึงวิธีการป้องกันในสถานการณ์นั้น

5.2.2 การใช้ประโยคบอกเล่า ประโยคคำถาม และประโยคขอร้อง

ตัวอย่างที่ 5.42 เป็นการให้คำปรึกษาหารือระหว่างครูกับผู้ปกครอง ปัญหาความเครียดวิตกกังวล

“คุณจุลมาสจำได้มั้ยคะ ตอนที่แยกทางกับคุณไวทิน คุณจุลมาสตั้งเป้าหมายอะไรให้แก่ชีวิตตัวเองบ้าง”

ทรายทิพย์เริ่มตั้งคำถามเจาะลึกเข้าไปในความคิดของจุลมาส แม่ของวีหนึ่งนั่งนิ่งๆ คล้ายกับต้องการขอเวลาเพื่อพาตัวเองย้อนกลับไปหาอดีต

“ฉันตั้งปณิธานว่าฉันจะต้องเลี้ยงลูกให้ดีที่สุด ถึงไม่มีพ่อ ฉันก็เลี้ยงลูกให้ดีได้” เธอเอ่ยหลังจากที่เงยไปสั้กพัก

“คุณมาสคิดว่าวีเขาจะรับรู้เป้าหมายนี้มั้ยคะ”

จุลมาสตอบได้เลยว่า รู้ เพราะเธอบอกลูกตลอด

“แล้ววีก็ทำให้ภูมิใจได้จริง ๆ คุณมาสเคยคิดมั้ยคะว่าวีกำลังพยายาม ทำให้คุณมีความสุข กำลังพยายามทำให้เป้าหมายที่คุณวางไว้เป็นจริง คุณสังเกตเห็นมั้ยคะว่าเขาเหนื่อยและเครียดหรือเปล่า”

ทรายทิพย์ยิงคำถามไล่ไป ตรง ๆ

“แต่ที่เขาทำมันก็ดีกับตัวเองนะคะ” เธอเชื่ออย่างนั้น

“ใช่ค่ะ ดีกับตัววี แต่มันก็เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้วีเป็นแบบวันนี้”

คำพูดของทรายทิพย์จุดประกายให้จุลมาสเข้าใจเรื่องราวทั้งหมดได้เอง

โดยออตโนมัตติ

(เล่ม 3, หน้า 220)

5.2.3 ประโยคสั้น ประโยคยาว

1) ประโยคสั้น

ตัวอย่างที่ 5.43 การให้คำปรึกษาระหว่างครูกับครู เป็นการให้คำปรึกษาปัญหาความ
ก้าวร้าว

“แต่การลงโทษที่ไม่มีการปรับความเข้าใจ เป็นการลงโทษที่สูญเสียเปล่าๆนะคะ”

(เล่ม 1, หน้า 101)

จากตัวอย่างที่ 5.43 การให้คำปรึกษาระหว่างครูกับครู เป็นการให้คำปรึกษาปัญหา
ความก้าวร้าว เป็นการใช้ประโยคสั้น ในรูปแบบบทสนทนาโดยหาเหตุผลมาได้แย้งเพื่อให้ดำเนินเรื่อง
ไปเร็ว

ตัวอย่างที่ 5.44 การให้คำปรึกษาระหว่างรองผู้บริหารกับครู เป็นการให้คำปรึกษา
ปัญหาครอบครัว

*“คนที่ทำให้เค้าเสียใจอาจจะเป็นพ่อแม่ เพื่อน หรือคนรัก แต่เค้าทำร้ายคนเหล่านั้น
ไม่ได้ สุดท้ายจึงตัวร้ายตัวเอง ถ้าไม่รีบปรับพฤติกรรมอาจจะลามไปเป็นการฆ่าตัวตาย”*

(เล่ม 1, หน้า 104)

จากตัวอย่างที่ 5.44 การให้คำปรึกษาระหว่างรองผู้บริหารกับครู เป็นการให้
คำปรึกษาเกี่ยวกับเรื่องปัญหาครอบครัว เป็นการใช้ประโยคสั้น แต่ละประโยคมีความกระชับแยก
ประเด็นและจบประเด็นภายในประโยค

ตัวอย่างที่ 5.45 การให้คำปรึกษาระหว่างครูกับครู เป็นการให้คำปรึกษาปัญหา
ความเครียดวิตกกังวล

*“ไม่แปลกใจเลยที่ทำไมบางปัญหาถึงได้บานปลายจนเราช่วยเหลือไม่ทัน เพราะคน
ใกล้ตัวมองไม่เห็นปัญหานี้แหละ”*

(เล่ม 2, หน้า 277)

จากตัวอย่างที่ 5.45 การให้คำปรึกษาระหว่างครูกับครู เป็นการให้คำปรึกษาปัญหา
ความวิตกกังวล เป็นการใช้ประโยคสั้นที่แสดงให้เห็นถึงสาเหตุของปัญหา

ตัวอย่างที่ 5.46 การให้คำปรึกษาระหว่างผู้ปกครองกับนักเรียน เป็นการให้
คำปรึกษาปัญหาอหิวาต์

*“จริง ๆ เด็กอย่างไบพัตต์เข้าใจไม่ยากนะ แค่ให้เวลา และไม่เอาบรรทัดฐานของเรา
ไปวัดหรือตัดสินเขา ไม่นานเราก็จะเข้าใจเขาเอง”*

(เล่ม 2, หน้า 382)

จากตัวอย่างที่ 5.46 การให้คำปรึกษาระหว่างผู้ปกครองกับนักเรียน เป็นการให้คำปรึกษาปัญหาอหิสติก เป็นการใช้ประโยชน์โดยเอาหลายประโยชน์มาต่อเรียงกัน โดยมีคำเชื่อม “และ” “หรือ” เพื่อให้ประโยชน์สมบูรณ์

ตัวอย่างที่ 5.47 การให้คำปรึกษาระหว่างครูกับผู้ปกครอง เป็นการให้คำปรึกษาปัญหาติดเกม

“จะว่าไปครอบครัวที่ลูกไม่มีปัญหาก็ควรมี 3 ข้อนี้ละคะ ระเบียบ วินัย แล้วทำกิจกรรมร่วมกัน ถ้าฉันรู้ก่อนหน้านี้ บุคอาจไม่เป็นแบบนี้ก็ได้”

(เล่ม 3, หน้า 104)

จากตัวอย่างที่ 5.47 การให้คำปรึกษาระหว่างครูกับผู้ปกครอง เป็นการให้คำปรึกษาปัญหา ติดเกม เป็นการใช้ประโยชน์ที่อธิบายถึงประเด็นสำคัญของการแก้ไขปัญหาเพียงสั้นๆ ให้เข้าใจ

การใช้ประโยชน์ในการนำเสนอกลวิธีการใช้ประโยชน์ จะเห็นว่า การให้คำปรึกษาในนวนิยายใช้เพื่อมุ่งนำเสนอเนื้อหา อย่างรวดเร็ว ชัดเจน ไม่นำประโยชน์มาวางต่อเนื่องกัน ทำให้ได้ประโยชน์มีความขนาดสั้นช่วยให้ผู้ขอรับคำปรึกษาได้ข้อมูลตรงประเด็น ฟังแล้วเข้าใจเนื้อหาได้อย่างรวดเร็วและเป็นข้อดีในการจดจำในการแก้ไขปัญหา นั้น ๆ

2) ประโยคยาว

ในการใช้ประโยคยาว เพื่อเป็นการอธิบายความเข้าใจของผู้ให้คำปรึกษาที่มีต่อข้อมูลให้ผู้อื่นได้รับรู้โดยอาจผ่านการแปลความและการตีความ แล้วให้ความคิดเห็นหรือเหตุผลเพิ่มเติมเพื่อขยายความให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

ตัวอย่างที่ 5.48 การให้คำปรึกษาระหว่างรองผู้บริหารกับครู เป็นการให้คำปรึกษาปัญหาครอบครัว

“ความต้องการพื้นฐานของคนเรา คือความรัก ความสนใจ โดยเฉพาะจากคนที่เรารัก สำหรับเด็ก ๆ รักแรก คือ พ่อแม่เมื่อเค้าไม่ได้รับความรักก็เหมือนคนอกหัก”

(เล่ม 1, หน้า 40)

จากตัวอย่างที่ 5.48 ภายในประโยคยังมีส่วนขยายต่าง ๆ ประกอบกันหลายส่วน จนมีส่วนเป็นประโยคยาว ส่วนขยายเหล่านี้จะช่วยขยายใจความสำคัญ พรรณนาบรรยากาศให้ผู้อ่านนึกภาพตามเป็นความรู้สึกที่ต้องรับรู้เหมือนคนที่มีปัญหา

ตัวอย่างที่ 5.49 การให้คำปรึกษาระหว่างครูกับผู้ปกครอง เป็นการให้คำปรึกษาปัญหาเด็กอหิสติก

“ปกติใบพัดเรียนโฮมสกูล เขาจะใส่แต่ชุดที่อยากใส่ เราจึงจำเป็นต้องสร้างแพตเทิร์นใหม่ให้เขารู้ว่าการไปโรงเรียนต้องใส่เครื่องแบบ ครูป้องกันวิธีสร้างแพตเทิร์นให้คุณกร คุณกรก็มาสอนให้ใบพัดอีกที ลองดูว่าจะได้ผลหรือไม่ เพราะว่าการใส่ชุดนักเรียนอาจเป็นเรื่องเล็กๆ ของคนปกตินะคะ แต่สำหรับเด็กออทิสติกเป็นเรื่องใหญ่ที่ซับซ้อน ทั้งตัวชุดและบริบทของวันที่ใส่ วันไหนใส่ชุดนักเรียน วันไหนใส่ชุดพละ หรือวันไหนใส่ชุดธรรมดา”

(เล่ม 2, หน้า 176)

จากตัวอย่างที่ 5.49 ข้อความข้างต้น การให้คำปรึกษาระหว่างครูกับผู้ปกครอง เป็นการให้คำปรึกษาปัญหาเด็กออทิสติก พบประโยคความรวมที่มีเนื้อหาเป็นเหตุเป็นผลกัน คือ ประโยคความรวมที่ประโยคแรกเป็นเหตุ ประโยคหลังเป็นผล โดยมีสันธาน “เพราะว่า” เป็นตัวเชื่อม

ตัวอย่างที่ 5.50 การให้คำปรึกษาระหว่างผู้บริหารกับครู เป็นการให้คำปรึกษาปัญหาออทิสติก

“ปกติแล้วสังคมจะมีแบบแผน มีรูปแบบการสื่อสาร มีค่ากลางของการอยู่ร่วมกัน เราจะเรียนรู้และปรับตัวมาใช้แบบแผนเดียวกับสังคมได้ แต่สำหรับใบพัด เขามีรูปแบบการสื่อสารของเขาเอง มีวิธีคิดของเขาเอง ถ้าคนรอบข้างไม่เข้าใจก็จะเป็นปัญหา แต่ถ้าเราเข้าใจก็จบ เขาก็คือคนคนหนึ่งที่มีความเป็นตัวของตัวเอง แค่ความเป็นตัวของตัวเองของเขาคือสิ่งที่เราไม่ชินเท่านั้นเอง”

(เล่ม 2, หน้า 297)

จากตัวอย่างที่ 5.50 การให้คำปรึกษาระหว่างผู้บริหารกับครู เป็นการให้คำปรึกษาปัญหาออทิสติก ประโยคความรวมที่มีเนื้อความคล้องตามกัน คือ ประโยคความรวมแต่ละประโยคมีเนื้อความคล้องตามกันทุกประโยค “ถ้าคนรอบข้างไม่เข้าใจก็จะเป็นปัญหา” ถ้าแยกประโยคเป็น “คนรอบข้างไม่เข้าใจ” “จะเป็นปัญหา” มีสันธานมาเชื่อม คือคำว่า “ถ้า...ก็...”

จากตัวอย่างการใช้ประโยคสั้นและประโยคยาว จะเห็นว่าการใช้ประโยค โดยผู้ให้คำปรึกษาได้นำเสนอนั้น ประโยคสั้นสื่อความหมายกระชับ บางประเด็นต้องให้ความละเอียดในการชี้ให้เห็นถึงการแก้ไขปัญหา ซึ่งบางกรณีไม่สามารถนำเสนอในประโยคที่สั้นกระชับได้ จึงต้องใช้ประโยคที่ชี้ให้เห็นความเป็นเหตุเป็นผลในกรณีนั้น ๆ ด้วย อาจเป็นเพราะบางประโยคไม่สามารถใช้ถ้อยคำตรงได้ จึงต้องใช้ถ้อยคำอ้อมเพื่อให้ผู้ขอรับคำปรึกษาค่อย ๆ จัดเรียงความคิดด้วยตนเอง

5.2.4 การใช้ประโยคขัดแย้ง

ตัวอย่างที่ 5.51 การให้คำปรึกษาระหว่างครูกับผู้ปกครอง เป็นการให้คำปรึกษาปัญหาเด็กออทิสติก

“เดินไปเดินมาเอานี้วุ่นกัน พุดบ่นคนเดียว ระบุไม่ได้แน่ชัด แต่ไม่ต้องกังวลครับ มัน เป็นอาการที่เกิดขึ้นตอนรู้สึกไม่ปลอดภัยที่จะต้องออกไปเจออะไรที่ไม่คุ้นเคยครับ”

(เล่ม 2, หน้า 142)

จากตัวอย่างที่ 5.51 การให้คำปรึกษาระหว่างครูกับผู้ปกครอง เป็นการให้คำปรึกษา ปัญหาเด็กออกทิสติก เป็นการใช้บทเชื่อมที่ขัดแย้งกัน พบคำว่า “แต่” เพื่อขัดความ ทำให้ผู้อ่านลูกคิด ได้ดีกว่าการใช้ถ้อยคำคล้อยตามกัน

ตัวอย่างที่ 5.52 การให้คำปรึกษาระหว่างครูกับผู้ปกครอง เป็นการให้คำปรึกษา ปัญหาติดเกม

“เกมเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตเรา ทั้งเกมในคอมพิวเตอร์ เกมในมือถือ เกมในหนังสือ หรือแม้แต่เกมในชีวิตจริง สำหรับคนที่ควบคุมตัวเองได้ เล่นเกมแบบกำลัง ดี ๆ แค่นอนคลาย ก็ไม่มีปัญหา แต่ถ้าเล่นจนเกมหยุดไม่ได้ควบคุมไม่ได้ ก็ถือว่าเริ่มมีปัญหา”

(เล่ม 2, หน้า 197)

จากตัวอย่างที่ 5.52 การให้คำปรึกษาระหว่างครูกับผู้ปกครอง เป็นการชี้ให้เห็น ข้อเสียเป็นการให้คำปรึกษาปัญหาติดเกม เป็นการใช้บทเชื่อมที่ขัดแย้งกัน โดยครูให้ความคิดเห็น ว่า คนที่ควบคุมเกมได้ ก็ไม่มีปัญหา แต่พบประโยคขัดความคือ คนที่ควบคุมเกมไม่ได้ ชีวิตจะมีปัญหา

ตัวอย่างที่ 5.53 การให้คำปรึกษาระหว่างครูกับครู เป็นการให้คำปรึกษาปัญหา ความเครียดวิตกกังวล

“ฉันก็แค่คิดว่าทำยังไงให้เด็ก ๆ ไม่แกล้งกัน ไม่ทำร้ายกัน เพราะบางที การแกล้งกันเล็ก ๆ น้อย ๆ ที่ดูเหมือนเป็นเรื่องตลก แต่จริง ๆ คนที่โดนไม่ตลกด้วย”

(เล่ม 2, หน้า 209)

จากตัวอย่างที่ 5.53 การให้คำปรึกษาระหว่างผู้บริหารกับครู เป็นการให้ คำปรึกษาเกี่ยวกับความวิตกกังวล เป็นการใช้บทเชื่อมที่ขัดแย้งกัน โดยครูให้ความคิดเห็นว่าคุณครู ที่ชอบแกล้งเพื่อนมักคิดว่าเป็นเรื่องตลกขบขัน จากนั้นได้ขัดความโดย แต่แท้จริงแล้วคนที่โดน แกล้งไม่ตลกด้วย

ตัวอย่างที่ 5.54 การให้คำปรึกษาระหว่างครูกับนักเรียน เป็นการให้คำปรึกษาปัญหา ความหลากหลายทางเพศ

“อุ่นว่าโรงเรียนนี้มีครูทรายก็ดีนะคะ จะได้มีคนมานั่งฟังปัญหาของเด็ก ๆ ผู้ใหญ่ หลายคนคิดว่าเป็นเด็กไม่มีปัญหา โตขึ้นเดี๋ยวเราก็หาย แต่เอาจริงถ้าไม่มีผู้ใหญ่ที่เข้าใจมาให้ คำแนะนำ โตขึ้นปัญหามันก็ไม่หายนะคะ มันยิ่งแย่กว่าเดิมอีก อุ่นโชคดีมากที่โรงเรียนจ้างครูทราย”

(เล่ม 3, หน้า 147)

จากตัวอย่างที่ 5.54 การให้คำปรึกษาระหว่างครูกับนักเรียน เป็นการให้คำปรึกษา ปัญหาความหลากหลายทางเพศ ประโยชน์นี้แสดงความขัดแย้งโดยนักเรียนกล่าวว่าโรงเรียนมีครูหรือผู้ใหญ่คอยให้คำปรึกษาเกี่ยวกับปัญหาของนักเรียน เป็นสิ่งที่ดี ประโยคต่อมาคือแสดงความขัดแย้ง โดยถ้าผู้ใหญ่ที่เข้าใจมาแนะนำ นักเรียนก็มีปัญหาเช่นเดิม

จากการใช้ประโยคขัดแย้ง จะเห็นว่า เพื่อต้องการเสนอประเด็นใหม่อย่างน่าสนใจ ด้วยการแสดงทัศนะใหม่อย่างมีเหตุผล ทำให้ผู้ขอรับคำปรึกษาเห็นคล้อยตามกับความขัดแย้งที่นำเสนอ เพราะผู้เขียนเสนอความขัดแย้งในลักษณะที่ช่วยกระตุ้นความคิดของผู้ขอรับคำปรึกษาในสิ่งที่คนส่วนใหญ่มองข้าม ทำให้ผู้ขอรับคำปรึกษาเห็นมุมมองใหม่ ได้ข้อคิดจากประโยคขัดความ

สังเกตได้ว่า ตัวอย่างที่ 5.40 - 5.54 กลวิธีการใช้ประโยค ด้านประโยคความรวม ประโยคบอกเล่าในรูปแบบประโยคคำถามและประโยคขอร้อง ประโยคสั้นและประโยคยาว และประโยคขัดแย้ง เป็นการให้คำปรึกษา เพื่อสร้างความเข้าใจกันระหว่างครูกับนักเรียนและผู้ปกครอง

5.2.5 การใช้ประโยคคำถามเชิงวาทศิลป์

ตัวอย่างที่ 5.55 การให้คำปรึกษาระหว่างครูกับนักเรียน เป็นการให้คำปรึกษาปัญหา ความหลากหลายทางเพศ

“ภูกุมหรือเพื่อนคนอื่น ๆ เขาจะคิดยังไง จะทำอะไรกับเรา อุ่นไม่จำเป็นต้องไปหา คำตอบ สิ่งที่สำคัญอันดับแรกคือตัวเองว่า เราารู้สึกอย่างไรที่โดนกระทำแบบนั้น ตอนโดนแกล้ง อุ่นรู้สึก ยังไงคะ ... อุ่นรู้ว่าเราไม่ใช่ตัวตลก แล้วการที่เขาล้อเรา มันทำให้เราเปลี่ยนไปมั้ยคะ คำล้อ เสียง หัวเราะของพวกเขามันเปลี่ยนสิ่งที่เราเป็นได้หรือเปล่า ... ถ้าเราหยุดคนอื่นที่ล้อเราไม่ได้ และสิ่งที่ เขาล้อมันก็เปลี่ยนเราไม่ได้ อุ่นควรจะทำ โกรธมั๊ยคะ

(เล่ม 3, หน้า 118)

จากตัวอย่างที่ 5.55 ประโยคนี้ใช้คำถามเพื่อที่จะเน้นว่า การที่เด็กเจอปัญหาโดนแกล้ง หรือได้รับเสียงหัวเราะจากบุคคลอื่น ก็ไม่สามารถเปลี่ยนในสิ่งที่เราเป็นได้ และเราก็ไม่ควรโกรธที่เรากับสิ่งที่เราได้รับ

ประโยคคำถามเชิงวาทศิลป์ เป็นการใช้ประโยคคำถามที่ไม่ต้องการคำตอบ แต่ใน คำถามเป็นการถามโดยเลือกใช้วัจนกรรมอ่อน เพื่อตระหนักให้เห็นว่าต้องการให้ผู้ขอรับคำปรึกษาได้ เกิดมุมมองและเพื่อหาคำตอบได้อย่างมั่นใจ มองเห็นความสำคัญของเนื้อหาที่นำเสนอชัดเจนขึ้น

และสังเกตได้ว่า ในตัวอย่างที่ 5.55 เป็นกลวิธีที่ผู้ให้คำปรึกษา เสนอตัวเลือกให้ผู้ขอรับ คำปรึกษากระทำได้มากกว่าหนึ่งอย่าง และผู้ขอรับคำปรึกษามีสิทธิ์เลือกที่จะกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง ในสิ่งที่ผู้ให้คำปรึกษานำเสนอ และชี้ให้เห็นถึงข้อดีและข้อเสีย

5.3 กลวิธีการใช้สำนวน

5.3.1 การใช้สำนวนเพื่อย่นย่อข้อความ

ตัวอย่างที่ 5.56 การให้คำปรึกษาระหว่างรองผู้บริหารกับครู เป็นการให้คำปรึกษา ปัญหาเด็กก้อทิสติก

“ต้องมีผู้ปกครองไม่พอใจแน่นอน เอ้อ โครงการห้องเรียนพิเศษเน้นเล่นมากกว่า เรียนยังลูกผีลูกคน ไม่รู้จะสำเร็จรีเปล่า นี่ผิดโครงการใหม่ขึ้นมาอีกแล้ว ไม่รู้ว่าคิดอะไรของเขา”

(เล่ม 2, หน้า 103)

จากตัวอย่างที่ 5.56 สำนวน “ลูกผีลูกคน” คือ หวังเป็นที่แน่นอนยังไม่ได้ เป็นการบรรยายถึงโครงการของโรงเรียน หวังเป็นที่แน่นอนไม่ได้ เพราะไม่รับรองว่าจะสำเร็จหรือไม่ และยังมีโครงการอื่นเกิดขึ้นเรื่อย ๆ

ตัวอย่างที่ 5.57 เป็นการให้คำปรึกษาระหว่างครูกับผู้ปกครอง เป็นการให้คำปรึกษา ปัญหาความเครียดวิตกกังวล

“การเรียนก็ติด 1 ใน 3 ของระดับชั้นทุกปี แถมยังเป็นตัวแทนโรงเรียนไปแข่งขันวิชาการที่นั่นที่นี่ได้รางวัลตลอด ... ในชีวิตฉันมีลูกคนนี่แหละค่ะที่ทำให้ฉันใจจะเหนื่อยแค่ไหน พอหันมามองดูเขาก็สบายใจ ก็หวังจะฝากผีฝากไข้ไว้กับเขานี้แหละค่ะ”

(เล่ม 2, หน้า 246)

จากตัวอย่างที่ 5.57 สำนวน “ฝากผีฝากไข้” หมายถึง ขอยึดเป็นที่พึ่งจนวันตาย เป็นการบรรยายถึงผู้เป็นแม่ภูมิใจในตัวลูก ทำให้รู้สึกชื่นใจ และคงหวังว่าจะอยู่กับลูกคนนี้นั้นแก่เฒ่า

ตัวอย่างที่ 5.58 การให้คำปรึกษาระหว่างผู้บริหารกับครู เป็นการให้คำปรึกษาปัญหา เด็กออทิสติก

“ดิฉันทราบ เพราะดิฉันเป็นคนแนะนำให้ไปเอง แต่มันเข้าไปไหมคะ จริง ๆ มันต้องศึกษาก่อนที่จะรับเด็ก ไม่ใช่รับมาแล้วมานั่งตามแก้ปัญหาวิ๊วห่วยล่อมคอกแบบนี้”

(เล่ม 2, หน้า 299)

จากตัวอย่างที่ 5.58 สำนวน “วิ๊วห่วยล่อมคอก” หมายถึง ของห่วยแล้วจึงจะเริ่มป้องกัน, เรื่องเกิดขึ้นแล้วจึงคิดแก้ไข เป็นการบรรยายถึงการรับนักเรียนเข้ามาในโรงเรียนโดยไม่ได้วางแผนหรือศึกษาให้ชัดเจนก่อน เมื่อเกิดปัญหาจึงต้องคิดแก้ไขทีหลัง

ตัวอย่างที่ 5.59 การให้คำปรึกษาระหว่างผู้ปกครองกับลูก เป็นการให้คำปรึกษา ปัญหาเด็กออทิสติก

“โธ่เว้ย ถ้ามอะไรก็เจ็บ ทีพูดเรื่องดนตรีบำบัดลอะพูดน้ำไหลไฟดับที่ เรื่องต้องพูด ดันไม่พูด บอกมาทำไมถึงทำแบบนี้”

(เล่ม 2, หน้า 307)

จากตัวอย่างที่ 5.59 สำนวน “พูดน้ำไหลไฟดับ” หมายถึง พูดคล่องเหลือเกิน เป็นการบรรยายถึงการสนทนาของผู้ปกครองกับลูก เป็นการสื่อว่าคนเรามักจะพูดในสิ่งที่ตนเองสนใจหรือ

มีความรู้เกี่ยวกับเรื่องนั้น แต่บางเรื่องสำหรับเด็กถือคติเป็นความยากในการมาอธิบายได้อย่างคนปกติ

การใช้สำนวนเพื่อย่นย่อข้อความ เป็นการให้ใช้สำนวนเพื่ออธิบายความหมายแทนถ้อยคำยาว ๆ เป็นการประหยัดเนื้อความ เวลา และให้ผู้รับคำปรึกษาสามารถเข้าใจเจตนาได้อย่างรวดเร็ว ดังตัวอย่าง

5.3.2 การใช้สำนวนเพื่อขยายความเข้าใจ

ตัวอย่างที่ 5.60 การให้คำปรึกษาระหว่างครูกับครู เป็นการให้คำปรึกษาปัญหาครอบครัว

“ผู้บริหารมีความตื่นตัวมาก อะไรใหม่ ใครว่าดี รับมาเลย ลองทำมาเลย ไม่เตรียมความพร้อมของครูและผู้ปกครองที่จะต้องให้ความร่วมมือกับโรงเรียนไม่ได้ปรับเปลี่ยนให้เข้ากับสังคมไทย ครอบครัวไทยและธรรมชาติของคนไทย กลายเป็นหัวมังกุท้ายมังกุ การเปลี่ยนแปลงต้องคู่กับการปรับปรุง ศึกษาอย่างรอบคอบและรอบด้าน จึงจะเป็นการเปลี่ยนแปลงที่นำไปสู่การพัฒนาอย่างแท้จริง”

(เล่ม 3, หน้า 248)

จากตัวอย่างที่ 5.60 เป็นการบรรยายถึงการทำงานในระบบของโรงเรียน ควรให้มุมมองที่ใกล้เคียงกับสังคม ครอบครัว หรือความเป็นไปในแนวทางเดียวกัน จึงจะเกิดการพัฒนาอย่างแท้จริง ตามราชบัณฑิตยสถาน (2561) ให้คำจำกัดความของสำนวน “หัวมังกุท้ายมังกุ” ว่า ไม่เข้ากัน, ไม่กลมกลืน, มีหลายแบบหลายอย่างปนกัน

5.3.3 การใช้สำนวนเพื่อแทนถ้อยคำ ที่ไม่ต้องการกล่าวตรง ๆ

ตัวอย่างที่ 5.61 การให้คำปรึกษาระหว่างครูกับผู้ปกครอง เป็นการให้คำปรึกษาปัญหาครอบครัว

“แล้วถ้าลูกออกมาไม่ดีเหมือนพ่อกับแม่ละครับ เหมือนที่ต้นไม้ที่ผ่าเหล่าผ่ากอไม่แข็งแรง เราจะทำยังไง”

(เล่ม 1, หน้า 271)

จากตัวอย่างที่ 5.61 เป็นการบรรยายถึงสภาพครอบครัวที่มีลูกแล้วลูกไม่เหมือนพ่อกับแม่ หรืออาจจะประหลาดผิดไปจากต้นตระกูล ตามพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2554) ให้คำจำกัดความ “ผ่าเหล่าผ่ากอ” ว่า มีความประหลาดผิดไปจากเทือกเถาเหล่ากอ (ใช้ในทางไม่ดี), ผ่าเหล่าผ่ากอ

ตัวอย่างที่ 5.62 การให้คำปรึกษาระหว่างครูกับผู้ปกครอง เป็นการให้คำปรึกษาปัญหาครอบครัว

“แต่เรายังมีทางช่วยคุณนวลได้นะคะ ทราบขออนุญาตถามคำถามที่อาจเป็นส่วนตัว ลักนิต คุณนวลทราบมาก่อนไหมคะว่าคุณชัยภูมิมีครอบครัวอยู่แล้ว”

คราวนี้ผู้สูงวัยกว่าถอนหายใจเฮือกใหญ่

“รู้ละสิ พูดแล้วก็เจ็บใจ ถ้ามันไม่พลาด เออ นั่นแหละ มันก็คงไม่มานั่งอกใหม่ไส้ขม อย่างทุกวันนี้หรอก”

(เล่ม 1, หน้า 371)

จากตัวอย่างที่ 5.61 - 5.62 เป็นการบรรยายถึงความทุกข์ใจของผู้เป็นลูกที่เป็นทุกข์อย่างแสนสาหัสกับเหตุการณ์ที่ผ่านมาในอดีต ตามราชบัณฑิตยสภา (2561) ให้คำจำกัดความของสำนวน “อกใหม่ไส้ขม” ว่าเป็นทุกข์อย่างแสนสาหัส

ตัวอย่างที่ 5.63 การให้คำปรึกษาระหว่างผู้ปกครองกับลูก เป็นการให้คำปรึกษา ปัญหาความเครียดวิตกกังวล

“รู้ว่าปีนี้เข้ามหาลัยยาก แต่ต้องทำให้ได้นะวี ทำคะแนนดีมาตลอดตกม้าตายไม่ได้ นะ”

(เล่ม 2, หน้า 380)

จากตัวอย่างที่ 5.63 เป็นการบรรยายถึงการเตรียมตัวเข้ามหาวิทยาลัยของลูก และได้ย้ำว่าอย่าพลาดหรือต้องเตรียมตัวให้ดี ตามราชบัณฑิตยสภา (2561) ให้คำจำกัดความของสำนวน “ตกม้าตาย”ว่า แพ้, เสียเชิง

ตัวอย่างที่ 5.64 การให้คำปรึกษาระหว่างผู้ปกครองกับผู้ปกครอง เป็นการให้ คำปรึกษาปัญหาความหลากหลายทางเพศ

“เสีย เลิกโทษคนอื่นได้แล้ว ฉันจะบอกให้นะ ที่ไออุ่นมันเป็นแบบนี้ก็เพราะเสียกับ ฉันเป็นลูกนอกคอก มันก็เอาเชื่อมาจากพ่อแม่มันนั่นแหละ”

(เล่ม 3, หน้า 382)

จากตัวอย่างที่ 5.64 เป็นการบรรยายถึงผู้เป็นแม่กำลังอธิบายว่าสาเหตุที่ลูกประพฤติ ตัวเช่นนี้อาจจะเป็นเพราะได้รับนิสัยใจมาจากพ่อและแม่ ตามพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2554) ให้คำจำกัดความ “ลูกนอกคอก” ว่า ลูกที่ประพฤติไม่ตรงตามที่พ่อแม่สั่งสอน หรือตามธรรมเนียมประเพณีของบรรพบุรุษ

การใช้สำนวนเพื่อแทนถ้อยคำที่ไม่ต้องการกล่าวตรง ๆ บางกรณีการให้คำปรึกษา บางครั้งอาจมีถ้อยคำที่รุนแรงหรือไม่สุภาพ ผู้กล่าวอาจจะไม่สามารถกล่าวคำนั้นได้โดยตรง หรือต้อง หาคำมาแทนความรู้สึกที่รุนแรงโดยไม่หยาบคาย อาจจะใช้สุภาชิตมาเป็นเครื่องมือได้

5.3.4 การใช้สำนวนเพื่อเพิ่มความสละสลวยของถ้อยคำ

ตัวอย่างที่ 5.65 การให้คำปรึกษาระหว่างผู้ปกครองกับครู เป็นการให้คำปรึกษา ปัญหาความก้าวร้าว

“ดี! ตั้งใจเรียนให้มาก ๆ ป้าส่งแกลไปเป็นนักเรียน ไม่ใช่ส่งไปเป็นนักร้องเห็นข่าวหรือเปล่า ไอ้พวกที่มันชกต่อย ตีรันฟันแทงกัน อย่าทำแบบนี้นะ ไม่งั้นป้าจะเอาให้หนักกว่าที่โดนมาอีก”

(เล่ม 1, หน้า 91)

จากตัวอย่างที่ 5.65 ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542 (2557) ให้ความหมาย ตีรันฟันแทง ว่า ทะเลาะวิวาทและต่อสู้ด้วยอาวุธ จากตัวอย่างได้กล่าวถึงการชกต่อย โดยใช้สำนวนตีรันฟันแทง เพื่อให้ถ้อยคำสละสลวยน่าฟัง

การใช้สำนวนเพื่อเพิ่มความสละสลวยของถ้อยคำ เป็นประโยชน์ขยายความเข้าใจ ผู้ให้คำปรึกษาได้กล่าวถึงการยกสำนวนมาเปรียบเทียบให้เห็นภาพชัดเจน ผู้สื่อสารระหว่างกันอาจจะใช้วิธีการยกสุภาษิตมาเปรียบเทียบเพื่อความเข้าใจได้เร็วขึ้น

จากกลวิธีการใช้สำนวน ใน 4 ลักษณะ ข้างต้น จะเห็นว่า เจตนาในการให้คำปรึกษา โดยใช้กลุ่มคำหรือถ้อยคำที่ใช้สื่อสารกันด้วยถ้อยคำสั้น ๆ ที่มีลักษณะเฉพาะตัว มีนัยความหมายแฝง เร้นซ่อนอยู่อย่างลึกซึ้ง สื่อความหมายได้อย่างชัดเจน เห็นภาพ แสดงให้เห็นถึงความสามารถระหว่างผู้สื่อสารในการเรียบเรียงถ้อยคำอย่างมีชั้นเชิง อันนำไปสู่การตีความและให้ความหมายที่ลึกซึ้ง แก่ผู้สื่อสารในขณะนั้น จะเห็นว่าการใช้สำนวนมักพบในบริบทการสื่อสารระหว่างผู้ปกครอง ครู หรือผู้บริหาร เป็นการเลือกใช้สำนวนไม่ซับซ้อน เข้าใจได้ง่าย ถือว่าการใช้กลุ่มคำและสำนวนเหล่านี้ให้ถูกต้องตามความหมายและตามความเหมาะสม ผู้ใช้จะต้องเรียนรู้และเข้าใจความหมายของสำนวนอย่างถ่องแท้ เป็นเหตุผลการใช้สำนวนจำเป็นต้องใช้สื่อสารกับบุคคลกลุ่มดังกล่าวเพื่อการสื่อสารถูกต้องและรวดเร็ว

5.4 กลวิธีการใช้ภาพพจน์

5.4.1 การใช้ภาพพจน์อุปมา

“ทำไมคุณสนใจเกี่ยวกับปัญหาเด็กที่พ่อแม่หย่าร้าง” ชายหนุ่มถามต่อ

“เพราะพวกเขาต้องการคนสนใจ ... ความต้องการพื้นฐานของคนเรา คือความรัก ความสนใจ โดยเฉพาะจากคนที่เรารัก สำหรับเด็ก ๆ รักแรก คือ พ่อแม่ เมื่อเค้าไม่ได้รับความรักก็เหมือนคนนอกหัก”

ทรายทิพย์หยุดคิดนึ่งก่อนจะพูดต่อ

“และแสดงออกมาเป็นพฤติกรรมบิดเบี้ยวเพราะต้องการเรียกร้องให้คนสนใจ ถ้าเราให้ความสนใจกับเค้า ปัญหาต่าง ๆ ที่อาจจะเกิด ก็คงไม่เกิด”

(เล่ม 1, หน้า 40)

จากตัวอย่างที่ 5.66 จะเห็นว่าทรายทิพย์กล่าวถึงเด็กที่ต้องการความรักในครอบครัว แยกแยะ เป็นเหตุการณ์กล่าวถึงความต้องการของเรา รวมไปถึงของเด็กทั่วไปคือความรัก โดยผู้ให้ คำปรึกษาใช้อุปมาเปรียบว่า เด็กที่ไม่ได้รับความรักก็เปรียบเหมือนคนนอกหัก เค้างว่างอารมณ์มัน เหมือนอาการชาทางจิตใจรู้สึกเหมือนต้องอยู่คนเดียวทั้งที่มีคนอยู่มากมาย รู้สึกโดดเดี่ยว

สังเกตได้ว่า การสนทนาดังกล่าว เป็นการปรึกษาหารือกันระหว่างครูและผู้บริหาร เพื่อสร้างความเข้าใจในตัวนักเรียนที่ประสบปัญหา ก่อนที่ดำเนินการขั้นต่อไป

5.4.2 การใช้ภาพพจน์สัญลักษณ์

ตัวอย่างที่ 5.67 การให้คำปรึกษาระหว่างนักเรียนกับนักเรียน เป็นการให้คำปรึกษา ปัญหาความหลากหลายทางเพศ

“ฉันว่าแกเลิกคิดมากได้แล้ว พ่อแม่ก็แบบนี้แหละ ชอบคิดแทน เขาคงลืมน่าตอน เด็ก ๆ เขาก็ต้องมีช่วงสับสนเหมือนกัน ไม่เรื่องใดก็เรื่องหนึ่ง”

แอนเน่พูดพลอบใจ แต่ถูกไออุ่นยื้อนว่าอย่ามาทำโลกสวย เพราะตัวเองก็มีเรื่อง ปกปิดที่บ้านเอาไว้เหมือนกันแอนเน่หัวเราะ

“เอาจริง ๆ นะ ฉันว่ารู้ มีลูกชายโตขนาดนี้ไม่เคยพูดถึงซะนี้เลยสักตัว ดูการ ประกวาดทุกชนิด แต่ไม่ดูบอล ไม่ดูกีฬา ไม่สงสัยก็บ้าแล้ว เพียงแต่เค้าไม่พูดเท่านั้นแหละ ต่างคนต่าง รู้กันในใจ”

(เล่ม 3, หน้า 61 - 62)

จากตัวอย่างที่ 5.67 เป็นการสร้างความไว้วางใจ โดยการให้กำลังใจ สามารถตีถ้อยคำ ความหมายโดยตรงตามที่ปรากฏได้ แต่ไม่ได้ใจความสำคัญที่เกี่ยวข้องกับบริบทเนื้อหาโดยตรง จึงพิจารณาความหมายในเชิงสัญลักษณ์ประกอบกับพิจารณาข้อความแวดล้อม ซึ่งมีถ้อยคำเกี่ยวกับ บุคคลที่ไม่ได้ให้ความสนใจ จึงตีความได้ว่า ซะนี่ เป็นสัญลักษณ์ ของผู้หญิง มักพูดในทางที่ไม่ดีจาก ข้อความที่ว่า “มีลูกชายโตขนาดนี้ไม่เคยพูดถึงซะนี้เลยสักตัว” จึงมีความหมายว่ามีลูกชายโตขนาดนี้ ไม่เคยพูดถึงผู้หญิงเลยสักคน

5.4.3 การใช้ภาพพจน์อุปมาอุปไมย

ตัวอย่างที่ 5.68 การให้คำปรึกษาระหว่างครูกับผู้ปกครอง เป็นการให้คำปรึกษา ปัญหาความก้าวร้าว

“พอเฮีย... พ่อเค้าเริ่มมาทำธุรกิจ ต้องคุมคนงานหลายคน มีความกดดันเยอะ เค้าก็ ระบายอารมณ์กับลูก ตั้งแต่นั้นมา หวายนก็ค่อย ๆ เจ็บลงเรื่อย ๆ แต่ไม่ว่าพ่อเค้าจะดู จะดีเค้ายังไง หวายนเค้าก็รักพ่อมากนะคะ”

(เล่ม 1, หน้า 185)

จากตัวอย่างที่ 5.68 เป็นการกล่าวโดยอ้อม โดยกล่าวถึงพ่อของหวายทำธุรกิจ ต้อง คุมคนงานจนเกิดความกดดัน และได้ใช้วิธีระบายอารมณ์กับลูกโดยการใช้ความรุนแรง จนลูกชาย

ค่อยๆ เจียบลงเรื่อย ๆ ผู้ขอรับคำปรึกษาได้เล่าถึงเรื่องราวที่อาจเป็นสาเหตุหลักทำให้ลูกชายของตนมีพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไป

ในตัวอย่างที่ 5.68 เป็นการให้คำปรึกษาระหว่างครูทรายและอุ๋น เด็กสาวตัดพ้ออยากระบายความอัดอั้นภายในใจ จึงมาปรึกษาครูเกี่ยวกับเรื่องความเข้าใจภายในครอบครัว พ่อแม่ของเด็กสาวไม่เข้าใจในสิ่งที่ลูกแสดงออกมา จึงเกิดการทะเลาะขึ้นภายในครอบครัว อุ๋นซึ่งมีเพื่อนสนิทและครูทรายเท่านั้นที่เข้าใจ

ตัวอย่างที่ 5.69 การให้คำปรึกษาระหว่างครูกับนักเรียน เป็นการให้คำปรึกษาปัญหาความหลากหลายทางเพศ

“พ่อแม่เขาก็เหมือนอุ๋นในตอนนั้น เขาเห็นเรามาตั้งแต่เกิด รับรู้มาตลอดว่าอุ๋นเป็นเด็กผู้หญิง แล้วอยู่ ๆ ลูกสาวก็กำลังแสดงความเป็นตัวของตัวเองออกมา ซึ่งแตกต่างจากสิ่งที่เขารับรู้และคาดหวังแน่นอนมันต้องยาก สับสน และยังไม่เข้าใจว่ามันคืออะไร อุ๋นเคยใช้เวลา และให้โอกาสตัวเองมาแล้ว วันนี้อุ๋นต้องใช้เวลาและให้โอกาสพ่อแม่ทำความเข้าใจและค่อยๆ ยอมรับกับสิ่งที่อุ๋นเป็น”

(เล่ม 3, หน้า 59)

จากตัวอย่างที่ 5.69 เป็นเหตุการณ์ครูทรายให้คำปรึกษาถึงครอบครัวที่มีปัญหาความหลากหลายทางเพศ ครูซึ่งเป็นผู้ให้คำปรึกษาได้เสนอทางเลือก แนะนำให้ผู้ขอรับคำปรึกษาได้เข้าใจชัดเจนว่า เด็กสาวควรให้โอกาสพ่อแม่และแม่ในการตัดสินใจหรือทำให้ใจยอมรับในสิ่งที่แสดงออกมา สิ่งเดียวที่สามารถช่วยให้ครอบครัวเข้าใจคือ เวลา

ตัวอย่างที่ 5.70 การให้คำปรึกษาระหว่างครูกับนักเรียน เป็นการให้คำปรึกษาปัญหาเด็กออทิสติก

“ผมไม่ได้คิดว่ามันไม่ใช่คนสักหน่อย แต่บางทีก็แอบหมั่นไส้นิด ๆ ทำไม่ต้องเรียกมันว่า เด็กพิเศษด้วย มันไม่เห็นจะพิเศษตรงไหน ทำไอ้โน่นก็ไม่ได้ทำไอ้นี้ ก็ไม่ได้ เดียวไบพัดจะนั่งี้ ผมว่าบางทีมันก็อภิสิทธิ์ไปนะครับ”

เขาแสดงทัศนคติของตัวเองออกมา

“ไบพัดไม่ได้อภิสิทธิ์ แต่เพราะสิ่งที่เขาเป็น เขาต้องการการดูแลในแบบของเขาเหมือนกัน ตอนนี้ห้องวงศ์ยังเป็นเยาวชน สังคมก็ต้องดูแลห้องวงศ์ต่างจากที่ดูแลครูที่เป็นผู้ใหญ่แล้ว และถ้าวันนึงห้องวงศ์เป็นผู้สูงอายุก็จะได้รับการดูแลแตกต่างจากคนทำงาน”

(เล่ม 3, หน้า 322-323)

จากตัวอย่างที่ 5.70 เป็นเหตุการณ์ที่ครูเล่าถึงการดูแลเด็กพิเศษ เป็นการสร้างความเข้าใจโดยการยกตัวอย่างว่าการดูแลเด็กออทิสติก เยาวชน เป็นผู้ใหญ่หรือผู้สูงอายุ สังคมก็มีบทบาทหน้าที่ในการดูแลช่วยเหลือที่แตกต่างกันออกไป ทำให้ผู้ขอรับคำปรึกษาได้เข้าใจกับเหตุการณ์นี้โดยตรง

5.4.4 การใช้ภาพพจน์การอ้างถึง

การนำเอาบุคคล เหตุการณ์ เรื่องราวในอดีต นิทาน วาทะสำคัญ ประวัติ สถานที่ หรือ วรรณคดีที่มีมาก่อน มากกล่าวอ้างให้เห็นเป็นอุทาหรณ์ เปรียบเทียบ

ตั้งในตอนที่มีปัญหาติดเกมต้องได้รับการบำบัดอย่างเร่งด่วน ในขั้นตอนการบำบัดบุคคลต้องพูดคุยกับหมอ เพื่อเป็นการหาข้อมูลหาสาเหตุที่แท้จริงกับการเกิดปัญหาในครั้งนี้ หมอจึงกล่าวให้ข้อมูลกับบุคคลให้เห็นถึงเหตุการณ์สำคัญของบุคคลที่ประสบสำเร็จอย่างแท้จริง

ตัวอย่างที่ 5.71 การให้คำปรึกษาระหว่างแพทย์กับนักเรียน เป็นการให้คำปรึกษาปัญหาติดเกม

“หมอมีข้อมูลที่น่าสนใจเกี่ยวกับผู้คิดค้นเกม หลายคนคิดว่าเล่นเกมอย่างเดียวก็เป็นเจ้าของบริษัทเกมได้ จริง ๆ แล้วไม่ใช่ ฟอรัลเรส ลี (Forrest Li) ผู้ก่อตั้งการริ่่นำจบการศึกษาจากเซี่ยงไฮ้ เจียวทง (Shanghai Jiao Tong) เมื่อเป็นมหาวิทยาลัยอันดับต้นๆ ของโลก แล้วหมอก็มีบทสัมภาษณ์เกี่ยวกับเส้นทางการเป็นนักกีฬาอีสปอร์ตไม่ใช่แค่เล่นเกมเก่งอย่างเดียว หัวใจสำคัญที่สุดของการเป็นนักกีฬา คือ วินัย”

(เล่ม 2, หน้า 318)

จากตัวอย่างที่ 5.71 เป็นเหตุการณ์ที่แพทย์ให้คำปรึกษาแก่นักเรียนโดยการยกตัวอย่างการนำเอาบุคคลที่ประสบความสำเร็จมากกล่าวอ้างให้เห็นเป็นอุทาหรณ์ และทิ้งท้ายด้วยการให้ข้อคิดแก่ผู้เข้ารับคำปรึกษาว่า การที่จะประสบความสำเร็จได้นั้น ต้องมีวินัย

5.4.5 การใช้ภาพพจน์ปฏิปจฉา

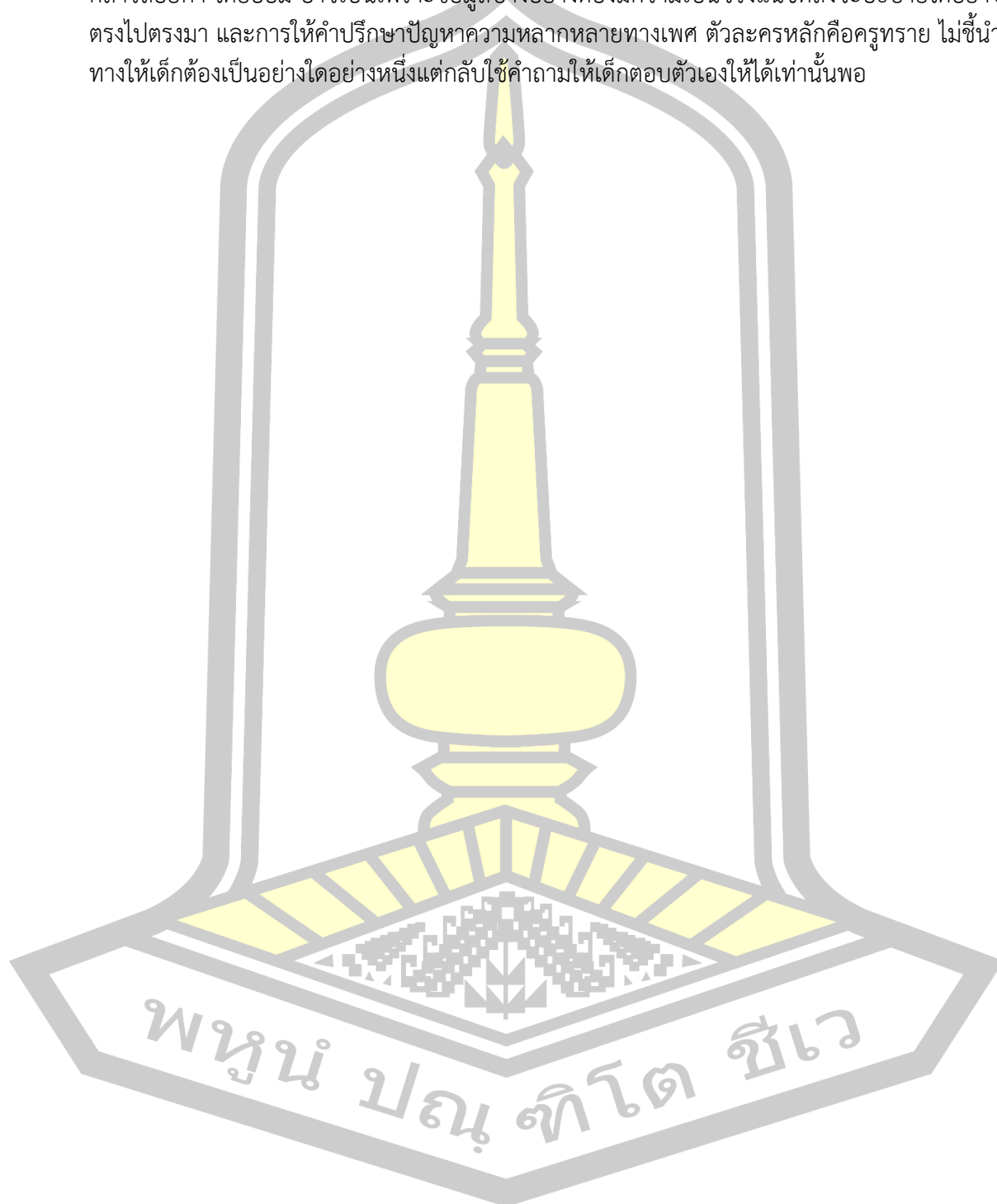
ตัวอย่างที่ 5.72 การให้คำปรึกษาระหว่างครูกับนักเรียน เป็นการให้คำปรึกษาปัญหาความหลากหลายทางเพศ

“คำถามต่อมา ถ้าเราไม่ยอมมองตัวเองในกระจก ไม่อยากให้เราเป็นแบบนี้ ผิดปกติหรือเปล่า บางครั้งการที่เราเอากรอบของคนอื่นมาวางกรอบให้ตัวเรา มันอาจจะทำให้เรารู้สึกไม่เป็นตัวเอง รู้สึกเหมือนเรายู่ผิดที่ผิดทางมาตลอด ... ครูอยากให้ลองมองตัวเองในกระจกอีกครั้ง มองเข้าไปในสิ่งที่อู่นเป็นจริง ๆ ไม่ใช่สิ่งที่คนอื่นอยากให้เราเป็น และลองฟังเสียงในใจของตัวเอง ค่อยๆ คั้นหาว่าลึกๆ แล้วตัวตนที่แท้จริงของเราคืออะไร เมื่อเรารู้จักตัวตนของเรา เราค่อยมาคุยกันอีกทีว่าอู่นยังอยากให้เราเป็นแบบนี้หรือเปล่า”

(เล่ม 2, หน้า 409)

จากตัวอย่างที่ 5.72 เป็นเหตุการณ์ที่นักเรียนไม่กล้ายอมรับในสิ่งที่ตัวเองกำลังเผชิญอยู่และคงยังไม่แน่ใจว่า สิ่งของตัวเองเป็นอยู่ใช่ตัวตนของเราหรือไม่ ประโยคที่ครูตั้งคำถามว่า “แล้วตัวตนที่แท้จริงของเราคืออะไร” เป็นคำถามที่ครูไม่ได้ต้องการคำตอบ แต่เป็นการถามเพื่อเน้นย้ำให้นักเรียนเกิดความเชื่อมั่นในตัวเอง

กลวิธีการใช้ภาพพจน์เน้นทำให้ผู้ขอรับคำปรึกษา เข้าใจง่าย รู้สึกสบายใจ นอกจากนี้การให้คำปรึกษาส่วนมากผู้ให้คำปรึกษากับผู้ขอรับคำปรึกษามักใช้การสนทนาหรือการกล่าวถ้อยคำ โดยอ้อม อาจเป็นเพราะข้อมูลบางอย่างต้องมีความเป็นจริงแน่ชัดถึงจะอธิบายได้อย่างตรงไปตรงมา และการให้คำปรึกษาปัญหาความหลากหลายทางเพศ ตัวละครหลักคือครูทราย ไม่ชี้แนะทางให้เด็กต้องเป็นอย่างใดอย่างหนึ่งแต่กลับใช้คำถามให้เด็กตอบตัวเองให้ได้เท่านั้นพอ

บทที่ 6

บทสรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

6.1 สรุปผลการวิจัย

การวิจัย เรื่อง กลวิธีการนำเสนอคำปรึกษาปัญหาวัยรุ่นในนวนิยายชุด “วัยแสบสาแหรกขาด” ของณัฐยา ศิรกรวิไล ได้มีการศึกษามาเป็นลำดับ โดยมีความเชื่อมโยงกับความมุ่งหมายของการวิจัย ดังนี้

ประการที่หนึ่ง กลวิธีทางเนื้อหาของปัญหาวัยรุ่นในการให้คำปรึกษาปัญหาวัยรุ่นในนวนิยายชุดวัยแสบสาแหรกขาด มีลักษณะอย่างไร

ประการที่สอง กลวิธีทางวัจนกรรมที่ปรากฏในการให้คำปรึกษาปัญหาวัยรุ่นในนวนิยายชุดวัยแสบสาแหรกขาด มีลักษณะอย่างไร

ประการที่สาม กลวิธีทางถ้อยคำในการนำเสนอการให้คำปรึกษาปัญหาวัยรุ่นในนวนิยายชุด “วัยแสบสาแหรกขาด” มีลักษณะอย่างไร

จากประเด็นปัญหาหรือข้อสงสัยดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้กำหนดความมุ่งหมายเชื่อมโยงกับประเด็นปัญหาหรือข้อสงสัย ดังนี้

1) เพื่อศึกษากลวิธีทางเนื้อหาของปัญหาวัยรุ่นในการให้คำปรึกษาปัญหาวัยรุ่นในนวนิยายชุด “วัยแสบสาแหรกขาด”

2) เพื่อศึกษากลวิธีทางวัจนกรรมที่ปรากฏในการให้คำปรึกษาปัญหาวัยรุ่นในนวนิยายชุด

“วัยแสบสาแหรกขาด”

3) เพื่อศึกษากลวิธีทางถ้อยคำในการนำเสนอการให้คำปรึกษาปัญหาวัยรุ่นในนวนิยายชุด “วัยแสบสาแหรกขาด”

ดังนั้น จึงสามารถสรุปผลการวิจัย ไปตามความมุ่งหมายของการวิจัย ได้ดังนี้

6.1.1 กลวิธีทางเนื้อหาของปัญหาวัยรุ่นในการให้คำปรึกษาปัญหาวัยรุ่นในนวนิยายชุด “วัยแสบสาแหรกขาด”

จากการศึกษา กลวิธีทางเนื้อหา โดยอาศัยหลักองค์ประกอบนวนิยาย ตาม 7 กลุ่มปัญหา ได้แก่ ปัญหาครอบครัว “ตั้งเเม่” ปัญหาโดนคุกคามทางสื่อ “มินนี่” ปัญหาพฤติกรรมก้าวร้าว “ลูกหวาย” ปัญหาความหลากหลายทางเพศ “ไออุ่น” ปัญหาเด็กออทิสติก “ไบพัต” ปัญหาติดเกม “บู๊ค” และ ปัญหาความเครียดวิตกกังวล “วีหนึ่ง” โดยรวมมีกลวิธีทางเนื้อหา ดังต่อไปนี้

6.1.1.1 โครงเรื่อง

จากการศึกษาโครงเรื่อง มีทั้งโครงเรื่องหลัก และโครงเรื่องรอง

โครงเรื่องหลัก

ปัญหาครอบครัว “ตั้งเเม่” สะท้อนปัญหาความบกพร่องของครอบครัว สะท้อนถึงบทบาทหน้าที่ของบิดามารดา การไม่ได้รับความอบอุ่น เป็นเหตุแห่งความน้อยเนื้อต่ำใจ เกิดความเจ็บปวดภายในจิตใจที่ไม่สามารถเล่าให้ใครฟังได้ แม้กระทั่งผู้เป็นมารดา สุดท้ายทำให้เกิดความน้อยเนื้อต่ำใจ เป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ตั้งเเม่คิดทำร้ายตัวเอง จากปัญหาของพ่อกับแม่ที่ทะเลาะนำไปสู่ครอบครัวที่ล้มเหลว

ปัญหาการโดนคุกคามทางสื่อ “มินนี่” สะท้อนปัญหาสังคมออนไลน์ เป็นการเสนอมุมมองการใช้สื่อทั้งด้านดีและด้านลบ ซึ่งเป็นเหมือนดาบสองคม มีทั้งดีและโทษ ยุคปัจจุบันหากผู้ปกครองคิดเพียงหวังในสิ่งที่ได้รับแต่ไม่มองไปยังสิ่งที่หายไป เมื่อเกิดปัญหาอาจจะแก้ไขปัญหาได้ไม่ทันท่วงที เหมือนกรณีของมินนี่ เป็นอุทาหรณ์ให้ผู้ปกครองต้องระมัดระวังตัวเมื่ออยู่ในสถานการณ์เช่นเดียวกัน

ปัญหาพฤติกรรมก้าวร้าว “ลูกหวาย” เด็กวัยรุ่นที่ควบคุมอารมณ์ตัวเองไม่ได้ มักมีเรื่อง ชกต่อยกับเพื่อนในโรงเรียน พฤติกรรมดังกล่าวแน่นอนว่าเด็กไม่ได้มีความก้าวร้าวมาแต่กำเนิด แต่ได้รับการซึมซับพฤติกรรมมาจากผู้ปกครอง ทำให้เด็กคิดว่าความรุนแรงคือการแก้ไขปัญหา และผู้ปกครองก็ยังคงคิดว่าพฤติกรรมเหล่านี้ไม่มีผลต่อลูกของตัวเอง กลายเป็นปัญหาสังคมที่ไร้ซึ่งความปรานี

ปัญหาความหลากหลายทางเพศ อ่อน การเติบโตจากสภาพแวดล้อมรอบตัวถือเป็นส่วนสำคัญในการเปลี่ยนแนวคิดของคนในยุคอดีตถึงปัจจุบัน การให้ข้อคิดหรือการให้คุณค่าในตัวเองถือเป็นสิ่งสำคัญ แม้กระทั่งการเห็นคุณค่าในตัวเอง หากเกิดการปลุกฝังให้มีความภูมิใจในตัวเอง ความสับสนที่นำมาสู่ความทุกข์ใจนั้นจะไม่เกิดขึ้น การสอนให้เคารพสิทธิของผู้อื่นย่อมส่งผลดีต่อจิตใจ และคงไม่เกิดปัญหาการเหยียดหยามในหมู่สังคมที่มีความหลากหลายทางเพศ

ปัญหาเด็กออทิสติก “ใบพัด” เด็กหนุ่มที่เป็นเด็กออทิสติกโดยกำเนิด ไม่มีทางรักษาให้ หายได้ สิ่งเดียวที่จะทำให้เด็กออทิสติกอยู่ในสังคมได้นั้น ขึ้นอยู่กับครอบครัวและคนรอบข้างที่พร้อมจะเข้าใจ เปิดโอกาสให้เด็กออทิสติกมีพื้นที่ในสังคม ซึ่งสังคมไทยไม่ค่อยได้กล่าวถึงบทบาทหน้าที่นี้ให้สังคมยอมรับ

ปัญหาติดเกม “บ๊อค” เป็นปัญหาระดับประเทศที่หลายคนมองข้ามเพียงคิดว่าเป็นเรื่องเล็กน้อย แต่บ๊อคคือเด็กติดเกมที่เสียโอกาสในด้านการเรียน สังคมในโรงเรียน รวมไปถึงเสียโอกาสในการใช้ชีวิตกับครอบครัว ความผิดพลาดนี้คงต้องย้อนกลับไปถึงครอบครัวว่ามีความเอาใจใส่เด็กมากแค่ไหน เด็กที่สูญเสียความเป็นเด็กเกิดจากผู้ปกครองที่บกพร่องในหน้าที่ของตนเอง

ปัญหาความเครียดวิตกกังวล “วีหนึ่ง” ถึงมีความเพียบพร้อมในทุกด้าน การถูกคาดหวังจากผู้ปกครองก็เปรียบเหมือนการสร้างกำแพงให้กับตัวเอง ที่ปีนผ่านกำแพงเพื่อเปิดประตูไปสู่ความสำเร็จย่อมเป็นเรื่องที่ยาก แต่ทว่ายังมีคนคอยคาดหวังในสิ่งที่วีหนึ่งไม่ยอมทำ จึงเป็นที่มาแห่งความเครียดและวิตกกังวล

โครงเรื่องรอง

ปัญหาครอบครัว “ตังเม” เธอไม่เพียงต่อสู้กับความรู้สึกของตัวเอง ยังต้องต่อสู้กับความเจ็บปวดที่หลายคนรอบข้างใช้เหยียบย่ำจิตใจ โดยไม่มองเห็นคุณค่าของกันและกัน การเป็นลูกภรรยาคนที่ 2 คือ สิ่งที่ตั้งเมเกลียด และคงไม่มีใครคอยเข้าใจแม้กระทั่งความเข้าใจจากมารดา

ปัญหาการโดนคุกคามทางสื่อ “มินนี่” การมองหาความรักจากโลกออนไลน์เป็นสิ่งที่มินนี่จะได้รับ เพราะมินนี่คิดว่าความโดดเดี่ยวที่รับจากผู้ปกครองนั้น ไม่สามารถทำให้มินนี่มีความสุขได้ ในโลกแห่งความจริง ในใจลึก ๆ มินนี่ต้องการความรักจากผู้ปกครองมากที่สุด

ปัญหาพฤติกรรมก้าวร้าว “ลูกหวาย” ต้องแบกรับความหวังของพ่อ พ่อต้องการให้ลูกชายประสบความสำเร็จในด้านการเรียน เพื่อหวังว่าลูกชายจะเข้ามาช่วยสานต่อธุรกิจ และลูกหวายยังคงอยากได้รับความอ่อนโยน ความอบอุ่นจากผู้เป็นพ่อ

ปัญหาความหลากหลายทางเพศ “อุ่น” ความสับสนในตนเอง การมองว่าตัวเองไม่มีคุณค่าก็ทำให้เธอพบกับความทุกข์ใจแล้ว ยังคงต้องการให้พ่อแม่เข้าใจในสิ่งที่เธอเป็น ถึงการเป็นตัวเองอาจจะไม่ทำให้พ่อแม่ภูมิใจ แต่อุ่นก็พยายามทำให้พ่อแม่เข้าใจ และยอมรับในที่สุด

ปัญหาออทิสติก “ไบพัด” เด็กออทิสติกต้องได้รับการเรียนรู้เรื่องเพศสัมพันธ์ เพราะฮอร์โมนในวัยรุ่นของเด็กออทิสติกก็เหมือนกับเด็กปกติทั่วไป โรงเรียนและครอบครัวจึงต้องมีแบบแผนการสอนเรื่องเพศสัมพันธ์

ปัญหาติดเกม “บ๊อค” ต้องผ่านการบำบัด ซึ่งถือว่าเป็นเรื่องยากสำหรับบ๊อค ใช้เวลาค่อนข้างนานจนอาการดีขึ้นและหายจากโรคติดเกม สิ่งสำคัญที่แสดงให้เห็นว่าการบำบัดจะผ่านไปได้อีก คือ ครอบครัว นอกจากนี้การถูกยอมรับในสังคมก็สำคัญสำหรับบ๊อคเช่นกัน

ปัญหาความเครียดวิตกกังวล “วีหนึ่ง” ถึงแม้ว่าเด็กจะต้องการความรักจากพ่อแม่มากเพียงใด การทำตามความฝันของคนอื่นก็ไม่สำคัญเท่ากับทำตามความฝันของตนเอง หากผู้ปกครอง ไม่คาดหวังให้ลูกต้องเดินตามความฝันของตัวเอง และมีการยอมรับหรือรับฟังในสิ่งที่ลูกอยากเป็นก็จะสามารถเลี่ยงภาวะความเครียดของลูกได้

ข้อสังเกตที่พบ โครงเรื่อง ทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจ ปัญหาของวัยรุ่นในแต่ละปัญหา อุปนิสัยของตัวละคร สาเหตุของปัญหาหลักและปัญหารอง ผลกระทบที่เกิดขึ้น อีกทั้งเป็นประโยชน์ต่อ ผู้ที่ต้องการแก้ปัญหาให้สามารถช่วยเหลือนักเรียนได้

6.1.1.2 แก่นเรื่องหรือแนวคิด

นวนิยายวัยแสบสาแหรกขาด เป็นนวนิยายนำเสนอปัญหาเด็กและเยาวชน เป็นเรื่องยากที่ในประเทศไทยจะนำเสนอภาพสะท้อนสังคมเช่นนี้ เป็นนวนิยายอีกหนึ่งเรื่องซึ่งถือได้ว่าเป็นนวนิยายชั้นดี ในการนำเสนอปัญหาที่หลากหลายในสังคม แนวคิดหลักของณัฐยาในการนำเสนอ ได้บ่งบอกถึงปัญหาการหย่าร้างหรือการแยกทางนำไปสู่สังคมที่ล้มเหลว ปัญหาเหล่านั้นจะไม่เกิดขึ้นหากผู้ใหญ่ได้เล็งเห็นความสำคัญในหน้าที่ของตนเอง อย่างไรก็ตามปัญหาครอบครัวแตกแยกลักษณะนี้ยังพบในครอบครัวที่สมบูรณ์พร้อมอีกด้วย สาเหตุอาจเป็นเพราะคนในครอบครัวมองข้ามความรู้สึกเล็ก ๆ ของกันและกัน จุดเล็ก ๆ ที่ไม่ได้รับการแก้ไข นำไปสู่ปัญหาที่บ้านปลายยากที่จะแก้ไขได้ทันท่วงที จึงเป็นสาระสำคัญที่สถาบันครอบครัวควรตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ของตนเองเพื่อป้องกันการโยนปัญหาให้เด็กและเยาวชน

6.1.1.3 ตัวละคร

ตัวละครในนวนิยายวัยแสบสาแหรกขาด ทุกตัวละครมีความสำคัญและมีคุณค่า นำพาความคิดเป็นสะพานของผู้ใหญ่ เด็กและเยาวชน เปรียบเหมือนกระจกเงาที่สะท้อนกลับไปยังบุคคลในสถาบันครอบครัวให้ขบคิด ในแง่มุมสิ่งที่เด็กและเยาวชนอยากจะบอกให้ทราบถึงความรู้สึกของพวกเขาเหล่านั้น รวมถึงสะท้อนภาพสถาบันการศึกษา สถาบันครอบครัว ที่ต้องมีความร่วมมือกันทั้งครูและผู้ปกครอง บุคคลที่เกี่ยวข้องกับสถาบันการศึกษานวนิยายวัยแสบสาแหรกขาดสะท้อนให้เห็นว่าครูไม่ใช่เพียงแค่คนสอนให้เยาวชนเก่งเพียงวิชาการ หากครูสอนให้เยาวชนเรียนรู้การใช้ชีวิตในสังคมและการเอาตัวรอดอย่างถูกต้องตามหลักการ สอนให้เห็นความสำคัญ คุณค่าของบุคคลในสังคม รวมไปถึงการเห็นคุณค่าในตนเองแล้วนั้น ปัญหาย่อมเกิดขึ้นได้ยาก หากผู้ปกครองให้ความสำคัญและให้ความร่วมมือในทุกด้านกับสถาบันการศึกษา ย่อมหลุดพ้นจากปัญหาเหล่านั้น

6.1.1.4 บทสนทนา

การใช้ภาษาในบทสนทนามีความสมจริง มีทั้งภาษาทางการและไม่เป็นทางการมีการใช้ คำหยาบ การใช้ภาษาปากและคำสแลง เพื่อสะท้อนบุคลิกของตัวละคร อารมณ์ อุปนิสัยของคนในสังคมที่มีความหลากหลาย การสนทนาขึ้นอยู่กับสัมพันธภาพของบุคคล โอกาส บทสนทนาช่วยให้เนื้อเรื่องตลกขบขัน ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการเร้าอารมณ์ชวนติดตาม อารมณ์ซึ่งช่วยให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกล้อเลียนตามได้ อีกทั้งยังสะท้อนสภาพสังคมไทยที่เกิดเป็นปัญหา เช่น ค่านิยมทางวัฒนธรรม ค่านิยมการศัลยกรรมเพื่อเป็นที่ยอมรับในสังคม ค่านิยมแห่งยุคดิจิทัล การเหยียดหยามเด็กด้อยโอกาสทางสังคม ความหละหลวมของสถาบันการศึกษา ค่านิยมของสังคมที่เปลี่ยนไป เป็นต้น

บทสนทนา มีประโยชน์ต่อผู้เขียนและผู้อ่าน ทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจปัญหาของวัยรุ่นในแต่ละปัญหา สามารถนำไปช่วยเหลือนักเรียนผู้ขอรับคำปรึกษาได้ ได้แก่

ปัญหาครอบครัว “ตังเม” ตัวอย่างที่ 3.17 การที่เด็กทำร้ายตัวเอง ก็เหมือนกับการที่คนทั่วไปแสดงความรู้สึกไม่พอใจ เช่น การทำลายข้าวของการฆ่าตัวตาย เป็นต้น

ปัญหาโดนคุกคามทางสื่อ “มินนี่” ตัวอย่างที่ 3.18 อินเทอร์เน็ตมีทั้งข้อดีและข้อเสีย หากผู้ปกครองยังมองข้าม อาจเกิดปัญหาตามมา ผู้ปกครองควรอยู่ข้าง ๆ เพื่อให้คำแนะนำในการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างถูกวิธี

ปัญหาพฤติกรรมก้าวร้าว “ลูกหวาย” ตัวอย่างที่ 3.19 การตัดสินใจแก้ปัญหาด้วยการใช้กำลัง เป็นสิ่งที่ไม่ควรทำอย่างยิ่ง หากต้องการให้ลูกกระทำในสิ่งที่ดี ก็ควรเป็นแบบอย่างที่ดีเช่นกัน เพราะพฤติกรรมของเด็กเกิดจากการเรียนรู้พฤติกรรมของผู้ใหญ่

ปัญหาความหลากหลายทางเพศ “ไออุ่น” ตัวอย่างที่ 3.20 การไม่ชอบในสิ่งที่ตนเองเป็นไม่ใช่เรื่องเล็กน้อย เพราะมันคือสิ่งที่เขาภูมิใจ ตัวอย่างที่ 3.21 การให้เวลาครอบครัว ยอมรับในสิ่งที่เราเป็น ตัวอย่างที่ 3.22 ความภูมิใจในสิ่งที่ตัวเองควรเป็น ถึงแม้ว่าคนอื่นจะมองว่าเราเป็นอย่างไร ตัวอย่างที่ 3.23 การเรียนการสอนในสถานศึกษา ควรให้ความสำคัญกับเรื่องเพศศึกษา และความหลากหลายทางเพศให้มากขึ้น

ปัญหาเด็กออทิสติก “ไบพัต” ตัวอย่างที่ 3.24 และตัวอย่างที่ 3.25 ได้แก่ การศึกษาเด็กออทิสติกต้องใช้เวลา ควรเข้ากลุ่มทำกิจกรรมกับผู้ปกครองที่มีบุตรหลานเป็นออทิสติก เพื่อศึกษากระบวนการเลี้ยงดูที่ถูกวิธี การรักษาเด็กออทิสติกไม่สามารถรักษาได้ด้วยยารักษาโรค แต่เป็นการ

รักษาทางใจด้วยการเรียนรู้การเลี้ยงดูที่ถูกต้อง การดูแลเด็กกอดทิสติกถูกมองว่าเป็นเรื่องยากเพราะสังคมไม่ยอมรับ และให้โอกาสจึงกลายเป็นปัญหาสังคม และการอธิบายเรื่องเพศถือเป็นเรื่องสำคัญสำหรับเด็กกอดทิสติก

ปัญหาติดเกม “บู๊ค” ตัวอย่างที่ 3.26 การสร้างความเข้าใจให้ผู้ปกครองไว้ใจในตัวเด็ก โดยไม่จับผิด จะทำให้เด็กเห็นคุณค่าของตนเองและเห็นคุณค่า ความรักความห่วงใยจากพ่อแม่ ไม่ทำลายความเชื่อใจของพ่อแม่

ปัญหาความเครียดวิตกกังวล “วิหนึ่ง” ตัวอย่างที่ 3.28 เด็กควรได้เลือกทำในสิ่งที่ตนเองชอบ ไม่ใช่การโดนบังคับหรือการคาดหวัง เพราะความหวังดีของพ่อแม่ อาจสร้างความอึดอัดและกดดันให้แก่ลูก และตัวอย่างที่ 3.29 เด็กต้องการแค้ให้พ่อกับแม่เข้าใจ และยอมรับในสิ่งที่ลูกเป็น การให้อิสระกับลูกบ้างถือเป็นเรื่องที่สำคัญ

6.1.1.5 ฉาก

ฉาก เป็นบริบทแวดล้อมตัวละคร เป็นส่วนสำคัญที่สะท้อนให้เห็นกิจวัตรประจำวันของตัวละครแต่ละตัวได้อย่างชัดเจน มีความแตกต่างกันเฉพาะที่อยู่อาศัย ตัวละครในแต่ละตัวย่อมมีสภาพที่อยู่อาศัยแตกต่างกัน เพราะเป็นสิ่งสะท้อนตัวตนของตัวละคร เช่น หวาย ที่อาศัยอยู่กับพ่อ สะท้อนให้เห็นถึงความเป็นอยู่การคุ้นเคยกับธุรกิจของพ่อหรือโรงงานพ่อ วิหนึ่ง บ้านที่เต็มไปด้วยรูปถ่ายที่ได้รับรางวัลทางวิชาการด้านการเรียน มีโลโก้เหรียญรางวัลมากมาย บู๊ค ห้องนอนที่เต็มไปด้วยอุปกรณ์การเล่นเกมน เป็นต้น แต่สิ่งหนึ่งที่นำเสนอคือฉากบรรยากาศในโรงเรียน และฉากห้องทำงาน ครูทรายที่พร้อมเปิดต้อนรับนักเรียนเพื่อขอรับให้ปรึกษา

จากการศึกษากรณีศึกษาทางเนื้อหา สามารถสรุปเป็นตาราง เพื่อให้เกิดความเข้าใจได้ง่าย ดังนี้

ตาราง 3 สรุปผลการวิเคราะห์ทฤษฎีทางเนื้อหาของปัญหาวัยรุ่นในการให้คำปรึกษาปัญหาวัยรุ่นในนวนิยายชุด “วัยแสบสาแหรกขาด”

แก่นเรื่อง						
ปัญหาครอบครัว						
1. เกิดจากการไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของคนในครอบครัว (รูปธรรม) 2. เกิดจากทัศนคติของผู้ปกครองในการเลี้ยงดูบุตร (นามธรรม)						
โครงเรื่อง					บทสนทนา	
ปัญหาของวัยรุ่น	อุปนิสัยของตัวละคร	สาเหตุของปัญหาหลัก	สาเหตุของปัญหารอง	ผลกระทบที่เกิดขึ้น		ตัวอย่างที่เป็นประโยชน์ต่อผู้เขียนและผู้อ่าน
				ทางกาย	ทางใจ	
ปัญหาครอบครัว “ตั้งเม”	เจียบขริ้ม	ขาดความอบอุ่น	การไม่ได้รับการยอมรับหรือการถูกเหยียดหยาม	- ทำร้ายร่างกายตัวเอง - กรีดข้อมือตัวเอง	- เก็บกด - โดดเดี่ยว	3.17

ตาราง 3 (ต่อ)

แก่นเรื่อง						
ปัญหาครอบครัว						
1. เกิดจากการไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของคนในครอบครัว (รูปธรรม) 2. เกิดจากทัศนคติของผู้ปกครองในการเลี้ยงดูบุตร (นามธรรม)						
โครงเรื่อง					บทสนทนา	
ปัญหาของวัยรุ่น	อุปนิสัยของตัวละคร	สาเหตุของปัญหาหลัก	สาเหตุของปัญหารอง	ผลกระทบที่เกิดขึ้น		ตัวอย่างที่เป็นประโยชน์ต่อผู้เขียนและผู้อ่าน
ปัญหาการคุกคามทางสื่อ “มินนี่”	มั่นใจในตัวเองสูง	ความคาดหวัง	ขาดความอบอุ่น	- ทำร้ายร่างกายตัวเอง - กินยาฆ่าตัวตาย	- เครียด - ผิดหวัง	3.18
ปัญหาพฤติกรรมก้าวร้าว “หวย”	เจียบขริ่ม	การใช้ความรุนแรง	ขาดความอบอุ่น	ทำร้ายร่างกายผู้อื่น	เก็บกด	3.19
ปัญหาความหลากหลายทางเพศ “อุ่น”	- เป็นเด็กดี - สับสน - ลังเล - ไม่กล้าแสดงออก	สับสนในเพศสภาพของตนเอง	การไม่ได้รับการยอมรับหรือการถูกเหยียดเพศ	- ภัยคุกคาม	- เครียด	3.20
				- การถูกล่วงละเมิด	- กัดดัน	3.21
				- ละเมิด	- กลัวการถูกเหยียดเพศ	3.22
				- เจ็บปวด	- เจริญ	3.23
ปัญหาอติสติค “ไบพัด”	- ทำอะไรซ้ำๆ - ซื่อสัตย์ - พูดคนเดียว	ไม่ได้รับการดูแลจากสังคมอย่างถูกวิธี	ขาดความอบอุ่น	- ภัยคุกคามในโรงเรียน	มีความรู้สึกแต่แสดงออกไม่ได้	3.24 3.25
				- ทรมาณ - โดดเดี่ยว		
ปัญหาติดเกม “บู๊ค”	- เจียบขริ่ม - ติดเกม	ขาดความอบอุ่น	อุปสรรคในการบำบัดรักษาดตนเอง	ความเจ็บปวดจากการรักษา	- ทรมาณ - โดดเดี่ยว	3.26
ปัญหาความเครียดวิตกกังวล “วีหนึ่ง”	- เรียบร้อย - มาตรฐานสูง	ความคาดหวัง	การไม่ได้รับอิสระ	เกิดการช็อกและเข้าโรงพยาบาล	- เก็บกด - เครียด - ผิดหวัง	3.28 3.29
1. มีการใช้ภาษา 1.1) ภาษาสนทนา ได้แก่ คำสแลง และคำหยาบ 1.2) ภาษาแบบแผน 2. สะท้อนบุคลิกอุปนิสัยและอารมณ์ของตัวละคร						
ความจริง						
บทสนทนา						

จากตาราง 3 จะเห็นได้ว่า ผลการวิเคราะห์กลวิธีทางเนื้อหาของปัญหาวัยรุ่นตาม 7 กลุ่มปัญหา ตัวละครจะมีโครงเรื่องที่คล้ายกันและสอดคล้องกัน คือ 1) อุปนิสัยเสียขริ่ม 2) สาเหตุของปัญหาวัยรุ่นจะมาจากการขาดความอบอุ่น ความคาดหวัง และการไม่ได้รับการยอมรับจากสังคม 3) ผลกระทบที่เกิดขึ้น ทางกาย ได้แก่ การทำร้ายตัวเอง การทำร้ายผู้อื่น และการโดนผู้อื่นทำร้ายร่างกาย ทางจิตใจ ได้แก่ เก็บกด เครียด โดดเดี่ยว และผิดหวัง ในด้านของแก่นเรื่องพบว่า ปัญหาของวัยรุ่นเกิดจากการขาดการดูแลเอาใจใส่จากครอบครัวเป็นหลัก การไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของคนในครอบครัว และทัศนคติของผู้ปกครองในการเลี้ยงดูบุตรที่ไม่ถูกวิธี

อีกทั้ง บทสนทนา ยังมีประโยชน์ต่อผู้เขียนและผู้อ่าน สามารถเอื้อประโยชน์ต่อบุคคลหรือองค์กรที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษาได้อีกด้วย เช่น นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ ครู และผู้ปกครองที่เจอปัญหาเหล่านี้ สามารถนำกลวิธีการให้คำปรึกษาเรื่องปัญหาวัยรุ่นไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ที่กำลังประสบอยู่ได้

นอกจากนี้ จากตาราง 3 จะเห็นได้ว่า ผลการวิเคราะห์กลวิธีทางเนื้อหา โครงเรื่องและบทสนทนา มีการใช้ในการให้คำปรึกษาไปตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1) โครงเรื่อง ทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจถึงปัญหาของวัยรุ่น ทั้ง 7 ปัญหา และทำให้พบว่าวิธีการให้คำปรึกษาวัยรุ่น ดำเนินไปตามลำดับขั้นตอน ได้แก่ การทำความเข้าใจ การสร้างความเข้าใจ การสร้างความเข้าใจ และการเห็นอกเห็นใจ การประเมินพฤติกรรมวัยรุ่น

2) บทสนทนา ทำให้ค้นพบทางเลือกในการแก้ปัญหา ทั้ง 7 ปัญหา ให้สามารถผ่านวิกฤตปัญหาที่เกิดขึ้นได้

6.1.2 กลวิธีทางวัจนกรรมที่ปรากฏในการให้คำปรึกษาปัญหาวัยรุ่นในนวนิยายชุด “วัยแสบสาแหรกขาด”

จากการศึกษา กลวิธีทางวัจนกรรม ตามกลุ่มวัจนกรรมและประเภทของวัจนกรรม โดยรวม มีกลวิธีทางวัจนกรรม ดังต่อไปนี้

6.1.2.1 วัจนกรรมตรง (Direct Speech Acts)

เป็นกลุ่มที่ผู้ให้คำปรึกษาใช้สื่อความหมายที่ต้องการอย่างตรงไปตรงมา ด้วยการเสนอแนะ แสดงความรู้สึก บอกกล่าว สัญญา และสั่งการ ไปตามลำดับขั้นตอนการให้คำปรึกษา ได้แก่

ตัวอย่างที่ 4.4 – 4.6 เป็นการให้คำปรึกษาระหว่างหลายๆ บุคคล เพื่อการดำเนินการช่วยเหลือนักเรียนผู้ประสบปัญหาวัยรุ่น

ตัวอย่างที่ 4.7 – 4.11 เป็นการให้คำปรึกษาเพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันระหว่างครู นักเรียนผู้ปกครอง และแพทย์

ตัวอย่างที่ 4.13 เป็นการให้คำปรึกษาระหว่างผู้ปกครองและนักเรียน เพื่อดำเนินการช่วยเหลือนักเรียนผู้ประสบปัญหา

ตัวอย่าง 4.14 – 4.16 เป็นการสร้างความเข้าใจกับผู้ปกครอง โดยการชี้ให้เห็นถึงสิ่งที่จะเกิดขึ้น ว่าต้องดำเนินการในขั้นตอนต่อไปอย่างไร

ตัวอย่างที่ 4.17 และตัวอย่างที่ 4.18 เป็นวิธีที่ช่วยสร้างความสัมพันธ์ให้ผู้ให้คำปรึกษาได้เข้าถึงผู้ขอรับคำปรึกษา การสร้างความไว้วางใจ อาจเป็นการให้กำลังใจ การเห็นอกเห็นใจ หรือความเข้าใจในเบื้องต้น แก่ผู้ขอรับคำปรึกษาจึงเป็นสิ่งสำคัญ ในการเริ่มต้นขั้นแรกของการให้คำปรึกษา

ตัวอย่างที่ 4.19 เป็นการประเมินพฤติกรรมนักเรียน จากการกระทำที่แสดงออกที่โรงเรียนในเบื้องต้น ด้วยข้อมูลที่อยู่อย่างชัดเจน ทำให้ทราบว่านักเรียนมีปัญหาในด้านใดบ้าง เพื่อนำไปสู่ขั้นตอนการแก้ไขปัญหา

ตัวอย่างที่ 4.21 และ 4.23 เป็นกลวิธีที่ผู้ให้คำปรึกษา เสนอตัวเลือกให้ผู้ขอรับคำปรึกษากระทำได้มากกว่าหนึ่งอย่าง และผู้ขอรับคำปรึกษามีสิทธิ์เลือกที่จะกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งในสิ่งที่ผู้ให้คำปรึกษานำเสนอ และชี้ให้เห็นถึงข้อดีและข้อเสีย

ตัวอย่างที่ 4.23 เป็นการให้คำปรึกษาเพื่อดำเนินการช่วยเหลือนักเรียนผู้ประสบปัญหา

ตัวอย่างที่ 4.24 การสนทนาดังกล่าวเป็นวิธีการสนทนาที่ครูและแพทย์แสดงความช่วยเหลือผู้ปกครอง ให้ทำกิจกรรมร่วมกันกับนักเรียนผู้ประสบปัญหาด้วยวิธีการต่าง ๆ ตามความเหมาะสม

ตัวอย่างที่ 4.25 เป็นกิจกรรมที่ครูแสดงความช่วยเหลือนักเรียน โดยการให้คำปรึกษา

ตัวอย่างที่ 4.26 เป็นการสร้างความไว้วางใจ ให้กำลังใจ และเสริมสร้างพลังจิตใจให้แก่ผู้ขอรับคำปรึกษาหรือผู้ประสบปัญหา ให้สามารถดำเนินชีวิตไปอย่างมีความสุข

และตัวอย่างที่ 4.36 เป็นการให้นักเรียนทำกิจกรรมร่วมกับแพทย์ โดยวิธีการบำบัด

6.1.2.2 วจนกรรมา้อม (Indirect Speech Acts)

เป็นกลุ่มที่ผู้ให้คำปรึกษาใช้สื่อความหมายไม่ตรงคำพูดมีนัยสำคัญแอบแฝง ด้วยประโยคคำสั่ง การขอบคุณ การแสดงความตั้งใจ ประโยคขอร้องในรูปแบบประโยคคำถาม การบอกกล่าวในรูปแบบประโยคบอกเล่า ประโยคที่กล่าวมานั้นดำเนินตามลำดับขั้นตอนการให้คำปรึกษาได้แก่

ตัวอย่างที่ 4.33 - 4.36 เป็นกลวิธีที่ช่วยสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้ให้คำปรึกษาได้เข้าถึงผู้ขอรับคำปรึกษา

ตัวอย่างที่ 4.37 เป็นวิธีการสังเกต วิเคราะห์การกระทำหรือการแสดงออกของนักเรียนแต่ละคน หรือการกล่าวถึงข้อมูลโดยคาดการณ์ โดยหลีกเลี่ยงการเสนอข้อมูลที่ผิดพลาด

ตัวอย่างที่ 4.38 และตัวอย่างที่ 4.39 เป็นการสร้างความเข้าใจ ด้วยวิธีการอธิบายสาเหตุของปัญหา โดยอ้างอิงจากข้อมูลที่มีอยู่ หรือรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติมจากครอบครัวนักเรียน เพื่อสร้างความเข้าใจในครอบครัวนักเรียน

ตัวอย่างที่ 4.41 เป็นการชี้ให้เห็นข้อเสียในการกระทำนั้น ๆ

ตัวอย่างที่ 4.42 และตัวอย่างที่ 4.43 เป็นวิธีการดำเนินการช่วยเหลือนักเรียน โดยการแนะนำให้ผู้ปกครอง ทำกิจกรรมร่วมกันกับนักเรียนผู้ประสบปัญหา

ตัวอย่างที่ 4.44 เป็นการดำเนินการช่วยเหลือนักเรียน โดยการที่ครูทำกิจกรรมร่วมกับนักเรียน

และตัวอย่างที่ 4.45 เป็นวิธีการดำเนินการช่วยเหลือ โดยแพทย์ให้คำปรึกษาผู้ปกครอง

จากการศึกษากลวิธีทางวจนกรรม สามารถสรุปเป็นตาราง เพื่อให้เกิดความเข้าใจได้โดยง่าย ดังนี้

ตาราง 4 สรุปผลการวิเคราะห์กลวิธีทางวจนกรรมของปัญหาวัยรุ่นในการให้คำปรึกษาปัญหาวัยรุ่นในนวนิยายชุด “วัยแสบสาแหรกขาด”

ประเภทวจนกรรม	ประเภทย่อย/ความหมาย	ตัวอย่างที่	ตัวอย่าง (เพิ่มเติม)
วจนกรรมตรง	- การเสนอแนะ - การออกคำสั่ง	4.1	- “มันทำให้เรารู้จักพวกเขามากขึ้น ถ้าครูประจำชั้นได้ไปเห็นชีวิตของนักเรียนที่บ้าน”
	การเตือน	4.4	“สิ่งที่ทั้งคู่กำลังจะทำอาจทำให้บูครู้สึกว่าพ่อแม่ไม่ไวใจหรือคอยจับผิดอยู่”
	- การแสดงความเสียใจ - กลวิธีบอกความผิดพลาด	4.5	“ผมบอกเลยว่ามันทรมาณมาก”
	การชื่นชม	4.6	“โอบกอดลูก ปลอดภัยปกป้อง และสนับสนุน”
	- การให้คำปรึกษา - การรายงาน - การแจ้งข้อมูลหรือการยืนยัน	4.7 - 4.11	การป้องกันอันตรายจากสื่อเทคโนโลยี
วจนกรรมอ้อม	การสัญญา	4.13	“พ่อไม่ผิดหวังอยู่แล้วลูก”
	การแนะนำ	4.14 - 4.16	“กรณีที่ได้ก็มีความก้าวร้าว รุนแรง... ควรส่งไปพบแพทย์โดยเร็วที่สุด”
	การบอกกล่าว	4.17 - 4.18 4.19 4.22 - 4.23	การบอกความต้องการผู้ให้คำปรึกษา การแนะนำตัวของผู้ให้คำปรึกษา การทำความเข้าใจกับผู้ปกครองถึงปัญหาที่เกิดขึ้นกับผู้ขอรับคำปรึกษา
	ประโยคคำสั่ง	4.24 - 4.26	การสั่งให้ผู้ขอรับคำปรึกษาทำกิจกรรมร่วมกันเพื่อให้สถานการณ์ดีขึ้น
	การขอร้อง	4.28	“ขอให้ทุกคนร่วมมือกัน ถ้าวัวทำเพื่อเด็กแล้วก็ทำเพื่อโรงเรียนของเรา”
วจนกรรมอ้อม	การขอบคุณ	4.31	“เป็นลูกที่น่ารัก”
	การแสดงความตั้งใจ	4.32	“ลองดูอีกทีมั้ยครับ”

ตาราง 4 (ต่อ)

ประเภท วจนกรรม	ประเภทย่อย/ความหมาย	ตัวอย่างที่	ตัวอย่าง (เพิ่มเติม)
	ประโยคขอร้อง (ประโยค คำถาม)	4.35	เป็นการแสดงความเข้าใจและเสริมสร้าง พลังใจให้แก่ผู้เข้ารับคำปรึกษา
	การบอกกล่าว (ประโยคบอก เล่า)	4.37	การที่ผู้ให้คำปรึกษาหลีกเลี่ยงการ นำเสนอข้อมูลที่ผิดพลาด
	ประโยคคำสั่ง	4.38 – 4.39	การที่ผู้ให้คำปรึกษาสร้างความเข้าใจกับ ครอบครัว

จากตารางที่ 4 เห็นได้ว่า ผลการวิเคราะห์กลวิธีทางวจนกรรมที่ปรากฏในการให้คำปรึกษาปัญหาวัยรุ่น ตัวอย่างของประเภทวจนกรรม ใช้ในการให้คำปรึกษาไปตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

ตัวอย่างของวจนกรรมตรง ได้แก่ การสร้างความไว้วางใจ การให้กำลังใจ การเห็นอกเห็นใจ การประเมินพฤติกรรมนักเรียน การเสนอทางเลือกการชี้ให้เห็นถึงข้อดีและข้อเสีย การสร้างความเข้าใจร่วมกันระหว่างครู นักเรียน ผู้ปกครอง และแพทย์ การทำกิจกรรมร่วมกันระหว่างนักเรียน ครู และแพทย์ โดยการบำบัดและการให้คำปรึกษาผู้ปกครอง

ตัวอย่างของวจนกรรมตรง ได้แก่ การสร้างความไว้วางใจ การให้กำลังใจ การประเมินพฤติกรรมนักเรียน การเสนอทางเลือกการชี้ให้เห็นถึงข้อดีและข้อเสีย การสร้างความเข้าใจร่วมกันระหว่างครู นักเรียนผู้ปกครอง และแพทย์ การดำเนินการช่วยเหลือนักเรียนโดยการแนะนำ การให้คำปรึกษาผู้ปกครอง การทำกิจกรรมร่วมกันระหว่าง นักเรียน ครู และแพทย์

6.1.3 กลวิธีทางถ้อยคำในการนำเสนอการให้คำปรึกษาปัญหาวัยรุ่นในนวนิยาย “วัย แสบสาแหรกขาด”

จากการศึกษากลวิธีทางถ้อยคำ กลวิธีที่ผู้ให้คำปรึกษาถ่ายทอดจากนามธรรมไปสู่รูปธรรม ซึ่งถ่ายทอดถึงสาเหตุของปัญหาไปสู่หนทางแห่งการแก้ปัญหา ใน 4 ประเด็น ได้แก่ กลวิธีทางถ้อยคำ กลวิธีการใช้ประโยค กลวิธีการใช้สำนวน และกลวิธีการใช้ภาพพจน์ โดยรวมมีกลวิธีทางถ้อยคำ ดังต่อไปนี้

1) กลวิธีด้านคำ

การใช้คำถูกความหมาย

เป็นกลุ่มที่ผู้ให้คำปรึกษาใช้คำในระดับเดียวกัน สื่อสารไปถึงผู้เข้ารับคำปรึกษา โดยแบ่งไปตามบริบทของถ้อยคำ เป็นการใช้คำที่ต่างกันแต่มีความหมายเหมือนกัน และตามสภาพของบุคคล เช่น ครูกับนักเรียนเป็นการอธิบายและยกตัวอย่าง ครูกับผู้ปกครองเป็นการชี้แจงและสร้างความเข้าใจ ครูกับครูเป็นการอธิบายและการใช้ภาษาแบบแผน ผู้ปกครองกับแพทย์เป็นการชี้แจงโดยไม่ต้อง แปลความหมาย เป็นต้น แบ่งไปตามความหมายโดยอรรถ เป็นการใช้

คำพูดใกล้เคียงกันแต่มีพลังและความหมายโดยนัยเป็นการใช้คำที่มีความหมายไม่ตรงรูปเชื่อมโยงไปถึงความหมายที่ตรงกันอยู่ไม่พูดตรง ๆ คล้ายกับวัจนกรรมอ้อม

ความหมายตามบริบทถ้อยคำและตามสถานภาพบุคคล ตัวอย่างที่ 5.1 - 5.5 เป็นวิธีการดำเนินการช่วยเหลือนักเรียนและผู้ปกครอง โดยการให้คำปรึกษาจากครูและแพทย์

ความหมายโดยอรรถ ตัวอย่างที่ 5.8 และตัวอย่างที่ 5.10 เป็นการสร้างความเข้าใจกับผู้ปกครอง โดยการชี้ให้เห็นถึงสิ่งที่จะเกิดขึ้นและเป็นจริง

ความหมายโดยนัย ตัวอย่างที่ 5.13 และตัวอย่างที่ 5.17 เป็นการทำความเข้าใจในตัวผู้ขอรับคำปรึกษา ถึงสาเหตุของปัญหา ตัวอย่างที่ 5.18 เป็นการให้คำปรึกษาระหว่างครูกับนักเรียน ด้วยคำพูดที่ทำให้กำลังใจ ถือเป็นการดำเนินการช่วยเหลือผู้ขอรับคำปรึกษาได้เป็นอย่างดี

การใช้คำอุทธรณ์

เป็นกลุ่มที่ผู้ให้คำปรึกษาใช้สื่อสารกับผู้ขอรับคำปรึกษาในหลายระดับ หากเป็นภาษาสนทนา จะใช้กับบุคคลใกล้ชิดสนิทกัน หรืออยู่ในวัยเดียวกัน เช่น คำสุภาพ คำสแลง คำหยาบ เป็นต้น ภาษากึ่งแบบแผน จะใช้กับบุคคลที่ไม่สนิทกันนัก หรืออยู่ในวัยที่ต่างกัน เป็นคำสุภาพที่อยู่ในรูปแบบภาษาสนทนากับภาษาแบบแผน ส่วนภาษาแบบแผน จะใช้ในสถานการณ์ที่เป็นทางการ ต้องมีการแถลงการณ์และการอภิปราย เช่น การสนทนาระหว่างครูกับผู้ปกครอง ดังตัวอย่างประโยคที่ว่า

“เด็กมันสันดานไม่ดี แก่ยังงี้ก็ไม่หาย ต้องให้มันลาออกไปล่าบากซะให้ชัด”

“สิ่งที่ห่วยเป็นไม่ได้เกี่ยวกับสันดาน และเราสามารถปรับเปลี่ยนได้ค่ะ แต่ต้องใช้เวลาและมีคนคอยนำทาง” ทราวยทิพย์แยงอิก (เล่ม 1 หน้า 175)

ข้อความดังกล่าว เป็นการใช้ถ้อยคำหยาบ ผู้เขียนต้องการนำเสนอให้เกิดความสมจริง แต่ก็ไม่สามารถใช้ได้มีโอกาสที่เป็นทางการ การประชุม แถลงการณ์หรือการอภิปรายได้

ภาษาสนทนา ตัวอย่างที่ 5.21 - 5.28 เป็นการทำความเข้าใจในตัวผู้ขอรับคำปรึกษาถึงสาเหตุของปัญหา ตัวอย่างที่ 5.30 และตัวอย่างที่ 5.31 เป็นการสังเกตและประเมินพฤติกรรมของผู้ขอรับคำปรึกษา

ภาษากึ่งแบบแผน ตัวอย่างที่ 5.34 เป็นการสร้างความเข้าใจระหว่างครูกับผู้ปกครอง ตัวอย่างที่ 5.36 เป็นวิธีการดำเนินการช่วยเหลือนักเรียน ด้วยการให้ผู้ปกครองดูแลนักเรียนอย่างใกล้ชิด

ภาษาแบบแผน ตัวอย่างที่ 5.37 - 5.39 เป็นการสร้างความเข้าใจระหว่างครูกับผู้ปกครอง ถึงสาเหตุของปัญหาในตัวผู้ขอรับคำปรึกษา

2) กลวิธีการใช้ประโยค

ประโยคความรวม เป็นกลุ่มที่ผู้ให้คำปรึกษาใช้สื่อให้ผู้ขอรับคำปรึกษาได้เข้าใจรายละเอียดของปัญหาอย่างถ่องแท้ โดยมีคำสันธานมาเชื่อม

ตัวอย่างที่ 5.40 - 5.41 เป็นการสร้างความเข้าใจระหว่างครูกับผู้ปกครอง

ประโยคบอกเล่าในรูปแบบประโยคคำถามและประโยคขอร้อง เป็นกลุ่มที่ผู้ให้คำปรึกษาใช้ตั้งคำถามด้วยประโยคบอกเล่ากับวัจนกรรมอ้อมร่วมกัน คล้ายกับวัจนกรรมโดยนัย

ตัวอย่างที่ 5.42 เป็นการสำรวจข้อมูลในครอบครัว เพื่อสร้างความเข้าใจระหว่างครูกับผู้ปกครอง

ประโยคสั้นและประโยคยาว เป็นกลุ่มที่ผู้ให้คำปรึกษาใช้อธิบายสาเหตุของปัญหาเพียงหนึ่งใจความ ไม่ซับซ้อน ตรงไปตรงมา เพื่อให้ผู้ขอรับคำปรึกษาได้เกิดความกระจ่าง หรือบางถ้อยคำยากที่จะกล่าวออกมาตรง ๆ

ตัวอย่างที่ 5.43 – 5.44, 5.46 – 5.47 และ 5.49 เป็น การสร้างความเข้าใจระหว่างครูกับผู้ปกครอง ตัวอย่างที่ 5.45, 5.48 และ 5.50 เป็นการทำความเข้าใจ และการเข้าใจในตัวผู้ขอรับคำปรึกษา ถึงสาเหตุของปัญหา

ประโยคขัดแย้ง เป็นกลุ่มที่ผู้ให้คำปรึกษานำมาใช้เชื่อมประโยคสองประโยคเข้าด้วยกัน โดยมีคำสันธานมาเชื่อม

ตัวอย่างที่ 5.51 – 5.52 เป็นการสร้างความเข้าใจระหว่างครูกับผู้ปกครอง และตัวอย่างที่ 5.53 เป็นการทำความเข้าใจถึงสาเหตุของปัญหา

ประโยคคำถามเชิงวาทศิลป์ เป็นกลุ่มที่ผู้ให้คำปรึกษาใช้แสดงลีลาการใช้ประโยคอย่างมีศิลปะ โดยการตั้งคำถามเพื่อให้ผู้ขอรับคำปรึกษาได้ขบคิดและตระหนักถึงสิ่งที่ผู้ให้คำปรึกษารับทราบในสิ่งใดสิ่งหนึ่งด้วยตนเอง

ตัวอย่างที่ 5.55 เป็นวิธีการดำเนินการช่วยเหลือนักเรียน โดยการให้คำปรึกษาจากครู

3) กลวิธีการใช้สำนวน

เป็นกลุ่มที่ผู้ให้คำปรึกษาใช้สื่อสารเฉพาะในกลุ่มวัยผู้ใหญ่ด้วยกัน ได้แก่ ครู ผู้ปกครอง และแพทย์ เพราะช่วยทำให้คำนี้ถึงการใช้ภาษาได้ถูกต้องและสละสลวย ไม่จำเป็นต้องกล่าวถ้อยคำเยิ่นเย้อยืดยาว เป็นการสื่อสารกันด้วยคำสั้น ๆ แต่สามารถสร้างความเข้าใจให้ผู้ขอรับคำปรึกษาได้ อย่างชัดเจน เพราะมีความเข้าใจที่ตรงกัน และความลึกซึ้งในการใช้ภาษาที่สะท้อนถึงความเชื่อการสร้างมโนภาพได้อย่างแยบยล

เพื่อย่อความและเพื่อขยายความ ตัวอย่างที่ 5.57 เป็นการสร้างความเข้าใจระหว่างครูกับผู้ปกครอง ตัวอย่างที่ 5.58 เป็นการทำความเข้าใจในตัวผู้ขอรับคำปรึกษา ถึงสาเหตุของปัญหา

เพื่อแทนถ้อยคำ ตัวอย่างที่ 5.61 - 5.62 เป็นการให้คำปรึกษาเพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันระหว่างครูและผู้ปกครอง

4) กลวิธีการใช้ภาพพจน์

เป็นกลุ่มที่ผู้ให้คำปรึกษาใช้กล่าวอ้างให้เกิดมโนภาพในใจ และสร้างความเปลี่ยนแปลงทางอารมณ์ ความรู้สึกของผู้ขอรับคำปรึกษาได้ ที่สำคัญยังเป็นเครื่องมือในการสื่อสารให้เกิดความเข้าใจตรงกันได้ง่ายขึ้นอีกด้วย ได้แก่

ภาพพจน์อุปมา เป็นกลุ่มที่ผู้ให้คำปรึกษาใช้เปรียบเทียบกับสิ่งหนึ่งกับสิ่งหนึ่ง

ตัวอย่างที่ 5.66 เป็นการทำความเข้าใจ และการเข้าใจในตัวผู้ขอรับคำปรึกษา ถึงสาเหตุของปัญหา

ภาพพจน์สัญลักษณ์ เป็นกลุ่มที่ผู้ให้คำปรึกษาใช้สื่อถึงลักษณะของสิ่งหนึ่ง แต่นำมาใช้แทนสิ่งหนึ่ง คล้ายกับวจนกรรมอ้อมและความหมายโดยนัย

ภาพพจน์อุปมานิทศน์ เป็นกลุ่มที่ผู้ให้คำปรึกษาใช้สื่อถึงเรื่องราวต่าง ๆ รอบตัว ที่เคยเกิดขึ้นมาแล้ว นำมาเปรียบเทียบกับขยายความให้ผู้ขอรับคำปรึกษาเกิดความเข้าใจถึงปัญหา

ตัวอย่างที่ 5.68 เป็นการแสดงความเข้าใจ ให้กำลังใจ และเสริมสร้างพลังจิตใจให้แก่ผู้ขอรับคำปรึกษาหรือผู้ประสบปัญหา ให้สามารถดำเนินชีวิตไปอย่างมีความสุข

ภาพพจน์การอ้างอิง เป็นกลุ่มที่ผู้ให้คำปรึกษาใช้สื่อ ถึงบุคคลหรือเหตุการณ์เพื่อนำมาอ้างอิงเป็นอุทาหรณ์

ตัวอย่างที่ 5.71 เป็นการดำเนินการช่วยเหลือนักเรียน โดยการให้คำปรึกษาจากแพทย์ ภาพพจน์ปฏิบัติ เป็นกลุ่มที่ผู้ให้คำปรึกษาใช้เปรียบเทียบ โดยการตั้งคำถามแต่ไม่ต้องการคำตอบ คล้ายกับประโยคคำถามเชิงวาทศิลป์และวัจนกรรมอ้อม

ตัวอย่างที่ 5.72 เป็นการดำเนินการช่วยเหลือนักเรียน โดยการให้คำปรึกษาจากครู

จากการศึกษาทฤษฎีทางถ้อยคำ สามารถสรุปเป็นตาราง เพื่อให้เกิดความเข้าใจได้โดยง่าย ดังนี้

ตาราง 5 สรุปผลการวิเคราะห์ทฤษฎีทางถ้อยคำของปัญหาวัยรุ่นในการให้คำปรึกษาปัญหาวัยรุ่นในนวนิยายชุด “วัยแสบสาแหรกขาด”

ทฤษฎี ด้าน ถ้อยคำ	ประเภทของทฤษฎีด้านถ้อยคำ		ตัวอย่าง ที่	ตัวอย่าง (เพิ่มเติม)		
	ประเภท	ประเภท (ย่อย)				
ทฤษฎี ด้านคำ	การใช้คำ ถูกความ หมาย	ความ หมายตาม บริบท	ตามบริบทถ้อยคำ	5.1	- พ่อแม่ คู่กับ ลูก	
			ตาม สถาน - ภาพ	ครูกับนักเรียน	5.1	- พ่อแม่ คู่กับ ลูก
				ครูกับ ผู้ปกครอง	5.2 - 5.3	- พุด คู่กับ ฟัง - การใช้ภาษา คู่กับ การสื่อสาร
			บุคคล	ครูกับครู	5.4	มีแบบแผน คู่กับ รูปแบบการ สื่อสาร
				ผู้ปกครองกับ แพทย์	5.5	การไม่เห็นคุณค่าของตัวเอง คู่กับไม่ได้หมายความว่าบ้า
	ความหมาย โดยอรรถ		5.8, 5.10	ควบคุมอารมณ์ตัวเองไม่ได้ กลายเป็น “นอตหลุด”		
	ความหมาย โดยนัย		5.13, 5.17, 5.18	หมดชื่อเสียง กลายเป็น “ดาว ตก”, ผู้หญิง กลายเป็น “ชะนี”, ความกล้าหาญ กลายเป็น “อาวุธ”		
	การใช้คำอุกระดับ	ภาษาสนทนา		5.21 - 5.28, 5.30	“ไซว้อฟ”, “ไอ้สัตว์”, “อืดู๊ด”, “ติดลม”	
			ภาษาถึงแบบแผน	5.34, 5.36	อินเทอร์เน็ต กลายเป็น “เน็ต”, ภาพยนตร์ กลายเป็น “หนัง”	

ตาราง 5 (ต่อ)

กลวิธี ด้าน ถ้อยคำ	ประเภทของกลวิธีด้านถ้อยคำ		ตัวอย่างที่	ตัวอย่าง (เพิ่มเติม)
	ประเภท	ประเภท (ย่อย)		
		ภาษาแบบแผน	5.37 - 5.39	“ตามที่เราทราบกันว่าผู้คนในสังคม ทุกวันนี้มีความหลากหลายมากขึ้น และมีแนวโน้มที่จะมากขึ้นเรื่อย ๆ”
กลวิธี การใช้ ประโยค	ประโยคความรวม		5.40 - 5.41	คำสันธาน เช่น และ รวมถึง หรือ เป็นต้น
	ประโยคบอกเล่าในรูปแบบประโยคคำถาม และประโยคขอร้อง		5.42	“คุณสังเกตเห็นไหมว่า...วิธีหนึ่งเค้า เหนียวและเครียดหรือเปล่า?”
	ประโยคสั้นและประโยคยาว		5.43 - 4.47, 5.50	“การลงโทษที่ไม่ปรับความเข้าใจเป็น การลงโทษที่สูญเปล่านะคะ”
	ประโยคขัดแย้ง		5.51	คำสันธาน เช่น แต่ เป็นต้น
	ประโยคคำถามเชิงวาทศิลป์		5.53, 5.55	“การแก้งกันเล็ก ๆ น้อย ๆ ที่ดู เหมือนเป็นเรื่องตลก แต่จริง ๆ คนที่ โดนไม่ตลกด้วย”
กลวิธี การใช้ สำนวน	เพื่อย่อความ, เพื่อขยายความเข้าใจ		5.57, 5.58	“ฝากผีฝากไข้”, “วิวายล้อมคอก”
	เพื่อแทนถ้อยคำ		5.61, 5.62	“ผ่าเหล่าผ่ากอ”, “อกใหม่ไส้ขม”
	เพื่อเพิ่มความสละสลวย		5.65	ตี = ตีรันฟันแทง
กลวิธี การใช้ ภาพพจน์	การใช้ภาพพจน์อุปมา		5.66	“เมื่อเค้าไม่ได้รับความรักก็เหมือนคน อกหัก”
	การใช้ภาพพจน์สัญลักษณ์		5.67	ผู้หญิง = ชะนี
	การใช้ภาพพจน์อุปมานิทัศน์		5.68	“การที่ลูกเป็นแบบนี้เพราะได้รับ แบบอย่างมาจากคนเป็นพ่อ”
	การใช้ภาพพจน์การอ้างถึง		5.71	หม้ออ่างข้อมูลเกี่ยวกับเกมจาก ต่างประเทศในการบำบัดรักษาบุคคล
	การใช้ภาพพจน์ปฏิเสธ		5.72	“แล้วตัวตนที่แท้จริงของเราคืออะไร”

จากตาราง 5 จะเห็นได้ว่า ผลการวิเคราะห์กลวิธีทางถ้อยคำของปัญหาวัยรุ่นในการให้คำปรึกษาปัญหาวัยรุ่น ตัวอย่างของกลวิธีทางถ้อยคำใช้ในการให้คำปรึกษาไปตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

ตัวอย่างของกลวิธีด้านคำ ได้แก่ การดำเนินการช่วยเหลือจากครูและแพทย์ การสร้างความเข้าใจระหว่างครูกับผู้ปกครอง การทำความเข้าใจในตัวผู้ขอรับคำปรึกษา การให้กำลังใจ การสังเกต การประเมินพฤติกรรมของผู้ขอรับคำปรึกษา และการดำเนินการช่วยเหลือนักเรียนด้วยการให้ผู้ปกครองดูแลนักเรียนอย่างใกล้ชิด

ตัวอย่างของกลวิธีการใช้ประโยค ได้แก่ การสร้างความเข้าใจระหว่างครูกับผู้ปกครอง การสำรวจข้อมูลในครอบครัวระหว่างครูกับผู้ปกครอง การสร้างความเข้าใจระหว่างครูกับผู้ปกครอง การทำความเข้าใจ การเข้าใจในตัวผู้ขอรับคำปรึกษา และการดำเนินการช่วยเหลือนักเรียนโดยการให้คำปรึกษาจากครู

ตัวอย่างของกลวิธีการใช้สำนวน ได้แก่ การสร้างความเข้าใจระหว่างครูกับผู้ปกครอง และการทำความเข้าใจในตัวผู้ขอรับคำปรึกษา

ตัวอย่างของกลวิธีการใช้ภาพพจน์ ได้แก่ การทำความเข้าใจ และการเข้าใจในตัวผู้ขอรับคำปรึกษา การเข้าใจ การให้กำลังใจ และการดำเนินการช่วยเหลือนักเรียนโดยการให้คำปรึกษาจากครู และแพทย์

6.2 อภิปรายผล

จากการวิจัย เรื่อง กลวิธีการนำเสนอคำปรึกษาปัญหาวัยรุ่นในนวนิยายชุด “วัยแสบสาแหรกขาด” ของณัฐยา ศิรกรวิไล ซึ่งเป็นการศึกษาพรรณนาเชิงวิเคราะห์ โดยใช้องค์ประกอบวรรณกรรมในการวิเคราะห์กลวิธีเนื้อหาตาม 7 กลุ่มปัญหา ได้แก่ ปัญหาครอบครัว “ตั้งเเม่” ปัญหาโดนคุกคามทางสื่อ “มินนี่” ปัญหาพฤติกรรมก้าวร้าว “ลูกหวาย” ปัญหาความหลากหลายทางเพศ “ไออุ่น” ปัญหาเด็กออทิสติก “ไบพัต” ปัญหาติดยา “บู๊ค” และปัญหาความเครียดวิตกกังวล “วีหนึ่ง” ใช้กลุ่มวัจนกรรม 5 กลุ่ม ได้แก่ วัจนกรรมกลุ่มชี้แนะ (Directive) วัจนกรรมกลุ่มแสดงความรู้สึก (Expressive) วัจนกรรมกลุ่มบอกกล่าว (Representative/Assertive) วัจนกรรมกลุ่มผูกมัด (Commissive) และ วัจนกรรมกลุ่มแถลงการณ์ (Declaration) รวมถึงประเภทของวัจนกรรม 2 ประเภท ได้แก่ วัจนกรรมตรง (Direct Speech Acts) และวัจนกรรมอ้อม (Indirect Speech Acts) ในการวิเคราะห์กลวิธีทางวัจนกรรม อีกทั้งใช้กลวิธี 4 กลวิธี ได้แก่ กลวิธีด้านคำ กลวิธีการใช้ประโยค กลวิธีใช้สำนวน และกลวิธีใช้ภาพพจน์ ในการวิเคราะห์กลวิธีทางถ้อยคำ ในส่วนนี้ผู้วิจัยมีประเด็นจากผลการวิจัยนำมาอภิปรายผลเพิ่มเติม ดังต่อไปนี้

6.2.1 กลวิธีทางเนื้อหาของปัญหาวัยรุ่นในการให้คำปรึกษาปัญหาวัยรุ่นในนวนิยายเรื่องวัยแสบสาแหรกขาด

6.2.1.1 ปัญหาครอบครัว

การสร้างโครงเรื่อง แก่นเรื่อง หรือแนวคิดของผู้ประพันธ์ เน้นปัญหาของวัยรุ่นอันเกิดจากครอบครัวที่ไม่สมบูรณ์ ไปสู่การแก้ไขโดยตัวละครหลักที่ร่วมมือกันระหว่างชวนากรกับครูทราย ซึ่งถือเป็นตัวแทนของหน่วยงานสถาบันการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ อีกประการหนึ่ง คือ

บทบาทหน้าที่ของบุคคลในครอบครัว ควรตระหนักถึงหน้าที่ของตนเอง หันหน้าเข้าหากัน ปรับทัศนคติ ยอมรับในตัวตน และความคิดเห็นของกันและกัน เพราะสิ่งสำคัญที่สุด ครอบครัวต้องให้ความร่วมมือในการป้องกันปัญหาเหล่านี้ นอกจากนี้การคาดหวังให้สถาบันการศึกษาเป็นผู้ดูแลรับผิดชอบเพียงฝ่ายเดียว สะท้อนถึงความบกพร่องจากหน่วยงานอื่น

6.2.1.2 ปัญหาระบบการศึกษาไทย

จุดเด่นของบทสนทนา ไม่เพียงแค่นำเสนอความจริงของตัวละคร ยังสะท้อนให้เห็นถึงระบบการศึกษาไทย ที่ไม่ได้รับการแก้ไขจากหน่วยงานต้นสังกัดอย่างจริงจัง ใช้เกรดหรือคะแนนเป็นตัววัดความรู้ความสามารถของนักเรียน เพื่อนำไปสอบคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัย ดังบทสนทาระหว่างแม่กับลูกในการเตรียมสอบเข้ามหาวิทยาลัย กล่าวไว้

“วี วันก่อนคุยเรื่องสอบหมอบต้องยื่นพอร์ตเมื่อไหร่นะ แล้วตกลงไอ้ที่คิงที่เคลสนี้มันยังไง อธิบายให้แม่ฟังหน่อยสิ”... “ยื่นพอร์ตประมาณตุลา - พฤศจิกายน ถ้าไม่ได้ก็เตรียมสอบช่วงธันวาคมแล้ว ก็เตรียมสอบ GAT - PAT เดือนกุมภาพันธ์ ถ้ายื่นแล้วไม่ได้ก็สอบ O - NET ไม่ได้ก็สอบ 9 วิชาสามัญเดือนมีนาคม” วีหนึ่งตอบคำถามของแม่ (เล่ม 2 หน้า 415)

สะท้อนให้เห็นถึงความไม่ตรงไปตรงมาในการจัดการศึกษา กลายเป็นการแข่งขันอันดุเดือดระหว่างนักเรียนด้วยกัน และความกดดันจาก

6.2.1.3 ปัญหาเทคโนโลยี

ได้เสนอภาพกิจวัตรประจำวันของตัวละคร เหตุการณ์ของเรื่องในแต่ละเหตุการณ์ ซึ่งเป็นภาพลักษณ์ปัญหาวัยรุ่น ทำให้เหตุการณ์ของเรื่องดำเนินไป เห็นถึงบุคลิกของตัวละครอย่างแท้จริงการจัดห้อง เครื่องใช้ส่วนตัว รวมถึงถึงสิ่งของที่วางในห้อง กระตุ้นเตือนผู้อ่านให้ตระหนักถึงการเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคม สิ่งแวดล้อม และวิถีชีวิตของคนยุคสมัยเก่ามาสู่สังคมในปัจจุบัน ที่เปลี่ยนไป อีกทั้งยังสะท้อนวิถีชีวิต วิถีปฏิบัติความเชื่อ และความสมถะของคนในสมัยก่อน ที่ยังหลงเหลืออยู่ในพื้นที่ห่างไกลหรือในพื้นที่ตามหุบเขา ฉากที่ครอบครัวมินนี่ไปทำกิจกรรมที่ดอยแสนฟ้า เป็นพื้นที่ไม่มีความสะดวกสบาย ทั้งหมดบ้านมีโทรศัพท์เพียงเครื่องเดียววางไว้ในที่สาธารณะ ทุกคนใช้เท่าที่จำเป็น ทำให้ผู้วิจัยทราบว่าความสุขที่แท้จริงของมนุษย์อยู่ที่จิตใจ และคนในครอบครัวเป็นสิ่งสำคัญ การใช้ชีวิตเรียบง่ายเป็นการลดความต้องการของตนเองและพึงพอใจในสิ่งที่ตนเองมี

นอกจากนี้สื่อมวลชน ควรมีส่วนร่วมในการปลูกฝังทัศนคติในทางที่ดีผ่านสื่อ และเป็นสื่อกลางช่วยแก้ไขปัญหเกี่ยวกับปัญหาการโดนคุกคามทางสื่อ ถึงแม้จะมีการดำเนินคดีกับบุคคลที่สร้างความเสียหายให้กับเหยื่อ แต่ถึงอย่างไรกฎหมายก็ยังขาดความหนักแน่นในการหยุดยั้งบุคคลเหล่านี้ เพราะในปัจจุบัน ยังคงมีเหตุการณ์เหล่านี้ให้เห็นอยู่เนือง ๆ และว่าผลร้ายแรงต่อวัยรุ่นจากการอภิปรายผลในหัวข้อที่ 6.2.1.1 - 6.2.1.3 ทำให้ผู้วิจัยค้นพบว่า ปัญหาของวัยรุ่น เกิดจากหลายสาเหตุประกอบกัน ได้แก่

1) ปัญหาครอบครัว แบ่งเป็น 2 ปัญหาใหญ่ ๆ คือ 1.1) การไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของคนในครอบครัว หรือด้านรูปธรรม 1.2) ทัศนคติของผู้ปกครองในการเลี้ยงดูบุตรที่ไม่ถูกวิธีหรือด้านนามธรรม

2) ปัญหาระบบการศึกษาไทย ความคาดหวังและความกดดันจากการสอบแข่งขัน วัดความรู้ของนักเรียน เพื่อใช้ในการตัดสินอนาคตความเป็นคน

3) ปัญหาเทคโนโลยี เมื่อผู้คนต่างให้ความสำคัญกับโลกออนไลน์มากเกินไป จึงทำให้บทบาทหน้าที่และความสัมพันธ์ของครอบครัวลดน้อยลง

6.2.2 กลวิธีทางวจนกรรมที่ปรากฏในการให้คำปรึกษาปัญหาวัยรุ่นในนวนิยายชุด “วัยแสบสาแหรกขาด”

6.2.2.1 สอดคล้องกับหลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนา

กลวิธีทางวจนกรรมถือเป็นกลวิธีที่มีความสำคัญยิ่งที่ใช้ในการแก้ไขปัญหาวัยรุ่น การแก้ไขปัญหานั้นนอกจากครูและผู้ปกครองที่ต้องทำหน้าที่ร่วมกันแล้ว นวนิยายวัยแสบสาแหรกขาด ยังนำเสนอภาพลักษณ์ของประเทศไทย ภาพลักษณ์แห่งความเป็นเมืองวิถีพุทธ เมืองแห่งธรรมะที่คอยยึดเหนี่ยวจิตใจของกลุ่มบุคคลที่หลากหลาย ต่างคน ต่างภาษา ต่างวัฒนธรรม และต่างวัยเข้าด้วยกัน เพราะแต่ละเชื้อชาติต่างมีศาสนาที่ตนเองนับถือ ซึ่งนั่นไม่ได้หมายความว่า จะอยู่ร่วมกันไม่ได้ คำสอนหรือการเทศนาขององค์ศาสดา ถือเป็นวจนกรรมในการแก้ไขปัญหา หรือเสนอทางออกให้กับบุคคลที่กำลังเป็นทุกข์ได้เป็นอย่างดี ดังตัวอย่าง

“คนเรา ก่อนจะทำสิ่งใดจำเป็นต้องหยุดคิดเสียก่อน เพื่อรวบรวมสติให้ตั้งมั่นให้จิตสว่างแจ่มใส เพราะถ้าทำโดยไม่คิด จะต้องเสียใจภายหลังแก้ไขอะไรก็ไม่ทัน แล้วการกระทำไม่ว่าจะเป็นความคิด คำพูด และการกระทำทางกาย ต่างเป็นกรรม เมื่อทำไปแล้วจะมีวิบากเป็นผล ดังนั้นต้องรอบคอบก่อนจะเริ่มคิดทำกรรมนั้น ๆ” เสียงพระเทศน์ในโทรทัศน์หน้าห้องคนไข้ดังมา ถวายชัยฟัง แล้วก็นึกถึงเหตุการณ์ที่ตัวเองพาดเก้าอี้ใส่พ่อ น้ำตาไหลพราก ทราบดีที่เข้ามาถึงในตอนนั้นพอดี (เล่ม 1, หน้า 414)

จากตัวอย่าง ถือเป็นวจนกรรมชี้แนะ แม้ว่าโลกจะก้าวล้ำในเรื่องเทคโนโลยีมากเพียงใด ไม่ว่าจะผ่านไปกี่ยุคก็สมัย ศาสนายังคงเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ ทำให้มนุษย์รู้จักผิดชอบ ชั่ว ดี มีสติ และควบคุมอารมณ์ตนเองได้ กลวิธีทางวจนกรรม จึงมีความสอดคล้องไปตามหลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนา

6.2.2.2 สอดคล้องกับทฤษฎีวจนกรรมของจอห์น เซิร์ล (John R. Searle)

วจนกรรมที่ปรากฏในการให้คำปรึกษาปัญหาวัยรุ่นในนวนิยายเรื่องนี้ มีทั้งหมด 5 กลุ่ม ได้แก่ วจนกรรมกลุ่มชี้แนะ (Directive) วจนกรรมกลุ่มแสดงความรู้สึก (Expressive) วจนกรรมกลุ่มบอกกล่าว (Representative/Assertive) วจนกรรมกลุ่มผูกมัด (Commissive) และวจนกรรมกลุ่มแถลงการณ์ (Declaration) รวมถึงประเภทของวจนกรรม 2 ประเภท ได้แก่ วจนกรรมตรง (Direct Speech Acts) และวจนกรรมอ้อม (Indirect Speech Acts) พบว่า สอดคล้องกับทฤษฎีวจนกรรมของจอห์น เซิร์ล (John R. Searle)

6.2.3 กลวิธีทางถ้อยคำในการนำเสนอการให้คำปรึกษาปัญหาวัยรุ่นในนวนิยาย “วัยแสบสาแหรกขาด”

6.2.3.1 สอดคล้องกับแนวคิดของอัศรา บุญทิพย์

กลวิธีด้านคำ แสดงให้เห็นว่าการใช้คำถูกต้องตรงตามความหมาย ก็เพื่อป้องกันการคลาดเคลื่อนในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง และต้องเหมาะสมกับบริบท การเลือกใช้คำง่าย แต่สื่อความหมายได้ชัดเจนย่อมดีกว่าการใช้คำยาก เพราะเจตนาของนวนิยายเรื่องนี้ต้องการนำเสนอให้บุคคลในสังคมได้เข้าใจในสิ่งที่ต้องการนำเสนอ มีการใช้ภาษาถูกต้องตามบริบท ระดับภาษามักใช้

ภาษาระดับกึ่งทางการ เป็นส่วนมาก และภาษาระดับทางการเป็นส่วนน้อย ทั้งนี้เพราะการให้คำปรึกษายังคงต้องเป็นภาษาที่ใช้สื่อสารกันง่ายและต้องเข้าใจถึงทุกเพศทุกวัย แสดงให้เห็นถึงอรรถรสทางภาษาอย่างแท้จริง ซึ่งมีความสอดคล้องกับแนวคิดของอัครา บุญทิพย์ ที่มีการนำเสนอภาษาสแลง คำหยาบ แต่ก็ปรากฏให้เห็นเป็นส่วนน้อย

6.2.3.3 วาทกรรมชั้นเลิศ

การใช้คำอุทกระดับ จำเป็นต้องใช้ให้เหมาะกับบุคคล และโอกาส ในนวนิยายเรื่องนี้แสดงให้เห็นว่า หากคำเดียวกันแต่ใช้ในโอกาสที่ต่างกัน ถ้อยคำนั้นอาจจะไม่เหมาะสม ระดับภาษาจึงเป็นเรื่องสำคัญ เพราะทำให้บุคคลแต่ละกลุ่มเข้าใจภาษาของกันและกัน ไม่เกิดปัญหาด้านการสื่อสารและความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล รวมทั้งยังทำให้เข้าใจภาษาที่ใช้เฉพาะกลุ่มอีกด้วย ได้แก่ กลุ่มสถาบันการศึกษา กลุ่มเยาวชน กลุ่มสถาบันครอบครัว รวมไปถึงกลุ่มที่เกิดปัญหาวัยรุ่น

กลวิธีการใช้สำนวน การสื่อสารกันด้วยคำสั้น ๆ มีลักษณะเฉพาะตัว มีนัยความหมายแฝงเร้นอย่างลึกซึ้ง แต่สื่อความหมายได้ชัดเจนกว่าการใช้ถ้อยคำธรรมดา แสดงให้เห็นถึงความสามารถในการใช้ถ้อยคำของผู้ให้คำปรึกษา ที่เรียบเรียงถ้อยคำได้อย่างมีชั้นเชิง ในนวนิยายเรื่องนี้มักนำเสนอสำนวนเดิม ซึ่งเป็นสำนวนที่ต่างคนต่างคุ้นเคย ตัวละครใช้สำนวนมักพบในการให้คำปรึกษาระหว่างผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง เป็นส่วนมาก ช่วยให้ภาษาขงดงาม คมคาย

กลวิธีการใช้ภาพพจน์ เป็นถ้อยคำที่ทำให้เกิดมโนภาพการให้คำปรึกษาเป็นอย่างดี เกิดจินตนาการ อารมณ์ มีชั้นเชิงในการเรียบเรียงถ้อยคำ ทำให้เกิดเรื่องราว เกิดพลัง และความประทับใจ บางถ้อยคำอาจทำให้เกิดความสะเทือนใจ โดยเฉพาะภาพพจน์ปฎิพจน์ ซึ่งเป็นการให้คำปรึกษาโดยนักจิตวิทยา แสดงให้เห็นว่าการตั้งคำถามโดยไม่ต้องถามคำตอบ เป็นการให้ถ้อยคำเพื่อย้ำความแก่ผู้ขอรับคำปรึกษาหรือเป็นการกระตุ้นเพื่อให้เกิดความคิด การใช้ถ้อยคำอย่างมีชั้นเชิง

ดังนั้น กลวิธีทางถ้อยคำ จึงเป็นกลวิธีการให้ปรึกษาได้อย่างสมเหตุสมผล กล่าวคือ การเลือกใช้ถ้อยคำในการให้คำปรึกษา ผู้ให้คำปรึกษาจะวิเคราะห์จากอายุ เพศ อาชีพ ฐานะทางสังคม และค่านิยม ของผู้ให้คำปรึกษาเป็นหลัก หากเป็นการให้คำปรึกษากับนักเรียนจะใช้ถ้อยคำที่เป็นระดับภาษาตนเองหรือภาษาสนทนา เพื่อให้วัยรุ่นนั้นเข้าใจในสิ่งที่ผู้ให้คำปรึกษาบอกกล่าวได้ง่ายและเป็นกันเอง หากใช้ถ้อยคำกับผู้ปกครอง มักจะใช้กลวิธีการใช้สำนวนและกลวิธีการใช้ภาพพจน์เข้ามาเกี่ยวข้อง เพื่อแสดงให้เห็นถึงความสมเหตุสมผล และความหนักแน่นของการให้คำปรึกษา การเลือกใช้ภาษาหรือการเลือกสรรถ้อยคำทำให้ผู้ขอรับคำปรึกษามองเห็นภาพ และกระตุ้นความรู้สึกได้เป็นอย่างดี เปรียบเสมือนอาวุธของผู้ให้คำปรึกษา ถือเป็นวาทกรรมชั้นเลิศที่แสดงออกทางการพูดและนำไปสู่การกระทำได้อย่างแนบเนียน สามารถโน้มน้าวหรือชักนำผู้ขอรับคำปรึกษาให้เกิดกำลังใจ ความเชื่อ และทัศนคติที่ดียิ่งขึ้น ทำให้ผู้ขอรับคำปรึกษาหลุดพ้นจากปัญหาที่เกิดขึ้นได้

6.2.3.4 สอดคล้องกับแนวคิดการให้คำปรึกษา

ข้อสังเกตที่พบ จากตารางที่ 6.1 – 6.3 ผลการวิเคราะห์กลวิธีทางเนื้อหา วิธีทางวัจนกรรม วิธีทางถ้อยคำในการนำเสนอคำปรึกษาปัญหาวัยรุ่นในนวนิยายชุด “วัยแสบสาแหรกขาด” จะเห็นได้ว่า การให้คำปรึกษาเป็นไปตามลำดับขั้นตอนที่คล้ายกันและสอดคล้องกันทั้งหมด สอดคล้องกับแนวคิด การให้คำปรึกษาของ มัณฑรา ธรรมบุ (ม.ป.ป) และบุญนะ บุญเยี่ยมยิ่ง ในหัวข้อที่ 2.6

โดยผู้วิจัยสามารถเรียบเรียงเป็นขั้นเป็นตอน ให้สอดคล้องกับแนวคิดการให้คำปรึกษา
ได้ดังตาราง ต่อไปนี้

ตาราง 6 สรุปผลการวิเคราะห์กลวิธีทางเนื้อหา กลวิธีทางวัจนกรรม กลวิธีทางถ้อยคำ ของปัญหา
วัยรุ่นในการให้คำปรึกษาปัญหาวัยรุ่นในนวนิยายชุด “วัยแสบสาแหรกขาด”

ขั้นตอนการให้คำปรึกษา	ประเภท/ความหมาย	กลวิธีด้านเนื้อหา	กลวิธีทางวัจนกรรม	กลวิธีด้านถ้อยคำ
การทำ ความเข้าใจ	ทำความเข้าใจปัญหา ของ ผู้ขอรับคำปรึกษา	- โครงเรื่อง - ประโยชน์ต่อ ผู้เขียนและผู้อ่าน		กลวิธีด้านคำ - ความหมายโดยนัย - ภาษาสนทนา
การสร้าง ความไวใจ	การเข้าใจ		- วัจนกรรมกลุ่ม แถลงการณ์ - วัจนกรรมตรง - วัจนกรรมอ้อม (ประโยคขอร้องใน รูปแบบประโยค คำถาม)	กลวิธีการใช้ภาพพจน์ - การใช้ภาพพจน์อุปมาอุปไมย
	การให้กำลังใจ การเห็นอกเห็นใจ			กลวิธีด้านคำ - ความหมายโดยนัย
การประเมิน พฤติกรรม ผู้ขอรับ คำปรึกษา	การสำรวจข้อมูล เอกสารประจำตัว และครอบครัว	โครงเรื่อง - อุปนิสัย - สาเหตุ	- วัจนกรรมกลุ่มแสดง ความรู้สึก (การเตือน)	กลวิธีด้านคำ - ภาษาสนทนา กลวิธีด้านประโยค - ประโยคบอกเล่า
	การสังเกตพฤติกรรม ที่โรงเรียน	- ผลกระทบ ที่เกิดขึ้น	- วัจนกรรมตรง (การบอกกล่าว)	
การสร้าง ความเข้าใจ	การแจ้งข้อมูล ชี้แจง และยืนยัน ต่อผู้รับ คำปรึกษาและ ผู้ปกครอง		- วัจนกรรมกลุ่มบอก กล่าว (การให้ คำปรึกษา, การรายงาน งาน การแจ้งข้อมูล, การยืนยัน) - วัจนกรรมกลุ่ม แถลงการณ์ - วัจนกรรมอ้อม (ประโยคขอร้องใน รูปแบบประโยค คำถาม, ประโยค คำสั่ง)	กลวิธีด้านคำ (ความหมายโดย อรรถ, ภาษากึ่งแบบแผน, ภาษา แบบแผน) กลวิธีด้านประโยค (ประโยคความ รวม, ประโยคบอกเล่า ในรูปแบบ ประโยคคำถามกับประโยคของ เรื่อง, ประโยคสั้นและประโยคยาว, ประโยคขัดแย้ง) กลวิธีการใช้ สำนวน (เพื่อแทนถ้อยคำ) กลวิธีการใช้ภาพพจน์ (การใช้ ภาพพจน์อุปมา การใช้ภาพพจน์ อุปมาอุปไมย)

ตาราง 6 (ต่อ)

ขั้นตอนการให้คำปรึกษา	ประเภท/ความหมาย	กลวิธีด้านเนื้อหา	กลวิธีทางวัฒนธรรม	กลวิธีด้านถ้อยคำ
การเสนอทางเลือกในการแก้ปัญหา	ชี้ให้เห็นข้อดีและข้อเสีย	ประโยชน์ต่อผู้เขียนและผู้อ่าน	- วัฒนธรรมตรง (การบอกกล่าว) - วัฒนธรรมอ้อม	กลวิธีการใช้ประโยค (ประโยคคำถามเชิงวาทศิลป์)
การดำเนินการช่วยเหลือ	นักเรียนกับครู		- วัฒนธรรมกลุ่มแสดงความรู้สึก (การเตือน การแสดง ความเสียใจกลวิธีบอกความผิด การขอบคุณ การชื่นชม) - วัฒนธรรมกลุ่มผูกมัด (การสัญญา, การแสดงความตั้งใจ) - วัฒนธรรมตรง (ประโยคคำสั่ง) ประโยคขออภัย (ประโยคคำสั่ง) ประโยคคำถาม (ประโยคบอกเล่า)	กลวิธีด้านคำ (ความหมายตามบริบท, ตามสถานภาพบุคคล, ภาษาแบบแผน)
	นักเรียนกับผู้ปกครอง			กลวิธีด้านภาพพจน์ (ภาพพจน์การอ้างถึง ภาพพจน์ปฏิเสธ)
	นักเรียนกับแพทย์			
	ผู้ปกครองกับแพทย์			

6.2.3 แนวคิดการให้คำปรึกษาปัญหาวัยรุ่นด้วยกลวิธีทางภาษา

จากตารางที่ 6.4 สรุปผลการวิเคราะห์กลวิธีทางเนื้อหา กลวิธีทางวัฒนธรรม กลวิธีทางถ้อยคำของปัญหาวัยรุ่นในการให้คำปรึกษาปัญหาวัยรุ่นในนวนิยายชุด “วัยแสบสาแหรกขาด” และจากการอภิปรายผลทั้งหมด ทำให้ผู้วิจัยสามารถทำความเข้าใจ วิเคราะห์ และเรียบเรียงแนวคิดเหล่านั้นเข้าด้วยกัน โดยใช้ชื่อแนวคิดหลักว่า แนวคิดการให้คำปรึกษาปัญหาวัยรุ่นด้วยกลวิธีทางภาษา

แนวคิดการให้คำปรึกษาปัญหาวัยรุ่นด้วยกลวิธีทางภาษา หมายถึง แนวคิดการให้คำปรึกษาโดยอาศัยภาษา ถ้อยคำ เป็นตัวกลางในการสื่อสารระหว่างผู้ให้คำปรึกษาและผู้ขอรับคำปรึกษา เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาของปัญหาวัยรุ่น 7 ปัญหา ได้แก่ ปัญหาครอบครัว ปัญหาการโดนคุกคามทางสื่อ ปัญหาพฤติกรรมก้าวร้าว ปัญหาความหลากหลายทางเพศ เด็กออทิสติก ปัญหาการติดเกม และปัญหาความเครียดวิตกกังวล อย่างถูกวิธีตามขั้นตอนการให้คำปรึกษา แบ่งออกเป็น 5 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1) การทำความเข้าใจ คือ การใช้ภาษาหรือถ้อยคำของผู้ให้คำปรึกษาทำความเข้าใจ และปรึกษาหารือปัญหาของผู้รับคำปรึกษา ด้วยการศึกษาคำพูดที่เกี่ยวข้องกับปัญหา และการทำความเข้าใจร่วมกันระหว่างผู้ขอรับคำปรึกษากับครู ครูกับครู หรือครูกับแพทย์ที่ต้องทำงานร่วมกัน ได้แก่

1.1) ภาษาเป็นกันเอง หมายถึง การใช้คำพูดที่สุภาพและเป็นกันเอง โดยเลือกใช้ไปตามสถานภาพของบุคคล

1.2) การกล่าวอ้อม หมายถึง การใช้คำพูดที่มีความหมายไม่ตรงรูป เชื่อมโยงไปถึงความหมายที่ต้องการ โดยไม่พูดตรง ๆ

2) การสร้างความไว้วางใจ คือ การใช้วัจนกรรมในการสร้างความสัมพันธ์แก่ผู้ขอรับคำปรึกษาให้เกิดความไว้วางใจแก่ผู้ขอรับคำปรึกษา ได้แก่

2.1) การเข้าใจ หมายถึง การใช้คำพูดที่แสดงถึงความเข้าใจต่อผู้ขอรับคำปรึกษา ทำให้ผู้ขอรับคำปรึกษารู้สึกดีขึ้น หรือสบายใจขึ้น ได้แก่

2.1.1) ภาษาทางการ หมายถึง การใช้คำพูดหรืออภิปรายต่อผู้ขอรับคำปรึกษาในสถานการณ์ที่เป็นทางการ การประชุม

2.1.2) การกล่าวตรง หมายถึง การใช้คำพูดบอกกล่าว การแนะนำตัวตรงไปตรงมา เพื่อแสดงความจริงใจต่อผู้ขอรับคำปรึกษา

2.2) การให้กำลังใจ หมายถึง การใช้คำพูดที่แสดงถึงการให้กำลังใจ เห็นอกเห็นใจ ทำให้ผู้ขอรับคำปรึกษา ไม่รู้สึกโดดเดี่ยวหรืออยู่ตัวคนเดียว ได้แก่

การกล่าวอ้อม หมายถึง การใช้คำพูดที่มีความหมายไม่ตรงรูป เชื่อมโยงไปถึงความหมายที่ต้องการ โดยไม่พูดตรง ๆ โดยใช้ประโยคข้อร้องในรูปแบบประโยคคำถาม เพื่อสร้างความสัมพันธ์ และให้กำลังใจผู้ขอรับคำปรึกษา ทำให้ความทุกข์ใจของผู้ขอรับคำปรึกษาบรรเทาลง และมีกำลังใจในการดำเนินชีวิต

3) การประเมินพฤติกรรม คือ การใช้วัจนกรรมในการวิเคราะห์ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลที่โรงเรียนและข้อมูลที่บ้านของผู้ขอรับคำปรึกษาและผู้ปกครอง ว่าอยู่ในปัญหาใด มีสาเหตุมาจากอะไร และควรแก้ไขปัญหาดังกล่าวด้วยวิธีใด เพื่อให้ผู้ขอรับคำปรึกษาเปิดเผยข้อมูลของปัญหาออกมา

3.1) การกล่าวแสดงความรู้สึก หมายถึง การใช้คำพูดที่สื่อถึงความต้องการของผู้ให้คำปรึกษา ให้ผู้ขอรับคำปรึกษาได้สัมผัสถึงอารมณ์ความรู้สึกของผู้ให้คำปรึกษา เช่น การเตือนการแสดงความเสียใจ การบอกความผิดพลาด การขอบคุณ การชื่นชม เป็นต้น ได้แก่

3.2) ภาษาเป็นกันเอง หมายถึง การใช้คำพูดที่สุภาพและเป็นกันเอง โดยเลือกใช้ไปตามสถานภาพของบุคคล

3.3) การกล่าวตรง หมายถึง การใช้คำพูดในการบอกกล่าว การแนะนำอย่างตรงไปตรงมา เพื่อแสดงความจริงใจต่อผู้ขอรับคำปรึกษา

3.4) การกล่าวเปรียบเทียบ หมายถึง การใช้คำพูดเปรียบเทียบเรื่องราวที่เคยเกิดขึ้นมาแล้วนำมายกตัวอย่าง เพื่อขยายความปัญหาของผู้ขอรับคำปรึกษา

4) การสร้างความเข้าใจ คือ การใช้วัจนกรรมในการแจ้งข้อมูล ชี้แจง และยืนยัน ถึงสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นต่อผู้รับคำปรึกษาและผู้ปกครอง

4.1) การกล่าวตรง หมายถึง การใช้คำพูดในการบอกกล่าว รายงานข้อมูลปัญหา เพื่อยืนยันสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างตรงไปตรงมา

4.2) การกล่าวอ้อม หมายถึง การใช้คำพูดที่มีความหมายไม่ตรงรูป เชื่อมโยงไปถึงความหมายที่ต้องการ โดยไม่พูดตรง ๆ โดยใช้ประโยค ได้แก่ ประโยคขอร้องในรูปแบบประโยคคำถาม และประโยคคำสั่ง เพื่อสร้างความสัมพันธ์ และให้กำลังใจผู้เข้ารับคำปรึกษา ทำให้ความทุกข์ใจของ ผู้เข้ารับคำปรึกษาบรรเทาลง และมีกำลังใจในการดำเนินชีวิต ได้แก่

4.3) ภาษากึ่งทางการ หมายถึง การใช้วัจนกรรมเป็นกันเองร่วมกับวัจนกรรมทางการ โดยเฉพาะกับผู้ปกครอง

4.4) ภาษาทางการ หมายถึง การใช้คำพูดหรือการอภิปรายในสถานการณ์ที่เป็นทางการ โดยเฉพาะกับผู้ปกครอง เพื่อเสนอทางออกที่เป็นเหตุเป็นผล สามารถอ้างอิงได้

4.5) ถ้อยคำใกล้เคียง หมายถึง การใช้คำพูดที่มีความหมายใกล้เคียงกัน แต่มีพลังมากขึ้น

4.6) การยกสำนวน หมายถึง การใช้สำนวนในการพูดแทนการกล่าวตรง ๆ เพื่อให้คำพูดมีน้ำหนักมากขึ้น

4.7) ถ้อยคำเปรียบเทียบ หมายถึง การใช้คำพูดเปรียบเทียบเรื่องราวที่เคยเกิดขึ้นมาแล้วนำมายกตัวอย่าง เพื่อขยายความปัญหาของผู้เข้ารับคำปรึกษา

5) การเสนอทางเลือกในการแก้ปัญหา คือ การใช้วัจนกรรมเสนอแนวทางการแก้ปัญหา ด้วยการชี้ให้เห็นข้อดีและข้อเสียแก่ผู้เข้ารับคำปรึกษาและผู้ปกครองได้เลือกกระทำ ซึ่งมีวิธีแก้ปัญหาให้เลือกมากกว่า 1 ทางเลือก ได้แก่

5.1) การกล่าวตรง หมายถึง การใช้คำพูดในการบอกกล่าว รายงานข้อมูลปัญหา เพื่อบอกแนวทางในการแก้ปัญหาอย่างตรงไปตรงมา

5.2) การกล่าวอ้อม หมายถึง การใช้คำพูดที่มีความหมายไม่ตรงรูป เชื่อมโยงไปถึงความหมายที่ต้องการ โดยไม่พูดตรง ๆ โดยใช้ประโยค ได้แก่ ประโยคขอร้องในรูปแบบประโยคคำถาม และประโยคคำสั่ง เพื่อบอกแนวทางในการแก้ปัญหา ซึ่งอาจเป็นแนวทางที่ยากต่อการกระทำ แต่เมื่อใช้วัจนกรรมอ้อม จะทำให้การแก้ปัญหานั้นง่ายขึ้น

5.3) คำถามเชิงวาทศิลป์ หมายถึง การใช้คำถามที่ไม่ต้องการคำตอบ แต่ถามเพื่อให้คิดและไตร่ตรอง ถึงผลดีและผลเสียที่จะเกิดขึ้นตามมา

6) การดำเนินการช่วยเหลือ หมายถึง การใช้วัจนกรรมในการปรับพฤติกรรมการทำกิจกรรมร่วมกันแก่ผู้เข้ารับคำปรึกษาและผู้ปกครอง ได้แก่ นักเรียนกับครู นักเรียนกับผู้ปกครอง นักเรียนกับแพทย์ ผู้ปกครองกับแพทย์

6.1) ถ้อยคำแสดงความรู้สึก หมายถึง การใช้คำพูดที่สื่อถึงความต้องการของผู้ให้คำปรึกษา ให้ผู้เข้ารับคำปรึกษาได้ซึมซับถึงอารมณ์ความรู้สึกของผู้ให้คำปรึกษา ได้แก่ การเตือนการแสดงความเสียใจ การบอกความผิดพลาด การขอบคุณ และการชื่นชม

6.2) ถ้อยคำสัญญา หมายถึง การใช้คำพูดที่สื่อถึงการสัญญา การแสดงความตั้งใจเพื่อให้ผู้เข้ารับคำปรึกษากระทำการบางอย่างในทิศทางที่ดี

6.3) การกล่าวตรง หมายถึง การใช้คำสั่ง ในการปรับพฤติกรรมของผู้ขอรับคำปรึกษา เพื่อบอกแนวทางในการแก้ปัญหาอย่างตรงไปตรงมา

6.4) การกล่าวอ้อม หมายถึง การใช้คำพูดที่มีความหมายไม่ตรงรูป เชื่อมโยงไปถึงความหมายที่ต้องการ โดยไม่พูดตรง ๆ โดยใช้ประโยค ได้แก่ ประโยคขอร้องในรูปแบบประโยคคำสั่ง ประโยคคำถามในรูปแบบประโยคบอกเล่า เพื่อปรับพฤติกรรมของผู้ขอรับคำปรึกษา ซึ่งวิธีการปรับพฤติกรรมนั้นอาจเป็นเรื่องที่ยากต่อการกระทำ แต่เมื่อใช้วัจนกรรมอ้อม จะทำให้การแก้ปัญหา นั้นง่ายขึ้น

6.5) ถ้อยคำเป็นกันเอง หมายถึง การใช้คำพูดที่สุภาพและเป็นกันเอง โดยเลือกใช้ไปตามสถานภาพของผู้ขอรับคำปรึกษาและผู้ปกครอง

6.6) ภาษาทางการ หมายถึง การใช้คำพูดหรือการอภิปรายในสถานการณ์ที่เป็นทางการ โดยเฉพาะกับผู้ปกครอง อย่างเป็นทางการเป็นผล สามารถอ้างอิงได้ เพื่อปรับพฤติกรรมของผู้ขอรับคำปรึกษา

6.7) คำถามเชิงวาทศิลป์ หมายถึง การใช้คำถามที่ไม่ต้องการคำตอบ แต่ถามเพื่อให้เกิดและไตร่ตรอง เพื่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้ดีขึ้น

จากแนวคิดการให้คำปรึกษาปัญหาวัยรุ่นด้วยวัจนกรรม สามารถสรุปเป็นตาราง เพื่อให้เกิดความเข้าใจได้โดยง่าย ดังนี้

ตาราง 7 สรุปแนวคิดการให้คำปรึกษาปัญหาวัยรุ่นด้วยวัจนกรรม ในนวนิยายชุด “วัยแสบสาแหรกขาด”

แนวคิดการให้คำปรึกษาปัญหาวัยรุ่นด้วยวัจนกรรม				
ที่	ขั้นตอน	ความหมาย/ประเภท	กลวิธีทางภาษา	
1	การทำความเข้าใจ	การใช้คำพูดในการทำความเข้าใจร่วมกันระหว่างผู้ขอรับคำปรึกษากับครู ครูกับครู หรือครูกับแพทย์	ภาษาเป็นกันเอง การกล่าวอ้อม	
2	การสร้าง ความไว้วางใจ	การใช้คำพูดในการสร้างความสัมพันธ์แก่ผู้ขอรับคำปรึกษาให้เกิดความไว้วางใจแก่ผู้ขอรับคำปรึกษา	การเข้าใจ	ภาษาทางการ การกล่าวตรง
			การให้กำลังใจ	การกล่าวอ้อม
3	การประเมิน พฤติกรรม	การใช้คำพูดในการวิเคราะห์ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลที่โรงเรียนและข้อมูลที่บ้านของผู้ขอรับคำปรึกษาและผู้ปกครอง เพื่อให้ผู้ขอรับคำปรึกษาเปิดเผยข้อมูลของปัญหาออกมา	ถ้อยคำแสดงความรู้สึก	ภาษาเป็นกันเอง
				การกล่าวตรง
				ถ้อยคำเปรียบเทียบ
4	การสร้าง ความเข้าใจ	การใช้คำพูดในการแจ้งข้อมูล ชี้แจง และยืนยัน ถึงสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นต่อผู้รับคำปรึกษาและผู้ปกครอง	การกล่าวตรง	ภาษาทางการ
			การกล่าวอ้อม	ภาษาทางการ
				ภาษาทางการ
				ถ้อยคำใกล้เคียง

ตาราง 7 (ต่อ)

แนวคิดการให้คำปรึกษาปัญหาวัยรุ่นด้วยวจนกรรม			
ที่	ขั้นตอน	ความหมาย/ประเภท	กลวิธีทางภาษา
			การยกสำนวน
			ถ้อยคำเปรียบเทียบ
5	การเสนอทางเลือกในการแก้ปัญหา	การใช้คำพูดในการเสนอแนวทางการแก้ปัญหา ด้วยการชี้ให้เห็นข้อดีและข้อเสียแก่ผู้ขอรับคำปรึกษาและผู้ปกครองโดยมีวิธีแก้ปัญหาให้เลือกมากกว่า 1 ทางเลือก	การกล่าวตรง การกล่าวอ้อม คำถามเชิงวาทศิลป์
6	การดำเนินการช่วยเหลือ	การใช้คำพูดในการปรับพฤติกรรมการทำงานกิจกรรมร่วมกันแก่ผู้ขอรับคำปรึกษาและผู้ปกครอง ได้แก่ - นักเรียนกับครู - นักเรียนกับผู้ปกครอง - นักเรียนกับแพทย์ - ผู้ปกครองกับแพทย์	ถ้อยคำแสดงความรู้สึก ถ้อยคำสัญญา การกล่าวตรง การกล่าวอ้อม ภาษาเป็นกันเอง ภาษาทางการ คำถามเชิงวาทศิลป์

6.3 ข้อเสนอแนะ

6.3.1 ข้อเสนอแนะทั่วไป

6.3.1.1 หากมีการศึกษาลำดับการใช้วจนกรรมในการให้คำปรึกษาปัญหาวัยรุ่น เพื่อตอบคำถามว่าในการให้คำปรึกษาในเรื่องหนึ่ง ๆ ผู้ให้คำปรึกษามีการลำดับวจนกรรมอย่างไร เพื่อให้กระบวนการให้คำปรึกษามีความสมบูรณ์มากที่สุด

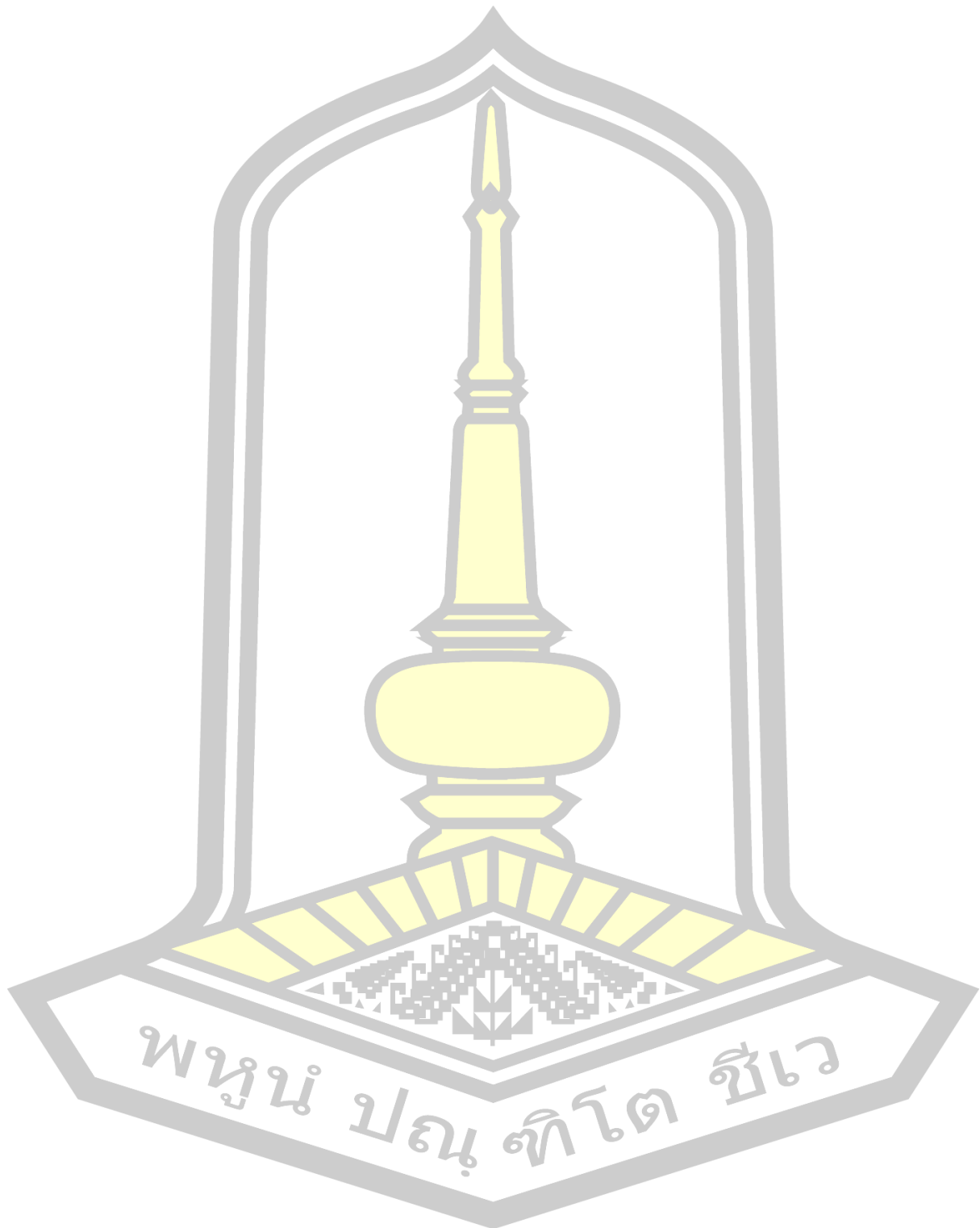
6.3.1.2 หากมีการศึกษากลวิธีการใช้ภาษา การใช้เสียงสัมผัส การใช้คำซ้ำ และการหลากคำ จะเป็นการช่วยเติมเต็มองค์ความรู้ในด้านการใช้ภาษาได้เป็นอย่างดี

6.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในอนาคต

6.3.2.1 การศึกษาเนื้อหาปัญหาของวัยรุ่นทำให้ได้เรียนรู้มุมมองที่นักเรียนมีต่อสังคมโรงเรียน ครอบครัว ซึ่งนักเรียนแต่ละคนย่อมจะมีมุมมองที่แตกต่างกัน จึงควรใช้แนวทางการศึกษาปัญหาวัยรุ่นเพื่อศึกษาเนื้อหาปัญหาของวัยรุ่นนวนิยายเรื่องอื่นต่อไป

6.3.2.2 นอกเหนือจากวจนกรรมการให้คำปรึกษาปัญหาวัยรุ่นแล้ว นวนิยายวัยแสบสาแหรกชาติยังมีวจนกรรมปัญหาของเด็กในทุกช่วงวัยได้อย่างน่าสนใจ จึงควรศึกษาภาษาด้านวจนกรรม กลวิธีทางภาษาของเด็กในทุกช่วงวัย

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรุงเทพมหานคร. (2562). *ณัฐยา ศิรกรวิไล ผู้ผูกสาแหกรกให้วัยแสบ*. [ออนไลน์]. ได้จาก <http://https://www.bangkokbiznews.com/news/detail/835500>. [สืบค้นเมื่อวันที่ 12 พฤษภาคม 2564].
- กฤษดาพรรณ หงศ์ดารมภ์ และธีรณัฐ โชคสุวนิช. (2551). *วัจนปฏิบัติศาสตร์*. กรุงเทพฯ: โครงการเผยแพร่งานวิชาการ คณะอักษรศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กิตติชัย พินโน. (2561). *วัยแสบสาแหกรกขาด ภาพสะท้อนปัญหาเด็กและเยาวชนในสังคมร่วมสมัย*. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยศิลปากร*, 11(2), 1-16.
- กุหลาบ มัลลิกะมาส. (2520). *วรรณคดีวิจารณ์*. กรุงเทพฯ: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ โรงเรียนพืชมหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- เกตุ วงศ์ก้อม. (2548). *ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการศึกษาพิเศษ*. กรุงเทพฯ: เพทายการพิมพ์.
- คณาจารย์สาขาวิชาภาษาไทย คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล กรุงเทพฯ. (2551). *การใช้ภาษาไทย*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- จำเนียร ช่วงโชติ และนวนลศิริ เปาโรหิตย์. (2524). *เทคนิคการให้คำปรึกษา*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- จิตติรัตน์ พุกจินดา. (2545). *เรื่องธรรมดาของอหิวตติก ชุดส่งเสริมพัฒนาการและการศึกษารักลูก*. กรุงเทพฯ: แพลนพับลิชชิง.
- จิตรลดา สุวัตติกุล. (2527). *วรรณกรรมร่วมสมัย*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ชนิสรา ไกรสิทธิ์. (2551). *การเปรียบเทียบผลการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มเพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวระหว่างทฤษฎีพฤติกรรมนิยมและทฤษฎีเกสตัลท์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ฐิติกร เตรยาภรณ์. (2543). *ภาพลักษณ์ของกลุ่มรักร่วมเพศที่สะท้อนจากเนื้อหาในหนังสือพิมพ์รายวันไทยช่วงปี พ.ศ. 2508-2543*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดิยุ ศรีนราวัฒน์. (2558). *ภาษาและภาษาศาสตร์*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ตรีศิลป์ บุญขจร. (2547). *นวนิยายกับสังคมไทย (2475-2500)*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทรงธรรม อินทจักร. (2550). *แนวคิดพื้นฐานด้านวัจนปฏิบัติศาสตร์*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ทิพย์สุภา นัยทรัพย์. (2535). *ภาษากับวัฒนธรรม*. กรุงเทพฯ: ภาคพัฒนาตำราและเอกสารวิชาการหน่วยศึกษานิเทศน์ กรมการฝึกหัดครู.

- ธวัช ปุณโณทก. (2527). *แนวทางการศึกษาวรรณกรรมปัจจุบัน*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ธัญญา สังขพันธานนท์. (2539). *วรรณกรรมวิจารณ์*. ปทุมธานี : นาคร.
- ธารารัตน์ ชื่นทอง. (2542). *การศึกษาปัญหาความเครียดในการปฏิบัติงานและกลวิธีเผชิญความเครียดของพนักงานระดับหัวหน้างานธนาคาร ไทยธนาคารจำกัด (มหาชน)*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ธารีรัตน์ มูลเครื่องาม. (2560). *การวิเคราะห์โวจารภาพพจน์ที่ใช้พาดหัวโฆษณารถยนต์ทางหนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นภเกตน์ นิลธวัช. (2555). *การพัฒนาแบบคู่มือช่วยเหลือนักเรียนเพื่อแก้ปัญหาความก้าวร้าวของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสองภาษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา* คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร : พุทธกรณีศึกษา 2553. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นภสมน นิจนิรันตร์. (2554). *ปัญหาวัยรุ่นในสังคมไทย:ภาพสะท้อนจากเรื่องสั้นรางวัลวรรณกรรมรามคำแหง ประจำปี 2554*. ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- นภลัย สุวรรณธาดา. (2530). *สำนวนโวหารในการสื่อสาร*. ในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, เอกสารการสอนชุดวิชาภาษาเพื่อการสื่อสาร หน่วยที่1-7 (หน้า 238-255). นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- นราธร ศรประสิทธิ์. (2529). *ปัจจัยทางสังคมและจิตวิทยาที่มีความสัมพันธ์กับความเครียดของเด็กวัยรุ่น*. วิทยานิพนธ์สังคมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสังคมศาสตร์การแพทย์และสาธารณสุข มหาวิทยาลัยมหิดล.
- บารเมษฐ์ ดวงเพชร. (2559). *การคุกคามทางสื่อออนไลน์ต่อนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการสื่อสารดิจิทัล มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- บุญโชค เขียวมา. (2550). *การศึกษาวิจัยกรมบนป้ายหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ปี 2547*. การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- บุญนะ บุญเยี่ยมยิ่ง. (2550). *ผลของการให้คำปรึกษาจิตวิทยาแนวพุทธต่อการลดพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนโรงเรียนฟ้าใสวิทยา*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
- ปทุมทิพย์ สุภานันท์. (2546). *การรักษาเด็กออทิสติก*. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.

- ปรีชา ณะวิบูลย์ และสิริวรรณ นันทจันทุล. (2559). *วัจนกรรมคำคมความรักในเครือข่ายสังคมออนไลน์*. ดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ปิ่นฉัตร ชัยรัตน์และดลฤดี เพชรขว้าง. (2552). *ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจของเยาวชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพะเยา*. วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พะเยา.
- ปิยรัตน์ มาร์แตง. (2560). *รักร่วมเพศ*. ครุศาสตร์มหาบัณฑิต. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เปลื้อง ณ นคร. (2535). *ศิลปะแห่งการประพันธ์*. กรุงเทพฯ: สามัคคีสาร.
- พ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. (2529). *การแนะแนวและการให้คำปรึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา*. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- พงษ์พันธ์ พงษ์โสภณและวิไลลักษณ์ พงษ์โสภณ. (2556). *ทฤษฎีและเทคนิคการให้บริการปรึกษา*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พรรณทิภา จินกลับ. (2551). *การศึกษาวิเคราะห์นวนิยายไทยที่นำเสนอการเดินทางข้ามเวลา*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พรรณี ชูทัย. (2528). *จิตวิทยาการเรียนการสอน*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อัมรินทร์การพิมพ์.
- พระมหาสันติราชภรณ์ ฌามนสนติ. (2562). *กลวิธีการใช้ภาษาในการโฆษณาทางโทรทัศน์*. ส่วนงานคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย.
- พิมพ์ผกา ไชยโชค และสาวิตรี คทวณิช. (2562). *การศึกษาวัจนกรรมในเพลงประท้วง (Protest Songs) ยอดนิยมตลอดกาล*. ปีที่ : 8, ฉบับที่ 2, หน้า : 128.
- พิมพ์รัตน์ บังศรี. (2552). *วิเคราะห์นวนิยายของกิ่งฉัตร*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เพ็ญแข วัจนสุนทร. (2540). *การวินิจฉัยโรคออทิสซึม*. โรงพยาบาลยุวประสาทโหวทโยปลัมภ์สมุทรปราการ : ช.แสงงาม.
- แพรวตา ศรีชะโคตร และภาสพงศ์ ผิวพอใช้. (2561). *กลวิธีและถ้อยคำการสัมภาษณ์ในรายการวิทยุ คลับฟรายเดย์*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาภาษาไทย คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.
- มนชิตา หนูแก้ว. (2562). *กลวิธีการนำเสนอเนื้อหาและการใช้ภาษาในนวนิยายของ รอมแพง*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาภาษาไทย มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- มลลัฎฐ์ มุสิเกต. (2550). *ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการคุกคาม: ศึกษาการคุกคามทางโทรศัพท์*. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

มัทธา ธรรมบุศย์. (ม.ป.ป.). *จิตวิทยาสำหรับครู (502 204) รัต.มัทธา ธรรมบุศย์*. [ออนไลน์]. ได้

จาก: <https://www.https://sites.google.com/site/psychologybkc1/home>.

[สืบค้นเมื่อวันที่ 11 พฤษภาคม 2564].

เยาวภา มูลเจริญ. (2558). องค์ประกอบของนวนิยายที่ได้รับคัดเลือกเข้ารอบสุดท้ายรางวัล
วรรณกรรมสร้างสรรค์ยอดเยี่ยมแห่งอาเซียน (ซีไรต์) ประจำปี 2558. *วารสารมนุษยศาสตร์
และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา*, 7(2), 75-87.

รักษ์ชิตา โพธิ์พิทักษ์กุล. (2550). *มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการคุกคามทางอินเทอร์เน็ต*.
วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2554). *พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554*. พิมพ์ครั้งที่ 1.
กรุงเทพฯ: บริษัทศิริวัฒนาอินเตอร์พริ้นท์จำกัด (มหาชน).

ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2544*. กรุงเทพฯ:
ราชบัณฑิตยสถาน.

รินรัตน์ นฤภัยพิทักษ์. (2534). *การศึกษาพฤติกรรมตัวละครวัยรุ่นในนวนิยายของ “สีฟ้า” ตั้งแต่ พ.ศ.*
2505- พ.ศ. 2531. วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.

วัลลภา วิทยารักษ์. (2557). *พลังภาษา พลังความคิด: สัมฤทธิ์ผลในการเขียน*. ใน *วารสาร วรรณวิ*
ทัศน์, 14(1), 37-57.

วิชาดา ถาวรประภาสวัสดิ์. (2557). *การสร้างภาพเคลื่อนไหว (การถ่ายภาพยนตร์)*. วิทยานิพนธ์
นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วิภา กงกะนันทน์. (2540). *กำเนิดนวนิยายในประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: ดอกหญ้า.

วิชาดา เอี่ยมคง. (2557). *กระบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมของผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศใน*
สังคมไทย. รัฐศาสตรมหาบัณฑิต. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สถาบันภาษาไทย. (2549). *บรรทัดฐานภาษาไทย เล่ม 2 : คำ การสร้างคำ และการยืมคำ*. กรุงเทพฯ :
สถาบันภาษาไทย สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษา ขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.

สถาบันภาษาไทย. (2552). *บรรทัดฐานภาษาไทย เล่ม 3: ชนิดของคำวลีประโยคและลัทธิพันธสาร*.
กรุงเทพฯ: สถาบันภาษาไทย สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.

สมเกียรติ รัชชมนณี. (2551). *ภาษาวรรณศิลป์*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: สายน้ำใจ.

สายทิพย์ นุกุลกิจ. (2543). *วรรณกรรมไทยปัจจุบัน*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒบางเขน.

- สิทธา อุนิกชิต. (2553). *พฤติกรรมตัวละครวัยรุ่นที่ปรากฏในนวนิยายบนอินเทอร์เน็ตและทัศนคติของผู้อ่าน*. นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุจิตต์ เพียรชอบ. (2539). *ศิลปะการใช้ภาษา*. กรุงเทพฯ: สถาบันภาษาไทย กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- สุจิตรา สุขเกษม. (2554). *ศึกษาผลของการจัดประสบการณ์เทคนิคสื่อสารด้วยภาพที่มีต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กออทิสติก กลุ่มงานการศึกษาพิเศษ สถาบันราชานุกูล*. กลุ่มงานการศึกษาพิเศษ สถาบันราชานุกูล: กรมสุขภาพจิตกระทรวงสาธารณสุข.
- สุชา จันทน์เอม. (2533). *จิตวิทยาเด็กเกเร*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สุชา จันทน์เอม. (2544). *วัยรุ่น*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สุพรรณิ วราทร. (2516). *ประวัตินวนิยายไทยตั้งแต่ปลายสมัยรัชกาลที่ 5 ถึงสมัยการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2547*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุพัตรา สุภาพ. (2541). *สังคมและวัฒนธรรมไทย ค่านิยม:ครอบครัว: ศาสนา:ประเพณี*. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สุภาวดี เจริญวานิช. (2557). *พฤติกรรมการติดเกม : ผลกระทบและการป้องกัน*. *วารสารวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี*, 22(6), 872.
- เสาวภา สุขเฉลิมชัย. (2550). *การศึกษาทักษะการรอยของเด็กออทิสติกโดยการสอนด้วยเรื่องราวทางสังคม*. ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- โสภณัท นุชนาด. (2542). *จิตวิทยาวัยรุ่น*. กรุงเทพฯ: สถาบันราชภัฏธนบุรี.
- หทัยวรรณ ไชยะกุล. (2544). *วรรณกรรมศึกษา*. เชียงใหม่: มิ่งเมือง.
- อนุชา พิมพ์ศักดิ์. (2559). *นวนิยายวัยรุ่น:อัตลักษณ์และรสนิยมการอ่านของวัยรุ่นไทย*. กาลสินธุ์: มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์.
- อัครา บุญทิพย์. (2535). *การเขียน*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน.
- อัจฉราพร ไครบุตร และวิไลศักดิ์ กิ่งคำ. (2559). *วัจนกรรมในบทเพลงปลุกใจให้รักชาติ ระหว่าง พ.ศ. 2510-2550*. *มหาวิทยาลัยนครพนม*, 6(1), 62.
- อาภา จันทรสกุล. (2545). *ทฤษฎีและเทคนิคการปรึกษาในสถาบันการศึกษา*. กรุงเทพฯ : ภาควิชาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- อิงอร พึ่งจะงาม. (2554). *การใช้วัจนกรรมและกลวิธีทางภาษาบนป้ายโฆษณาหาเสียงเลือกตั้งปี พ.ศ. 2554*. ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร.

อุบล เล่นวารี. (2542). *การบริหารและการจัดการประเมินผลการเรียนรู้แนวใหม่*. กรุงเทพฯ:

จำไทยเพรส.

อุมาพร ตรังสมบัติ. (2531). การหย่าร้าง: ผลกระทบและปัญหาที่ไม่สิ้นสุด. *จุฬาลงกรณ์เวชสาร*, 32(4), 1-7.

อุมาพร ตรังสมบัติ. (2544). *จิตบำบัดและการให้คำปรึกษาครอบครัว*. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: ชั้นด้าการพิมพ์.

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	นางสาวชมภูษุช ชมภูทิพย์
วันเกิด	วันที่ 27 พฤศจิกายน พ.ศ. 2535
สถานที่เกิด	อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	ตำบลป่าปอ อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น รหัสไปรษณีย์ 40110
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	ครู คศ.1
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนโนนพะยอมพิทยไพศาล อำเภอนบพ จังหวัดขอนแก่น รหัสไปรษณีย์ 40180
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2554 มัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านลานวิทยาคม จังหวัดขอนแก่น พ.ศ. 2559 ปริญญาครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม พ.ศ. 2564 ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ศศ.ม.) สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

พูนุ่ ปณุ่ ทิโต ชีเว